

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 36 / Hejmar 423 / Adar 2017

8 Mart'tan Newroz'a Direnişimiz Muhteşem Oldu

2017 Newroz'u'nu 1990'lı yıllardaki Newrozlar gibi görmek lazım. Nasıl ki o Newrozlar diriliş Newroz'u'ydü; bu Newrozlar da kurtuluş Newroz'u'dur. Kurtuluş süreci bu Newrozlarla hızlanacaktır. Bu Newrozlarla direniş gelişecektir. Bu Newroz "Mutlaka Kazanacağız" kararlılığındaki direniş Newroz'u olmuştur. Zaten Amed Newroz'u'nda gençliğin yoğun olması, öfkeli olması, her yerde zulme karşı öfkenin patlaması, Newroz halkının en değerli parçası olan, Newrozların vatani olan Cizir'de halkın Newroz meydanlarına yürümesi, özgür ve demokratik yaşamdaki ısrarın kanıtı olmuştur. 'Bedel ödedik ama bu bedelimiz özgür ve demokratik yaşamla taçlanmalıdır' mesajı verilmiştir.

> 2-8

Newroz Halkı soykırım rejiminin yıkılışının startını vermiştir

Şiyar Amed
> 26-27

Demokrasinin nitelikleri ve görevlerimiz

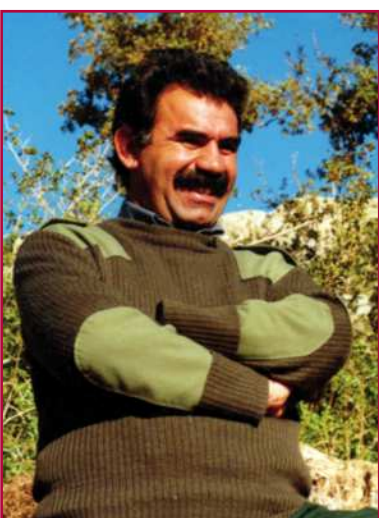
Atakan Mahir
> 24-25

3. Dünya Savaşı'nı sonlandıracak en temel alternatif Önder Apo çizgisinde Kürt Özgürlük Hareketi'nin paradigmasıdır

Cemil Bayık
> 18-23

Bu tarihi ihaneti durdurmak istiyoruz

Serhat Bucak'ın 1993 Mart'ında Rêber Apo'yla yaptığı röportajdan derlenmiştir

Bu olumsuz tarihi sona erdirmek istiyoruz. Halkımızın tarihinin bu en olumsuz yanını bıçakla keser gibi -Güney Savaşı'nı da bir ameliyat, bir operasyon yerine koyalım- kesmek ve bir daha başımıza musallat olmayacak bir biçimde bu olumsuz tarihin önüne geçmek için, büyük fedakarlıklar pahasına bu savaşı yaşamak zorunda kaldık.

Binlerce şehidin kanına mal olsa da, biz Kürdistan tarihine dayatılan bu en büyük tasfiye ve komplo hamlesini boşa çıkarmaya çalıştık. O büyük bir dayatmaydı ve arkasında bütün dünya vardı. Görünüşte PKK tasfiye edilecekti ama özünde Kürdistan'da namuslu ve onurlu ne varsa o bitirilecekti. Kendimizi aldatmayalım. Kürt Federe Devleti bizimle savaşa başladıkları gün ilan edildi. O da bizim mirasımız sayesindeydi. Eğer biz yenilseydik, federe devlet diye bir şey kalmazdı.

> 14-17

Mazlum Doğan'dan Mahsum Korkmaz'a Özgürlük Mücadelesi'nde Kahramanlık

Mazlum ve Egîd arkadaşların şahsında gelişen bu kahramanlık Özgürlük Hareketi saflarında destansı direnişler ve kahramanlıklarla onbinleri aşan bir şehitler ordusuna dönüşmüştür. Kürt halkının unutturulmaya çalışılan kutsalları, bu kahramanlıklar tarafından halka iade edilmekle beraber, yeni kutsallıklar da yaratılmıştır. Ülke ve halkın değerlerini sahiplenme, bu uğurda her türlü fedakarlıkta bulunma Özgürlük Hareketi kadrolarının temel karakteristik özellikleri haline gelmiştir.

Kürdistan'da gelişen özyönetimler bu kahramanlık çizgisinin en görünür yönlerinden biri olmuştur.

> 12-13

Newroz'un özgürlük ve direniş ruhuyla devrimci görevlerimizi başaralım!

PKK Yürütme Komitesi

16 Nisan sonrası Türkiye siyaseti ve yaşanan mücadele şimdiki gibi olmayacaktır. Mevcut olanı çok aşan bir siyasi askeri mücadele durumu açığa çıkacaktır. O halde bir yandan 16 Nisan referandumunda hayır çıkması için seferberlik düzeyinde çalışmak gerekirken, diğer yandan seçim sonrası sürece göre de daha şimdiden ciddi biçimde hazırlanmak gerekmektedir. Referandumu önemsemeyen, hayır oylarını zayıflatan yaklaşımlar kesinlikle doğru değildir. Zaten boykot denen tutumun demokratik içeriği yoktur. Böyle bir tutum sadece AKP-MHP faşizminin evet oylarını çoğaltmaya hizmet eder.

> 9-11

2017 Newrozu, mücadelenin Kürt halkı tarafından kazanılacağını daha şimdiden ortaya koymuştur. 2017 yılını Kürt halkı kazanacaktır. En zor koşullarda Newroz'da bu düzeyde ayağa kalkan halkın yenilmesi mümkün değildir. Böyle bir halktan güç alan, böyle bir halkın içinden çıkan Kürt Özgürlük Hareketi'nin yenilmesi mümkün değildir. Tüm bunları gerçekleştiren de, bu halk gerçeğini, Özgürlük Hareketi'ni ortaya çıkaran da Önder Apo ve şehitlerimizdir.

Cemil Bayık

2017 Newrozu, Özgür Önderlik, Özgür Kürdistan ve Demokratik Ortadoğu Newrozu olmuştur

Üçüncü Dünya Savaşı, Ortadoğu merkezli olarak sürmektedir. Artık dünya savaşları bugün Ortadoğu'da süren savaş karakterinde olacaktır. Üçüncü Dünya Savaşı neden oldu, niye çıktı? Esas olarak bunu anlamak; ondan sonra da çözüm yollarını ortaya koymak ya da çözümün nasıl olacağını değerlendirmek gerekiyor. Üçüncü Dünya Savaşı'nı yaratan etkenler var. Üçüncü Dünya Savaşı'nın bir kriz ve kaos ortamında çıktığı açık. Ortadoğu'da yaşanan kriz ve kaos geçmiş dönemdeki dünya savaşlarında yaşanan kriz ve kaoslardan daha köklü tarihsel nedenlere dayanmaktadır. Birinci ve İkinci Dünya Savaşı ya da önceki savaşlar daha çok dönemsel ve güncel sorunlara dayanırken, Üçüncü Dünya Savaşı yüzyıllara, bin yıllara dayanan ve onun güncele yansıyan sorunları temelinde ortaya çıkmıştır. Bu yönüyle Üçüncü Dünya Savaşı'nın ortaya çıkış koşullarını iyi irdelemek gerekiyor. Bu savaş neden Ortadoğu'da düğümlendi, Ortadoğu'da merkezileşti? Bunu da anlamak gerekiyor. Bunlar iyi anlaşılırsa Üçüncü Dünya Savaşı'nı daha iyi anlayabilir, çözüm yollarının ne olabileceğini daha iyi görebiliriz.

Öte yandan Ortadoğu merkezli süren bu savaşın tarafları var. Bu tarafların karakterleri, neler beklediği, bu savaşın içinde neden yer aldıkları da önemle ele alınmalı, değerlendirilmelidir. Emperyalist güçler; ABD, Avrupa, Rusya gibi 'büyük güçler' denilen güçler neden bu savaşın içinde? Bu savaştan beklentileri nedir? Hangi çıkar hesapları onları bu savaşın içine itti? Neyi amaçlıyorlar? Bunları bilmek gerekmektedir. Öte yandan tarihten bu yana iktidarı devralmış Ortadoğu devletleri, bu devletlerin karakteristik özellikleri var. Ortadoğu'daki bu hakim güçler - bunlara statükocu güçler de diyebiliriz - niye bu savaşın içinde? Neyi amaçlıyorlar? Bunların tarihsel ve güncel olarak karakterleri nedir? Bunlar ne yapmak istiyor, nasıl bir sonuç elde etmek istiyor?

Bunların bilinmesi gerekiyor. Bir diğer odak ise Ortadoğu'da yaşanan kriz ve kaos içinde güç ve alternatif olmak isteyen başka güçlerdir. Bunları da anlamak gerekiyor. Arap Baharı denilen, Arap halk hareketlerinin ortaya çıkmasından sonra giderek kendini alternatif olarak göstermek isteyen fanatik, insanlık dışı İslam maskeli gruplar, çeteler ortaya çıktı. Bunlar neden ortaya çıktı? Neyi amaçlıyorlar? Bunlar nereye dayanıyor? Bunların da irdelenmesi gerekiyor.

Tüm bunların yanında bütün sorunların muhatabı olan, sorunlardan kaynaklı acı, zorluk, sıkıntı çeken, ortaya çıkan savaştan, oluşacak statükolardan, dengelerden en fazla etkilenen halklar bu sürecin neresinde? Halklar ne yapmak istiyor? Halkların bu savaş karşısındaki konumları nedir? Halklar için ortaya çıkan yeni durumlar nelerdir? Bunların da güçlü biçimde irdelenmesi gerekiyor. Tüm bunları değerlendirdikten sonra; sorun niye ortaya çıktı ve sorunun taraflarının durumu irdelendikten sonra hangi tür çözümlerin bu savaştan istikrarlı yeni bir sistem ortaya çıkaracağı, bu kaostan sonra ortaya çıkacak siyasal sistemin nasıl olacağı ortaya net konulabilir. Hangi çözüm önerileri, projeleri bu kaostan çıkışı sağlayacaktır? Bunlar daha net ortaya çıkabilir, konulabilir.

Üçüncü Dünya Savaşı'nın nedenleri

Üçüncü Dünya Savaşı'ndaki durumu ve çatışmaları yaratan etkenleri Birinci ve İkinci Dünya Savaşı'ndaki ya da önceki savaşlardaki gibi değerlendirmek büyük yanılgılar ortaya çıkarır. Dolayısıyla da çözümün ne olacağı, çıkışın ne olacağı konusunda değerlendirme yapmak zorlaşır. Üçüncü Dünya Savaşı, tüm savaşlardan farklı özelliklere sahiptir. Dönemsel değil, yüz yılların, bin yılların hesaplaşması yaşanmaktadır. Yine halklar açısından da yüzyılların, bin yılların hesaplaşması yaşanacaktır. Sorun bu kadar köklü olduğu için ve bu savaşların en çok zarar göreni halklar olduğu için so-

runların çözümünde halkların değerlendirmeleri ve seçenekleri daha fazla çözüm gücüne sahip olacaktır.

Üçüncü Dünya Savaşı'nın Ortadoğu'da çıkması da tesadüfi değildir. Ortadoğu; ilk toplumsallaşmanın, ilk sınıflaşmanın, ilk iktidarlaşmanın ve ilk devletleşmenin, ilk inançların, felsefelerin, dinlerin, ilk savaşların çıktığı coğrafyadır. Bu açıdan da burada ortaya çıkan sorunların tarihle bağlantısı açıktır.

Bugün Ortadoğu'da yaşanan kaosu en temel özelliklerinden biri; beş bin yıllık devletçi sistemin son temsilcisi konumundaki ulus devlet yapılanmasının burada krize girmesidir. İlk toplumsal sorunlar kadın üzerinde, toplum üzerinde egemenlik kurma ve sömürüle başlamıştır. Bunlar da beş bin yıldır derinleşerek sorunları ağırlaştırmıştır. Bugün Ortadoğu'da sorunların ağırlaşmasının ve çözümün zorlaşmasının altında, beş bin yıllık devletçi sistemin sorunları katmerleştirerek ağırlaştırması yatmaktadır. Devletçi sistem sorunları ağırlaştırdığı gibi, sorunları yaratan güç olarak hiçbir sorunu çözemeyecek durumdadır. Ya da devletin, iktidarın el attığı her sorun çözümsüzlüğü ağırlaştırmaktan başka sonuç vermemektedir. Öte yandan halklar binlerce yıldır yaşadıklarının bilinciyle devletçi ve iktidarcı sistemin kendileri için büyük yük olduğunu, bir çözüm aracı olmadığını daha iyi görmektedirler. İnsanlık geçmiş dönemde de devletçi sömürücü sisteme karşı sessiz kalmamış, direnmiş, mücadele etmiştir. Ama geline aşamada devletçi sistemin biriktirdiği sorunlar altında halklar yaşayamaz hale gelmiş, toplumlar tamamen çökmeyle yüz yüze kalmışlardır.

Bu yönüyle de ilk çıktığı Ortadoğu'da devletçi sistemin krizi en ağır biçimde yaşanmaktadır. Zaten bu gerçeklerdir ki, Önder Apo iktidar ve devleti çok kapsamlı çözümlemiştir. Bu ihtiyaç da devlet ve iktidarın ilk çıktığı topraklarda onun yarattığı sorunların ağırlığının görülmesi ve Önderlik şahsında çözülmesini getirmiştir. Yine iktidar ve devletle bağ-

lantılı olarak, iktidar ve devletin temel kaynaklarından olan kadın üzerindeki egemenliği de Önder Apo tüm sorunların kaynağı, kördüğümü olarak gördüğünden insanlığın, toplumsallığın ve siyasal sorunlarının çözümü açısından kadın çözümlemelerini derinleştirmiş, çözümün bir yönüyle de buna dayanarak gelişeceğini ortaya koymuştur.

Ortadoğu'da kaos ve Üçüncü Dünya Savaşı'dan bahsederken beş bin yıllık devletçi sistemin, erkek egemenlikli iktidar anlayışının yarattığı sorunları çok iyi anlamak, görmek gerekmektedir. Bu açıdan Üçüncü Dünya Savaşı'ndaki kaos niye bu kadar derin, karmaşık derken birinci derecede bu geçekliği görmek gerekiyor. İkinci olarak; kapitalizm bugün dünyada ağır bir kriz yaşadığı gibi, bu krizi en ağır yaşattığı bölgelerin başında da Ortadoğu gelmektedir. Ortadoğu'ya son iki yüzyılda giren kapitalizm-kapitalist modernite, sorunları daha da ağırlaştırmıştır. Ortadoğu'daki devletçi sistemin, sömürücü iktidarcı sistemin yine de bir diyalektik bütünlük içinde sistem içinde kendi sorunlarına köklü ve kalıcı olmasa da çözüm bulma karakteri vardı. Ortadoğu'da dinlerin, inançların, mezheplerin, felsefelerin tarih sahnesine çıkması, Ortadoğu gerçeğindeki sorunlara çözüm projeleri ve alternatifleri sunma arayışıyla bağlantılıdır. Bu yönüyle Ortadoğu'daki devletçi iktidarcı sistem altında insanlık, toplumsallık devletçi ve iktidarcı sistemin yarattığı ağır sorunlar karşısında bu sorunları hafifletecek, belli düzeyde çözüm bulacak bir yaklaşımı kendi toplumsal dinamikleri içinden çıkarmaya çalışmıştır. Bunlar tümünden sorunları ortadan kaldırmamıştır ama yine de Ortadoğu'nun tarihsel toplumsal gerçekliğine, öz dinamiklerine dayanan çözümler üretmiştir. Ama kapitalist modernitenin Ortadoğu'ya girişi, devletçi iktidarcı sistemi en uzun yaşayan, kadın üzerindeki egemenliği en uzun süre yaşadığı için zaten sorunları ağır olan Ortadoğu'da, sorunları daha da çıkamaz hale getirmiştir. Manevi uygarlığın merkezi olarak Ortadoğu, so-

runlarına manevi toplumsal değerler ekleninde hep bir çözüm arayışına girmiştir. Zaten dinsel dogmatizmin katılaşmasıyla giderek sorunlarına çözüm bulma arayışı da ortadan kalkan Ortadoğu'ya Batı'nın, kapitalizmin, kapitalist modernitenin maddi uygarlık anlayışının girmesiyle birlikte Ortadoğu'nun kendi tarihine ve kültürüne dayalı çözüm yollarını bulması konusu ciddi bir tıkanma ve çıkmaz içine girmiştir.

Avrupa kapitalist modernitesinin Ortadoğu'ya milliyetçilik ve ulus devlet ile girişi

Kuşkusuz Avrupa'da rönesans ve reformla başlayan demokratik gelişme eğilimi Ortadoğu'nun kendi değerlerine dayalı temelde içselleştirilseydi, sentez hale gelip özüksenseydi Ortadoğu için çok önemli gelişmeler ortaya çıkarılabilirdi. Ortadoğu kendi sorunlarına çözüm bulacak imkanı, fırsatı bularak yeniden uygarlığın merkezi haline gelebilirdi. Ancak Batı değerleri, kapitalist modernitenin dışı yayılması, sömürücü karakterinin ağırlaşması ve emperyalist eğiliminin gelişmesi süreciyle birlikte Ortadoğu'ya girmiştir. rönesans, reform ve daha sonra gelişen demokratik değerler; hak, adalet ve özgürlük açısından olumlu değerler değil de kapitalizmin emperyalist aşamaya dayandığı dönemdeki sömürücü ve oryantalist anlayışlar Ortadoğu'ya girmiştir. Ortadoğu'ya giren kapitalist modernite, olumsuzlukları daha da artırmıştır. En kötüsü de milliyetçilik ve ulus devlet fitnesinin Ortadoğu'ya sokulmasıyla birlikte tarihsel olarak bir bütünlük içinde yaşayan, birbirini besleyen etnik ve inanç toplulukları birbirine düşürülüp çatıştırlarak bu durumları tersyüz edilmiştir. Rönesans ve reform değil de, ulus devlet anlayışının, milliyetçiliğin geliştiği, sömürü ve egemenliğin dışı taşırıldığı dönemin olumsuz değerleri Ortadoğu'ya dayatılmıştır. Zaten Batı, maddi uygarlık dünyasına sahip olduğundan Ortadoğu'nun manevi uygarlık dünyasını anlama, ona değer verme yaklaşımına hiç girmemiştir. Bu özellikleriyle

Ortadoğu'ya girer girmez, Ortadoğu gerçekliğiyle çatışma yaşamıştır ya da çatışma yaşamayı kaçınılmaz hale gelmiştir.

Kapitalist modernite Ortadoğu'da var olan ekonomik, toplumsal ve siyasal dengeleri de altüst etmiştir. Bir taraftan emperyalizmin çıkarına olan yeni toplumsal, siyasal, kültürel ve ekonomik dengeler, ilişkiler ve sistem yaratılırken, diğer taraftan da ulus devlete dayalı bir Ortadoğu gerçeği ortaya çıkınca, birbirini tamamlayan topluluklar birbiriyle çatışan topluluklar haline gelmiş; bu da sorunları daha da ağırlaştırmıştır. Öte yandan kapitalizm dünyasında enerji önemli hale geldiğinden, enerjinin de en önemli kaynakları Ortadoğu'da bulunduğundan kapitalist modernitenin buraya yaklaşımında çıkarlarını en keskin bir biçimde esas almasını öne çıkarmıştır.

Kürdistan'ın dörde bölünmesi ve Arap toplumunun parçalanması

Birinci Dünya Savaşı ve soğuk savaş, Ortadoğu'da sorunları daha da ağırlaştırmıştır. Birinci Dünya Savaşı'nda özellikle Kürtlerin dört parçaya bölünmesi, Lozan ve Ankara Antlaşmalarıyla, Müsil ve Kerkük'ün İngilizlere bırakılması karşılığında Kürtler üzerinde soykırım politikalarının izlenmesi, yine Arapların çok parçaya bölünmesi Ortadoğu sorunlarını ağırlaştıran temel iki faktör olmuştur. Ortadoğu'ya giren ulus devletlerin varlığında bu iki temel faktör toplumsal, siyasal ve kültürel sorunları daha da ağırlaştırmıştır. Ulus devletçi zihniyet Kürtleri yok etmeye yöneldi, Arap toplumunun çıkarlarından çok emperyalizmin çıkarlarını gözetten

Ortadoğu olmak üzere birçok yerde en temel sorunların gün yüzüne çıkmasını beraberinde getirdi.

Bazı alanlar için ise Sovyetler Birliği'nin dağılması, bu katı bloklaşmanın ortadan kalkması rahatlatma yarattı. Örneğin; Sovyetlerin dağılmasından sonra Güney Amerika o katı kutuplaşmasının yarattığı sorunlardan biraz uzaklaşıp daha rahat bir dönem yaşama sürecine girdi. Soğuk savaşın bitmesi bazı yerlerde sorunları gün yüzüne çıkarıp ağırlaştırırken, kapitalist emperyalist sistemin yeni ihtiyaçlarına göre şekillenme durumu gelişirken, bunun ortaya çıkardığı çatışmalar yaşanırken, soğuk savaşın katı mücadelesi içinde bir taraf olmak durumunda kalan, bu nedenle bu katı betonlaşmanın yaşadığı sorunları yaşayan bazı yerlerde ise kısmi rahatlamalar ortaya çıkardı.

Ancak Ortadoğu'da Sovyetlerin dağılması ve soğuk savaş döneminin bitmesiyle birlikte 'Pandora'nın Kutusu' açıldı. Bütün sorunlar en ağır biçimde yüzeye çıkmaya başladı. Birinci Körfez Savaşı bu temelde ortaya çıktı. Daha sonra Irak'a doğrudan daha sert müdahale edilerek Baas Rejimi'nin yıkılması, ABD'nin Irak'a yerleşmesi Ortadoğu'da sorunları yeni bir boyuta taşıdı. Ortadoğu bir altüst oluş yaşadı. Ancak Ortadoğu'nun sorunları beş bin yıllık devletçi sisteme ve son iki yüzyıllık kapitalist moderniteye ve soğuk savaş döneminin yarattığı etkilere dayandığı için bu müdahaleler sonuç vermedi. ABD'nin bölgeye müdahalesi sadece kendi çıkarlarına göre ya da kendini rahatsız eden ülkeleri etkisizleştirme üzerine kurulduğundan çok tarihsel ve köklü sorunlara çözüm bulma kap-

gördüğü Ortadoğu için yararlanmak istedi. Bu açıdan halkların tepki gösterdiği iktidarlara karşı alternatif iktidarların oluşmasını destekledi. Tunus ve Mısır'da destekledi. Daha sonra Libya'ya doğrudan müdahale edildi. Bütün bunlarla kendisini etkili kılabilecek yeni iktidarlar oluşturmayı hedefledi. Yine Suriye'de halkın Esad rejimine karşı tepkisini değerlendirmek istedi. Ancak kendisinin ideolojik ve siyasi bir hazırlığı olmadığı için Mısır'da Müslüman Kardeşler öne çıktı. Libya'da fanatik İslamcı güçler etkinlik kurdu. Suriye'de yine Müslüman Kardeşler ve diğer fanatik İslami çevreler ortaya çıktı. Bu durum Ortadoğu'da ABD'nin hesaplamadığı gelişmeler ortaya çıkardı. Ortadoğu'da bir ideolojik boşluk doğdu. Mevcut otoriter iktidarlar zaten halk tarafından tepki görüyordu. Böyle bir ortamda İslami hareketler öne çıktı. Bunlar giderek radikalleştiler. Böyle olunca da, ABD'nin Arap Baharı denilen halk hareketleri ilk çıktığında düşündüğünün tersine eğilimler yükselişe geçti. DAİŞ de bunlardan biriydi. DAİŞ Ortadoğu'da yaşanan ideolojik boşluktan, Ortadoğu halklarının dinine, inancına ve Arap halkının yüzyıllardır yaşadığı ötekileştirmenin getirdiği tepkilere dayanarak öne çıktı. Arap halkının iki yüzyıllık dışlanması, ötekileştirilmesi, emperyalizmin Arap dünyasını bölerek bundan yararlanması, yine despotik iktidarların halklara hiçbir şey vermediği bir ortamda demokratik bir alternatif de güçlü biçimde ortaya çıkmayınca Suriye'de El Nusra ve DAİŞ güçlendi, yine diğer İslami akımlar etkinlik alanı yarattı. Bu durum Üçüncü Dünya Savaşı'nın karakterini de değiştirdi.

Türkiye ve Batı'nın Ortadoğu'da karşı karşıya gelmeleri

Bu süreçte Türkiye'nin politikaları dikkat çekici oldu. Türkiye ilk önce Libya'da NATO'nun ne işi var derken, Batı'nın, ABD'nin kararlılığını görünce Ortadoğu'daki bu değişikliklerden ben de parsa toplayayım, kendi etkinliği kurayım diyerek bu defa balıklama daldı. Suriye'de de karşılıklar çıkınca herkesten önce Suriye'nin içine müdahale etti. Karakterinde var olan Osmanlı'nın yayılmacı genleriyle Ortadoğu'ya hakim olup büyük devlet olma hayaliyle hareket ettiği gibi, bir yönüyle de geçmiş dönemde Kürdistan Özgürlük Hareketi'yle ilişkisinden dolayı Suriye'den intikam almak istedi. Öte yandan Suriye'ye erken müdahale ederek Esad rejimini devirip hemen kendisinin desteklediği bir iktidarı Suriye'de hakim kılmak istedi. Eğer Mısır'da olduğu gibi Suriye'de de kendine yakın bir iktidar kurarsa bunlara dayanarak Ortadoğu'da etkinliğini arttıracaktı! Bu nedenle Suriye'ye balıklama daldı. En önemli etkenlerden biri de Suriye'deki rejimin erken yıkılmasını hedeflemesiydi. Çünkü; rejim geç yıkılırsa Kürtler bundan yararlanırlar, örgütlenir, güç olur, yeni oluşacak Suriye'de kendi kimlik, kültür ve yönetimleriyle, özerklikleriyle yerini alabilirlerdi. İşte bunun önüne geçmek için de rejimin erkenden devrilip onun yerine yeni bir otoriter sistemin ortaya çıkarılıp kendine bağlı bu sistemin de Kürtleri ezmesini hedefleyen bir politika yürüttü.

Ancak Ortadoğu'da yıkılan bu devletlere alternatif olduğunu iddia eden, insanlık dışı yöntemlere başvuran İslam maskeli güçlerle kapitalist modernitenin çıkarları

çatıştı. Bu da tutmadı. Çünkü; ABD'nin ve Koalisyon Güçleri'nin önceliği bu değildi. Hatta o güne kadar Türkiye'nin desteklediği DAİŞ ve El Nusra gibi çetelerin tasfiye edilmesinde Rusya ile paralel politika izleyen bir yaklaşım gösterdiler. ABD ve Rusya'nın önceliklerinin DAİŞ ve El Nusra gibi çetelere karşı mücadele olarak ortaya konulması, Türkiye'nin politikalarını boşluğa düşürdü. Türkiye ile Rusya'yı karşı karşıya getirdi. Bu durum Türkiye'yi daha da sıkıştırdı. Hem askeri hem siyasi hem de ekonomik olarak sıkıştırdı. Bir taraftan ABD ve Koalisyon Güçleri'yle ilişkilerini henüz düzeltmemişken bir de Rusya'yla sorun yaşayınca, Türkiye için tehlikeli ve riskli bir durum ortaya çıktı. Rusya'nın Kürt Özgürlük Hareketi'ne yaklaşmasından korktu. Rusya ile Kürt Özgürlük Hareketi'nin yakınlaşması ve bu ilişkinin bir ortaklık haline gelmesi durumunda Kürtler üzerinde yürüttüğü soykırım ve savaş politikalarının çökeceğini gördü, ürküdü. Rusya'ya büyük tavizler vermesinin nedeni, kesinlikle Kürt Özgürlük Hareketi'yle Rusya'nın kuracağı ilişkilerden korkmasındandır. Rusya'nın Kürt Özgürlük Hareketi'ne füze verebileceği, anti-tank ve benzeri silahlar verebileceğini düşünerek Rusya'ya yanaştı. Rusya da bu fırsatı değerlendirdi. Bunu değerlendirirken de Türkiye'yle stratejik bir ittifak yapma gibi bir yaklaşım içinde olmadı. Ya da Türkiye'de bazı çevrelerin 'Biz Batı kampından çıkarız, NATO'dan çıkarız, Rusya ile stratejik ittifak kuruyoruz' yaklaşımını Rusya esas almadı. Rusya hiçbir zaman böyle bir seçenekle hareket etmedi. Çünkü; Türkiye'nin Batı'dan kopamayacağını bilmektedir. Ama Türkiye'nin bu sıkışıklığından yararlanarak Suriye'deki pozisyonunu güçlendirdi. Özellikle çetelerin Halep'ten çıkarılmasını sağlattı. Türkiye Suriye'de kaybetmiş ve ABD ile kavgalıyken, Rusya'yla da kavgalı duruma düşmesi halinde çökeceğinden korktuğundan, o güne kadar desteklediği çetelerden desteğini çekerek Halep'ten çıkardı. Rusya'nın, Türkiye'nin Cerablus ve Bab'a girmesine göz yumması da çeteleri tümenden tasfiye etme amacıyla ilgilidir. Aslında bununla Türkiye'ye sorumluluk yükleyerek, Türkiye'yi DAİŞ ve diğer çetelere destek verme konumundan çıkarmak istediler. Bu konuda da önemli düzeyde sonuç aldıklarını söylemek mümkün. Bir nevi Türk devleti çok kirli işler yaptı; ortalığı kirletti, Suriye'de savaşı kirli hale getirdi.

Rusya ve ABD, Türkiye'ye Cerablus ve Bab'ta belli düzeyde göz yumarak yarattığı pisliği Türkiye'ye temizletme gibi bir politika izlediler. Rusya ve ABD'nin, Türkiye'nin Cerablus'a girmesine göz yummalarını bu çerçevede ele almak gerekir. Nitekim bu konuda önemli düzeyde sonuç aldıkları da görülmektedir.

Cerablus ve Bab'a girdiği süreçte ortaya çıkan gerçeklikler Türkiye'nin DAİŞ ve El Nusra gibi çetelerle ilişkili bir türlü kesmek istemediğini de ortaya koymaktadır. Bab'ta zorlanan Türkiye'nin daha sonra DAİŞ'le belli bir anlaşmaya girdiği anlaşılmaktadır. DAİŞ de güçlerini Rakka'ya çekmek için Türkiye'nin uzlaşma önerilerini kabul etti. DAİŞ'in Bab'tan çekilmesinin, Türkiye ile DAİŞ'in belli düzeyde anlaşması sonucu olduğunu herkes gördü. Bu yönüyle Türkiye'nin derdinin DAİŞ olmadığını herkes anladı.

QSD'nin Cerablus ve Bab'a girmesini Türkiye değil ABD engelledi

Türkiye Fethullahçılar derken, DAİŞ derken, esas derdinin PKK ve PYD olduğu açıktır. DAİŞ ve Fethullahçılar'dan söz etmesi sadece bu gerçekliği gizlemek içindir. Bu söylemlerin amacı Rojava Devrimi'ni boğmak, Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nu tasfiye etmektir.

Rusya'nın, Türkiye'nin Cerablus ve Bab'a girmesine göz yumması çeteleri tümenden tasfiye etme amacıyla ilgilidir. Aslında bununla Türkiye'ye sorumluluk yükleyerek, Türkiye'yi DAİŞ ve diğer çetelere destek verme konumundan çıkarmak istediler. Bu konuda da önemli düzeyde sonuç aldıklarını söylemek mümkün. Bir nevi Türk devleti çok kirli işler yaptı; ortalığı kirletti, Suriye'de savaşı kirli hale getirdi. Rusya ve ABD, Türkiye'ye Cerablus ve Bab'ta belli düzeyde göz yumarak yarattığı pisliği temizletme gibi bir politika izlediler.

bölünmeler, var olan ulus devletlerin Arap toplumu üzerinde acımasız bir sömürü ve baskı düzeni kurulması durumunu ortaya çıkarmıştır. Öte yandan Ortadoğu'da uygarlığın gelişmesinde önemli katkıları olan Arapların hem çok parçaya bölünmesi hem de üzerinde çok ağır bir baskı kurularak, ötekileştirilerek silikleşmesi, toplumlarda derin travmalar yaratmıştır. Araplarla Kürtler Ortadoğu'nun en temel halkları oldukları halde dışlanan, ötelenen halkları haline gelmişlerdir. Bunun yarattığı sorunlar da ağır olmuştur. Bu açıdan Ortadoğu'da yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'nı değerlendirirken tüm bu etkenleri iyi görmek gerekiyor. Bu etkenler görülmeden sorunlar da anlaşılamaz, çözüm yolları da bulunamaz.

20. yüzyılın sonuna kadar soğuk savaş vardı. Soğuk savaşın katı cepheleşmesi ortamında hem kapitalist emperyalist sistem (NATO Paketi) hem de reel sosyalist sistem (Varşova Paketi) arasında çok sert bir mücadele vardı. İlişkiler bu anlamda katıydı. Öte yandan bu sert mücadele ve katı ilişkiler sonuçta çok hassas dengeleri ortaya çıkardı. Daha sonra bu dengeler, nükleer dehşet dengesi biçiminde sembolize edilen bir denge durumu ortaya çıkardı. Bu ortamda bırakalım siyasal sınırların değişimini, ülkelerin iç sistem değişimlerini, rejim değişimlerini yapmak bile mümkün değildi. Bu tür köklü değişimler çok ağır sonuçları olan savaşlar ortaya çıkarabilirdi. Bu yönüyle bir nevi tüm sorunların üstü betonlanmıştı. Sorunlar kendini açık bir şekilde dışa vuramıyordu. Ne zamanki Sovyetler Birliği dağılma sürecine girdi, soğuk savaş dönemi bitti, o katı dengeler dağıldı, anlamsızlaştı; o zaman sorunlar üzerindeki bu betonlaşma, katı zırh gevşedi, kırıldı, dağıldı ve sonuçta başta

asitesi ortaya konulamadı. Öte yandan sorunların kaynağı olanların, sorunları yaratanların sorunları çözmesi de mümkün değildir. Bu yönüyle ABD'nin müdahalesi sorunları çözmekten ziyade daha da karmaşık hale getirdi. Zaten ABD'nin müdahalesi istediği sonucu almadığı için Irak'ta kalmayı kendisi için riskli görerek askerlerini çekti. İlk başta köklü değişim amacıyla bölgeye giren ABD, zorlandıkça yine klasik statükocu güçlerle ilişki kurmaya, onlara dayanmaya, yani geçmiş yüzyılların politik tarzıyla Ortadoğu'da etkinlik kurmaya yöneldi. Kapitalist emperyalizm müdahale etti ama müdahalesi tüm bu tarihsel gerçekleri ve sorunları gören ve buna göre proje üreten karakterde olmadı. Kuşkusuz sermayenin serbest ve güvenli dolaşımı çerçevesinde klasik devletleri yumuşatma yaklaşımı olsa da, esas olarak ulus devlet ufkunu aşan; bu yönüyle Ortadoğu'da yaratılan sorunlara çözüm bulan bir politik yaklaşım ve çözüm projesi ortaya koyamamıştır. Sonuçta; ağır sorunların çözümünün bulunmadığı ve soğuk savaşın sorunları üzerindeki katı betonlaşmasının baskısının kalktığı ortamda Arap Baharı denilen halk hareketleri gelişti. Bu halk hareketleri herhangi bir etkenle ortaya çıkmış olabilir. Ama ortaya çıkışı beş bin yıllık sorunların da, son iki yüzyıllık sorunların da açığa çıkıp patlamasıyla sonuçlandı. Halk da tüm bu sorunlara tepkisini ortaya koydu.

Batı'nın müdahalesi ve DAİŞ vb çetelerin ortaya çıkışı

Arap Baharı'yla birlikte ABD o güne kadar kendi politikalarına destek bulamadığından mevcut halk hareketlerini yönlendirerek ve soğuk savaşta oluşmuş diktatörlüklere tutum takınarak kendi ön-

DAİŞ ve benzeri insanlık dışı yöntemlere başvuran çeteler, bir yönüyle de beş bin yıllık devletçi, iktidarcı sistemin tortuları olmaktadır. Alternatif olmaktan öte, devletçi iktidarcı sistemi kapitalist modernist koşullarda sürdürmeyi hedeflemektedirler. Bunların moderniteyi aşmaları söylenemez. Çünkü; demokratik karakterde olunmadığı müddetçe ne kapitalist modernite aşılabılır ne devletçi sistem aşılabılır ne de despotik iktidarlar aşılabılır. Olsa olsa onların her birinden bir parça alarak, halkın dini inançlarını sömürüp kendini iktidar yapmak isteyen yeni güçler olunabilir. Gerçekten de DAİŞ ve El Nusra gibi çeteleri, Ortadoğu'da etkili olmak isteyen iktidarcı devletçi güçlerin bir versiyonu olarak görmek gerekiyor. Bu bakımdan bunların çıkışını herhangi bir alternatif sistem değil, geleneksel kültürü ve halkın inancını istismar ederek yürütülen bir iktidar mücadelesi olarak değerlendirmek daha doğrudur.

ABD ve müttefikleri yıkılan despotik iktidarlar yerine kapitalizmin yeni ihtiyaçlarına uygun iktidarlar oluşturmak isterlerken, sermayenin serbest ve güvenli dolaşımını hedeflerlerken, yine kendi sosyal, kültürel karakterlerini Ortadoğu'da güçlendirmek isterlerken, karşılarına birden klasik devletçi iktidar anlayışın daha katı bir biçimini savunan ve bu iktidarlarını da Batı düşmanlığı, Hristiyan düşmanlığı üzerinde kurmak isteyen güçler çıkınca, bu durum ABD'nin politik yaklaşımlarında değişiklikler ortaya çıkardı. Ortadoğu'da yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'nın karakterinde bazı değişiklikler oldu. Nitekim önceleri destekledikleri İhvan-ı Müslimin'in Mısır'da devrilmesine destek verildi. Yine ilk önceleri Esad rejiminin devrilmesi istenirken, şimdi Esad rejiminin devrilmesi öncelik olmaktan çıktı.

çelişti. Öte yandan Türkiye'nin de ilişkide olduğu bu güçler o kadar insanlık dışı hale geldiler ki, bundan bütün dünya ürküdü. DAİŞ ve El Nusra gibi çeteler iktidar olmak için şiddeti ve korku salmayı esas aldılar. Yine bu insanlık dışı çetelerin motivasyonunda Hristiyan ve Batı düşmanlığı öne çıkınca bu ABD'nin önceliklerini değiştirmesini beraberinde getirdi. Yine İsrail, gelişen bu İslam maskeli ve her türlü insanlık dışı yöntemi uygulayan eğilimin gelişmesinden ürküdü. Bu açıdan İslam maskeli çetelerin tasfiye edilmesi öncelikli hale geldi. İşte bu durumda Türkiye ile uluslararası güçlerin, ABD'nin politikaları çelişti. Türkiye DAİŞ ve El Nusra gibi çeteler üzerinden Suriye'de etkin olma, orada gelişen Kürt halkının özgürlük mücadelesini bastırma ve Ortadoğu'da etkili olmayı isterken, ABD ve koalisyonu oluşturan güçler DAİŞ, El Nusra ve benzeri çetelerin tasfiyesini hedefledi. Bu durum Türkiye'nin politikalarıyla bu ülkelerin politikalarının çelişmesini beraberinde getirdi. AKP iktidarı kendisinin desteklediği çetelerle hem ABD'nin politikalarını boşa çıkarmayı hem de Kürtleri ezmeyi hesapladı. Öte yandan beslediği DAİŞ ve El Nusra'yı gündeme koydu ve bunların ezilmesinde kendisinin rol almasını pazarlık konusu yaparak bölgede etkin olmayı hesapladı. Ancak Rojava Devrimci Güçleri'nin DAİŞ ve bu çetelere karşı çok aktif mücadele etmesi, onları püs-kürtüp zayıflatırken Türkiye'nin politikalarını da boşa çıkarması Suriye'de güç dengelerini önemli düzeyde etkiledi.

ABD ve Koalisyon Güçleri'nin esas amacı DAİŞ ve El Nusra gibi çeteleri hedeflemekken, Suriye politikası boşa çıkan Türkiye bu defa, rejim ve Rusya karşıtlığı üzerinden, onlarla çatışarak ABD'nin ve Koalisyon Güçleri'nin desteğini almaya

Ancak Türkiye hangi politikayı izlerse izlesin konumu zayıflamıştır. Çünkü Türkiye'nin desteklediği DAİŞ ve El Nusra zayıflamıştır. DAİŞ gerilemeye başlamıştır. Eğer DAİŞ bir gerileme sürecine girmişse, herkes DAİŞ'e saldırabiliyorsa, DAİŞ'in yenilebileceği söyleniyorsa bunu sağlayan kesinlikle Rojava Devrimcileri'nin, Demokratik Suriye Güçleri-QSD'nin DAİŞ'e karşı yürüttüğü mücadeledir. DAİŞ'i Kuzey Suriye'nin büyük bölümünden çıkarmışlardır. Aslında Cerablus ve Bab'tan da çok erkenden çıkarıldı ama Türkiye, 'Burası benim kırmızı çizgim. DAİŞ olabilir, El Nusra olabilir ama Kürtler olamaz' gibi bir yaklaşımla kendini dayattığı için Demokratik Suriye Güçleri'nin oraya girmesi ABD tarafından engellendi. Engellenen Türkiye değil, ABD'ydı. Çünkü; Türkiye'yle ilişkilerinin tümünden bozulmasını istemedi. Bu yönüyle böyle bir engelleme yaptı. Yoksa QSD güçleri DAİŞ'i oradan rahatlıkla temizleyecekti. Ancak Türkiye, QSD güçlerinin Minbic'i alıp Minbic'ten sonra diğer alanlara da yöneleceğini görünce, Rusya ve ABD'ye bazı tavizler vererek Suriye'ye askeri güçlerini ve çeteleri soktu.

Türkiye, 'Eğer ben oraya girersem belli güçlerle ittifak yaparım, yeni oluşacak Suriye dengelerinde yer alırım' biçiminde hesap yapıyordu. Ama Bab'la sınırlı kalınca bu hedeflerine ulaşamadı. Minbic'i de alarak bunu hedefleyeceğini düşündü. Fakat Türkiye'nin Suriye içinde etkili olmasını ne Rusya ne ABD ne Suriye ne de İran istediğinden buna izin vermediler. Öte yandan Minbic'e girseydi QSD güçleri Türkiye'ye karşı direnecekti. Böyle bir çatışma da ne Rusya'nın ne de ABD'nin işine geleceğinden Türkiye'nin Minbic'e yönelik saldırısını kabul etmediler.

Gelenen aşamada Suriye'de giderek dengeler daha da netleşmektedir. Kuşkusuz hala güç dengeleri mücadelesi vardır. Rusya, İran ve Suriye'nin yanı sıra Rojava devrimcileri ve Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu da kendi gücünü etkin kılmak istemektedir. Yine ABD, kendi gücünü etkin kılmak istemektedir. Bu yönüyle bu üç güç arasında güç mücadelesi sürmektedir. DAİŞ, El Nusra ve Türkiye'ye bağlı çetelerin gücünün zayıflamasıyla birlikte şimdiye kadar pozisyonu zayıf olan rejimin konumunun da belli düzeyde güçlenme durumu ortaya çıkacaktır. Rusya'nın da desteğiyle şu anda rejim eskiye göre daha güçlü pozisyonundadır. ABD de, Esad rejiminin belli düzeyde güçlenmesine göz yumdu. Suriye'ye tümünden hakim olmasını istemedi ama yıkılmasını, tasfiye olmasını da çıkarına uygun görmedi. Suriye'de siyasi dengeleri değerlendirirken bu gerçekliği görmek gerekiyor. Bu yönüyle Suriye üzerinde Rusya ve İran'ın etkisi olsa da ABD ile Suriye rejimi de dolaylı olarak birbirini gözetken politikalar izlemektedirler. Bu gerçekliğin de görülmesi gerekiyor. Yoksa ABD, Esad rejiminin gitmesini dayatırdı. Bunu dayatmadığına göre karşılıklı zımnı olarak bir politik ilişki içinde olduklarını görmek gerekiyor. Yeni Suriye kurulurken bunun belli düzeyde sonuçları olacaktır.

Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu ABD ve Rusya'nın uzlaşacağı zemin haline gelmiştir

DAİŞ geriledikçe, Rojava Devrimi'nin merkezinde olduğu Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu daha fazla etkinlik kazanmaktadır. Önceleri Arap toplumu içinde DAİŞ'e, El Nusra'ya ve benzeri örgütlere bir sempati vardı. Bu yönüyle Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu ve Rojava Devrimi çevresindeki Araplarla ilişkilerde tam bir güven durumu ortaya çıkmıyordu. Ya da Rojava Devrimi'nin, Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun Araplar üzerindeki ideolojik ve

siyasi etkisi yetersizdi. Askeri olarak hakim olsa bile ideolojik ve siyasi olarak tam anlamıyla hakim olduğu söylenemezdi. Ama DAİŞ ve El Nusra'nın gerilemesi ve Türkiye'ye bağlı bazı çetelerin geriletilmesinden sonra Rojava Devrimi'yle Arapların bütünleşmesi daha da ivme kazandı. Öte yandan Rojava Devrimi'nin diğer halklarla ilişkileri ve Araplara yaklaşımı pratikte denendiğinden, Araplar pratikte Kürtlerin milliyetçi, şovenist bir yaklaşım içinde olmadığını; Arapların kültürünü, inancını, değerlerini ve demokratik yönetimini kabul eden bir yaklaşım gösterdiklerini görünce Arapların yaklaşımında değişiklikler ortaya çıktı. Rojava Devrimi ve Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun Araplara bırakılma zarar vermeyi, Suriye'nin diğer alanlarında Arapların gördüğü zararın Rojava Devrimi'nin etkisindeki alanlarda ve Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu içinde bulunan Araplar tarafından görülmemesi, Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu içinde Kürtlerle daha fazla bütünleşmeyi, ortak bir sistem kurma eğilimini güçlendirdi. Bu yönüyle Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu Kürtlerin, Arapların, Süryanilerin, Türkmenlerin

ideolojik ve siyasi duruşuyla hem Koalisyon Güçleri'yle hem de Rusya ile ilişki kurabilen bir pozisyona sahiptir. Bu açıdan üçüncü çizgidir. Bu yönüyle Rojava Devrimcileri'nin Koalisyon Güçleri'yle ilişkili olması, üçüncü çizgi olma karakterini değiştirmemektedir. DAİŞ'e karşı bir ittifak söz konusudur. Ama ideolojik ve siyasi olarak üçüncü çizgi konumunu sürdürmektedir. ABD ile de, Rusya ile de, herkesle de ilişki kurabilecek konumdadır. Bir tarafın parçası, uzantısı değildir. Kendi demokratik özgürlükçü çizgisi vardır. Bu temelde de bu çizgiye karşı olmayan, bu çizgiyle uyum gösterebilecek herkesle ilişki sürdürmektedir. Bu yönüyle Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun hem ABD ve Koalisyon Güçleri'yle hem de Rusya'yla ve dolayısıyla rejimle de bir ilişki kurma konumu bulunmaktadır. Ama hiçbirisinin düşündüğü Suriye politikasına angaje olma durumu yoktur. Herkesle bir uzlaşma zemini olacak bir yaklaşım içindedir. Bu yönüyle Suriye genelinde pozisyonu en güçlü olan bir güç konumundadır. Çünkü; Demokratik Suriye Güçleri'nin dışındaki alternatiflerin hiç kimseye yararı yoktur; ne ABD'ye ne de Rusya'ya. Bu nedenle ABD, müttefiki ol-

KDP de girmek istemiştir. Türkiye ve KDP ortaklaşarak ABD'ye dayatmalarda bulunup bu denge sisteminde yer almak istemişlerdir. Minbic saldırısı bu çerçevededir; KDP-Türkiye ilişkileri bu çerçevededir. Ancak KDP-Türkiye ilişkilerinin Suriye'de DAİŞ ve El Nusra'ya karşı verilen mücadeleyi zayıflatacağından ABD ve Koalisyon Güçleri bu duruma onay vermemiş, sıcak bakmamışlardır. Rusya, Suriye ve İran, Türkiye'nin etkin olmasına zaten karşıdır. Koalisyon Güçleri şimdiye kadar QSD ile kurduğu ilişkilerden hep sonuç aldığından, Türkiye'nin içinde olduğu bir projeyi ve dayatmayı kabul etmemiştir. Suriye'nin siyasal, toplumsal, ideolojik sorunlarını çözecek karakterde olmadığından, sadece bir yere hakim olma yaklaşımı içinde olduğundan KDP'nin politikaları da Türkiye'nin politikaları gibi sorunları çözücü değil, daha da karıştıracı, karmaşık hale getirici olarak düşünüldüğünden, KDP'nin dayatmalarına ve provokasyonlarına da sıcak bakılmamaktadır. Şengal işgali bir yönüyle de KDP'nin Türkiye ile birlikte kendilerini Rakka operasyonuna dayatma yaklaşımıdır. Yani kapıdan giremeyenler bacadan girmeye çalışmaktadırlar. Minbic ya da

kalmayacaktır. Şimdiye kadar toplanan Cenevre görüşmelerine DAİŞ ve benzeri çeteler alınmazken, bunların farklı versiyonu olan güçler ise bozgunculuk yapıyordu. Yeni bir Suriye'nin oluşumu gibi bir projeleri yoktu. Daha doğrusu Cenevre dönemi, Astana dönemi bir mücadele dönemiydi. Mücadele döneminde yeni Suriye'yi yaratma konusu üzerinde yoğunlaşmak ve uzlaşmak mümkün değildi. Bu nedenle ne Cenevre'de ne de Astana'da yeni Suriye üzerinde bir yoğunlaşma söz konusu olmuştur. Yeni Suriye nasıl olacak, biçiminde bir uzlaşma zemini ortaya çıkmamıştır. Çünkü; hala bir mücadele sürecidir, mücadele dönemi sürmektedir. Şimdiye kadarki süreç mücadele süreci olduğu için Cenevre ya da Astana sadece güçlerin mücadelelerini diplomatik alana taşıması anlamına geliyordu. Yoksa yeni Suriye konusunda bir uzlaşma yaratma gibi bir yaklaşımları yoktu. Sadece bir tarafın değil, Cenevre'ye ve Astana'ya katılan tarafların hepsinin konumu mücadele konumudur. Rakka'nın alınmasıyla birlikte artık eski tip mücadele durumu gerileyecektir, zayıflayacaktır. Mücadele bitmeyecektir ama artık Suriye'deki güç dengeleri önemli düzeyde netleşecektir.

ve Çeçenlerin içinde olduğu bir Demokratik Ulus anlayışıyla birbirini güçlendiren bir siyasi sistem haline gelmiştir.

Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu bu karakteriyle yeni oluşacak Suriye'nin en güçlü temeli durumundadır. ABD ve Rusya'nın uzlaşacağı zemin haline gelmiştir. Türkiye'nin etkisinde olan güçlerin veya çetelerin bir yere hakim olması durumunda bu ABD ve Rusya'nın çıkarına olmayacaktır. Şu anda Türkiye Minbic'e girse oranın siyasi dengeleri değişecektir. Demokratik güçlerin yerine, DAİŞ ve El Nusra'nın başka versiyonu olan güçlerin hakim olması, ABD, Rusya, Suriye ve İran'ın hesabına olmayacaktır. Bu bakımdan Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun güçlenmesinde herkesin çıkarı bulunmaktadır. Eğer yeni bir Suriye oluşturulacaksa bu ancak, ideolojik ve siyasi zihniyetiyle DAİŞ ve El Nusra çetelerini gerileyen, demokratik eğilimli, Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu marifetiyle olacaktır.

Şu anda Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun Koalisyon Güçleri'yle ilişkisi daha sıkı olsa da, DAİŞ'e karşı mücadelede daha fazla ortaklaşsalar da bu Rusya'ya karşı olma biçiminde bir ilişki değildir. Bu yönüyle Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu; DAİŞ, El Nusra ve demokratik olmayan güçlere karşı

duğu halde Türkiye'yi tercih etmedi. Çünkü; Türkiye ile Rakka'ya girmesi, bölgede yürüttüğü politik çıkarına denk düşmeyecekti. Diğer güçlerde istikrar ve barış getirecek, yeni bir düzen ortaya çıkaracak bir ideolojik ve toplumsal zemin yoktur. Bu bakımdan Türkiye'nin Minbic'ten ve Rakka'dan uzak kalması istenmiştir. Çünkü; Türkiye'nin Minbic'e ve Rakka'ya girmesi durumunda DAİŞ ve El Nusra çetelerin güçlenme durumu ortaya çıkacaktır. Zaten Türkiye onlara daha fazla destek vermek için Rakka operasyonuna katılmak istemektedir. Bu açıdan DAİŞ'e karşı mücadelede demokratik karakterde olan, tüm farklılıklarla yan yana yaşama anlayışında olan Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu, Rojava Devrimi ve QSD tercih edilmektedir.

Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu bölge güçleri arasında bir uzlaşma platformudur

Şimdi Suriye genelinde mücadele veren Rusya, Rejim ve İran'ın oluşturduğu bir blok, ABD ve Koalisyon Güçleri ve Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu güçleri vardır. Bu üç güç içinde Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu ise bir uzlaşma zemini, uzlaşma platformudur. Bu denge sistematığı içine Türkiye ve

diğer yerlerden girelemeyince bu sefer farklı bir yerden girerek bozgunculuk ve sabotaj yapmak istemişlerdir. ABD, Rakka ve Doğu Suriye konusunda hem Suriye, İran ve Rusya'nın politikalarını hem de Türkiye ile KDP'nin politikalarını kendi çıkarlarına görmemektedir. Aslında iki taraf da Suriye'de sorunları çözümleyici değil karıştıracı bir konum taşıdıklarından, bu iki kesimin de Rakka ve çevresinde etkin olması istenmemektedir. Bu nedenle QSD güçleriyle Koalisyon Güçleri, Rakka ve Doğu Suriye üzerinde yoğunlaşmış bulunmaktadır.

Rakka ve yeni mücadele dönemi

Rakka'nın alınmasıyla birlikte artık eski tür mücadele yerine Suriye'de etkin olacak güçlerin mücadele süreci başlayacaktır. Bugüne kadar yürütülen savaşta kimin durumunun ne olacağı, gücünün ne olacağı, ne kadar siyasi olarak etkin olacağı netleşmemiştir; Rakka'nın özgürleştirilmesiyle bu netleşecektir. Suriye'deki dengeler daha net bir hale gelecektir. Dêrazor'un -çünkü Rakka ile Dêrazor'un kaderi birbirine bağlıdır- kurtarılması Suriye'de DAİŞ ve benzeri çetelerin önemli düzeyde devre dışı kalmasına yol açacaktır. Artık onların yeni Suriye'nin kuruluşunu sabote edecek, bozacak bir güçleri

O zaman yeni Suriye konusunda uzlaşma tartışmaları daha somut olarak yürütülecektir. Daha somut yürütmeye ve belli sonuçlara ulaşma imkanı doğacaktır. Bu açıdan Rakka ve Dêrazor'un alınmasının böyle bir siyasi önemi vardır. Zaten Rakka alındığında Dêrazor'un uzun süre dayanması söz konusu olmayacaktır.

Bu çerçeveden bakıldığında kuşkusuz ABD'nin de, Rusya'nın da yeni Suriye oluştuğunda siyasi olarak belli düzeyde etkileri olacaktır. Bunu görmek gerekir. Ne ABD dışlanabilir ne de Rusya. Hatta ABD de Rusya da birbirini dışlayan bir askeri ve siyasi mücadele içine girmeyeceklerdir. Belki konumlarını güçlendirmeye mücadelesi içinde olacaklardır ama bu birbirlerini tümünden dışlayan bir biçimde olmayacaktır. Yeni Suriye'nin oluşumu dikkate alınırken bu gerçekliğin herkes tarafından iyi görülmesi gerekmektedir.

Zaten Kürtlerin yaklaşımı da böyle bir durumu ortaya çıkarmaktadır. Üçüncü çizgi olmaları, bir taraf saf dışı olsun biçiminde bir yaklaşıma fırsat vermemektedir. Üçüncü çizginin varlığı ve etkisi bir de bu yönüyle kendisini ortaya koymaktadır. Öte yandan üçüncü çizginin varlığının bir nedeni de, böyle dengelerin bulunmasıdır. Üçüncü çizgi bir yönüyle de bazı güçlerin tek başına hakimiyet kurmasını doğru bulmaz. Üçüncü çizgi

aynı zamanda tüm farklılıkların, farklı siyasi güçlerin belirli çerçevelerde uzlaşmasını da koşullayan bir yaklaşıma sahiptir. Rojava Devrimcileri, Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu da üçüncü çizgi olarak tamamen kendisini dayatan bir yaklaşım içinde olmayacaktır. Suriye içinde ABD, Rusya ve bütün güçlerin uzlaşmasının olacağı bir yeni demokratik Suriye'nin yaratılması perspektifine sahip olacaktır. Kuşkusuz Suriye'nin demokratikleşmesinden ve demokratik ulus anlayışından taviz verilmeyecektir. Demokratik olmayan bir Suriye üzerinde uzlaşamaz. Uzlaşma zemini kesinlikle Suriye'nin demokratikleşmesi üzerinden olacaktır. ABD ve Rusya da bu zemin üzerinden Suriye'nin demokratikleşmesi çerçevesinde bir uzlaşma içine gireceklerdir, girmek zorundadırlar. Bunu da sağlayacak Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu ve üçüncü çizgidir.

Bu dengeler içinde mevcut Esad rejiminin ya da İran'ın, 'Ben Suriye'de kesin şöyle hakim olacağım, kendi dediğim yaptıracağım, gibi yaklaşımları da herhangi bir sonuç alamayacaktır. Onlar da eğer yeni Suriye içinde var olacaklarsa belli bir uzlaşma içinde olacaklardır. Üzerinde uzlaşılan bir Suriye içinde varlıklarını sürdürebilirler. Zaten ABD, rejimi dışlamadı. Bu yönüyle eğer rejim kendisini demokratik temelde değişime uğrattırsa ya da yeni demokratik Suriye içinde yer alabilecek biçimde değişikliğe giderse yeni oluşacak Suriye dengelerinde yer alabilir, almaları mümkündür. Çünkü; gelişen aşamada artık tümünden rejim tasfiye edilsin gibi bir yaklaşım, bir dayatma kimse tarafından gerçekçi görülmemektedir. Bu açıdan mevcut rejimin tasfiye edilmesi, saf dışı edilmesi yerine kendisini değiştirerek uzlaşma içine çekilmesi, önümüzdeki dönemde daha gerçekçi politika olarak gündeme gelecektir.

İran'ın, Rusya ve Suriye ilişkileri çerçevesinde belli bir etkinliği olabilir ama kendisini tümünden hakim kılma yaklaşımı da kabul görmeyecektir.

Müsil operasyonu var. Müsil operasyonu ABD'nin Irak ile birlikte yaptığı operasyondur. Eğer İran kalkar bunun sonucunda hakim olmak isterse bunun kabul edilmesi mümkün değildir. Ya da Müsil'in düşmesi ardından Irak'a dayanarak Suriye'nin doğusuna hakim olmak isterse bunun da gerçekçi ve kabul görececek bir yaklaşım olmadığı açıktır. Bu yönüyle öyle düşünüldüğü gibi ne Türkiye'nin DAİŞ, El Nusra ve kendine bağlı çeteler üzerinden Suriye'de Sünniliği hakim kılma yaklaşımı kabul görecektir ne de İran'ın, Irak'taki etkinliği üzerinden Suriye'de etkin olması kabul görecektir. Bu açıdan en doğru denge Rakka'nın Demokratik Suriye Güçleri tarafından alınmasıyla sağlanacaktır. Bu bir mezhepler çatışması olmayacak, demokratik güçlerin etkin olduğu bir Kuzey ve Doğru Suriye olacaktır. Bu yönüyle mezhep çatışmalarını ya da farklı güçlerin çatışmasını önleyecek tek yol Rakka'nın Demokratik Suriye Güçleri tarafından alınmasıyla sağlanabilir. Bunun dışındaki her seçenek Suriye'nin karışmasını, çatışmaların derinleşmesini beraberinde getirecektir. Uzlaşma zeminini zorlayacaktır. Bu yönüyle ne Türkiye'nin ne de İran'ın istediği politikalar gerçekleşecektir. Çünkü; bu tür yaklaşımlar bir uzlaşma zemini değil de bir çatışma zemini yaratır. Şimdi Suriye'de çatışma değil de çatışmayı azaltacak ve giderek uzlaşmaya doğru yürüyen bir politika yürütülüyorsa, hem ABD'nin hem de Rusya'nın böyle bir yaklaşımı varsa, o zaman Türk devleti ve İran'ın dayatmaları sonuç almayacaktır. ABD ve Rusya da bu güçlerden gelecek dayatmaları kabul etmeyeceklerdir.

Bu açıdan Bab'ı ve Cerablus'u işgal etmesi yeni Suriye'nin oluşmasında Türkiye'ye herhangi bir siyasi avantaj veya

etkinlik sağlamayacaktır. Buralarda bulunmanın siyasi etkisi olmayacaktır. Buralarda bulunması, yeni Suriye kurulduğunda yeni sorunlara neden olacaktır. Bazı konularda bozgunculuk yapmaya çalışacaktır. Türkiye'nin konumu bundan öteye gitmeyecektir. Bu da zamanla aşılacaktır. Çünkü; yeni Suriye'nin kurulmasında uzlaşanlar Türkiye'nin bu bozgunculuğunu, Suriye'nin demokratikleşmesi, yeni Suriye'nin kurulması önünde engel olmasını kabul etmeyeceklerdir. Bu yönüyle Türkiye'nin 'Fırat Kalkanı' adını verdiği operasyon esas olarak bitmiştir, sonlanmıştır. Öyle 'Fırat Kalkanı'nı Rakka'ya götüreceğiz, Efrin'i alacağız, Tel Abyad'tan, yani Girê Spî tarafından Rakka'ya ilerleyeceğiz' gibi laflar olmayacak şeylerdir. Ya da böyle bir yaklaşım olduğunda Suriye'de her şey sil baştan yaşanacaktır. Herhalde şu anda Suriye üzerinde belli etkisi olan güçler bu kadar mücadeleden ve kimi sonuçlar aldıktan sonra her şeyin sil baştan yapıldığı bir politikanın dayatılmasını kabul etmeyeceklerdir.

Rakka'nın kimin tarafından alınacağı ya da Rakka alındıktan sonra nasıl bir toplumsal sistem, siyasal sistem kurulacağı çok çok önemlidir. Bu yönüyle Rakka'nın İslam maskeli belli çetelerin eline geçmesi yeni kurulacak Suriye'yi sabote etmekten başka anlama gelmeyecektir. Türkiye, 'Halk QSD'yi değil, DAİŞ'i tercih eder' diyerek aslında Rakka'da DAİŞ'in farklı versiyonlarını yerleştirmek istemektedir. ABD ile Rakka operasyonuna girmek istemesinin amacı budur. Demokratik Suriye Güçleri'nin etkin olmadığı yerde İslam maskeli çeteler hakim olacaktır. Türkiye zaten Rakka operasyonuna ka-

demokratikleşme demek, dayatma yerine uzlaşmayı esas almak demektir. Demokratik güçlerin etkili olduğu yerde dayatma yoktur, uzlaşma vardır.

Rakka'nın alınmasıyla birlikte KDP-AKP'nin Suriye üzerindeki politikaları da boşa çıkacaktır. AKP ve KDP'nin Suriye üzerindeki provokasyonları önemli düzeyde sona erdirilecektir. Zaten AKP ile KDP bunu gördüklerinden Suriye provokasyonunu Şengal üzerinden yürütmek istemişlerdir. 'Roj peşmergesi' adı verilen besleme çetelerin Şengal'e dayatılması, Xanesor'un üzerine sürülmesi hem Şengal'de otoriter merkezi bir sistemi yaratarak demokratik güçleri tasfiye etmeyi hem de Rojava'ya girerek provokasyon yaratıp bu provokasyon temelinde şu anda başlamış olan Rakka operasyonunu sabote etmeyi hedefliyordu. Rakka operasyonu sabote edilerek kendilerini etkisizleştirecek durumun önüne geçmek istemişlerdir. Çünkü; Rakka'nın demokratik güçler tarafından ele geçirilmesi AKP ve KDP'nin hem tek tek hem de birlikte yarattıkları provokasyonların tümünden sonlandırılması anlamına gelecektir. Bu nedenle böyle bir provokasyon yaparak Demokratik Suriye Güçleri'nin Rakka üzerinde yoğunlaşmasını değil de kendileriyle çatışmasını sağlamak ve bu temelde de Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu ve Suriye'yi karıştırarak bulanık suda balık avlamak istemişlerdir. 'Kurt dumanlı havayı sever' derler ya dumanlı havada acaba bir şeyler kaparmıyım hesabı yapmışlardır. Ancak Şengal'de YBS gerillaları, Êzîdî gerillalar ve az sayıda bulunan HPG gerillaları KDP-AKP'nin bu planını engellemiştir.

sonunlar değildir. Hatta Rakka ve Dêrazor alındıktan sonra Türkiye sorun çıkarırsa, Türkiye'nin Bab'tan ve Cerablus'tan çıkarılması süreci başlayacaktır. Bu yönüyle Suriye'de savaşın sonuna gelinmesi esas olarak Rojava Devrimi'nin başarısıdır. DAİŞ sadece Suriye'de durdurulmamıştır, Irak'ta durdurulmasında da önemli rol oynamıştır. DAİŞ'in Şengal'den çıkarılması, Kerkûk ve Mexmûr'a saldırının püskürtülmesi, gerillanın varlığı DAİŞ'in Başûrê Kurdistan'a tekrar yönelmesinin önüne geçmiştir. Eğer gerillanın varlığı olmasaydı DAİŞ Irak'ta başta Kerkûk olmak üzere birçok yerde varlığını etkin kılacaktı. Ama gerillanın varlığı onları korkuttuğu gibi, gerillanın varlığından cesaret alan peşmergeler de DAİŞ'e karşı direndiler. Müsil operasyonu ile birlikte Kerkûk'e yapılan saldırının boşa çıkarılması böyle gerçekleşti.

Rakka operasyonunun başarısı Suriye ve Ortadoğu'da bir dönüm noktası olacaktır

Suriye'de savaşın sonuna gelinmesi, aynı zamanda şunu ifade etmektedir; Suriye'de yeni dengelerin oluşması, yeni statükonun oluşması, yeni bir Suriye'nin şekillenmesi. Bu aynı zamanda bundan sonra Ortadoğu'daki siyasal gelişmelerin yönünü de belirleyecektir. Suriye tarihinde her zaman Ortadoğu'daki genel sistemi önemli düzeyde etkileyen bir konuma sahiptir. Suriye'de Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu etkisiyle demokratikleşen bir Suriye, kesinlikle bütün Ortadoğu'da halkın iradesinin güçlenmesine, demokratik eği-

Rakka operasyonu çok çok önemlidir; Rakka operasyonunun başarısı Suriye'de ve Ortadoğu'da bir dönüm noktası olacaktır. Ortadoğu'da demokratikleşmenin şafağı atacaktır. Suriye'den başlayacak demokratikleşme tüm Ortadoğu'ya dalga dalga yayılacaktır.

İslam maskeli insanlık dışı çeteler etkisiz kılınacaktır; giderek onların Ortadoğu'nun diğer yerlerindeki etkisi de kırılacaktır. Çünkü; DAİŞ ve El Kaide sadece silahlı güçle yenilemez. Rojava'da, Suriye'de esas yenilgiye uğratan ideolojik duruş olmuştur, demokratik ulus çizgisi olmuştur. Önder Apo'nun Ortadoğu değerleri temelinde ortaya koyduğu demokratikleşme, Üçüncü Çizgi olmuştur. Bu yönüyle Rakka'nın özgürleştirilmesinden sonra ortaya çıkacak durum sadece bir askeri zafer değil, bir ideolojik ve siyasi zafer olacaktır. DAİŞ'in ideolojik ve siyasi çizgiyle yenilgiye uğratıldığı anlaşılınca o zaman her yerde bu çizgiyle DAİŞ'e karşı mücadele, bu çizgiyle sorunları çözme yaklaşımı ortaya çıkacak, demokratik ulus çizgisiyle Ortadoğu'da değişimin olacağı görülecek, üçüncü çizginin, demokratikleşme çizgisinin önü açılacaktır.

DAİŞ'in alternatifi ne despotizmdir ne işbirlikçi ılımlı İslam'dır ne de kapitalist modernitenin versiyonu iktidarlardır. Tek çözüm yolu Önder Apo çizgisidir. Önderlik çizgisi, Ortadoğu'nun tüm değerlerini sentezleyen bir çizgidir. Ortadoğu tarihindeki bütün inançların, dinlerin yarattığı değerler bu özgürlükçü demokrasi çizgisine içermiştir. Kapitalist modernist yaklaşım aşılarak Ortadoğu gerçekliğine dayanan bir demokratikleşme, Ortadoğu'nun manevi uygarlı-

Önder Apo'nun ortaya koyduğu üçüncü çizgi, tüm insanlık değerlerini dikkate almakla birlikte, esas olarak Ortadoğu tarihine dayanan ve insanlığın diğer olumlu değerlerini Ortadoğu değerlerinin içinde sentezleyen, onunla birleştiren bir yaklaşımla, bir Ortadoğulu çözüm ortaya çıkaracaktır. Bir Ortadoğulu çözüm ortaya çıkardığı için de Suriye'de başarılı olduğu gibi, bütün Ortadoğu'da da özgürlükçü demokratik gelişmelerin önü sonuna kadar açılacaktır.

ılmayı bu nedenle dayatmaktadır. Çünkü; Rakka'nın oluşacak yeni Suriye'nin karakterini şekillendirmede önemli etken olacağını bilmektedir.

Rakka'nın alınmasıyla AKP-KDP'nin, Suriye politikaları da boşa çıkacaktır

Türkiye Suriye'nin demokratikleşmesini istemiyor, demokratikleşmeyi kendisi için tehlikeli görüyor. Demokratikleşen, Araplarla Kürtlerin kardeşçe yaşadığı bir Suriye'de, Kürtler hak kazanacaktır. Ama kendisine bağlı çeteler olursa onlar Kürt karşıtıdır, Kürt düşmanıdır, demokrat değildir. Bu yönüyle yeni Suriye'nin demokratik olmasının önünde engel olacaktır. Bu aslında Suriye'de karışıklığın devam etmesi, kaosu, krizin sürmesidir. Bu açıdan Rakka'nın Demokratik Suriye Güçleri tarafından alınmasının çok önemli siyasal sonuçları olacaktır. Türkiye'nin, Suriye'nin demokratikleşmesini engelleyen politikaları Rakka'nın alınmasıyla birlikte tamamen etkisizleşecektir. Çünkü; Rakka'nın alınmasıyla birlikte Suriye'nin önemli bir bölümü demokratik zihniyetin olduğu bir toplumsal ve siyasal sisteme kavuşmuş olacaktır. Bu yönüyle hem İslam maskeli çeteler etkisizleşecektir hem de hala demokratik zihniyete gelmeyen, bu konuda eski politikaları dayatmakta ısrar eden Rejim de, Rejim'in bu karakterini destekleyen çevreler de Rakka'nın alınmasıyla birlikte geriletilmiş olacaktır. Bu yönüyle demokratik güçlerin Suriye üzerinde, genelinde etkin olma gücü artacaktır. Bu aynı zamanda ABD'nin ve Rusya'nın Demokratik Suriye Güçleri'ni, bu demokratik karakteri dikkate almalarını beraberinde getirecektir. Ne Rusya ne de ABD kendisini dayatabilecektir. Çünkü;

Bu planın engellenmesinde ABD ve Rusya'nın da belli düzeyde rolünün olduğunu düşünmek gerekiyor. Çünkü; böyle bir şeyi ABD de, Rusya da bir provokasyon olarak görmüştür. Rakka üzerinde bu kadar yoğunlaşırken KDP'nin böyle bir yaklaşımı oradaki programı, planlamayı, hamleyi sabote etmekten başka bir anlama gelmemektedir. Rusya ise KDP'nin girmesinin bir yönüyle de Türkiye'nin girmesi olduğunu ve bunun da Suriye'deki siyasi durumu karıştırmak anlamına geldiğini gördüğünden, bu durumu bir provokasyon olarak ele almıştır. Fakat Rusya'dan çok ABD'nin böyle bir girişimden rahatsız olduğunu düşünmek gerekir. Gerilladan, HPG'den yana olduklarından değil, KDP'ye Başûr'da ya da Şengal'de karşı olduklarından değil de şu anda yoğunlaştıkları Suriye politikasını sabote edeceği endişesinden dolayı bu girişimden rahatsız olmuşlardır.

Şu bir gerçektir; Suriye'de savaşın sonuna geliniyor. Artık dengeler netleşiyor. Türkiye'nin yenilgi yaşaması, Türkiye'ye bağlı çetelerin Halep'ten çıkarılması, yenilmesi, DAİŞ'in yenilerek baş aşağı gitmesi, tüm bunlar Suriye'de savaşın sonuna geldiğinin işaretleridir. Bu açıdan Rakka operasyonu önemlidir. Rakka operasyonu önemlidir. Rakka operasyonu ile birlikte Suriye'deki savaş önemli oranda bitmiş olacak. Belki bazı yerlerde DAİŞ ya da El Kaide'ye bağlı bazı gruplar dirense de amiyane deyimle son çırpınışları olacaktır. Gelişen aşamada bu güçlerin yeni bir hamle yapması söz konusu değildir. Belki Türk devleti bozgunculuk yaparak, sorun çıkararak kendini de Suriye'deki siyasal sistem içinde söz sahibi yapmaya çalışacak ama Rakka ve Dêrazor'un alınmasından sonra Türkiye'nin çıkaracağı sorunlar aşılamayacak

limlerin güçlenmesine ve böylelikle Ortadoğu'da demokratik temelde bir değişimin gelişmesine kapı aralayacaktır. Suriye'de savaşın sonuna gelinmesi, yeni Suriye'nin oluşması sadece Suriye'yi ilgilendiren bir konu değildir. Bu bakımdan Rojava Devrimcileri'nin, Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun yaptığı iş büyüktür. Suriye'nin demokratikleşmesinin temel dinamiği olarak, Ortadoğu'daki demokratikleşmeyi etkileyecektir. Bundan hiçbir güç kaçınmayacaktır. Öte yandan Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun modeli, Suriye'deki Arap milliyetçiliğini törpüleyecektir. Kuzey Suriye'de Kürtler ve Araplar başta olmak üzere diğer halkların yan yana yaşaması, Suriye'de model olacaktır. Artık Suriye'de topluluklar birbirine güvensiz değil, birbirlerinin ortak yaşamından güç alarak, Suriye'nin bu temelde güçlendiği bilincine vararak yeni Suriye'nin demokratik ulus temelinde oluşması gerçekleşecektir.

Demokratik ulus temelinde şekillenen yeni bir Suriye ise mezhep çatışmalarıyla, etnik çatışmalarla kan gölüne dönen Ortadoğu'da bu sorunların da kökünü kazıyacaktır. Demokratik ulus çözümü, mezhep çatışmalarını, etnik çatışmaları bitirecektir. Bu yönüyle Suriye'nin demokratik ulus çerçevesinde demokratik karakterine kavuşmasının sonuçları tarihsel olacaktır. Hem bin yıllık sorunlarına hem iki yüzyıllık kapitalist modernitenin sorunlarına hem Birinci Dünya Savaşı sonrası ve soğuk savaş döneminde oluşan otoriter sistemin sorunlarına son veren, bu sorunları önemli oranda çözen bir demokratik Suriye ortaya çıkacaktır. Bu durum sadece Ortadoğu halklarını değil, tüm insanlığı heyecanlandıracaktır. Bu yönüyle Demokratik Suriye Güçleri'nin

ğına dayanan bir özgürlük çizgisi gelişecektir. Böylelikle tamamen Ortadoğu'nun tarihine, sosyal ve kültürel karakterine uygun bir demokratikleşme ortaya çıkacak; bu da tüm diğer ideolojik ve siyasi güçleri etkisiz hale getirecek, Ortadoğu'nun tarihi, toplumsal gerçekliğine dayalı çözümlemelerle oluşan demokratik toplumcu, özgürlükçü çizgi Ortadoğu'nun bağrından çıktığı için, onun içinden, tarihinden gelen bir çözüm olduğu için kalıcı bir çözüm olacaktır. Ortadoğu'da kalıcı çözümün yolu da Önder Apo'nun ortaya koyduğu üçüncü çizgiden geçmektedir. Çünkü; Önder Apo'nun ortaya koyduğu üçüncü çizgi, tüm insanlık değerlerini dikkate almakla birlikte, esas olarak Ortadoğu tarihine dayanan ve insanlığın diğer olumlu değerlerini Ortadoğu değerlerinin içinde sentezleyen, onunla birleştiren bir yaklaşımla bir Ortadoğulu çözüm ortaya çıkaracaktır. Ortadoğulu bir çözüm ortaya çıkardığı için de Suriye'de başarılı olduğu gibi, bütün Ortadoğu'da da özgürlükçü demokratik gelişmelerin önü sonuna kadar açılacaktır.

KDP'nin Kürt soykırımcısı AKP ile ilişkileri

Şengal'e AKP ile KDP'nin saldırısı DAİŞ'in saldırısından farklı değildir. DAİŞ de oraya saldırarak Êzîdîleri soykırıma uğratacaktı. KDP ve AKP ise Êzîdîlerin öz savunmasının, öz yönetiminin olmaması, kendi iradeleriyle bir güç haline gelmemeleri için engelleme hamlesi yapmışlardır. Fark yoktur; ikisi de Êzîdîlere yönelik bir saldırdır. Birisi tümünden soykırıma uğratma saldırısı, diğeri ise Êzîdîlerin tümünden iradesini kırma saldırısıdır. DAİŞ saldırısı ve yaşanan bu kadar fer-

mandan sonra Êzîdîler bir daha irade olamaz, öz savunmalarını oluşturmaz, özyönetime kavuşamazlarsa artık Şengal'de yaşamlarının anlamı kalmaz! Hatta Şengal boşalır. Öyle bir Şengal'e Êzîdîler niye gidecek? Ferman yaşamasından sorumlu olduğu halde KDP orada hakim olacak demek, Şengal'deki Êzîdîlerin iradesini kırmaktır. Êzîdî olmaktan tümünden çıkarmaktır. Soykırımın farklı bir biçimini dayatmaktır.

KDP ile AKP ittifakı Kürtler açısından çok tehlikelidir. AKP Kürt düşmanı olduğu halde KDP'nin Kürt düşmanı, Kürtleri soykırıma uğratmak isteyen bir güce bu kadar angaje olması, bu kadar sıkı ilişki içine girmesi, hatta AKP ile ilişki içine girerek Kürdistan'ın en büyük örgütü olan PKK'nin tasfiye edilmesi konusunda ortaklaşmaları kabul edilecek bir durum değildir. KDP'nin böyle bir şeye alet olması, kendi kendini inkar etmektir, kendini bitirmek anlamına gelmektedir. Çünkü; Türk devleti Kürt inkarcısıdır. AKP de böyledir. Kürdî bitirmek istemektedir. Hatta şu anda AKP şahsında siyasal İslam'ın sistem içine alınmasının amacı da budur. Kürt soykırımı, AKP'de somutlaşan işbirlikçi siyasal İslam sistem içine alınarak tamamlanmak isteniyor. KDP'nin, bütün Kürtlerin bu gerçeği görmesi gerekiyor. AKP'nin sistem içine alınması, hakim kılınması soykırım amaçlıdır. Bunun için AKP'nin önü açılmıştır. Bunu görmeyen Kürt boynunu bıçağın altına yatırmıştır. Şu anda AKP'nin tek destekçisi KDP kalmıştır. Bu zaten başlı başına çok kötü bir durum değil midir? KDP'nin konumunun, AKP ile ilişkisinin Kürtler açısından tehlikeli olduğunu ortaya koymuyor mu? KDP'nin PKK ile çelişkisi olabilir, Goran'la olabilir, YNK ile olabilir, farklılıklar var, belli bir ideolojik ve siyasal mücadele sorunu da var ama bunlar AKP'ye dayanarak, bir sömürgeciye dayanarak çözülecek sorunlar değildir. Bu sorunlar demokratik zeminde çözülebilir, Ulusal Kongre'yle çözülebilir. Kürtler arası birlikle, ilişkiyle çözülebilir. Daha doğrusu bu farklılıkların demokratik zemin içinde var olması sağlanır.

Bu sorunların demokratik zemin içinde var olması, mücadelenin demokratik zemin içinde yürümesi yerine bir sömürgeci güce dayanarak diğerlerini ezme çabıdır. Artık Kürtler kendi arasındaki siyasal mücadeleyi demokratik zeminde yürütmelidirler. Bir ulusal birlik olmalı, ulusal birliğin bir çerçevesi olmalı; bu çerçeve içinde farklılıklar sürer. Farklılıklar zaten belli bir mücadele demektir. Ama bu mücadeleyi ulusal birlik içinde çözmek, yani demokratik bir zemine çekmek yerine bir devlete dayanarak diğerlerini tümünden tasfiye etmek, ortadan kaldırmak gibi bir yaklaşım akıl karı değildir; günümüzde olacak bir durum değildir. Bu Kürtleri güçlendirmiyor, zayıflatıyor. KDP böyle bir yaklaşımla bütün muhaliflerini ezse sonunda zayıflayacak olan kendisidir. Bu, kendi bindiği dalı kesmektir. KDP, bütün örgütleri tasfiye ederek güçleneceğini sanıyorsa bu kendini kandırmaktır. Bu yaklaşımı hiç kimse benimsememelidir. Ne KDP böyle bir yaklaşım içinde olmalı, ne PKK ne YNK ne Goran olmalı. Biz kesinlikle Kürt siyasal hareketlerinin birbirini tasfiye ederek güçleneceğine inanmıyoruz. Bu nedenle sürekli Ulusal Kongre'den, Ulusal Konferans'tan, ulusal birlikten bahsediyoruz. Önemli olan Kürtlerin güçlenmesidir. Bunu da demokratik bir zeminde yapmak gerekir. Kimin politikası güçlü olacak, kiminki güçlü olmayacak ya da kim toplum içinde daha fazla destek alacak ya da almayacak bunun sistemini, platformunu, zeminini yaratmak lazım. Bu da ulusal birlik ve Ulusal Kongre'dir.

AKP-KDP ilişkisine karşı bütün Kürtler tutum koymalıdır

Ama şimdi KDP, sömürgeci bir güce dayanarak diğerlerini tasfiye etmek, etkisizleştirmek ya da kendi konumunu böyle güçlendirmek istiyor. Bu tür şeyler kabul edilebilir değildir, doğru değildir. Buna karşı bütün Kürtlerin tavır koyması gerekiyor. Bütün Kürtler, Türk devleti gibi bir soykırımcı sömürgeciye dayanarak diğer siyasal partileri etkisiz kılma politikasına karşı çıkmalıdır. Herhangi bir Kürt siyasal partisinin yaklaşımı bu olamaz. Türkiye ile kurulan ilişki herhangi bir siyasi-ekonomik ilişki değildir. Artık bu ilişki KDP'nin Türkiye'ye dayanarak tüm muhaliflerini ezme ilişkisine dönüşmüştür.

birimi, askeri gücü ezse de hiçbir sonuç alamaz. Şu ya da bu gücün desteğiyle gerillaya yönelik bir saldırı yapılması ya da gerillaya vurulacak bir darbe gerilladan önce o güce vurulmuş bir darbedir, kendisinin kaybetmesidir.

O kontralar Şengal'de kaldığı sürece ne çözüm olur ne de uzlaşma

Şengal konusu hassas ve özel bir konudur. Şengal hiçbir yere benzemez. PKK için çok ilkel bir sorundur. Önder Apo da sürekli; "Êzîdîleri koruyun" demiştir. Buna rağmen 2007'de korunamamıştır, 2014'te korunamamıştır. Bu saldırılardan önce Önderlik defalarca

kiyor. Oraya gidenler çetedir ama orada bir çatışma gelişirse bu PKK-KDP çatışmasına dönüşür, gerilla ile peshmerge çatışmasına dönüşür, yaygınlaşır. KDP'nin bunu yapmaya hakkı yoktur. KDP'nin peshmerge ile gerillayı savaş içine sokmaya hakkı yoktur. Bu açıdan tüm siyasal güçler de halk da tepki göstermelidir; Peshmerge de tepki göstermelidir. KDP'nin yanlış politikasının acısını ne Başûrê Kurdistan halkı çekmelidir ne de peshmergeler çekmelidir. 'Roj Peshmergeleri' diye bir şey yoktur; bunların yanına peshmerge sıfatını takmak bile peshmergeye hakarettir. Bunlar başından beri KDP'nin Rojava Devrimi'ni kabul etmemesi sonucu örgütlediği, beslediği kontralardır, paralı askerlerdir, kaçkınlardır. Rojava'nın kaçkınlığını örgütleyip

Türkiye'nin Kürt düşmanlığı içeride de dışarıda da ayağına dolanmıştır

Ortadoğu'da Üçüncü Dünya Savaşı'nın yaşanması, Kürdistan'ın dört bir yanını etkilediği gibi, Türkiye'yi de etkilemektedir. Özellikle Türkiye Üçüncü Dünya Savaşı'nda kurulacak yeni dengelerde ve statükoda Kürtlerin yararlanmaması için bu savaşa çok yönlü müdahil olmuştur. Çünkü Kürt sorunu sadece Türkiye'nin sorunu değil, bölgenin sorunudur. Özellikle Rojava Devrimi'nin çok önemli gelişmeler sağlaması Türkiye'yi ürkütmüştür. Türkiye'nin, Ortadoğu savaşının içine daha fazla girmesini beraberinde getirmiştir. Özellikle de dış politikasını tamamen Kürt düş-

Şengal konusu hassas ve özel bir konudur. Şengal hiçbir yere benzemez. PKK için çok ilkel bir sorundur. Önder Apo da sürekli "Êzîdîleri koruyun" demiştir. Buna rağmen 2007'de korunamamıştır, 2014'te korunamamıştır. Bu saldırılardan önce Önderlik defalarca uyarılmıştır. Dolayısıyla Êzîdîlerin özyönetimlerine, öz savunmalarına, özerkliklerine kavuşması lazım. PKK'nin Şengal'e hakim olup olmama sorunu yoktur. Sorun gerillanın oradan çıkıp çıkmaması sorunu da değildir. Sorun, Şengal'in, Êzîdîlerin statüsünün ne olacağıdır.

Bu ilişki kabul edilemez, kabul edilmemelidir. Buna bütün Kürt siyasal çevreleri tutum koymalıdır. KDP'nin Türkiye ile birlikte PKK'ye yaklaşımı sadece PKK'ye yönelik değildir; bütün farklılıklara yönelik bir yaklaşımdır. Halkın, KDP'nin bu yaklaşımını kabul etmemesi ve tutumunu ortaya koyması gerekir. Halk da, siyasal güçler de şunu demelidir; Kürtler arasındaki sorunlar böyle çözülemez, böyle hal edilemez. Herhangi bir güce dayanarak bir partiyi tasfiye etmek bir Kürt partisinden politikası ve zihniyeti olamaz. Artık bir dış güce dayanarak başka bir siyasal partiyi tasfiye etme politikası Kürt siyasilerinin gündeminden çıkmalıdır. Kürt partilerinin siyaset tarzı bu durumdan çıkarılmalıdır. Böyle bir siyaset tarzını sadece KDP değil, hiçbir Kürt partisi izlememelidir.

Şuna inanıyoruz; halk AKP-KDP yaklaşımlarına tutum koyar, Şengal işgalini kabul etmez, Kürt siyasal çevreleri tutum koyarsa KDP bu yaklaşımdan vazgeçmek zorunda kalır. KDP şunu derse; "Ben hiçbir şey bilmem, isterse bütün Kürt halkı bütün Kürt siyasal partileri ayağa kalsın, ben bunları dikkate almam, AKP ile ilişkimi sürdürürüm, Türk devletiyle ilişkimi sürdürerek diğer güçleri etkisizleştiririm" o zaman derler ya günah Kürt örgütlerinden, halktan çıkmış olur. Bu durumda KDP kaybeder. KDP'nin kazanma şansı olmaz. Türk devletinin desteğiyle bir yerde bazı gerillaları imha etse bile hiçbir şey kazanamaz, kaybeder. Artık AKP ile birlikte yapılacak hiçbir saldırıdan KDP ne yaparsa yapsın kazançlı çıkamaz. Bir yere gitse, askeri olarak bir

uyarmıştır. Dolayısıyla Êzîdîlerin özyönetimlerine, öz savunmalarına, özerkliklerine kavuşması lazım. PKK'nin Şengal'e hakim olup olmama sorunu yoktur. Sorun gerillanın oradan çıkıp çıkmaması sorunu da değildir. Sorun, Şengal'in, Êzîdîlerin statüsünün ne olacağıdır. 73. Ferman'dan sonra Êzîdîler bir öz savunmaya, özyönetime kavuşacaklar mı, kavuşmaya-caklar mı? Sorun budur. Bunun dışındaki her tartışma bir saptırmadır, gerçekliği görmezlikten gelmedir. Şengal'in sorunu şu anda özyönetim nasıl olacak, öz savunması nasıl olacak, özerkliği nasıl olacak, statüsü ne olacak, budur. Bu belirlendikten sonra Başûrê Kurdistan içinde olur-olmaz, buna da Êzîdîler karar verir. Zaten PKK'nin de Êzîdîler hakkında karar vermeye hakkı yoktur. Orada gerilla var, çekilir, çekilmez, o konuda bile PKK karar alamaz. Zaten oradaki gerillaların sayısı azalmıştır; çoğu YBS'lidir. Gerillalar orada dağlık alanda Şengal'i koruyor, öz savunmasının gelişmesine yardımcı oluyor. PKK de özyönetim çalışmalarına katkıda bulunuyor. Yoksa oraya hakim olma diye bir yaklaşımı yoktur.

Bu açıdan ne KDP ne PKK ne de başkaları Êzîdîler hakkında karar verebilir. Esas kararı Êzîdîlerin vermesi gerekiyor. KDP baskısını, dayatmasını ve ambar-gosunu kaldırsın; Êzîdîler özyönetimlerini, meclislerini kursunlar, askeri birimlerini kursunlar, onlar karar versinler. KDP ise dayatma yapıyor. 'Ben şöyle düşünüyorum, siz de öyle karar almalısınız' diyor. Bu açıdan Kürt Özgürlük Hareketi bu dayatmaları kabul etmeyecektir. Oraya giden güçlerin oradan çıkarılması gere-

Roja'ya sürmek istiyor, Rojava Devrimi'ni sabote etmek istiyor. Buna ne Başûr'daki ne Rojhilat'taki ne Bakur'daki hiçbir siyasal parti alet olmalıdır. Halk da bu yaklaşımlara tutum koymalıdır.

Şengal'deki sorunlar 73 ferman dikkate alınarak, Êzîdîlerin özyönetim ve özerkliğini gerçekleştirmesi dikkate alınarak bir uzlaşmayla çözülebilir. Bunların yok sayıldığı yerde bir uzlaşma olmaz. Bu eksende olmayan görüşmelerle sorunu çözmek olmaz. O bir dayatma olur. Bizim açımızdan uzlaşma zemini, oradaki Êzîdîlerin öz savunması, özerklik nasıl olacak; kendi kendilerini nasıl yönetecekler üzerinde olabilir. Kuşkusuz bunların biçimi tartışılabilir. Bunun dışında gerilla çıksın, biz gidip 73. Ferman öncesi gibi hakim olacağız, merkezîyetçi bir yönetim olacak, KDP'nin görevlendirdiği kaymakam, KDP'nin görevlendirdiği memurlar olacak yaklaşımı kabul edilemez. Her türlü görevlendirmeyi Êzîdîlerin meclisleri ve özyönetimleri yapar. O statü oluştuktan sonra da federasyonla hukuki bir statü ilişkisi olur. Biz Şengal sorununa böyle yaklaşıyoruz.

Eğer şimdiye kadar çatışma şiddetlenmediyse bu bizim sorumlu yaklaşımlarımızdan dolayıdır. Yoksa oraya gelen güç işgalcidir, saldırgan güçtür, püskürtülmesi ve oradan atılması gereken güçtür. Bu açıdan Kürt siyasal güçlerinin ve halkın çabalarıyla KDP'ye karşı tutum olarak, oradaki işgale karşı direnerek o gücün oradan çıkarılması gerekmektedir. O güç orada kaldığı müddetçe ne bir çözüm olur ne de uzlaşma.

manlığı üzerine kurmuştur. Üçüncü Dünya Savaşı'nın yaşandığı ve yeni dengelerin kurulduğu dönemde artık dış politikanın iç politikayı belirlediği ya da iç politikayla dış politikanın birbirini çok fazla etkilediği bir süreç yaşanmaktadır. İşte bu ortamda Kürt Özgürlük Hareketi'nin Bakurê Kurdistan'daki büyük gelişmesi, Türkiye'nin hem içeride hem de dışarıda Kürt düşmanlığı üzerinden saldırganlığı arttırmasını beraberinde getirmiştir. Ama şu bir gerçektir; Türkiye'nin Kürt düşmanlığı içeride de, dışarıda da ayağına dolanmış bulunmaktadır. Çünkü; bölge, dünya ve Kürdistan koşullarında artık bütün politikayı Kürt düşmanlığı üzerine kurmak; bu temelde dış politikada başarılı olmak, gelişmeler yaratmak, içeride de Kürt düşmanlığı temelinde soykırımcılığı tamamlamak kolay olmamaktadır.

Türk devleti şu anda yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'ndan yararlanarak Kürt sorununu soykırımla tamamlamak istiyor. Çözme politikası olmadığı için ezme politikasına yöneliyor. Bu yönüyle bütün ekonomik, sosyal, kültürel, diplomatik imkanlarını, Türkiye'nin iç-dış imkanlarını, her şeyini Kürtleri soykırıma uğratmak için pazarlıyor. Bu düzeyde Kürt soykırımına yüklenmiş durumda. Bu yönüyle Kürtler büyük bir tehlikle karşı karşıyadırlar. Ancak diğer taraftan Kürtler, önemli bir örgütlü güce, siyasal bilince, askeri güce ulaşmışlardır ve büyük bir siyasal ve askeri mücadele veriyor. Bu durum, Türk devletinin içeride ve dışarıda işini zorlaştırıyor. Özellikle Üçüncü Dünya Savaşı gerçeğinde dış politikada bu zorlanma daha da öne çıkıyor. Şu anda Türkiye

açısından dış politika iç politikayı belirler hale gelmiş bulunuyor. Başarısını dış politikaya bağlamıştır. Bu nedenle Suriye'ye ve ilişkide olduğu ülkelere saldırıyor. Bu nedenle dünyayla kavga ediyor. Ancak Kürt halkının özgürlük mücadelesinin sürdüğü koşullarda Türk devletinin politikaları başarısız kalıyor. Çünkü; Üçüncü Dünya Savaşı bölgede sadece Kürt düşmanlığı temelinde yürümüyor; ya da Üçüncü Dünya Savaşı'na girenlerin tek derdi Kürtleri soykırıma uğratmak değildir. Kuşkusuz Birinci Dünya Savaşı'nda, Lozan'da, Türk devletine Kürt soykırımını yapacağı ulus devlet kurma izni vermişlerdir. Ama artık o aşılmıştır. Hem Birinci Dünya Savaşı koşulları değişmiştir hem de Kürt mücadelesiyle Lozan aşılmıştır. Zaten Erdoğan da bunu gördüğü için Lozan'ı yok saydı. Lozan'ın işlemediğini, kendilerine verilen sözün ve desteğin hükmünü yitirdiğini görünce, o da karşı hamle yapıp Lozan'ı yok saydı. Ama Lozan'ı yok sayması kendisi için bir avantaj, imkandan çok, Türkiye'yi çok geri duruma düşürmüştü; Türkiye'nin Lozan'da elde ettiklerini kaybedecek bir durum ortaya çıkarmıştır.

Türkiye'yi bu duruma düşürdüğü için halkın Erdoğan'ı ve hükümeti taşlaması gerekir

Türkiye Kürtlere karşı açtığı bu savaşla içeride Kürt Özgürlük Hareketi'ni bitirip dışarıda da etkili olmayı düşünüyordu. Bu yönüyle demokratik çözüm yaklaşımını reddetti. Bununla Kürtlerin kazanacağını düşündü. Bu bakımdan 7 Haziran seçimlerini de yok saydı ve savaş başlattı. Kürt Özgürlük Hareketi bunu gördü. Bu savaşa karşı tek yolun direniş olduğunu görerek direnişe geçti. 24 Temmuz sal-

temelinde sorunlara çözüm arayacağına, demokrasi ve Kürt düşmanlığı yaparak, savaşta ısrar ederek kendi iktidarı için Türkiye'yi içeride ve dışarıda en sıkıntılı sürece sokmuştur. İçeride ve dışarıda Türkiye'yi en zayıf konuma getirmiştir.

Üçüncü Dünya Savaşı'nda AKP-MHP iktidarının bırakalım inisiyatif almasını veya etkili olmasını, çok ciddi bir zayıflık yaşamaktadır. İzlediği yanlış politikalarla Türkiye'yi herkesle karşı karşıya getirmiştir. Söylendiği gibi 'Dünya Türkiye'yi kışkırtıyor, Türkiye güçleniyor, Türkiye'nin güçlenmesinin önüne geçmek istiyorlar' diye bir şey yoktur. Bu, halkı kandırmadır, aldatmadır. Aksine Kürt düşmanı politikalarıyla herkesle karşı karşıya gelmiştir. Herkesle karşı karşıya gelerek Türkiye'yi içeride ve dışarıda en zayıf konuma düşürmüştür. Bundan hesap sorulması gerekiyor. Türkiye'de etkili bir siyasi mücadele verilmediği için AKP'nin ve Tayyip Erdoğan'ın, faşistlerin kullandığı psikolojik savaş ve özel savaş söylemleri yeterince boşa çıkarılmamıştır. Halbuki halkın, Erdoğan'ı ve hükümeti, Türkiye'yi bu duruma düşürmesinden dolayı taşlaması, hesap sorması gerekiyor. AKP-MHP iktidarı taşlanacak düzeyde iç ve dış politikada başarısızdır. İç ve dış politikada Türkiye'yi çıkmaza, çöküntüye götürmüştür.

1980 öncesi nasıl ki iktidarlara Türkiye'yi yönetemez hale gelmiş, normal yollardan, siyasal yollardan Türkiye'yi yönetemeyeceğini, çöküşe gittiklerini görünce 12 Eylül Askeri Faşist Darbesi gelmişse, AKP-MHP iktidarı da artık normal yollardan kendilerinin iktidarda kalamayacağını görerek başarısız darbe girişiminden sonra OHAL'le bir darbe gerçekleştirmişlerdir. OHAL ilanından sonra yapılan saldırılar, demokrasi güçlerine ve Kürt

yadan destek almadığı için herkesle kavga ediyor. Bu durum AKP-MHP iktidarının çok sıkıştığını gösteriyor. Dış dünya ile bu kadar kavga etmesi, kendi gücüyle ne içeride ne de dışarıda istediği politikayı yürütemeyeceğinin itirafıdır.

AKP-MHP iktidarı baskıyla, hileyle, şunla, bunla bu referandumda evet çıkarabilir. Ancak bu referandumdan evet çıksa da AKP-MHP iktidarı kaybedecektir. Çünkü; anayasa gibi değişikliklerde, bu tür referandumlarda yüzde 55 oy almak hiçbir iktidara hayır getirmez. Türkiye'nin bölünmesini ifade eder. Bu referandumdan sonra Türkiye siyasi olarak bölünecektir. Çünkü; anayasa değişiklikleri uzlaşmayla olur. Bir referandumda evetin hayırdan fazla olmasına anayasa yapılamaz; o anayasanın meşruiyeti sağlanamaz. Bu açıdan yüzde 55 bile oy olsa bu Türkiye'nin bölünmesidir, siyasi krizin devam etmesi anlamına gelir. Bununla Türkiye'de siyasi istikrar sağlamak mümkün değildir.

Bu açıdan AKP-MHP iktidarının Türkiye'yi böyle bir referanduma götürmesi Kürt Özgürlük Hareketi açısından da, demokrasi güçleri açısından da bir şanstır. Demokrasi güçleri, Kürt Özgürlük Hareketi ve Kürtler çok geniş bir demokratik cephe oluşturabilirler. Çünkü; AKP-MHP'ye oy vermenin arkasında çıkar desteği vardır; büyük devlet imkanlarıyla referandumda belli bir oy alabilirler ama hayır oyu kesinlikle kararlı oydur, demokrasi isteyen oydur. Ne çıkar ilişkilerinin sonucu alınan oydur ne yüzlerce televizyonla, onlarca gazete desteğiyle alınan oydur. Bu açıdan hayırın önemli düzeyde bir oy alması durumunda evet yüzde 55 de olsa hayırcılar kesinlikle kazanacaktır. Kaldı ki, hayırın kazanma ihtimali de yüksektir. Hayır ka-

cadelenin daha güçlü biçimde verilmesini, daha örgütlü biçimde verilmesi ihtiyacını ortaya çıkaracak. Zaten bu referandum zayıflığın sonucu dayatılmıştır. Bu yönüyle bu zayıflık hemen referandumla birlikte giderilmeyecektir. Bu açıdan referandumdan evet çıkma ihtimaline karşı hazırlıklı olmak, bu iktidarı meşru görmemek, bu referandumu meşru görmemek ve meşru olmayan yollardan yapılan referandumla karşı da direnişi sürdürmek gerekmektedir.

Kürdistan'da hayır fazla çıktığında bu değişikliklerin, faşist anayasanın Kürtler açısından hiçbir hükmü olmayacaktır. Böyle bir referandumun gündeme konulması hayırlı olmuştur. Her işte bir hayır vardır gerçeği en fazla da bu referandum için söylenebilir. Böylece hem 1982 Anayasası'nın hem bu değişikliklerin Kürdistan'da oylanması olacak. 1982 Anayasası'nın ve yapılan değişikliklerin meşru olmadığının, kabul edilmediğinin ortaya konma fırsatı Kürtlerin önüne çıkmış olacaktır. Kürtlerin bu fırsatı çok iyi değerlendirmesi gerekmektedir. Kürtler hayır oyuyla 1924'ten bugüne bütün anayasalara karşı tutumunu ortaya koyacaktır. Referandumda Kürdistan'da hayır çıktığı zaman Türkiye'nin Kürdistan'da uyguladığı siyasi, sosyal, ekonomik sistem gayri meşru olacaktır. Hepsini batıl olacaktır. Hepsinin Kürtler tarafından kabul edilmediği gerçeği ortaya çıkacaktır. Bu bakımdan Kürdistan'da hayır oyunun yüksek çıkması çok önemlidir. Kürdistan'da hayır oyunun yüksek çıkmasının siyasi sonuçları olacaktır. Demokratik özerk yönetimin meşruluğu güçlenecek, bu yönüyle mücadelenin güçlü geçmesinin zemini doğacaktır.

Kuşkusuz hayır oyunun yüksek çıkması, Önder Apo'nun esaret altında tu-

referandum sürecinde Newroz'un güçlü geçmesinin çok önemli siyasal sonuçları olacaktır, tarihi sonuçları olacaktır. Newroz'la bir buçuk, iki yıllık saldırılara cevap verilmiştir. 'Çöktürme Planı' çöktürülmüştür. Bir buçuk, iki yıllık saldırılar Kürt halkının öfkelerini arttırmıştır. AKP'ye karşı ancak mücadele edilerek sonuç alınacağı gerçeği, bilinci giderek gelişmektedir. Bu kadar saldırıdan, AKP'nin bu yönlü yıkımlarından sonra AKP'den beklentiye girmek kesinlikle yanlıştır. AKP'den beklentiye girmek, AKP'den bir şeyler beklemeye, geçen bir buçuk, iki yıllık saldırıları unutmak olur, kendini kandırmak olur. Bir çatışmasızlık ve çözüm süreci denenmiştir ama sonuç alınamamıştır. Bu nedenle yeniden bir benzerini denemek aptallık olur. Artık öyle çatışmasızlık süreci, müzakereler süreci, görüşmeler değil; çözüm olacaktır, demokratikleşme olacaktır. Zaten Önder Apo Dolmabahçe Mutabakatı'ndan sonra, "Bundan sonra artık hiçbir görüşmenin anlamı yoktur; artık müzakere süreci de bitmiştir; olacaksa çözüm olacaktır" diyerek tutumunu ortaya koymuştur. Dolayısıyla demokratikleşme ve çözüm dışında hiçbir yaklaşım devrimci yaklaşım değildir, çözümleyici değildir. Aksine AKP-MHP faşizmine, iktidarına nefes aldırmaya yaklaşımı olur. Bu yönüyle Newroz gerçeği doğru anlaşılmalıdır. Newroz, halkın öfkelerini ortaya koymuştur. Halkın AKP-MHP iktidarına karşı direniş gerçeğini ortaya koymuştur. Newroz, direnerek sonuç alınır iradesinin ortaya konulmasıdır. Yoksa geçmişte yapılanın tekrarını beklemek, tekrarını istemek değildir. Marks'ın bir sözü var; "Tarihte birincisi trajedi olanlar tekrarlanırsa komedi olur." Bu bakımdan artık geçmişteki gibi bir çatışmasızlık, çözüm süreci, oyalama, aldatma süreçleri olmaz. Bu o zaman aptallık olur, komedi olur; gülünç duruma düşmek olur. Bu yönüyle Newroz'un verdiği mesajlar çok iyi anlaşılmalıdır. Newroz'da bütün baskılara, zora rağmen halk iradesini ortaya koymuştur. AKP-MHP iktidarına karşı direneceğini ortaya koymuştur. Bu baskılar karşısında ayağa kalkmak, bir direniş kararlılığıdır, direniş iradesidir.

Kolay koşullarda mücadele anlayışı, kolay koşullarda siyaset yapma anlayışı 24 Temmuz saldırısından sonra halkımıza pahalıya mal olmuştur. Eğer özyönetim direnişleri istenilen sonucu almamışsa, şehirler yakılıp yıkılmışsa, bu kolay koşullarda mücadele etme anlayışı nede niyle olmuştur. Zor koşulların mücadelesi yapılamadığı için Cizir, Sûr, Şirnex, Nîsêbîn ve Gever'e sahip çıkılmamıştır. Düşmanın özel savaşından etkilenilmiş ya da geçmiş dönemin alışkanlıklarıyla siyasete ve mücadeleye yaklaşılmıştır. 7 Haziran seçim sonuçlarının yok sayılmasıyla birlikte eski dönem değişmiştir ama eski dönemin yöntemi, mücadele anlayışı bırakılmamıştır. Bu da Kürt halkının, AKP-MHP faşizmine karşı geliştirdiği direnişte olumsuzluklar ortaya çıkarmıştır. Eğer özyönetim direnişleri sırasında bütün halk ayağa kalksaydı, metropoller ayağa kalksaydı sonuç kesinlikle farklı olurdu. Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürdistan'ın özyönetimler temelinde özgürleştirilmesi sağlanırdı. Eğer bu sağlanamadıysa bunun nedeni özyönetim direnişlerindeki eksiklik, yetersizlik değildir. Özyönetim direnişlerinde eksiklik ve yetersizlikler olsa da olumsuzluklar bununla açıklanamaz. Eğer özyönetim direnişlerine sahip çıkılsaydı bu eksiklikler ve yetersizlikler direniş içinde aşıları. Zor dönemlerde, kolay dönemlerin mücadele ve örgüt anlayışıyla yaklaşıldığı için özyönetim direnişlerine sahiplenilmemiş, bu da direnişin istenilen sonuca ulaşmasını engellemiştir. Kuşkusuz direniş başlı başına çok önemlidir. Özyönetim direnişleri tarihe geçecektir. Kürdistan'da bir özgürlük tarihi yazıldı-

AKP'den bir şeyler beklemek; geçen bir buçuk, iki yıllık saldırıları unutmak olur, kendini kandırmak olur. Bir çatışmasızlık ve çözüm süreci denenmiştir ama sonuç alınamamıştır. Bu nedenle yeniden bir benzerini denemek aptallık olur. Artık öyle çatışmasızlık süreci, müzakereler süreci, görüşmeler değil; çözüm olacaktır. Zaten Önder Apo Dolmabahçe Mutabakatı'ndan sonra, "Bundan sonra artık hiçbir görüşmenin anlamı yoktur; artık müzakere süreci de bitmiştir; olacaksa çözüm olacaktır" diyerek tutumunu ortaya koymuştur.

dırısıyla Kürt Özgürlük Hareketi'nin ve halkın özyönetimle direnişe geçmesi bu saldırıya verilmiş bir cevaptı. Zaten bir yıl öncesinden başlayarak Kürt Özgürlük Hareketi'ni ezeceğini, her yerde asayiş ve kamu güvenliğini sağlayacağını söylüyordu. Bu yönüyle saldırıp Kürt'ün iradesini kırarak, Kürt'ü bitirecekti. Ama karşısında büyük bir direniş gördü. Hem gerilla hem de özyönetim direnişleri Türk devletinin saldırarak bitirme ve böylelikle Ortadoğu'da sonuç alma yaklaşımını boşa çıkardı, karşısında direnen bir Özgürlük Hareketi, direnen bir halk hareketi olduğunu gösterdi. Bu yönüyle özyönetim direnişleri Türk devletinin içeride ve dışarıda Kürdü bitirme politikalarını çöktürdüğü gibi, gücünü de tüketti. Her ne kadar şehirleri yakıp yıksa da sonuçta kaybeden kendisi oldu. Türk devleti 7 Haziran seçimlerini yok sayıp 24 Temmuz'da topyekun başlattığı savaşla içeride ve dışarıda Türkiye tarihinin en zor dönemini yaşadı. Bunun nedeni; karşısında Kürt halkının gösterdiği destansı direniştir. Bu direniş hem Bakur'da hem de Rojava'da oldu. Her yerde Türk devletinin politikalarına karşı bir direniş oldu. Bu, Türk devletini içeride ve dışarıda çöküntüye uğrattı. Ne kadar psikolojik savaş yaparlarsa yapsınlar Türk devleti cumhuriyet tarihinin en zayıf dönemini yaşamaktadır. Erdoğan'la MHP'nin ittifak yapması, Ergenekoncularla ittifak yapması bu nedenledir. Erdoğan bu nedenle 'İstiklal Savaşı'ndan söz ediyor. Çünkü; gerçekten Erdoğan'ın, AKP'nin yürüttüğü politikalar Türkiye'yi içeride bir çöküntüye götürmüştür. Bunu da kendi iktidarını ayakta tutmak için yapmıştır. Otoriter hegemonik bir sistem kurmak istediği için savaşı bu denli şiddetlendirmiştir. Türkiye'nin demokratikleşmesi

halkına yönelik faşist saldırılar, yıkılmaya doğru giderken AKP-MHP faşist iktidarının kendini ayakta tutmak için yürüttüğü özel savaş saldırılarıdır. Bu saldırıları böyle görmek gerekiyor. 12 Eylül Darbesi yapıldıktan sonra bir anayasayla faşist sistemlerini nasıl ki meşrulaştırmış, yasal güvenceye kavuşturmuşlarsa, AKP-MHP faşizmi de OHAL darbesinden sonra bir darbe anayasası yaparak iktidarlara sürdürmeyi hedeflemektedirler. Türkiye halklarının önüne getirilen referandum bunu ifade etmektedir. Faşist, otoriter, soykırımcı hegemonik sistem kurarak iktidarlara sürdürmeyi ve bu temelde de Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmeyi amaçlamaktadırlar.

Referandumdan sonra Türkiye siyasi olarak bölünecektir

Bu referandum 12 Eylül Anayasası'nın daha otoriter hale getirilmesidir. Zaten AKP iktidarı şimdiye kadar 12 Eylül Anayasası'yla devlet imkanlarını ele geçirdi. Şimdi 12 Eylül Anayasası daha faşist bir yönetime, soykırımcı yönetime kavuşturularak tam bir faşist sistemle demokrasi güçleri ve Kürt Özgürlük Hareketi ezilerek bunun üzerinden milliyetçi, dinci, soykırımcı sömürgeci bir sistem hakim kılınmak ve bu temelde de Kürt soykırımını tamamlanmak istenmektedir. Referandumla yapılan saldırı budur. Ama buna karşı Kürt Özgürlük Hareketi direniyor. Hem içeride hem de dışarıda direniyor. Bu direniş Türk devletini Ortadoğu'da ve dünyada herkesle karşı karşıya getiriyor. Eskisi gibi soykırımcı sömürgeciliğine tüm dünyadan destek alan bir durumda değildir. Zaten soykırımcı sömürgeciliğine dün-

zandığında, bu oylar her türlü devlet imkanı kullanılarak alınan oy olmadığı için çok güçlü biçimde Türkiye siyasetine yön verecektir. Bu yönüyle de hayır cephesinin daha şimdiden mücadeleye güçlü hazırlanması gerekiyor. Hayır çıkarsa Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünde önemli imkanlar açılacaktır; hayır cephesi artık bu noktada demokrasi cephesini güçlendirerek AKP iktidarını geriletecektir. Hayır büyük oranda oy aldığı anda ya da kazandığında 7 Haziran seçim sonrası gibi rehavete girilmemesi gerekiyor. Hayır kazandığında, 7 Haziran sonrası olduğu gibi AKP'ye şu bu çağrı yapılmamalıdır. Aksine hayır kazandığında demokrasi güçlerinin AKP-MHP iktidarına karşı demokrasi mücadelesini geliştirmesi ve Türkiye'yi demokratikleştirecek politikalar üretmesi, adımlar atması gerekmektedir. Yoksa 7 Haziran sonrası gibi politikasız kalınır ve demokrasi karşıtı güçlerin kendini yeniden toparlayıp hamle yapması durumu ortaya çıkar. 7 Haziran sonrası demokrasi güçleri bir araya gelemediği, politika üretmediği, inisiyatifli AKP'ye bıraktıkları için AKP iktidarı darbe yapmış, 7 Haziran seçim sonuçlarına yaptığı darbe sonucu da savaş başlatmıştı. Bu durumun ortaya çıkmasından sadece AKP'yi sorumlu görmemek gerekiyor. 7 Haziran'da başarılı çıkan demokrasi güçlerinin politika üretmemesi, politika üretmeyi AKP'ye bırakmasının sorumluluğu da bulunmaktadır.

Böyle bir referandumun gündeme konulması hayırlı olmuştur

Demokrasi güçlerinin referandumdan evet çıkması durumuna da hazırlıklı olması lazım. Bu, AKP iktidarının gücünü göstermeyecek, AKP iktidarına karşı mü-

tulmasına, AKP iktidarının şehirleri yakıp yıkmasına, yüzlerce sivil katletmesine, belediyelere kayyum atmasına, binlerce, on binlerce insanı tutuklamasına, milletvekillerini tutuklamasına, Rojava Devrimi düşmanlığına, Şengal'e yönelik saldırısına bir cevap olacaktır. Bu referandum, Kürdistan'da soykırımcı sömürgeciliğin referanduma konulmasıdır. Kürdistan'da soykırımcı sömürgecilik kabul edilecek mi, edilmeyecek mi? Hayır oyunun yüksekliği, Kürdistan'da soykırımcı sömürgeciliğin kabul edilmeyeceğini ortaya koyacaktır. Bu açıdan Kürtler bu referandumla Türkiye'deki demokrasi güçlerinden daha fazla yüklenmelidir. Çünkü; Kürtler için daha büyük anlamları ve sonuçları olacaktır. Bu yönüyle kesinlikle tek bir oyun bile boşa gitmemesi lazım. Tek bir Kürdün evinde kalmaması lazım. Evde kalmak, bu soykırımcı sömürgeciliği, bu sistemi desteklemektir. Bu sisteme evet demektir. Hayır demek ise 1924'ten beri yapılan bütün anayasalara ve bir bütün olarak soykırımcı sömürgeci sisteme hayır demektir. Kürtlerin önüne böyle bir fırsat çıkmıştır; bu fırsatı çok iyi değerlendirmeleri gerekmektedir.

Artık çatışmasızlık müzakereler, görüşmeler değil; olacaksa çözüm olacaktır

Kürtlerin referandumda nasıl tutum ortaya koyacağı Newroz'da netleşmiştir. Bu yönüyle Newroz'un referandum sürecine denk gelmesi de hayırlı olmuştur. Referandum süreci Kürtlerin politikleşmesi, ortak tutum takınması ve Newroz'da güçlü katılımı getirdiği gibi, Newroz'a güçlü katılım da referandumda hayır cephesini güçlendirecektir. Bu açıdan

ğında, 7 Haziran sonrası yapılan darbe ardından 24 Temmuz'da başlatılan soykırım saldırılarına karşı Kürt halkının ve gerillanın direnişinin tarihi rolü ortaya konulacaktır. Özgürleşme ve demokratikleşmede bu direnişlerin çok önemli rol oynadığı yazılacaktır.

2017 Newroz Kurtuluş Newrozı olmuştur

Bu yıl Newroz tamamen Newroz'un ruhuna uygun biçimde direniş Newrozı olarak geçmiştir. 2017 Newroz'u 1990'lı yıllardaki Newrozlar gibi görmek lazım. Nasıl ki o Newrozlar diriliş Newroz'u ydu; bu Newrozlar da kurtuluş Newroz'u dur. Kurtuluş süreci bu Newrozlarla hızlanacaktır. Bu Newrozlarla direniş gelişecektir. Bu Newroz "Mutlaka Kazanacağız" kararlılığındaki direniş Newrozı olmuştur. Direnişin gelişmesi ve geliştirilmesi Newrozı olmuştur. Zaten Amed Newroz'u'nda gençliğin yoğun olması, öfkeli olması, her yerde zulme karşı öfkenin patlaması, Cizîr'de bütün yıkımlara ve engellemelere rağmen Newroz halkının en değerli parçası olan, Newrozların vatani olan Cizîr'de halkın Newroz meydanlarına yürümesi, özgür ve demokratik yaşamdaki ısrarın kanıtı olmuştur. 'Bedel ödedik ama bu bedelimiz özgür ve demokratik yaşamla taçlanmalıdır' mesajı verilmiştir. Ödenen bedellerin boşa gitmemesi, ödenen bedellerin direnişe sonuca götürülmesi mesajı olmuştur. Bu yönüyle Newroz'dan çok ciddi sonuçlar çıkarmak gerekmektedir.

Kürt halkının saldırılarla ezilecek, kırılacak bir halk olmadığı bir kez daha gösterilmiştir. Bu halk demirin kızgın ateş altında su verilerek çelikleşmesi gibi kırk yıllık mücadeleyle çelikleşmiştir. Kürt halkı kadar uzun dönemli mücadele veren ve bu uzun dönemli mücadele içinde güçlü irade kazanan başka bir halk yoktur. Şu anda Kürtler dünyanın en iradeli, en çelikleşmiş, en cesaretli halkıdır. Koşullar ne kadar zor olursa olsun, mücadele edip kazanmanın tarzıyla hareket eden bir halk gerçekliği ortaya çıkarmıştır. Kürt halkının mücadele tarzı, Kürdistan Devrimi'nin tarzıdır. Kürdistan Devrimi'nin tarzı da koşullar ne kadar zor olursa olsun, zor koşullarda mücadele edip başarmanın tarzıdır. Zor koşullarda mücadele edip özgür ve demokratik yaşamı kazanmanın tarzıdır. Kürdistan'da özgür ve demokratik yaşam ancak zor koşullarda mücadele edilerek kazanılabilir. Kürt halkı özgür ve demokratik yaşamın bu diyaliktliğini içselleştirmiş; Kürdistan Devrimi'nin tarzını anlamıştır. Bu bakımdan zorluklar Kürtler için daha fazla mücadele gerektirir. Zorluk ne kadar fazlaşırsa Kürdün o kadar fazla mücadele etmesi gerekmektedir. Çünkü; Kürt gerçeği budur, Kürdistan gerçeği budur, Ortadoğu gerçeği budur. Özgür ve demokratik yaşam için ne kadar mücadele gerekiyorsa o kadar mücadele edilmektedir. Kürdistan Devrimi de zordur; düşman zalimdir. Zalim düşman ve zor bir devrim ortamında, zor bir özgürlük ve demokrasi mücadelesi gerçeği karşısında kolay mücadele ederek, kolay yöntemlerle mücadelenin kazanılacağını sanmak yanılıdır. Bu bakımdan 2017 Newroz, Newroz halk gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Önder Apo; "Kürt halkı Newroz halkıdır" demişti. Newroz halkı, koşullar ne kadar ağır olursa olsun, zorluklar ne olursa olsun mücadele edip başarmanın tarzına sahiptir. Kürt halkı açısından zorluklar karşısında yılmak, ezilmek yoktur. Zorluklar daha fazla mücadele etme gerektirir. Ne kadar mücadele gerekiyorsa o kadar mücadele etmeyi bilen bir halk gerçekliğidir.

Önder Apo; "Ben nasıl bir halk yarattığımı biliyorum" diyordu. 2017 Newroz'u'nda, Önder Apo'nun yarattığı bu halk gerçekliği bir kez daha tarih sahnesine

çıkıştır. Nasıl ki Önder Apo Kürdün en zor döneminde, yok oluşa gittiği dönemde Kawa gibi tarih sahnesine çıkmışsa, Çağdaş Kawa olmuşsa, daha sonra bu Çağdaş Kawa'yı zindanda Çağdaş Kawa Mazlum takip etmişse 2017 Newroz'u'nda meydanlara çıkan halk da Çağdaş Kawa'dır. Kürt halkı Kawalaşmıştır. En zor koşullarda ayağa kalkıp zulme karşı mücadele eden bir halk olmuştur. Kawa gerçekliğini böyle görmek gerekiyor. Kürtler Kawa olmuştur. Bu nedenle de Newroz'da zulme karşı isyan etmiştir. Zalimlerin 'Çöktürme Planı'nı çökertmiştir. Zulmün yenilgisini sağlayacak bir mücadele süreci başlatmıştır. Bu yönüyle Newroz çok tarihi sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Aslında 2017 Newroz, 2017'deki mücadelenin Kürt halkı tarafından kazanı-

rülmesi gerekmektedir. 2017 Newroz'un verdiği mesaj budur.

2017 Newroz 'Özgür Önderlik, Özgür Kürdistan' demistir. Kürdistan'ın dört bir yanında ve Kürtlerin bulunduğu her yerde büyük bir coşkuyla kutlanan Newroz, Özgür Önderlik ve Özgür Kürdistan mücadelesinin yükseltilmesi kararlılığı olmuştur. Bu hem Bakur'da, hem Başur'da, hem Rojava'da, hem tüm Ortadoğu'da özgürlük ve demokrasi mücadelesinin yükseltilmesi kararlılığı olmuştur. Kürt halkı bu Newroz'la birlikte sadece Kürdistan'ın değil, Ortadoğu'nun özgür ve demokratik yaşamını sağlayacak bir halk olduğunu ortaya koymuştur. Zorluklar ne olursa olsun, baskılar ne kadar çok olursa olsun, zulüm ne denli fazla olursa olsun direnip özgür ve demokratik yaşamı ka-

ye'nin Rojava ekseninde Suriye ile çatışmasını, ABD, İran ve Suriye ile karşı karşıya gelmesini beraberinde getirmiştir. Mücadelemiz Türkiye'nin Irak'la, Avrupa ile karşı karşıya gelmesini beraberinde getirmiştir. Mücadelemiz, Erdoğan'ın dayandığı DAİŞ'in yenilgisini sağlamıştır.

Özgürlük Hareketimizin direnişi AKP-MHP iktidarını içeride ve dışarıda birçok güçle karşı karşıya getirmiştir. Hatta AKP-MHP iktidarı içinde sorunlar çıkarmıştır. Mücadelenin böyle bir gerçekliği vardır. Mücadele böyle sürdüğü müddetçe AKP'nin içeride de, dışarıda da çelişki ve çatışmaları artacaktır. O, her ne kadar terörizm yaftasıyla karalamaya çalışsa da, özel savaş argümanlarıyla şovenizmi şahlandırıp birlik görüntüsü yaratmaya çalışsa da, kısa sürede kendini güçlü

Kaybetmeye yaklaşma etkeni olarak görülebilir. Bu yönüyle mücadele sürdükçe Türkiye'de AKP-MHP iktidarının politikaları etkisiz kalacaktır; demokrasi güçleri de kendini toparlayarak AKP iktidarına karşı mücadeleyi daha etkili yürütecektir. Çünkü; mücadele sürdükçe AKP'nin gerçeği daha fazla açığa çıkacak; AKP, MHP iktidarının nasıl bir Türkiye gerçeği ortaya çıkardığı daha iyi anlaşılacak, AKP-MHP iktidarının nasıl bir Türkiye düşmanı olduğu görülecek, bunların Türkiye'nin sorunlarını, Ortadoğu'nun sorunlarını değil de kendilerini iktidarda tutmak için bir araya geldikleri daha iyi anlaşılacak, bu da bu iktidara karşı olan güçlerin daha fazla mücadele etmesine, daha geniş bir yelpazede AKP-MHP iktidarına karşı durmalarını beraberinde getirecektir.

Bu Newroz "Mutlaka Kazanacağız" kararlılığındaki direniş Newrozı olmuştur. Zaten Amed Newroz'u'nda gençliğin yoğun olması, öfkeli olması, her yerde zulme karşı öfkenin patlaması, Cizîr'de bütün yıkımlara ve engellemelere rağmen Newroz halkının en değerli parçası olan, Newrozların vatani olan Cizîr'de halkın Newroz meydanlarına yürümesi, özgür ve demokratik yaşamdaki ısrarın kanıtı olmuştur. 'Bedel ödedik ama bu bedelimiz özgür ve demokratik yaşamla taçlanmalıdır' mesajı verilmiştir.

lacağını daha şimdiden ortaya koymuştur. 2017 yılını Kürt halkı kazanacaktır. En zor koşullarda Newroz'da bu düzeyde ayağa kalkan halkın yenilmesi mümkün değildir. Böyle bir haktan güç alan, böyle bir halkın içinden çıkan Kürt Özgürlük Hareketi'nin yenilmesi mümkün değildir. Tüm bunları gerçekleştiren de, bu halk gerçeğini ortaya çıkaran da Önder Apo'dur. Özgürlük Hareketi'ni ortaya çıkaran da Önder Apo ve şehitlerimizdir. Şehitlerimizin her biri yenilmeyen Kawalardır. Önder Apo'nun yenilmesi mümkün değildir. Kürdün bitirilme noktasına getirildiği bir yerde Kawa'nın çekicini eline alan bu Önderliktir. İşte 2017 Newroz, 45 yıllık mücadelenin sonucu her yıl çelikleşen, her serhildanda yeni değerler, yeni güzellikler kazanan Kürt halkının en güzel yanlarıyla, en çekici yanlarıyla, özgürlük tutkusuyla, demokrasi özlemiyle ayağa kalkma karakterini ortaya koymuştur. Bu yönüyle bu Newroz'da ayağa kalkan halkı selamlamak ve bu halkın önünde eğilmek lazım. Bu halka güvenmek lazım. Devrimcilerin de, siyasetçilerin de, gerillanın da, Özgürlük Hareketi'nin de bu halka güvenerek Özgürlük Hareketi'ni geliştirmesi gerekmektedir. Bu halka layık bir mücadeleyi geliştirmemiz gerekmektedir. Bu halkın özgür ve demokratik yaşamını kazanana kadar mücadeleyi yükseltmek gerekmektedir. Yani sadece direniş verilmesi yetmez, mutlaka kazanma amacıyla mücadelenin yükseltilmesi ve sonuca götü-

zanma iradesinin ortaya konulduğu bir Newroz olmuştur.

Mücadelemiz AKP-MHP iktidarını içeride ve dışarıda bir çok güç ile karşı karşıya getirmiştir

Şu anda bir referandum süreci vardır ve Bakurê Kurdistan ve Türkiye'deki siyasi ve askeri mücadele çok yoğun biçimde sürmektedir. Özgürlük Hareketimiz soykırımcı sömürgecilğe karşı Bakurê Kurdistan'da, Rojava'da ve Başur'da direnmektedir. Son iki yıldır Kürt Özgürlük Hareketi'nin direnişi kutsallık düzeyinde bir direniştir. Türk devleti her türlü insanlık dışı yöntemle, bütün imkanlarını kullanarak, dış güçlerden destek alarak ağır saldırılar yürütmüştür. Özyönetim direnişlerinde Cizîr'in, Sür'un ve bütün özyönetim şehirlerinin yakılıp yıkılmasına dünya sesini çıkarmamıştır. Bu ses çıkarmama Türkiye'ye destek anlamındadır. Ama buna rağmen Özgürlük Hareketimiz bu saldırılar karşısında bir milim geri adım atmamış, direnişte en ufak bir kararsızlık göstermemiş, mücadelede ısrarlı olmuştur. Mücadelede ısrarlı oldukça Türkiye'de sorunlar ağırlaşmıştır. 15 Temmuz darbe girişimi Kürt Özgürlük Hareketi'nin direnişinin kırılmaması sonucu gerçekleşmiştir. Bu mücadele iç ve dış politikanın rahatsız olan güçler darbe girişiminde bulunmuşlardır. Mücadelemiz, Rojava Devrimcileri'nin mücadelesi Türki-

gösterme algısı ortaya çıkarmak istese de, mücadele sürdükçe ne içeride birliği yaratabilir ne de dışarıda ilişkilerini sağlıklı yürütebilir. Mücadele sürdüğü için AKP ile MHP arasında sorunlar yaşanıyor. Mücadele sürdüğü için CHP bu ittifaka yedeklene de karşı karşıya geliyor. Bunu mücadele sağlatıyor. Çünkü; mücadele, AKP'yi zayıf düşürüyor. AKP zayıf düşüldükçe ona karşı tutum alma cesareti ortaya çıkıyor. Mücadele sürdükçe AKP ve MHP'nin çelişkileri artıyor. Çünkü; AKP ile MHP'nin iktidar kurması bir taraftan onları güçlendirirken, diğer taraftan da zayıflatmaktadır. AKP, MHP'nin durumuna düşmüştür. Geçmişte Türkiye'nin sorunlarını çözeceğini söyleyen, demokratikleştireceğini söyleyen, liberalere seslenen, Avrupa Birliği ile ilişki geliştirmeye çalışan AKP, artık MHP'ileşmiş, daralmıştır. Onu bu hale düşüren Özgürlük Hareketi'nin mücadelesidir. Bu yönüyle mücadele sürdükçe AKP iktidarının saldırıları artsa bile bu onun çöküşünü hızlandırmaktan başka bir sonuç vermeyecektir.

Önümüzdeki dönemi Özgürlük Hareketi'nin Türk devletine karşı mücadelesi belirleyecektir

HDP Türkiye sınırları içinde, elinin altında olduğundan istediği zaman yakalıyor, istediği zaman tutukluyor. Bu öyle AKP-MHP iktidarı için bir başarı olarak görülemez. Zorlanmanın, sıkışıklığın, kaybetmenin korkusu olarak görülebilir.

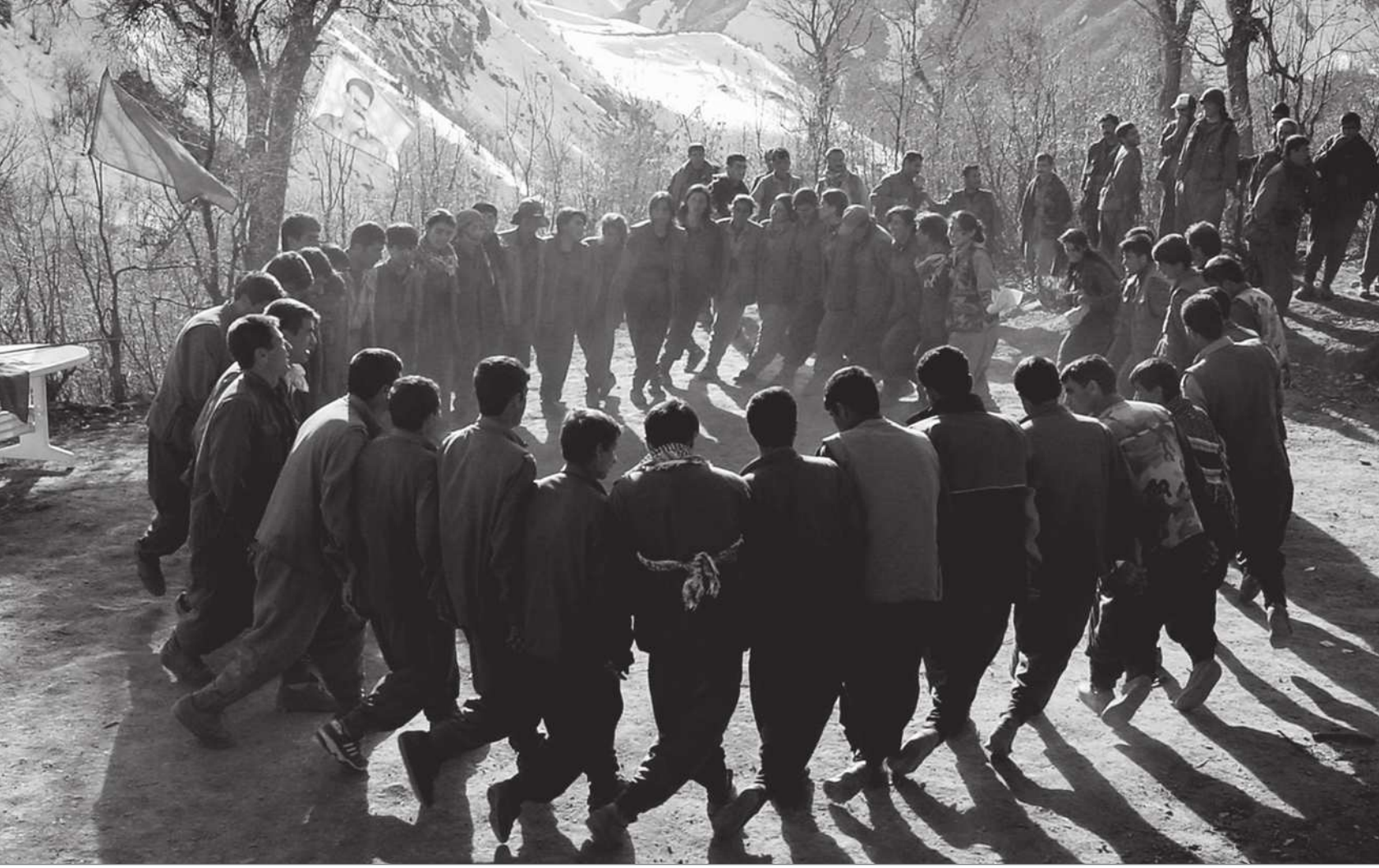
AKP-MHP, referandumdan evet çıkarması durumunda; kendisinden başka seçenek olmadığını haykırarak, kendisini kabul ettirmeye zorlayarak dünyayı kendisi için bir uzlaşma zeminine çekmeye çalışacaktır. Bu yönüyle yüksek oranda evet çıkması durumunda, AKP iktidarının belirli güçlere taviz vererek, belirli güçlerle uzlaşarak Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı mücadeleyi sürdürme politikası izleyeceğini beklemek gerekiyor. Ancak ne yaparsa yapsın, mücadele sürecek, sürünce de içeride ve dışarıda hiçbir uzlaşma, hiçbir ittifak sonuç vermeyecektir. Çünkü; mücadele sürdüğü zaman özel savaş uzlaşmaları, dönemsel uzlaşmalar uzun süre devam edemez, sürdürülemez.

Bu yönüyle önümüzdeki dönemi Kürt Özgürlük Hareketi'nin Türk devletine karşı mücadelesi belirleyecektir. Bakur, Rojava ve Başurê Kurdistan'daki mücadelesi belirleyecektir. Üçüncü Dünya Savaşı'nda Türk devleti demokratikleşme adımları atmadığı için içeride ve dışarıda saldırgan olmakta, Birinci Dünya Savaşı'ndaki gibi her türlü maceraya girmektedir. Ama şunu da vurgulayalım, direnildiği takdirde temeli olmayan, tamamen Kürt düşmanlığı üzerine kurulu olan bu politikaların hepsi çöktürülecek ve bu temelde de Türkiye'nin demokratikleşmesinin ve Kürt sorununun çözümünün önü açılacaktır.

Newroz'un özgürlük ve direniş ruhuyla devrimci görevlerimizi başaralım!

PKK Yürütme Komitesi

Biz Önderlik ve şehitler gerçeğinin savaşçılarıyız. Günümüz Dehaklarına karşı Çağdaş Kawaların izinden yürüyoruz. DAİŞ faşizminde dile gelenin Dehaklardan ne farkı vardır? Her gün onlarca gencin kanını içerek iktidarını besleyen Tayyip Erdoğan ile Devlet Bahçeli'nin zalim Dehak'tan bir farkı var mıdır? Günümüzdeki düşman, AKP-MHP faşizmi Dehak'tan geri kalır değildir. O halde bizler de Mazlumlaşmalı ve Eğitilemeliyiz, Zıllanlaşmalı ve Saralaşmalıyız. 2017 Newroz'u'nda kendimizi bu temelde sorgulayarak Önderlik ve şehitler gerçeğine ulaşmalıyız.

PKK'nin tüm kadro ve sempatizanlarına!

Yeni bir Newroz sürecini yaşıyor ve yeni bir Newroz yılına giriyoruz. 2017 Newroz'u'nda hareket ve halk olarak Kürdistan'ın dört bir yanında ve yurtdışında topyekun bir direniş sürdürüyoruz. Böyle bir direniş temelinde özgürlüğe her zamanından çok daha yakın olduğumuzu görüyoruz, hissediyoruz. Önderlik ve şehitler çizgisinde Apocu tarz ve tempoyla yürüyerek önümüzdeki yılı tarihimizin en büyük zafer yılı haline getireceğimize inanıyoruz.

Bu temelde başta Önder Apo olmak üzere tüm yoldaşların, halkımızın ve dostlarımızın Özgürlük Bayramı Newroz'u'nu kutluyor, yeni Newroz yılında üstün başarılar diliyoruz. Büyük Newroz şehitlerimiz Mazlum Doğan, Zekiye Alkan, Raşan Demirel, Ronahi ve Bêrivan yoldaşlar şahsında tüm özgürlük mücadelesi şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. 8 Mart ve Newroz ruhuyla mücadele ederek amaçlarını başarma sözümüzü bir kez daha yineliyoruz.

Yine, yeni bir Ulusal Kahramanlık Haftası'na giriyoruz. 31. Ulusal Kahramanlık Haftası'nda, büyük ulusal kahramanlarımız Mazlum Doğan ve Mahsum Korkmaz yoldaşlar şahsında tüm şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. Tüm yoldaşların Mazlum ve Eğil çizgisinde kendisini yenileyerek daha güçlü partileşeceğine ve 2017 yılını Önder Apo'nun ve Kürdistan'ın özgürlük yılı haline getireceğine inanıyoruz.

Değerli Yoldaşlar!

Hareket olarak çokça değerlendirdiğimiz gibi, bahar başı itibarıyla bölgede yaşanan siyasi ve askeri mücadelede önemli bir hareketlenme başlamış bulunuyor. Elbette bu durum derinleşerek ve yayılarak sürecek ve önümüzdeki süreçte önemli gelişmelere yol açacaktır. Hatta çok hızlı ve erken gelişmeler de olabilir. Kısaca, 2017 yılının büyük mücadele ve devrim yılı olacağı ortadadır. Dolayısıyla bu gerçeği her zaman göz önünde tutmamız ve her türlü gelişmeye de hazır ve gereğini yerinde, zamanında mutlaka yerine getirmemiz gerekir. Zamanın devrimciliği bunu gerektirmektedir.

Kuşkusuz söz konusu siyasi ve askeri hareketlenmede Partimiz öncülüğünde halkımızın yürüttüğü özgürlük mücadelesi birinci sırada yer almaktadır. Çünkü; hareket ve halk olarak geçtiğimiz kış sürecinde hem topyekun devrimci direniş sürdürdük hem de daha büyük hamleler için hazırlık yaptık. Başta Önderlik gerçeğimiz olmak üzere Parti, gerilla, halk, kadın ve gençlik hareketleri ve demokratik siyaset olarak Kürdistan'ın dört bir yanında ve yurtdışında topyekun büyük bir direniş yürüttük. Her yerde siyasi ve askeri eylemlerimiz gelişti. Düşmanın azgın faşist-soykırımcı saldırıları hareketimizden bir çöp bile kopartamadı. En önemlisi de, içine girdiği direniş mevzisinde Önder Apo herkese doğru yolu ve tutumu gösterdi. Faşist-soykırımcı düşmana

açıkça şunu söyledi: "Ya Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü kabul edeceksin ya da özgürlük devrimiyle yıkılacaksın!" Şimdi bize düşen görev, Önderliğimizin bu duruşunu sonuca götürecektir bir mücadeleyi başarıyla geliştirmektir.

Faşist-sömürgeciliğin işbirlikçi Kürtlere muhtaç duruma düşmesi önemlidir

Hareket ve halk olarak kış boyu gösterdiğimiz topyekun devrimci direnişin sonuçları daha şimdiden ortaya çıkmaya başlıyor. Ortadoğu'da yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'ndaki hareketlenmede bunun payı vardır. Azgın Kürt düşmanı TC yönetiminin, Başûrê Kurdistan ulus devlet bayrağını asmak zorunda kalması da bununla bağlantılıdır. Yürüttüğümüz topyekun direnişin sonucu olmaktadır. Her ne kadar bir özel savaş yöntemi olarak Şengal'de yaşandığı gibi KDP'yi hareketimize saldırsa da yine de faşist sömürgeciliğin işbirlikçi Kürtlere muhtaç duruma düşmesi önemlidir. Çünkü; bu durum mücadelemizin gelişme ve düşmanı zorlama düzeyini göstermektedir. Başûrê Kurdistan'daki gelişmeler de mücadelemizin sonucu olmaktadır.

Elbette daha anlamlı ve büyük gelişmeler önümüzdeki haftalarda ve aylarda yaşanacaktır. Başta Bakur ve Rojava olmak üzere tüm Başûr ve Rojila'ta da önemli kazanımlar ve sonuçlar ortaya çıkacaktır. Eğer ciddi anlamda büyük hatalar yapmaz ve mevcut gücümüzü asgari düzeyde pratikleş-

tirmeyi sağlarsak, sonucun böyle olacağı kesindir. Buna inanmak, hareket ve halk olarak elde ettiğimiz önemli konumu görmek, ortaya çıkan imkan ve fırsatları zamanında başarıyla değerlendirmeyi bilmek gerekiyor. Bu konuda çok yüksek bir duyarlılık, sürekli hazır olma, cesaret ve hamlecilik büyük önem taşıyor.

Değerli Yoldaşlar!

Ülkemiz üzerindeki gelişmelerde etkili olan diğer bir husus da Ortadoğu'da yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'dır. Bu biliniyor. Yine bu savaşın Irak, Suriye ve Türkiye üçgeninde odaklandığı ve İran'ı da içine aldığı açıkça görülüyor. Yani bölgede yaşanan Dünya Savaşı ile Kürdistan Özgürlük Mücadelesi adeta iç içe geçmiş bulunuyor. Bu gerçeklik, Kürdistan Özgürlük Devrimi'ne bir bölgesel devrim, Demokratik Ortadoğu Devrimi olma şansı verdiği gibi, insanlığı savaşın kurtarma şansını da veriyor. Önümüzdeki süreçte bu tür sonuçlar daha görünür bir biçimde ortaya çıkacaktır.

Kuşkusuz Ortadoğu'da yaşanan Dünya Savaşı'nda ABD önemli bir konuma sahiptir. Hatta söz konusu savaş küresel sermaye adına ABD'nin ortaya çıkardığı da bir gerçektir. Dolayısıyla savaşın nasıl gelişeceği ve nereye gideceği konusunda ABD'nin tutumu ve politikaları önemli olmaktadır. ABD'de de geçen yılın Kasım ayında başkanlık seçimi olmuş ve geçtiğimiz Ocak ayı itibarıyla yeni bir yönetim işbaşına gelmiştir. Elbette bir devlet olarak ABD politikalarında bir devamlılık vardır. Fakat işbaşında

olan yönetimin izlenen politikalarda etkisinin olduğu kesindir. Dolayısıyla Cumhuriyetçi Parti'nin ve Trump'ın yönetime gelmesiyle birlikte ABD politikalarında bazı değişiklikler olacak. Bu durum Ortadoğu ve Kürdistan'daki gelişmeleri etkileyecektir.

Dikkat edilirse; son seçimde ABD Başkanlığına Trump'ın seçilmesi bir çokları açısından adeta sürpriz olmuştur. Özellikle dış dünyada genel kanı, Demokrat Parti yönetiminin devam edeceği üzerinedir. Kuşkusuz bunu isteyen ve öngörenler, dünyada mevcut durumun devam etmesini isteyenlerdi. Fakat sonuç buna göre olmadı. Cumhuriyetçi Parti gözle görülür bir çoğunlukla seçimi kazandı. Kuşkusuz bunda hem Ortadoğu'da yaşanan savaşın durumu hem de küresel kapitalizmin iç durumu etkili oldu. Her ikisi de Demokratların yönetiminin aşırı ihtiyatlı ve idare edici politikalarını yararlı bulmadı. Yani Ortadoğu'da yaşanan Dünya Savaşı'nın ilerletilmesi ve bir sonuca doğru götürülmesi gerekiyor. Yine küresel kapitalizm mevcut iç ilişkileriyle ve kriziyle olduğu gibi kendisini devam ettiremiyor ve dolayısıyla bazı değişikliklere ihtiyaç duyuyor. Yani Trump yönetiminin önceki yönetime göre bazı farklı politikalar izleyeceği ve her iki alanda da yeni gelişmelerin ve değişikliklerin yaşanacağı ortaya çıkıyor.

Zaten dikkat edilirse Trump yönetimi işbaşı yapar yapmaz her iki alanda da hareketlenme yaşanmaya başladı. Hem Trump yönetimi daha mücadeleciler bir tutum gösteriyor hem de Trump karşıtı yaygın bir mücadele yaşanıyor. Yine bu durum hem Amerika içinde oluyor hem de dünyanın dört bir yanında geliyor. Kısaca Trump yönetimi altında siyasi ve askeri mücadele hızlanacak ve bazı önemli değişiklikler yaşanacaktır. Küresel kapitalist modernite sisteminin iç durumunun da, dünyadaki durumunun da buna ihtiyacı vardır. Söz konusu gelişmeler de en çok Ortadoğu zemininde olacak ve dolayısıyla Kürdistan'ı yakından etkileyecektir.

ABD-Rusya ister uzlaşsın isterse çatışsınlar Kürdistan Özgürlük Mücadelesi yararlanabilecektir

Bu noktada önemli bir husus, ABD-Rusya ilişkileri ve ilişkileri olmaktadır. Eskiye göre ABD-Rusya ilişkileri daha çok gelişip uzlaşmacılık mı hakim olacak, yoksa iki güç arasında çelişki ve çatışma mı gelişecek, bu durum henüz tam net değildir. Belki de ilişki ve çelişki diyalektiği daha açık ve sert bir biçimde sürüp gidecektir. Tüm bunların hepsi ihtimal dahilindedir. Fakat söz konusu olasılıklardan hangisi olursa olsun, bu temelde yaşanan gelişmelerin Kürdistan üzerindeki etkisi olumlu olacaktır. Kuşkusuz bu olumluluk, Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ni geliştirmek için daha çok imkan ve fırsat sunma anlamındadır. Yani söz konusu güçler ister uzlaşsın isterse çatışsınlar, her iki durumdan da Kürdistan Özgürlük Mücadelesi yararlanabilecektir. Tabii ortaya çıkacak imkan ve fırsatları zamanında görme ve değerlendirme temelinde bu olabilecektir.

Diğer önemli husus ise; Trump yönetimi altında küresel sermaye güçleri

ile ulus devlet statükoculuğu arasındaki gelişki ve çatışma azalmayacak, tersine daha çok artacak ve yayılacaktır. Yani Üçüncü Dünya Savaşı yayılarak ve belki de derinleşerek sürecektir. Küresel sermaye güçleri ile ulus devlet statükoculuğu arasında uzlaşmanın gelişeceği beklentisi temelsiz ve boştur. Trump yönetiminin, DAİŞ karşısındaki savaşa yaklaşımı ve İran karşısındaki tutumu bunu açıkça göstermektedir. Özellikle Rakka operasyonunu, TC'nin öneri ve çabalarına rağmen olduğu gibi sürdürmesi ve güçlendirmesi, bu gerçeği net bir biçimde açığa çıkarmaktadır. Eğer gelişmeler dikkatli değerlendirilirse kuşkusuz bu durumdan da Kürdistan Özgürlük Mücadelesi etkili bir biçimde yararlanabilecektir.

Bunlar dışında Rusya'nın bölgede daha çok aktifleşmesi ve TC'nin her şeyi Kürt karşıtı savaşa seferber etmesi durumu vardır ki, tüm bunlar da Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ni tıkacı değil, tersine gelişimi için yeni imkan ve fırsat sunucudur. Kuşkusuz Rusya'nın fırsatları değerlendirmeye çalışması ve ABD politikalarını yakından izlemesi anlaşılabilir. Fakat mevcut halıyla Rusya'nın çok belirgin bir stratejik yaklaşımı yoktur; yaklaşımları daha çok taktik boyutludur. Özellikle TC ile ilişkiler açısından bu böyledir. Bir yandan ekonomik, ticari durum, diğer yandan ABD'ye karşı şantaj içeren tutum bunu açığa çıkarmaktadır. Dolayısıyla Rusya herkesle taktik ilişkiye açık bir konumu yaşamaktadır.

Kuşkusuz AKP faşizminin Türkiye'nin her şeyini Kürt karşıtı mücadeleye seferber etmesi önemlidir ve faşist soykırımcı rejim bununla ayakta kalmaktadır. Yüz yıllık inkar ve imha sistemi bu temelde yaşanmaktadır. Fakat AKP'nin, Rusya, İsrail ve İran ile ilişkileri Türkiye kamuoyuna yansıtıldığı gibi stratejik düzeyde değildir. Taktik olarak güncel politik duruşta yararlanma düzeyini ifade etmektedir. Özellikle ABD ve Avrupa Birliği'ne yönelik geliştirdiği şantaj, yalvarma ve taviz politikaları istediği sonucu vermeyecektir. Uluslararası Komplö'ya karşı, ABD'nin Saddam yönetimine yönelteceği saldırıya destek verme sözünü yerine getirmeyişinden bu yana ABD-TC ilişkileri eski düzeyine ulaşmamaktadır. Bu durum özellikle DAİŞ'e karşı savaşta daha belirgin ve açık hale gelmiştir.

Tüm bunlar gösteriyor ki; Ortadoğu'daki Üçüncü Dünya Savaşı'nın siyasi ve askeri boyutu gelişerek sürecektir ve bu durum Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ni yakından etkileyecektir. Bu durum Kürdistan Özgürlük Devrimi'ni geliştirip zafere taşımak için önemli imkan ve fırsatlar sunacaktır. Gerisi Kürdistan Özgürlük Güçleri'nin söz konusu imkan ve fırsatları zamanında görmesine ve yaratıcı tarz, yüksek tempoyla değerlendirmesine kalmaktadır. Yani Parti öncülüğünün, durumu değerlendirme ve halkı harekete geçirme düzeyi belirleyici olmaktadır. Tüm yoldaşların bu gerçekleri yakından gördüğüne ve derin bir yoğunlaşma ve yüksek bir tempo ile bunların gereklerini yerine getireceklerine inanıyoruz. Bu temelde Kürdistan'ı özgürleştirme ve Önder Apo'yu özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturma görevini başracaklarına inanıyoruz.

Değerli Yoldaşlar!

Kuşkusuz yeni Newroz yılında da en büyük mücadeleyi AKP-MHP faşist soykırımcılığına karşı Bakurê Kurdistan ve Türkiye'de vereceğiz. Bakurê Kurdistan, Apocu stratejinin ilk mücadele alanıdır. Bakurê Kurdistan'da devrimci mücadele gelişip özgürlük devrimi kalıcılaştıkça, ulusal diriliş devrimi teme-

linde ortaya çıkmış olan demokratik ulus toplumu varlığını ve direnişini sürdürdükçe, Kürdistan'ın diğer parçalarında da özgürlük mücadeleleri gelişip kökleşmektedir. İnkâr ve imha sistemi Türkiye üzerinden geriletilip parçalandıkça Kürdistan'ın diğer parçalarındaki özgürlükçü kazanımlar kalıcılaştırmaktadır.

Bu temelde AKP-MHP faşizminin 24 Temmuz 2015 topyekun faşist soykırımcı saldırılarına karşı topyekun direniş, tarihi önemde olmuştur. AKP-MHP faşizminin demokratik ulus toplumsallığını yok etmek üzere geliştirdiği mahalleleri yakıp yıkmaya saldırılarına karşı verilen demokratik özyönetim direnişleri, pratikteki her türlü hata ve eksikliklerine rağmen, Kürdistan varlık ve özgürlük mücadelesini ayakta tutan ve zafer kazanma konumunu sürdüren temel güç olarak ortaya çıkmıştır. Yine bu direniş 2016 yılı ve 2016-2017 kışı boyunca şimdiye kadar kesintisiz olarak sürdürmek, Kürt varlığı ve özgürlüğü açısından hayati önem taşımıştır. Ayrıca söz konusu direniş topyekun kılmak, faşist soykırımcı saldırı karşısında hiçbir mevziyi terk etmeden sonuna kadar direnmek faşizmi yenilginin eşiğine getirirken, bizi de zafer kazanacak güç konumunda tutmuştur.

Bakurê Kurdistan'da yeni devrimci hamle geliştirebilmek ve zafer iddiasını koruyabilmek için, öncelikle 24 Temmuz faşist soykırımcı saldırganlığına karşı bir buçuk yıldır süren tarihi direnişin belirleyici önemini ve gücünü görmek gerekir. Bu konuda en küçük bir tereddüt ve yanılı yaşamamak önemlidir. Ortaya çıkan ağır bedel ve acılar nedeniyle hiçbir kaygıya ve karamsarlığa düşmemek gerekir. Söz konusu bedel ve acıları var olmanın temeli ve özgürlük hamlesinin dayanağı olarak ele almak, bizi var eden ve güç veren tüm direniş şehitlerimizi saygı ve minnetle anmayı bilmek gerekir. Pratikte yaşanmış olan hata ve eksiklikleri de, direnmemenin gerekçesi değil, daha doğru ve örgütlü direnişin gerekçesi yaparak derslerini bu temelde çıkarmak gerekli ve önemlidir. Yüksek bir duyarlılık ve zafer inancıyla yeni mücadele hamlesine yönelmek ancak böyle mümkün olur.

Diğer yandan, mevcut AKP-MHP faşist soykırımcı ittifakının anlam ve önemini de yeterince bilince çıkarmak gerekiyor. Tabii buna bir de KDP'nin eklenmesinin anlamını bilmek önem taşıyor. Bu tablo aslında Kürtlere dayatılan inkar ve imha sisteminin ne olduğunu çok çarpıcı bir biçimde gösteriyor. Önder Apo, KDP üzerinden Kürt sorununun ulus devletçi çözümünü, AKP üzerinden ise bireysel haklara dayalı çözümü geliştirmeye çalıştıklarını söyledi. Şimdi bu iki gücü birleştirerek Kürt sorununun demokratik ulus çözümünü tasfiye etmeye çalışıyorlar. MHP'yi ise bu konuda koç başı ve korkuluk olarak kullanmak istiyorlar. Dikkat edilirse 2013 ve 2014 yıllarında Önder Apo, her iki güçle de Kürt sorununun demokratik ulus çözümünü geliştirebilmek için yoğun çalışma yürüttü. Dolmabahçe Mutabakatı ve Ulusal Kongre'yi toplama adımı bunun sonucuydu. Fakat her iki güç de gördüler ki, bu çözüm çalışmasından özgürlük ve demokrasi kazanıyor. Bu çözümün içinde yer alabilmeleri için kendilerinin de demokratikleşmesi gerekiyor. Tabii demokratikleşemeyip diktatörlüğe yönelenlerin faşizmle birleşerek demokratik çözüm gücünü yok etmeye yöneldiklerini, geçen bir buçuk yıllık süreç bize gösterdi.

AKP-MHP faşizmi, 24 Temmuz topyekun faşist özel savaş saldırısı temelinde çeyrek asırlık Kürt demokratik ulus toplumsallığını dağıtmaya ve tas-

Çok açık ki, 16 Nisan referandumu sadece anayasadaki bazı maddelerin değişimini değil, mevcut AKP-MHP faşizminin geleceğini de oynayacaktır. Bu durumda Türkiye siyasetinin 16 Nisan'dan sonra nasıl seyredeceği mevcut referandumun sonucuna göre belli olacaktır. Bu açıdan, söz konusu referandum sadece Türkiye'deki yönetim tarzını belirleme noktasında değil, sonrasında kimin yönetim olacağını belirleme noktasında da öneme sahiptir.

Çok somut olarak görülüyor ki; Bakurê Kurdistan ve Türkiye'de siyasi askeri mücadele bir anlık boşluğu bile kabul etmiyor. Her gün yeni gelişmeler oluyor ve tarihi değişiklikler yaşanıyor. 2017 yılı faşist diktatörlüğün yıkılması ve Kürt sorununun çözümü temelinde bir demokratikleşmenin Türkiye'de gerçekleşmesi için her türlü imkan ve fırsatı sunuyor. Bu çerçevede MHP ve KDP'ye dayanan AKP yönetimi, artık ömrünün sonuna gelmiş bulunuyor.

Kuzey Suriye'de fırsatları yeterince değerlendirememiş olma durumuna karşı, Doğu Suriye'de mutlaka değerlendirmek gerekir. Bu alanın Demokratik Suriye Güçleri'nin elinde olması hem Suriye'nin demokratik yapısının gelişmesi hem de Kürt etkinliği açısından önemlidir. Bu nedenle hızlı ve dikkatli davranıp bir Doğu Suriye Federasyonu oluşturmak, bölge çapında öneme ve etkiye sahip bir gelişme olacaktır. Şimdi Suriye'de DAİŞ'e karşı mücadele açısından, Doğu Suriye'yi özgürleştirmek önemli ve önceliklidir.

fiye etmeye çalışıyor. Bunu Cizîr ve Sûr'dan başlattığı katliam ve sürgün temelinde gerçekleştirmek istiyor. Özellikle 15 Temmuz askeri darbe girişimi ardından gerçekleştirdikleri 20 Temmuz OHAL darbesine dayanarak sonuca gitmeye çaba harcıyor. Bugün AKP-MHP faşizminin Kürdistan'daki uygulamaları, 1925-40 döneminde Kürdistan'da geliştirilen uygulamaların bir benzeridir. 12 Eylül 1980 Askeri Faşist Darbesi ile 1991-95 Demirel-Güleş-Çiller-Ağar çete yönetiminin gerçekleştirdiği katliam ve soykırımların bir devamıdır. 20 Temmuz OHAL darbesinin faşist soykırımcı saldırıları ile kırk yıllık Özgürlük Mücadelemizin ortaya çıkardığı gelişmeler yok edilmek, çeyrek asırlık demokratik ulus toplumsallığı dağıtılmak ve bu temelde Kürt ulusal varlığı tasfiye edilmek istenmektedir. Önderlikten gerillaya, halktan demokratik siyasete, basından kültüre kadar her alanda yürütülen vahşi saldırıların, katliam ve tutuklamaların amacı budur. Bunun için en vahşi ve insanlık dışı işkence ve katliam yöntemlerine başvurulmaktadır. 'Fethullahçılara ve DAİŞ'e karşı mücadele' bunun için bir araç ve örtü olarak kullanılmaktadır.

Faşist AKP yönetimi, MHP ve KDP'ye dayalı olarak bir yandan söz konusu imha ve tasfiye saldırısını yürütürken, diğer yandan da ortaya çıkardığı tek adam diktatörlüğünü 16 Nisan'da yapılacak olan anayasa değişikliği referandumu ile hukuki ve kalıcı hale getirmeye çalışmaktadır. İçinde bulunduğumuz süreç kendisi açısından bu konuda en elverişli zaman dilimi olarak değerlendirmektedir. Çünkü; hareketimize karşı yürüttüğü soykırım saldırılarına hiç kimseden ciddi bir tepki gelmemektedir. Bu temelde en azgın saldırıyı yürütmektedir. Dahası bahardan sonra gelişmelerin nasıl olacağı kendisi açısından pek belli değildir. Yine AKP yönetimi çeşitli güçlerden bugün aldığı desteği daha sonra bulamayabilir. Bu nedenlerle mevcut süreci en elverişli zaman olarak görmüş ve 16 Nisan referandumunu gündemleştirmiştir.

16 Nisan referandumu AKP-MHP faşizminin geleceğini de oynayacaktır

Çok açık ki, 16 Nisan referandumu sadece anayasadaki bazı maddelerin değişimini değil, mevcut AKP-MHP faşizminin geleceğini de oynayacaktır. Bu durumda Türkiye siyasetinin 16 Nisan'dan sonra nasıl seyredeceği mevcut referandumun sonucuna göre belli olacaktır. Bu açıdan, söz konusu referandum sadece Türkiye'deki yönetim tarzını belirleme noktasında değil, sonrasında kimin yönetim olacağını belirleme noktasında da öneme sahiptir. Bu nedenle, AKP iktidarı ve AKP-MHP faşizmi için önemli olduğu kadar, Kürtler ve Türkiye'nin tüm demokratik siyaset güçleri açısından da önemlidir.

Açıkça görülüyor ki, 16 Nisan referandumunda AKP-MHP faşist ittifakı kazanırsa ve referandumdan evet çıkarsa, o zaman temellerini 12 Eylül Faşist Askeri Darbesi tarafından atılan faşist diktatörlük daha da pekiştirilecek, Tayyip Erdoğan'ın tek kişilik yönetimi çok daha güçlendirilecektir. Bu temelde de, başta Kürtler olmak üzere tüm ezilenler üzerinde faşist baskı, terör ve katliam uygulamaları daha da tırmandırılacaktır. Faşist Tayyip Erdoğan diktatörlüğü, Kürt soykırımını sonuca götürebilmek için her türlü vahşi saldırılarını daha da tırmandıracaktır. Bunun tersi olarak, eğer referandumda AKP-MHP faşizmi kaybeder ve referandum-

dan hayır çıkarsa, o zaman AKP iktidarının ve AKP-MHP faşizminin yıkım süreci başlayacaktır. 16 Nisan referandumunda AKP-MHP faşizmini sandıkta yenilgiye uğratmayı başaran güçler, 16 Nisan sonrasında da tümenden yıkılabilmek için kuşkusuz devrimci demokratik mücadeleyi hamle düzeyinde geliştireceklerdir. 7 Haziran 2015 sonrası yaşadıkları durumu bir kez daha yaşamayacaklardır.

Demek ki, 16 Nisan sonrası Türkiye siyaseti ve yaşanan mücadele şimdiki gibi olmayacaktır. Mevcut olanı çok aşan bir siyasi askeri mücadele durumu açığa çıkacaktır. O halde bir yandan 16 Nisan referandumunda hayır çıkması için seferberlik düzeyinde çalışmak gerekirken, diğer yandan seçim sonrası sürece göre de daha şimdiden ciddi biçimde hazırlanmak gerekmektedir. Referandumu önemsemeyen, hayır oylarını zayıflatan yaklaşımlar kesinlikle doğru değildir. Zaten boykot denen tutumun demokratik içeriği yoktur. Böyle bir tutum sadece AKP-MHP faşizminin evet oylarını çoğaltmaya hizmet eder. 16 Nisan referandumuna bu temelde yaklaşılarak gerekeni yapmak kadar, referandum sonrasında olası gelişmelerine göre de çok yönlü hazırlık içinde olmak şarttır. Bu gerçeği görüp çok yönlü hazırlığı şimdiden yapamayanlar, bir kez daha süreci kaybetmiş ve yönetimi AKP'ye sunmuş olurlar.

Çok somut olarak görülüyor ki; Bakurê Kurdistan ve Türkiye'de siyasi askeri mücadele bir anlık boşluğu bile kabul etmiyor. Her gün yeni gelişmeler oluyor ve tarihi değişiklikler yaşanıyor. 2017 yılı faşist diktatörlüğün yıkılması ve Kürt sorununun çözümü temelinde bir demokratikleşmenin Türkiye'de gerçekleşmesi için her türlü imkan ve fırsatı sunuyor. Bu çerçevede MHP ve KDP'ye dayanan AKP yönetimi, artık ömrünün sonuna gelmiş bulunuyor. Önder Apo'nun bir milim esnemeyen direnişçi duruşu, bize bu gerçeği anlamayı ve özgürlük devrimini zafere götürerek gereğini yerine getirmeyi emrediyor. Her gün verdiğimiz onlarca şehit bizi buna çağırırken, halkımız ve demokratik güçler de bizden bunu bekliyor. Tüm yoldaşların bu bilinçle yaklaşarak ve somut durumu doğru analiz edip yaratıcı tarz ve kazanımcı üslup geliştirerek 2017 yılını Bakur'da büyük devrim yılı haline getireceğine inanıyoruz.

Değerli Yoldaşlar!

Bahara girerken, Suriye'deki siyasi ve askeri mücadelenin de son derece hızlanmış olduğu artık çıplak gözle bile görülüyor. Bir yandan Suriye içinde çok yönlü demokratik çözüm toplantıları yapılırken, diğer yandan Astana'dan Cenevre 4'e kadar bir dizi siyasi toplantı oluyor. Kuşkusuz bu tip toplantı ve tartışmalar sürekli yapılabilir. Çünkü; Suriye'deki siyasi ilişkiler ve güç dengeleri sürekli değişmektedir. Elbette değişen dengelere göre siyasi ilişki ve ittifak çalışmalarını sürekli kılmak gerekir. Ancak daha önemlisi, askeri gücü ve ittifakları geliştirerek Suriye'nin özgürleştirilmesi mücadelesini daha ileriye götürmektir.

DAİŞ'e karşı mücadele açısından, Doğu Suriye'yi özgürleştirmek önceliklidir

Dikkat edilirse, bir dönem çok ileri düzeydeki Rusya-Türkiye-İran ilişkilerine bağlı olarak ve ABD-TC karşıtlığı temelinde Kuzey Suriye mücadelesi öne çıktı ve PYD-YPG güçleri bu dönemde ancak Cizîrê-Kobanê kantonlarını birleştirebildiler. Daha sonraki bir dönem ABD-TC uzlaşması temelinde TC'nin

Cerablus'u işgali ve Halep-Bab savaşı öne çıktı, QSD güçleri bu dönemde ancak Minbic'i özgürleştirebildiler. Şimdi ise Doğu Suriye üzerindeki mücadelenin önde olduğu ve iyice keskinleştiği görülmüyor. Bu temelde Rakka operasyonu ile birlikte bu sürece QSD güçleri çok daha avantajlı girmiş bulunuyor.

Mevcut haliyle ABD-İran gerginliği ile İran-TC gerginliğinin merkezinde de bu alan üzerindeki mücadele vardır. İran yönetimi, bu alanın bir kısmını alarak Irak yönetimi ile Esat yönetimini karadan birbirine bağlı hale getirmek istiyor. ABD yönetimi ise buna karşı çıkıyor ve İran'ı engellemeye çalışıyor. Trump yönetiminin İran'a gösterdiği tepkinin birinci nedeni buydu. Bu durumu gördüğü için TC yönetimi devreye girerek ABD ile Rakka üzerine pazarlık yapmak istedi. Son dönemdeki TC-ABD görüşmelerinin merkezinde bu pazarlık vardı. KDP'yi de devreye koyarak ABD ile böyle bir plan geliştirmeye çalıştı. Bunu başarabilirse hem İran'ı bölgede zayıflatmış hem de Rojava Kürtlerini güneyden kuşatmış olacaktır.

ABD'nin Doğu Suriye'de İran etkinliğinin gelişmesine karşı çıkacağı anlaşılmaktadır. Türkiye ve KDP'ye ise yeterince güvenemediği açığa çıkmaktadır. Bu durum Rojava halkımız ve Demokratik Suriye Güçleri açısından büyük bir avantajdır. Beş ay önce başlayan operasyon gerçeğini de dikkate alarak, Rakka operasyonunu hızlandırmak ve tüm Doğu Suriye'yi içine alacak şekilde genişletmek en doğrudur. Nasıl ki Kuzey Suriye bölge çapında Türkiye'yi sınırlandırmak açısından önemli idiyse, Doğu Suriye de bölge çapında İran'ı sınırlandırmak açısından önemlidir. Yani önemi bölge çapındadır ve stratejiktir. Kuzey Suriye'de fırsatları yeterince değerlendirememiş olma durumuna karşı, Doğu Suriye'de mutlaka değerlendirmek gerekir. Bu alanın Demokratik Suriye Güçleri'nin elinde olması hem Suriye'nin demokratik yapısının gelişmesi ve hem de Kürt etkinliği açısından önemlidir. Bu nedenle hızlı ve dikkatli davranıp bir Doğu Suriye Federasyonu oluşturmak, bölge çapında öneme ve etkiye sahip bir gelişme olacaktır.

Şimdi Suriye'de DAİŞ'e karşı mücadele açısından, Doğu Suriye'yi özgürleştirmek önemli ve önceliklidir. Elbette bununla birlikte Minbic, Halep ve Efrin arasındaki gelişmeleri de takip etmek ve TC oyunlarına ve saldırılarına karşı dikkatli olurken, ortaya çıkabilecek fırsatları da zamanında değerlendirmek gerekir. Savaşla birlikte Suriye'de yeni sistem arayışlarının gittikçe hızlandığı ve siyasi çözüm çabalarının geliştiği gözlenmektedir. Bu noktada başlatılan Demokratik Suriye Federasyonu çalışmalarını esnek ve dikkatli bir siyasetle geliştirip başarılı kılmak da siyasi, diplomatik çalışmanın temel görevidir.

Kuşkusuz bunlarla birlikte Rojava Özgürlük Güçleri'nin en önemli ve temel bir görevi Rojavayê Kurdistan'da demokratik ulus inşasını geliştirmek ve demokratik konfederalizmi örgütlemektir. Elbette bu çalışma her şeyin önündedir ve bu temelde yaratılan yeni toplum her şeyin temelidir. Özgür birey ve demokratik komüne dayalı demokratik ulus inşası asla vazgeçilemeyecek ve geciktirilemeyecek temel bir çalışmadır. Ancak bu çalışmanın ne kadar doğru anlaşıldığı, planlandığı, örgütlenilip yürütüldüğü konusu hep kaygı verici olmaktadır. Oysa çok iyi bilinmelidir ki; Rojava Özgürlük Devrimi'nin gücü ve kalıcılığı buradadır. Parti öncülüğümüzün dikkatle değerlendirilmesi, yanılığı kadar hiçbir savsaklamaya da fırsat vermeden bu büyük Apocu Devrimi başarması gerekir.

Değerli Yoldaşlar!

Kuşkusuz Başûrê Kurdistan'daki gelişmeler de hem Bakur ve Rojava'daki gelişmelerle bağlantılı hem de kendi içinde ayrı öneme sahiptir. İran yönetiminin Irak'a dayanarak Mûsil üzerinde etkili olmaya çalıştığı açıktır. TC ile İsrail desteğine sahip olan KDP'nin de fırsat kolladığı ortadadır. TC yönetimi KDP üzerinden ekonomik kazanç sağlamakla birlikte esas olarak PKK'yi sınırlandırmaya çalışmaktadır. İsrail yönetimi ise KDP üzerinden ayrı Kürt devleti kurulacağını söyleyerek Irak, Türkiye ve İran'ı tehdit etmektedir. Bu alandaki gelişmeler çok daha karmaşık ve belirsizdir. Genelde Irak'taki çatışmalı durum, özel olarak da Mûsil Savaşı ziyadesiyle karmaşıktır. Dolayısıyla acil ve kestirmeci çözümler yerine daha köklü ve derin bir düşünce temelinde çözüm yolları aramak daha doğrudur.

KDP kendisi açısından kuyruk acısı olan Şengal yarasından kurtulmak için saldırı

Biraz karmaşık görünse de, KDP'nin ayrı devlet ilanı çalışmasını açıktan yürüttüğü ortadadır. Özellikle İsrail'in,

Çok iyi biliyoruz ki, her türlü siyasi ve askeri başarının yolu doğru partileşmekten ve parti öncülüğünün gelişmesinden geçiyor. Ne kadar kendi içimizdeki düşmana karşı ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesi yürütürsek, o kadar dışımızdaki düşmana karşı siyasi ve askeri mücadele yürütebiliyoruz. Bu gerçeği Önder Apo çok çarpıcı bir biçimde önümüze koymuştur. Kahraman şehitlerimiz bu gerçeği zafer çizgisinde kanıtlamış bulunuyor.

merkezi veya federal Irak ve Suriye projelerine karşı parçalanmayı öngördüğü açıktır. PKK'ye karşı savaş temelinde AKP'nin de söz konusu KDP projesine yakın durduğu gözlenmektedir. Ancak Türkiye içinde farklı birçok kesim buna karşı çıkmaktadır. İran ile Arapların da ayrı devlet ilanına karşı çıkacakları açıktır. Kısaca KDP tarafından böyle bir ilan gerçekleştirilse de, bu durum bölge düzeyinde yeni gelişki ve çatışmalara vesile olacaktır. Hem bu durum ve hem de böyle bir devlet ilanının PKK'ye savaş temelinde gerçekleşmesi durumu bizim açımızdan ciddidir ve sürekli takip etmeyi ve hazırlıklı olmayı gerektirir. Nitekim AKP-KDP çetelerinin 3 Mart günü Şengal'e yönelik geliştirdiği saldırı bunun başlangıcı niteliğindedir.

Şimdi AKP-KDP çetelerinin 3 Mart Şengal saldırısını yeni bir adım olarak görmek gerekir. Gerçi her iki güç de ciddi bir zayıflık ve zorlanma içindedir ve dolayısıyla söz konusu saldırı bu zayıflık ve zorlanmanın sonucu olmaktadır. Ama yine de bizim büyük bir cidiyet içerisinde ele almamız ve gerekeni yapmamız gerekir. Söz konusu saldırının Ankara'da planlanarak uygulamaya konulduğu açıktır. Bu nedenle, daha çok AKP faşizminin çıkarlarını ve hesaplarını yansıtmaktadır. Nitekim Türk

ordusunun Minbic, Nisêbîn ve Licê saldırılarıyla eş zamanlı gerçekleşmiştir. Söz konusu saldırıların özgürlük mücadelemizi tasfiye etmeye yönelik faşist soykırımcı saldırılar olduğu ortadadır. Güncel planda ise; hareketimizi ve halkımızı baskı altına alarak 16 Nisan referandumunu kazanmayı ve Rakka operasyonunu sabote etmeyi hedeflemektedir. AKP faşizmi bu temelde KDP'yi kullanmak istemiştir. KDP ise kendisi açısından bir kuyruk acısı durumunda olan Şengal yarasından kurtulmak için TC desteğini bir fırsat olarak görmüştür. Bu temelde, söz konusu saldırı ile HPG ve YJA-Star güçlerini Şengal'den çıkarmayı ve YBŞ-YJŞ güçlerini darbeyleyerek Êzîdî halkımızın özgürlük iradesini kırmayı ve demokratik özerk kurumlaşmasını dağıtmayı hedeflemişlerdir.

Ancak alanda bulunan tüm özgürlük ve direniş güçlerimizin gösterdiği tutum, söz konusu amaçların gerçekleşmesini şimdilik engellemiştir. Hem askeri güçlerin hem de halkın direnişçi tutumu önemli olmuştur. Yine söz konusu işgalci ve soykırımcı saldırı çok geniş bir tepki almıştır. Mevcut gelişmeler genelde Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nin lehinedir. Ancak düşman yığınağı ve gerginlik sürmektedir. Gelişmelerin nasıl olacağı şimdiden pek

belli değildir. AKP faşizminin ve KDP işbirlikçiliğinin zorlandıkça söz konusu saldırıları sürdürmeye ve yaymaya çalışacağı açıktır. Dolayısıyla başta Şengal ve Başûrê Kurdistan olmak üzere her alanda bu tür olası saldırılara karşı tüm güçlerimizin hazırlıklı olması gerekir. Eğer her alanda hazırlıklı olur ve KDP'nin AKP-MHP faşizmiyle kurduğu ihanet ilişkisini yaygınca teşhir ederek, KDP'den gelebilecek olası saldırıları püskürtürsek, sonuçta hem AKP ve KDP'nin kaybedeceği hem de hareketimizin ve Şengal halkımızın kazanacağı açıktır. Tüm yoldaşların bu temelde yaklaşıp yaratıcı bir düşünce ve sürekli hazırlıklı olarak pratik içinde başarılı olacaklarına inanıyoruz.

Değerli Yoldaşlar!

Geçmiş eski olsa da, kuşkusuz güncel siyasette en yeni olan husus, Trump yönetimi başa geçer geçmez başlayan ABD-İran gerginliğidir. Elbette hareket olarak biz bu hususa hep dikkat çekiyorduk. Ortadoğu'daki savaşın ABD-İran çatışmasına dönüşmeden sona ermeyeceğini hep belirtiyorduk. Ancak söz konusu gerginliğin bu kadar erken başlamasını da beklemiyorduk. Daha doğrusu böy-

da sanılmamalıdır. İran, tarihin süreklilik arz eden en eski devletidir. Dolayısıyla İran'da değişiklik yapmak öyle kolay olmayacaktır. Bu nedenle, şimdiden bu gerçeklerin bilincine varmak ve ona göre hazırlanmak önemli ve gereklidir.

Değerli Yoldaşlar!

Çok iyi biliyoruz ki, her türlü siyasi ve askeri başarının yolu doğru partileşmekten ve parti öncülüğünün gelişmesinden geçiyor. Ne kadar kendi içimizdeki düşmana karşı ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesi yürütürsek, o kadar dışımızdaki düşmana karşı siyasi ve askeri mücadele yürütebiliyoruz. Bu gerçeği Önder Apo çok çarpıcı bir biçimde önümüze koymuştur. Kahraman şehitlerimiz bu gerçeği zafer çizgisinde kanıtlamış bulunuyor. İşte 31.Ulusal Kahramanlık Haftamızı yaşıyoruz. Kendimizi Ulusal Kahramanlarımız Mazlum Doğan ve Mahsum Korkmaz çizgisinde sorguluyoruz. Ölümsüz kahramanlarımız Zilan, Nûda ve Sara çizgisinde sorguluyoruz. Demokratik özyönetim direnişlerinin kahraman öncüleri Çiyager, Zamanî ve Sêvê çizgisinde sorguluyoruz. Kendimize şu soruları sormalıyız: 1982 Newroz'u'nda fiziki yaşamı, devrimci yurtsever bilinci ve inancı için koz olarak kullanan düşmana karşı tarihin akışını değiştiren eylemi ortaya koyarken Mazlum Doğan, eğer bugünü göremeseydi, o bilinci ve iradeyi gösterebilir miydi? Mahsum Korkmaz, eğer Türk ordusunun yenilip bugünkü hale getirilebileceğini görmese ve buna inanmasaydı, 1980'lerin ortasında bu güce karşı böyle bir gerillacılığı geliştirebilir miydi? Zilan Yoldaş, Önderlik çizgisinin zaferine yürekten inanmasa ve o zaferi göremeseydi düşmanın beyininde kendini patlatılabılır mıydı? Kemal Pir, "Ben bu harekette zaferi görüyorum" diyerek 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Direnişi'ni geliştirdi. Saralar ve Nûdalar bu zafer bilinci ve inancıyla yaşadılar ve kahramanca yürüdüler. Özyönetim direnişlerinin ölümsüz komutanı Çiyager Yoldaş öncülüğündeki özyönetim şehitlerimiz muhteşem sonuçlar gördükçe mücadele yürüttüler.

İşte bizim hakikatlerimiz bunlardır. Biz böyle bir Önderlik ve şehitler gerçeğinin savaşçılarıyız. Günümüz Dehaklarına karşı Çağdaş Kavalıların izinden yürüyoruz. DAİŞ faşizminde dile gelenin Dehaklardan ne farkı vardır? Her gün onlarca gencin kanını içerek iktidarını besleyen Tayyip Erdoğan ile Devlet Bahçeli'nin zalim Dehak'tan bir farkı var mıdır? Günümüzdeki düşman, AKP-MHP faşizmi Dehak'tan geri kalır değildir. O halde bizler de Mazlumlaşmalı ve Egilşmeliyiz, Zilanlaşmalı ve Saralaşmalıyız. 2017 Newroz'u'nda kendimizi bu temelde sorgulayarak Önderlik ve şehitler gerçeğine ulaşmalıyız.

Biz 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü bu temelde yaşadık ve Newroz Özgürlük Bayramı'nı da bu temelde yaşıyoruz. Başta kadın yoldaşlar olmak üzere tüm kadınların geçmiş 8 Martlarını kutluyoruz. Bu temelde bir kez daha tüm yoldaşların Direniş ve Özgürlük Newroz'u'nu kutluyor, Önderlik ve şehitler çizgisinde kararlılıkla yürüyerek yeni Newroz yılını özgürlük ve zafer yılı haline getirmeye çağırıyoruz!

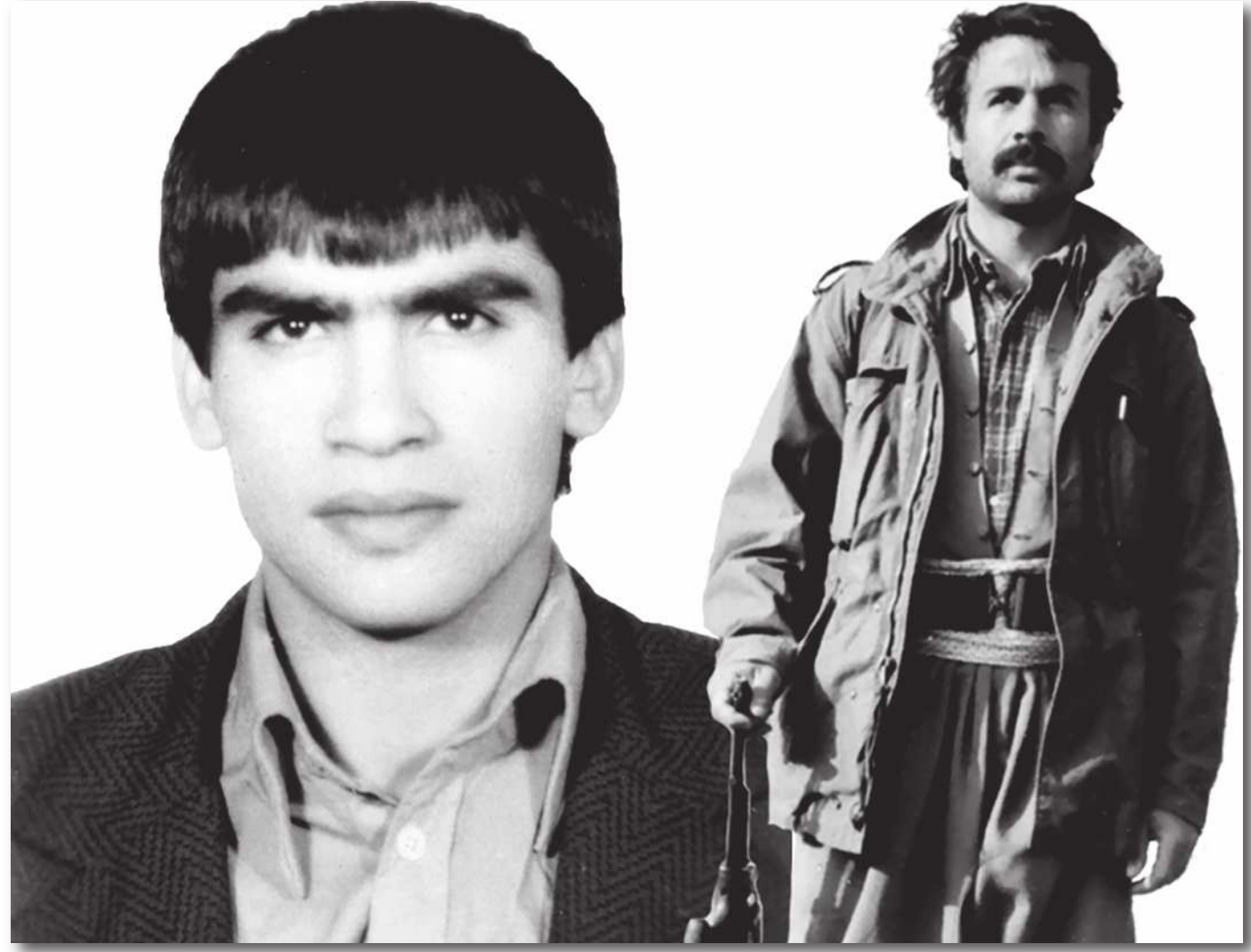
-Kahrolsun Faşist Soykırımcı Diktatörlük!

-Yaşasın Özgürlük ve Demokrasi Mücadelemiz!

-Yaşasın Newroz Özgürlük ve Direniş Ruhusu!

-Biji Rêber Apo!

Özgürlük Hareketi'nin öncü kadrolarından Mazlum Doğan'ın, Diyarbakır Zindanı'nda dayatılan teslimiyet ve ihanete karşı 21 Mart 1982'de gerçekleştirdiği eylem ile Kürdistan özgürlük gerillasının öncü ve efsanevi komutanı Mahsum Korkmaz'ın 28 Mart 1986'daki şahadeti, Kahramanlık Haftası'nın tanımlanmasında ve anlam kazanmasında belirleyici olmuştur.

Mazlum Doğan'dan Mahsum Korkmaz'a Özgürlük Mücadelesinde Kahramanlık

Tarihte anılmaya değer tüm önemli günler, o gün şahsında gelişen ve etkileri yıllar süren olay ve gelişmelerle bağlantılı olarak şekillenmişlerdir. Bu günler, toplumların kutsallıkları olarak da ifade edilirler. Kutsallık atfedilen günler esasta bu kapsamda gelişmiş olup, toplumun hafızasında yer edinmek kadar, geleceklerini de biçimlendirmektedirler. Toplumların karakteristik yapı kazanmasında anlam yüklü bu günlerin ve gelişmelerin küçümsenemeyen bir rolleri ve etkileri olduğu tartışmasızdır. Hiçbir toplum yoktur ki, onlara karakter kazandıran kutsallıkları olmasın.

Aynı şey Kürt toplumu için de geçerlidir. Kaynağı mitolojik bir efsaneye de dayandırılrsa Newroz böylesi bir gündür ve Kürt toplumsal yapısında direniş ve diriliş günü olarak bayramlaştırılmıştır. Efsanenin karakteri Demirci Kawa'nın baskı ve zulme karşı başkaldırısı, O'nun toplum tarafından 'kahramanlıkla' sıfatlandırılıp tanınmasına, Newrozla bütünleştirilip birlikte anılmasına ve tarihte yer edinmesine imkan sunmuştur. Her ne kadar etkileri sömürgeciğin inkar, imha ve asimilasyon siyaseti sonucunda unutulur hale gelmiş olsa da, Demirci Kawa ve Newroz Bayramı, Kürt insanının karakter yapılanmasında büyük bir etkiye sahip olmuştur. Newroz ve etkileri uzun yıllar boyunca Kürt insanının boyun eğmeyen, başkaldıran, direnişçi bir karakter kazanmasında ve yaşamasında çok önemli bir rolün sahibi olmuştur. Kürt toplumunun binlerce yıla dayanan varlığını günümüze kadar taşıyarak gelmesinde bu karakteristik yapının büyük bir etkisi vardır.

Ancak Kürt toplumunun bu karakteristik yapısı zaman içerisinde dumura uğratılmıştır. Öyle bir aşamaya gelinmiştir ki, Kürt toplumu kutsallıklarını

unutur, kendi gerçekliğini sahiplenemez hale getirilmiştir. Kürdistan'ın sömürgeci devletler arasında parçalanıp paylaşılması, devletlerarası bir sömürge durumuna gelmesi ve uluslararası sömürge politikalarının uygulandığı bir alan olması kutsallıklarını unutmaya yüz yüze gelmesine neden olmuştur. Uluslararası sistemin onayladığı sömürgeci sistemin sistematik inkar ve imha siyaseti sonucunda bu karakteristik özellik büyük bir aşınmaya uğramış, Newroz gününün taşıdığı anlam toplumun zihninde silinmeye yüz tutar hale gelmiştir. Sömürgeci sistemin topluma dayattığı, özünde bu karakterden uzaklaşan, sinik, kendisi olmaktan çıkmış, kendisi için değil düşmanı için yaşayan, büyük ve toplumsal değerleri tanımayan, bu uğurda kılını kıpırdatmayan ama anlamı olmayan basit değerler uğruna da en olmadık şeylere katlanan/yapan bir kişilik şekillenmesi olmuştur. Sömürgeci sistemin egemen kılmak istediği, esasta köle ruhlu bir kişilik ve karakterdir.

Önder Apo, Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ni geliştirmeye başladığı dönemlerde, bırakalım kutsallıklarını sahiplenmesi, Kürt halkının varlığı bile tartışma konusu olmaktan çıkmış, sanki böylesi bir toplum hiç yaşamamış gibi bir zihniyet hakim kılınmıştı. Sadece sömürgeci devletlerin yaklaşımında değil, Kürt insanının zihniyetinde de aynı yaklaşım hakim olmuştu. Ve Kürt insanı kendi gerçekliğinden kaçır hale gelmişti. Kendi değerlerini sahiplenmek şurada kalsın, düşmanın dayattığı karakteri yaşama durumu kendini egemen kılan bir yaklaşım olmuştu. Büyük toplumsal değerler uğruna hareket etmek, eylem geliştirmek, mücadele etmek, yaklaşım gösterilen bir şey değildi. İnsanın onsuz yaşayamayacağı vatan topraklarının sömürgeci tarafından işgal, istila ve talan edilmesi, toplum parçalanıp farklı sömürgeci güçlerin egemenliği altına

alınması, kutsallarının yerle bir edilmesi sadece izlenmiştir. Sömürgeciliği yaşamının utancı neredeyse kalmamış gibiydi. Kahramanlık, ülke ve halk gibi büyük değerler uğruna mücadele etmek, yaşamak, bu uğurda gerekirse yaşamını feda etmek kimsenin yaşamak istediği kavramlar değildi ve bu kavramlara da ancak kağıt üzerinde rastlanabiliyordu. Bundan dolayıdır ki, sömürgeci güçler, 'Kürt halkı diye bir halk olmadığını, onun çoktan yok olduğunu, gümöldüğünü, üzerinin betonlandığını, bir daha da ayağa kalkamayacağını' dillendirebiliyorlardı.

Düşmanın bu değerlendirmeleri boş bir söylem değil, bir gerçeğin dillendirilmesiydi. Önder Apo'nun özgürlük mücadelesini geliştirip bu gerçekliği değiştirdiği zamana kadar da bu böyleydi. Önder Apo'nun Kürdistan Özgürlük Hareketi'ni geliştirdiği, bunun anlayışını, mücadele yaklaşımını, fedai karakterini, kadrosunu vb yarattığı, Kürt halkını kendi kutsallarıyla buluşturduğu zamana kadar da, sömürgeci sistemin egemen kıldığı kişilik ve karakter Kürt toplumunda hakim kişilik ve karakter olmuştur.

Özgürlük Mücadelesi'ne fedai ve kahramanlık çizgisinde katılım şarttır

Önder Apo, sömürgeciliğe, yarattığı kişilik ve anlayışa karşı Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ni geliştirme düşünce ve kararına ulaştığında, bunun normal, sıradan bir kişilik ve karakterlerle gelişmeyeceğinin farkındalığıyla hareket etmiştir. Aynı zamanda sıradan bir örgüt, bir parti yapılanmasıyla da bu mücadele geliştirilemezdi. Geliştirilecek olan parti inkar ve imha siyasetinin koşulsuz, ikirciksiz uygulandığı, bir halk olarak bile Kürt varlığının tanınmadığı,

inkar ve imha siyasetinin uluslararası güçlerin destek ve onayıyla yürütüldüğü Kürdistan koşullarına uygun olmak zorundaydı. Harekete katılacak olan kadroların da herhangi bir harekete katılan kadrolardan farklı olarak, Kürdistan koşullarında mücadele edebilecek vasıflara sahip olmasını, gerektiğinde yaşamı dahil her türlü fedakarlıkta bulunmasını gerektiriyordu.

Hareket fedai ve kahramanlık çizgisinde savaşılabilecek bir hareket olmak, dolayısıyla bu harekete katılacak olan kadrolar da fedai ve kahramanlık çizgisinde yaşamak zorundaydılar. Yani, Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ne katılacak insanlar ancak fedai ve kahramanlık çizgisinde yaşayarak bu tarihsel ve ağır sorumluluğu omuzlayabiliyorlardı. Bunun dışında bir yaklaşımla hareket etmek, mücadele etmek daha baştan yenilgiye, kendisinden önce yaşananların akıbetini paylaşmaya kapıları sonuna kadar açık hale getirmiş olacaktı. Yani her şey fedai ve kahramanlık çizgisinde seyredecekti.

Hareketin yaratıcısı Önder Apo, belirttiğimiz özellikleri başta kendi şahsında geliştirip kurumlaştırarak işe başlamıştı. Önderliği, fedai ve kahramanlık çizgisinde yaşamayan bir hareketin fedai çizgisinde yaşaması mümkün olmazdı. Önderlik gerçeği bu somutlaşmanın ifadesi olacaktı. Bunun tereddütsüz takipçileri de olacaktı. Haki Karer'den başlayarak bu hareketin onbinlerce şehide ulaşan kadroları aynı fedai ruhla ve kahramanlık çizgisinde mücadele etmiş, yaşamış, savaşmışlardır. Mazlum Doğan ve Mahsum Korkmaz (Egîd) yoldaşlar bu fedai ruh ve kahramanlık çizgisinde mücadele etmiş ve büyük bir direnişin sahibi olmuşlardır. Kürdistan Özgürlük Hareketi'nde öncü konumda rol üstlenen bu iki arkadaşın şehit düşmeleri, bu iki devrimciyi kahramanlık çizgisinde buluşturmuştur.

Özgürlük Hareketi bu iki büyük devrimcinin şehadetinden hareketle, Mart ayının son haftasını, 21-28 Mart arası günleri mücadele tarihinin önemli günleri olarak 'Kahramanlık Haftası' biçiminde tanımlamıştır. Özgürlük Hareketi'nin öncü kadrolarından Mazlum Doğan'ın Diyarbakır Zindanı'nda dayatılan teslimiyet ve ihanete karşı 21 Mart 1982'de gerçekleştirdiği eylem ile Kürdistan özgürlük gerillasının öncü ve efsanevi komutanı Egîd'in (Mahsum Korkmaz) 28 Mart 1986'daki şahadeti, bu bir haftalık zamanın tanımlanmasında ve anlam kazanmasında belirleyici olmuştur.

Üç kibrit çöpüyle Newroz'un bir direniş ve diriliş bayramı olduğu hafızalara kazındı

Farklı zamanlarda da olsa Özgürlük Hareketi'nin iki öncü kadrosunun Mart ayının bir haftasında kahramanlık çizgisinde buluşmaları, kendilerinden sonraki mücadelenin de kahramanlık çizgisinde gelişmesinin yönlendiricisi olmuştur. Mazlum ve Egîd arkadaşlarda simgeleşen kahramanlık, onlarla sınırlı kalmamış, binleri kucaklayarak Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nde giderek bir çizgi haline gelmiştir. Özyönetimlerin sembol isimlerinden Çiyager, Nuda ve daha onlarca devrimci de aynı çizgide yürüyerek kahramanlaşmışlardır. Bu çizgi giderek halk kahramanlarının gelişmesinin de zemini olmuştur. Demokratik özyönetimlerin halk öncüleri olan Mehmet Tunç, Asya Yüksel, Pakize Nayır, Sêvê Demir ve daha adını anmadığımız onlarca özgürlük direnişçisi fedai bir ruhla, kahramanlık çizgisinin sürekliliğini, kesinleşen bir çizgi haline gelmesini ve tarih yapıcı bir karakter kazanmasını sağlamışlardır.

Mazlum Doğan'ın, Newroz gününde eylemini gerçekleştirmesi Özgürlük Mü-

cadelesi'nde Çağdaş Kawa olarak anılmasını beraberinde getirmiştir. Newroz Bayramı, Özgürlük Hareketi tarafından bir direniş ve diriliş bayramı olarak yeniden Kürt halkının değerleri arasına katılana kadar, neredeyse unutulmuştur. Özgürlük Hareketi, Kürt halkının kut-sallarından olan ve unutilan bu bayramı özüne uygun olarak bir kez daha gün-celleyerek mücadelenin gücü haline getirmiştir. Bunu kalıcı hale getiren de esasta Mazlum Doğan'ın, Newroz günü üç kibrit çöpünü yakarak kutlaması ve eylemini gerçekleştirmesi olmuştur. Mazlum yoldaş, bu eylemiyle Newroz'un bir direniş, diriliş ve kahramanlık bay-ramı olduğunu unutulmamacasına Kürt halkının hafızasına yerleştirmiştir.

Özgürlük Hareketi'nin gelişimine kadar Kürt halkı, sömürgeciğin baskısı altında tüm toplumsal örgütlenmeleri dağıtılan bir halk haline getirilmişti. Kürt halkı kendi savunmasını yapabilececek örgütlü bir güçten tamamen yok-sun bırakılmıştı. Kürdistan'daki tek silahlı güç, sömürgeci faşist ordu gü-cüydü. Bu ordu gücünün rolü de, Kürt halkını savunmak değil, bastırmak, sömürgeciğin sürdürülmesinin aracı olmaktı. Oysaki savunma, hiçbir canlı varlığın onsuz yaşayamayacağı, baş-kasına da devredemeyeceği vazgeçi-lemesiz haktır. Bir halk asla kendisini savunmasız bırakamaz, savunmasını başka bir güce de devredemez. Ken-disini savunmasız bıraktığı ya da başka bir güce devrettiği anda, sö-mürgeci güçlerin işgal ve istilasına maruz kalmaktan kendisini kurtaramaz. Dolayısıyla devletli uygarlık çağında bir halkın varlığını ve özgürlüğünü ko-ruyabilmesi için öz savunma gücünün olması kaçınılmazdır.

Kürdistan gerillasının efsanevi Komutanı: Egîd

Özgürlük Hareketi partileşmeyi ger-çekleştirdiği andan itibaren Kürt halkını öz savunma gücüne kavuşturmanın ara-yışına girmiştir. Kürdistan gerillasını yaratma bu arayışların sonucu olarak gelişmiştir. Egîd arkadaş Kürdistan gerillasının yaratılmasının öncü ve ef-sanevi komutanı olarak bu görevi üst-lenmiştir. Kürdistan'ın ilk silahlı özsa-vunma gücü olan HRK (Hêzên Rizga-riya Kurdistan), büyük gerilla komutanı Egîd arkadaşın öncülüğünde ve yö-ne-timinde kurulmuştur. İlk eylemlerini de yine Egîd arkadaşın komutasında ger-çekleştirmiştir. Egîd, Kürdistan gerilla-sının ilk komutanı olarak şehit düştüğü zamana kadar bu görevini aralıksız ve eksiksiz yerine getirmiştir. HRK'de, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'nun (ARGK) kurulmasında ve Meşru Sa-vunma çizgisinin geliştirilmesinde çe-kirdek rolünü oynamıştır.

Mazlum ve Egîd arkadaşların şah-sında gelişen bu kahramanlık Özgürlük Hareketi saflarında destansı direnişler ve kahramanlıklarla onbinleri aşan bir şehitler ordusuna dönüşmüştür. Kürt halkının unutturulmaya çalışılan kut-salları, bu kahramanlıklar tarafından halka iade edilmekle beraber, yeni kut-sallıklar da yaratılmıştır. Ülke ve halkın değerlerini sahiplenme, bu uğurda her türlü fedakarlıkta bulunma Özgürlük Hareketi kadrolarının temel karakteristik özellikleri haline gelmiştir.

Kendi yaşamını feda etmeyi göze almak, kahramanlıktır

Kahramanlık; binlerce şehidiyle Ö-zgürlük Hareketi'nde kişisel bir karakter olmaktan çıkmış, bir çizgi haline gel-miştir. Kürdistan'da gelişen özyönetimler bu kahramanlık çizgisinin en görünür

yönlerinden biri olmuştur. Başta Çiyager ve Nuda arkadaşlar olmak üzere bir avuç genç arkadaş da aynı kahramanlık çizgisinde yürüyerek ölümsüzler ker-vanına katılmışlardır. Gerçekten de sı-nırlı sayıda arkadaşın, sınırlı sayıda silah ve cephaneleriyle, her türlü tek-nikle donanmış olan büyük bir ordu gücüne karşı bir şehri aylarca savunmalarını kahramanlıktan başka bir tanımlamayla tanımlamak mümkün değildir.

Bu sınırlı sayıda imkana sahip olan sınırlı sayıdaki Özgürlük Hareketi'nin kadro ve savaşçıları içine girdikleri destansı direnişin sonuçlarının kendileri ve tarih açısından ne olacağını bilerek hareket ettikleri çok açıktır ve gerçekten de kahramancadır. Destansı direniş-lerinin sonunda kendi yaşamlarının ne olacağını önemsememişlerdir. Daha ilk adımlarını atarken kendi yaşamlarını feda edecekleri kesin yargısıyla hareket etmişlerdir. Kendi yaşamlarını asla dü-şünmemek, imkanları varken bile kendi yaşamlarını kurtarmanın kaygısına düş-memek, büyük ve toplumsal amaçları her şeyin üzerinde tutmak bu bir avuç genç devrimcinin temel yaklaşımları olmuştur. Çiyager arkadaş, yaşadıkları destansı direnişi; "Sonuç ne olursa ol-sun, muhteşem olacak" diyerek de-ğerlendirmiştir. Dünyanın en büyük or-dularından birinin saldırısı altında en az imkanlarla direnen ve "Sonuç ne olursa olsun, muhteşem olacak" diye-bilen bir irade, hiç kuşku yok ki, boyun eğdirilemez, teslim alınamaz bir iradedir ve kahramanlık sıfatını taşımayı sonuna kadar hak etmiş demektir.

Büyük toplumsal değerler sözkonusu olduğunda kendi yaşamını feda etmeyi göze almak, tarih boyunca hep kahra-manlık olarak tanımlanmıştır. Çiyager ve arkadaşlarının Sûr'da yaşadıkları tam da budur. Düşman gücünün sa-vundukları topraklara bir adım bile yak-laşmaması için ne gerekiyorsa onu

ruh ve yaklaşım geçerli olmuştur. Cizîr, Nisêbîn, Şîrnex, Silopiya, Geve vb şehirlerde özyönetim direnişlerinde yer alanların aynı kahramanlık çizgi-sinde seyrettikleri açıktır. İmkanları olmalarına rağmen bulundukları or-tamlardan çıkmamış, sonuna kadar ve üstün moralle direnmiş, yaşamları pahasına büyük toplumsal değerler yaratmayı da bilmişlerdir.

Kobanê'de Arîn Mîrkan şahsında Kürt kadınının kahramanlığı somutluk kazanmıştır

Destansı direniş ve kahramanlıkların yaşandığı diğer bir alan da, Rojava Devrimi direnişleri şahsında Kobanê olmuştur. Devletlerin bile karşısında korkup sindiği insanlık düşmanı DAİŞ çetelerine karşı geliştirilen direniş bü-yük fedakarlıklar ve kahramanlıklarla gerçekleştirilmiştir. Kürt kadını tüm di-renişlerde olduğu gibi, Rojava Devri-mi'nde de rolünü oynamıştır. Rojava Devrimi için 'Kadın Devrimi' denme-sinin kendisi bile büyük bir anlama ve değere sahiptir. Arîn Mîrkan bunun hem öncüsü hem de simgesi olmuştur. Arîn Mîrkan Rojava Devrimi'nde dire-nen yüzlerce Kürt kadından biri olsa da, O'nun şahsında somutlaşan Kürt kadınının kahramanlığıdır. Bu kahra-manca direnişte kadın, erkek bini aşkın kadro ve savaşçının yanısıra yaşlı, genç, kadın, erkek halktan da onlarca insan fedai ve kahramanlık çizgisinde savaşarak şahadet mertebesine er-mişlerdir. Onlar, fedai ve kahramanlık çizgisinde savaşarak insanlık düşmanı çeteleri ve arkasındaki güçleri yenilgiye uğratmışlardır. İnsanlık düşmanı DAİŞ çetelerine karşı insanlığın ortak de-ğerlerinin savunması olarak gelişen destansı Kobanê Direnişi, insanlığın ortak değerlerine değerler katmış, bü-

tanla sınırlı kalmayacak, Ortadoğu'nun geneline de yayılacak, kilitlenmiş, gö-züm bekleyen sorunlarının çözümüne de etkisi olacaktır.

DAİŞ çetelerine ve Türk faşizmine karşı Apocu çizgide gelişen destansı direniş hem bölgede ve hem de ulus-lararası kamuoyunda büyük bir etki yaratmıştır. DAİŞ çetelerine karşı ge-liştirilen kahramanca direniş, dünya genelinde Kürdistan Özgürlük Müca-delesi'ne karşı bir sempatinin geliş-mesini sağlamıştır. Ortadoğu'nun kilit-lenmiş olan sorunlarının çözümünde Özgürlük Hareketi'nin yaklaşımlarının büyük bir öneme sahip olduğu, başka bir anlayışla bu sorunları çözmenin mümkün olmadığı genel bir kanı olarak benimsenmesini sağlamıştır. Yine DAİŞ çetelerine karşı insanlığın ortak de-ğerlerini savunmak üzere dünyanın değişik yerlerinden insanlar akın akın Rojava Devrimi'ne gelmişlerdir. Rojava Devrimi küçük bir toprak parçası üze-rinde de gelişse insanlığın sorunlarının çözümünde büyük bir rol üstlenmiştir. Bunu sağlayan da esasta Apocu çizgide gelişen direniş ve mücadele olmuştur.

Rojava Devrimi'nin etkileri belki de en fazla yakın çevresine olacaktır. DAİŞ çetelerine karşı geliştirilen destansı di-reniş, bölge halklarının Kürt halkına bakışında da büyük bir değişikliğin ya-şanmasına neden olmuştur/olacaktır.

Toprakları parçalanıp paylaşılmasına rağmen Kürtlerin diğer halklarla ortak yaşama iradesi ve yaklaşımları, sömürgeci devletlerin kendi halklarına empoze ettiği Kürt tipini yerle bir etmiş, Kürt hal-kının daha yakından tanınmasını sağ-lamıştır. Kürt halkı yaşadığı bu direniş-lerle bölgenin diğer halklarıyla kader ortaklığında olduğunu göstermiştir. Bu gelişmeler Önderlik paradigmasının diğer halkların sorunlarının çözümünün anahtarı olduğunu da göstermiştir.

Apocu çizgide gelişen bu kahra-

gisinde gelişen mücadeleyle gerçek-leşmiştir. Yine yakın zamana kadar esamesi bile okunmayan Kürt halkı, eğer bugün bölge siyasetinin en aktif ve uluslararası siyasetin gözardı ede-meyeceği bir güç haline gelmişse o da yine bu gerçeklikle bağlantılıdır.

Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin ge-lişmesi Kürt halkında büyük değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Kürt halkı Ö-zgürlük Hareketi'yle her halk gibi kendi kimliğini sahiplenmeyi, onurlu ve özgür yaşamayı öğrenmiştir. Bu konuda ve-rilmesi gereken bedeller ne ise ver-mekten de çekinmemiştir. Apocu çizgide gelişen bu kahramanlık çizgisi sadece hareketin kadro ve savaşçılarıyla sınırlı kalmamış, büyük halk kahramanlarının da aynı çizgide buluşmalarını sağla-mıştır. Bunun en somut örneği, demo-kratik özyönetim direnişlerindeki halk öncülerinin kahramanlık düzeyindeki yaklaşımları, direnişleri ve yaşayışları olmuştur. Cizîr Halk Meclisi Eşbaşkan-ları Mehmet Tunç, Asya Yüksel bu halk kahramanlarının en somut örnekleridir. Mehmet Tunç'un; "Düşman saldırıları karşısında diz çökmedik, diz çökme-yeceğiz", "Halkımız bizimle gurur duy-sun" söylemi, Çiyager'in söylemi kadar kesin ve tarih yaratıcıdır.

Mehmet Tunç ve Asya Yüksel öz-gürlük mücadelesinde yurtseverliğin ölçüsünün ne olması gerektiğini kendi yaşamlarıyla göstermişlerdir. Düşmana karşı öfkenin büyüklüğü kadar, ülke ve halk sevgileri, bağımsız ve özgür yaşama arzularının da ne kadar büyük olduğunu, yurtseverliğin bunlarsız ola-mayacağını göstermişlerdir. Onları sa-hiplenmek, geliştirdikleri mücadelenin gerisine düşmemekle mümkündür ki, bunun yolunu da yine Mehmet Tunç söylemiyle dillendirmiştir: "Cizîr tama-men yıkılsa da, Cizîr halkı asla teslim olmayacak ve bugünün gerisine düş-meyecektir". Bu söylem özgürlük mü-

Demokratik özyönetimlerin halk öncüleri olan Mehmet Tunç, Asya Yüksel, Pakize Nayır, Sêvê Demir ve daha adını anmadığımız onlarca özgürlük direnişçisi, fedai bir ruhla, kahramanlık çizgisinin süreklileşmesini, kesinleşen bir çizgi haline gelmesini ve tarih yapıcı bir karakter kazanmasını sağlamışlardır.

yük bir onurla anılmayı hak etmiştir. 1 Kasım'ın Dünya Kobanê Günü olarak ilan edilmesinde, Kobanê'nin kahraman direnişçilerinin DAİŞ çetelerine karşı geliştirdikleri destansı direniş ve boyun eğmezlik kadar, insanlığın ortak de-ğerlerine kattığı değerler vardır.

Şengal ve Kobanê'deki destansı direnişler büyük kahramanlıklar sonucu gelişti

Kobanê, Şengal ve diğer alanlarda DAİŞ çetelerine karşı destansı direnişler Apocu çizgide gelişmiştir. Kuşkusuz ki, bu direnişler ve insanlık düşmanı çetelerin yenilgisi büyük bedeller ve kahramanlıklarla gerçekleşmiştir. Bu di-renişlerin yarattığı etki sadece Kürdis-

manlık geleneği, Kürt toplumunda da mukayese kabul etmez değişimlere yol açmıştır. Sömürgeciğin dayattığı sindirilmiş, kendi gerçekliğinden kaçan, kendisi için değil düşmanı için yaşayan, özgürlüğü ve toplumsal değerleri baskı altına alınıp yok edilmesine rağmen sessiz ve tavırsız kalan toplum ger-çekliği ortadan kalkmış, değerlerine sonuna kadar bağlı, bu uğurda büyük direnişler geliştirmeyi, çekinmeden bin-lerle toprağa düşebilmeyi göze alan bir halk gerçekliği yaratılmıştır. Köle Kürten özgür yaşama sevdalı Kürde geçiş bu kahramanlık çizgisindeki yü-rüyüşle gerçekleşmiştir. Eğer bugün Kürt halk gerçekliğinden, toplumsal-ğından bahsediliyor ve sömürgeciler de bunu kabul eder duruma gelmişlerse hiç kuşku yok ki, bu, kahramanlık çiz-

cadelesinde halk kahramanlığının doğ-rultusuna da göstermiştir.

Özetleyecek olursak; Mazlumlar ve Egîdler'le simgeleşen kahramanlık, Kür-distan'da bir çizgi haline gelmiştir. Sa-dece Özgürlük Hareketi'nin kadro ve savaşçıları değil, Kürt halkı da aynı kahramanlık yolundan yürümüştür. 1992'deki Cizîr, Nisêbîn vb Kürt şehir-lerindeki yüzlerce insanın canlarıyla Newroz'u sahiplenmeleri bu gelenek temelinde gelişmiş ve kendisinden son-raki halk direnişlerine de öncülük etmiştir. Mehmet Tunçlar'ın, Asya Yükseller'in halk öncülüğünü yaptıkları özyönetim direnişleri, halk kahramanlığının doruğu olarak fedai ve kahramanlık çizgisini bu doğrultuda kesinleştirmiştir.

Mart 1993 tarihinde Serhat Bucak'ın Réber Apo ile yaptığı röportajdan derlenmiştir

Bu tarihi ihaneti

durdurmak istiyoruz

KDP'lerin sönüklüğünü ve fazla başarılı olamayışını, aslında ikinci elden dayatılan işbirlikçilik ve onun komprador özellik gösteren kapitalist burjuva gelişmesiyle bağlantılı ele almak gereklidir. Yine dayattığı geleneksel aşiretçi-feodal ilişkiler bağlamında sömürgeci ve emperyalist ilişkilere dayanmak, hatta onların içinde erimek istediğini -bunu hem istediğini, hem de buna zorunlu olduğunu- görürsek, ilkel milliyetçiliğe daha iyi anlam vereceğiz.

Kürdistan'daki güncel gelişmeler bütün yönleriyle, olanca yoğunluğuyla sürüyor. PKK'nin özellikle Kuzey Kürdistan'a dayalı olarak geliştirdiği mücadele biçimi, son yıllarda ve daha çok da 1992 yılında Güney'e de taşınarak, tüm engellemelere rağmen, yenilmesi şurada kalsın, daha da artan başarılı adımlar atmıştır. Çekiç Güç, özellikle Körfez Savaşı'yla birlikte Güney Kürdistan'da bir koruma şemsiyesi rolü üstlenerek, bu gelişmeye müdahale etmiştir. Bu müdahale, Güney'de tam bir askeri savaş boyutuna tırmandırılmıştır ve halen de bütün dikkatlerin merkezi durumundadır. Savaş her ne kadar durmuşsa da, bir nevi ateşkes süreci yaşanmaktadır. Bu durum beraberinde yeni çatışma tohumları kadar, uzlaşma zorunlulukları ve olanaklarını da ortaya çıkarıyor. Hemen hemen tüm parçalarındaki Kürdistan halkı, olumlu ve olumsuz yönlerdeki gelişmelerin dayandığı sosyal nedenleri ve siyasal amaçlarıyla birlikte bu gelişmelerin kökenini artan bir ilgiyle anlamak istiyor, hatta saf tutuyor ve bu anlamda Kürdistan'da ilk defa mevzilenme dediğimiz devrim ile karşı devrimin ciddi bir çatışması yaşanıyor.

Geleneksel sömürgeci güçlerin 'böl-parçala-yönet' politikalarını yürütmeleri, sorunu içinden çıkılmaz bir duruma getiriyor. Devletlerin; Kürdistan'ı kendilerine bağımlı güçlerle kendi egemenlikleri altındaki Kürdistan parçasının sorunlarını tasfiye etme ve bu tutumu diğer parçalara yönelik emellerini gerçekleştirmede kullanma durumunu göz önüne getirdiğimizde, bunun bir politika olduğu görülecektir. Buna en son olarak emperyalizmin, sözde Kürdistan halkını koruma adı altında geliştirdiği Çekiç Güç uygulaması eklenmiştir. Çekiç Güç, Kürtlüğe belli ölçüde destek verme biçiminde yansısı da, esas olanın kendi çıkarları olduğu açıktır. Bu durumu esas alıp bize yönelimleri işbirlikçilerle birleşince, bizim doğru devrimci tutumu belirlememiz kadar, ihanet ve işbirlikçiliğin boyutlarını da doğru görmemiz önemli olmaktadır.

Kürdistan, devrimci bir süreci yaşamak durumundayken, bunun tarihi fırsatı ve olanakları ortaya çıkmışken, tam da bu durumda Kürtlük adına sosyalistliği ve demokratikliği kendilerine layık gören bazı güçler bu süreci sabote etmeye çalıştılar. Bu güçlerin bu sürece saldırıları sonucu, özünde devrimin canına okuyan birçok gelişme karmaşık bir biçimde yaşanmak zorunda kalmıştır. Bu süreçte her şeyini ortaya koyan ve kahramanlıklar gösteren tutumların yanında; basit çıkarlar için, içine girilmemesi gereken her türlü olumsuzluğa girmeyi kendine layık

gören ve bunu politika bilen tutumlar da az değildir. Kahramanlıkla ihanet, devrimci uyanıklıkla gafflet, özgürlükle kölelik, direnişçilikle teslimiyet, aydınlıkla karanlık o kadar iç içe geçmiştir ki, her türlü tavır kendini çok net açığa vurmak durumunda kalıyor. Ülke gerçekliğine biraz saygılı olmak ve özellikle olumlu bir tarihi mirası savunmak istiyorsak, şehitlerin kanını yerde bırakmak istemiyorsak, olup bitene her zamankinden daha doğru bir yaklaşım göstermek önem taşır.

PKK, kendi tarihi gelişim süresi boyunca Kürdistan'ı bu yöntemle ele alıp netleştirmeye büyük özen gösterdi. Tarihi mirasa bağlılık kadar, olası gelişmelere doğru yaklaşım, amaca namusluca ve büyük bir tutarlılıkla bağlılık Kürdistan'da ilk defa gerçekleşen tutumlar oldu. 'Koşullar elverişli değil, objektif ortam el vermiyor' diyerek, 'taktik adına her şey yapılabilir' tutumlarına girmeye özen gösteren, ilkeye bağlılığa büyük değer biçen ve bunu da şimdiye kadarki pratiğiyle kanıtlayan bir hareket olmayı bildi.

İlkel milliyetçiliğin Kürdistan'daki gelişimi

Bunun yanında yakın dönemde Kürdistan'da kapitalist gelişmeyle birlikte, çok cılız da olsa gelişme istidadı gösteren ilkel milliyetçilik ve onun somut ifadesi olarak KDP olguları vardır. Hatta ondan da önce, 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkan ilkel milliyetçilik doğru ele alınmayı gerektirir. Jön Türk Hareketi'yle birlikte ve o süreçte bir anlamda Jön Kürt demesek de, daha silik bir yansıması olan bir Kürtçülük hareketinin geliştiğini görüyoruz. Özellikle 19. yüzyıl isyanlarından kalan ailelerin içerisinde çıkan aydınların öncülük etmeye çalıştığı Kürt Teali Cemiyeti biçimindeki dernekler, yine Kürdistan, Jin, Roj vb adlar altında geliştirilen yayın organları, hatta Birinci Paylaşım Savaşı içerisinde ve sonrasında meydana gelen isyanlar, sönük de olsa burjuva milliyetçiliğinin

etkilerini taşıyorlardı. Geleneksel isyancılık kadar ona burjuva milliyetçisi bir giysi giydirmek isteyen tutumlar her zaman olageldi.

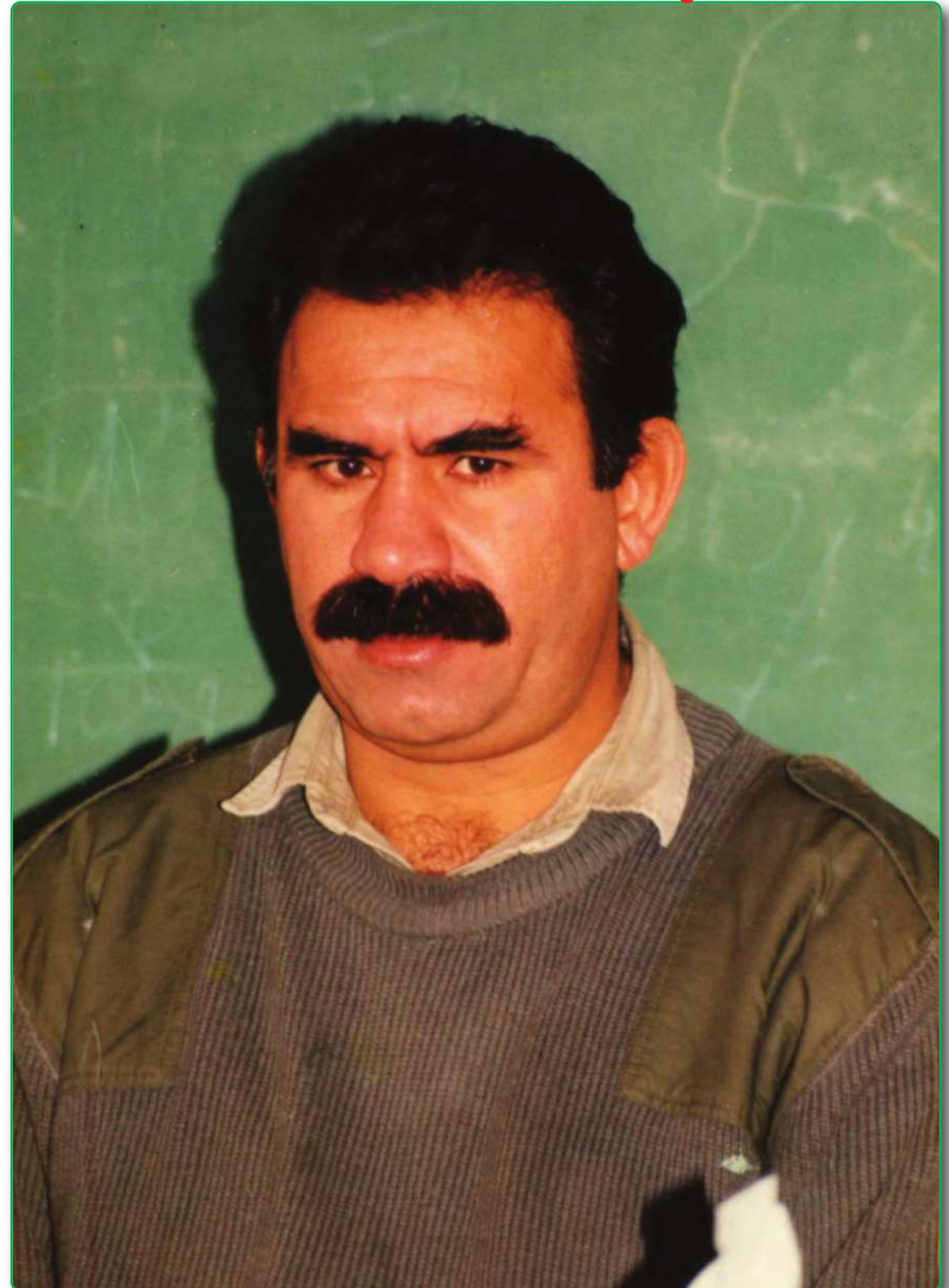
Şêx Seîd önderlikli hareketin öncü gücü olmaya çalışan Azadî Komitesi, yine 1914 Bedlîs İsyanı'yla İstanbul'daki aydınların ilişki düzeyi, Dr. Nuri Dersimî ve Elîşêr gibi aydınların Dersim İsyanı'ndaki milliyetçi yaklaşımları, İkinci Paylaşım Savaşı sürecinde ve özellikle sonrasında ağırlıklı olarak Güney Kürdistan'da başlayan KDP deneyimleri ilkel milliyetçi karakterde de olsalar, çağdaş bir ulusal harekete yönelmek istemişlerdir. Fakat feodal aşiretçi yapı -ki, kendileri bununla sıkı bağlar içerisinde- buna imkan vermese de, sınıfsal karakterleri gereği çağdaş bir ulusal kurtuluş hareketine yol açma gücünü göstermeseler de, istek düzeyinde zaman zaman bu sınıra yaklaşmak istediklerini görüyoruz.

Bu yıllar aynı zamanda klasik sömürgecilığe karşı şanlı ulusal kurtuluş hareketlerinin geliştiği yıllardır. Özellikle klasik sömürgecilğin baş uygulayıcıları olan İngiliz ve Fransız sömürgeciliğine karşı mücadelede onlarca yeni bağımsız devlet doğuyor. ABD'nin geliştirmek istediği yeni sömürgecilığe karşı da, başta Vietnam olmak üzere, daha da

derinleşmiş ulusal kurtuluş hareketleriyle karşılık veriliyor ve önemli başarılar da elde ediliyor. Fakat Ortadoğu'ya baktığımızda, gerek klasik ve gerekse yeni sömürgecilığe karşı mücadelenin daha da sönükleştiğini, her ne kadar Araplarda bir devletleşme süreci başlasa da, yine İran ve Türkiye'de ulusal kurtuluşçuluk gelişse de, bunların hemen emperyalizmle uzlaştıklarını, emperyalizmle bağlarını bir türlü koparmadıklarını, emperyalizmin yeni sömürgeleri olmaya doğru yol aldıklarını görüyoruz. Bu anlamda Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş hareketleri radikal olmaktan uzaktır. Neredeyse emperyalizmin egemenliğine çok az tepki göstererek -buna Türk Ulusal Kurtuluş Savaşı da dahildir-, sınırlı bir karşı koyuşla kısa süre sonra uzlaşmışlardır. Bu devletler bölge halklarına çarpık bir kapitalist gelişmeyi dayatmışlardır.

Kürdistan ve talan kapitalizmi

Günümüze doğru geldiğimizde, bölgede en gelişkin kapitalist ülke olmakla övünen Türkiye kapitalizminin yanı sıra, İran ve Arap ülkelerinde de kapitalist gelişme artan bunalımla birlikte gelişmektedir. Petrol gibi doğal zenginlikler, yine yurtdışına işçi göçü

ve turizm gibi ekonominin dayanakları olan temel sektörler olmasa, bu ekonomik bunalımın daha da derinleşeceği açıktır. Bu nedenle Ortadoğu'daki bu karmaşanın milli bile olmayan -ki, buna komprador kapitalistleşme de denilebilir- bir gelişmeyi, üstten alta doğru ekonomik ve sosyal gelişmeleri sancılı ve yaratıcılıktan uzak kültürel ve sosyal düzeyi ile bağlantılı olarak daha da çarpıklaştırıp değişikliğe uğratmak istediğini, mevcut milliyetçiliklerin de bununla bağlantılı olduğunu, dolayısıyla çarpık olduğunu, tutarsız ve devrimsel sonuçlara yol açmadığını ve hızla karşı devrimciliğe dönüştüğünü belirtebiliriz.

Gerçek bir kapitalistleşmenin çarpık bir biçimi Ortadoğu ülkelerine böyle yansırken, onun adeta üçüncü elden silik bir kopyasının da Kürdistan'a yansıdığını görmekteyiz. Yani Kürdistan'a yansıyan üçüncü elden bir kapitalizmdir. Birinci el; emperyalist metropol kapitalizmi, ikinci el; Ortadoğu'da onunla işbirliği içinde olan komprador kapitalizm, Kürdistan'a yansıtılan üçüncü el ise; komprador kapitalizmine bağlı olarak yansıtılan talan kapitalizmidir. Kürdistan'a soyup soğana çevirme yöntemleri diyebileceğimiz bir yaklaşımla yüklenilmiştir. Böylece daha öncesinin ilkel ticari kapitalist gelişmelerinin -ki, bu 19. yüzyılda hayli gelişme istidadı gösterir- bile gerisinde, bunu da tasfiye ederek veya durdurarak, tamamen talana dayalı yöntemlerle bu ülke harabeğe çevrilmiştir.

Bu coğrafyada tarihin çok görkemli yaşandığı, çeşitli toplum biçimleri ile gerek göçebe gerek yerleşik yaşamın hayli güçlü olduğu biliniyor. Bu coğrafya tarihin hiçbir dönemiyle karşılaştırılamayacak kadar ekonomisinden sosyal ve ulusal kimliğine, kültürel şekillenmesinden dini ve ahlaki yaşayışına kadar her şeyine müdahale edilip sömürgecilikten de öteye bir uygulamaya maruz bırakılmıştır. Bu uygulamanın sonucu, çok aşırı bir biçimde Kürtlüğe ihanet temelinde oluşan işbirlikçi sosyal bir yapı ile derinleşmiş bir köleliği yaşamaya mahkum edilmiş olan Kürt halk gerçekliği oluyor. Kesinlikle söylenmesi gereken; 20. yüzyılda halkın içinde bulunduğu durumun üzerinde derinleşen baskı ve sömürü, daha çok da asimilasyonla ulusal ve toplumsal kimliğinden uzaklaştırma biçiminde olmaktadır. İşbirlikçilik biçiminde bağlanan kesim de asimilasyonla hakim ulus ve egemen sınıflarının içinde eritmeye tabi tutulmuştur. Günümüze doğru geldiğimizde, Kürdistan olayına ve Kürtlük gerçeğine yaklaşımda artık böyle bir halk yokmuşçasına davranmak normal bir durum haline gelmiştir. Bu davranış, yalnız acımasız sömürgeci güçlerin tutumu olarak belirlemektedir. İşbirlikçiler, kraldan daha kralcı bir tutumla hakim ulus ve onun egemen sınıf gerçeği içinde erimeyi kabul etmektedirler. Halk gerçekliğinde ise umudunu ve inancını yitirme, kimliğine sahip çıkmama ve böylelikle meseleyi artık tasfiye olmuş olarak kabul etme, böylece bir yerde mezara gömülmeyi bir kader olarak görme noktasına gelinmiştir.

PKK neden böyle akla hayale gelmeyecek radikalizmi seçti?

1970'lere gelindiğinde yaşanan budur. Bu, özellikle Kürdistan'da daha somut bir ifadeye kavuşuyor. Şüphesiz bu çok karmaşık bir durumdur. Emperyalist sömürgeci devletlerle birlikte, onların sınıfsal egemen güçlerine bağlı işbirlikçilerin sömürge yöntemleriyle

geliştirdikleri baskı ve sömürü, burarlarda kapitalist gelişme bile denilemeyecek bir yapılanma yaratmıştır. Tarih boyunca yaşanan çeşitli sosyo-ekonomik biçimlenişlerin Kürdistan'da böyle bir sonuca ulaşması, hiçbir halkın yaşamadığı bir durumdur. Bu gerçekliği dikkate almazsak, Kürdistan'da hiçbir ideolojik ve siyasi gelişmeyi anlayamayız. Bunun için böyle bir yaklaşım geliştirme gereği duydum. Kürdistan tarihinin bu temel özelliği çok iyi göz önüne getirilmelidir. Ne tür bir sosyo-ekonomik biçimleniş dayatılmış veya yaşatılmıştır? Tarihi kadar güncelliği ne anlama gelir? Buna objektif yaklaşım büyük önem taşır. Buna dayanarak, "Kürt milliyetçiliği neden çok sönük geçti?" sorusuna cevap bulabiliriz. "Neden herkes kapitalist burjuva sınıf temelinde radikal bir ulusal kurtuluşçuluğu yaşadı da bizde bu yaşanmadı?" dersek, yine cevabını verebiliriz. "KDP'ler günümüzde neden düşmanla bu kadar işbirliğine gidiyorlar?" sorusuna da ancak böyle sağlam cevap verebiliriz; "Kürt aydınları neden bu kadar şekilsizdir, neden radikal değil?" sorusuna da cevap verebiliriz. En önemlisi de, "PKK neden böyle akla hayale gelmeyecek radikalizmi seçti veya buna kendini zorunlu gördü?" hususunun da anlamını bu yaklaşım dahilinde görebiliriz.

Köktenci olmamak kadar, vurguları çok açık yapmak ve radikal olmak da mevcut Kürdistan gerçekliğinin bir sonucudur. KDP'lerin sönüklüğünü ve fazla başarılı olamayışını, aslında ikinci elden dayatılan işbirlikçilik ve onun komprador özellik gösteren kapitalist burjuva gelişmesiyle bağlantılı ele almak gereklidir. Yine dayattığı geleneksel aşiretçi-feodal ilişkiler bağlamında sömürgeci ve emperyalist ilişkilere dayanmak, hatta onların içinde erimek

istediğini -bunu hem istediğini, hem de buna zorunlu olduğunu- görürsek, ilkel milliyetçiliğe daha iyi anlam vereceğiz. Bunlar siyasi amaçlarını bir türlü otonomiden öteye götürememiş, savaş yöntemlerini ilkel isyancı yöntemlerden ileriye taşıyamamıştır. Gerilla ile en küçük halklar en zor koşullarda bile olsa zaferler kazanırken, bunlar yüz bin kişilik orduları için kendi kendini tasfiye etme kararını vermişlerdir. Çok elverişli koşulların siyasi ve askeri alanda değerlendirilmemesini bu sosyal sınıf yapısına bağlı ele alırsak, onun oluşturduğu tipi, kişilikleri, buna dayalı örgütleri, ideolojileri ve bağlantıları yerli yerine koyarsak, bugünkü tabloyu anlamakta güçlük çekmeyeceğiz.

Şuna değinmek istiyorum: Kürdistan tarihinde her başkaldırıda, isyan olaylarında ve örgütlenmelerde yabancı güçlerin, özellikle Türk egemenlik sisteminin dayattığı bir ilke vardır. Kendi deyişleriyle, biraz da kendilerine yaraşır biçimde, iti ite kırdırma gibi bir tabir icat etmişlerdir. Bununla yapmak istedikleri, Kürd Kürdü kırdırmadır. Bunun bütün plan ve programlarını geliştirirler. Bu oyun çok oynanmıştır. Daha kapsamlı ele alınırsa bu olayda da buna benzer bir planla birlikte bu büyük komplonun ardındaki tasfiyecilik görülebilir. Egemenler, örgütü amacı dışında ve hatta kendi çıkarları doğrultusunda çalıştırma konumuna erişmişlerdir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta şudur: Bize dayatılan komploları da bazen gerçekçi değerlendiremiyor, hatta onun planları çerçevesinde hareket etmekten kendimizi kurtaramıyoruz. Çok sayıda yurtsever uzun yıllar güdümlenmiş ve kendi kişiliklerinde bile son tahlilde düşmana hizmet götüren tutumlara son vermeyi başaramamışlardır.

Bu vesileyle üzerimize düşeni yerine getirmeye çalışacağız. Bu görevimizi

yerine getirirken, başta yüzü aşkın Güney Savaşı şehidinin anısına bağlılığın gereğinin de bu olduğunu biliyoruz. Bu savaşta şahadete ulaşanlar; Kuzey'de Türk özel savaş timleri, Güney'de ise işbirlikçilerin kuşatması altında kahramanlık gösterirken, tarihi komplolar karşısında nasıl direniş gösterileceğini, oyunların nasıl bozulacağını ve şehitlerin anısına nasıl sahip çıkılacağını ortaya koymuşlardır. Bu büyük direnişin en büyük gerekçelerinden birisi de budur ve bu anlamda da büyük bir başarı teşkil etmektedir.

KDP, MİT'in kullandığı bir alet durumuna getirilmiştir

KDP deneyimi yaklaşık otuz yıldır Kürdistan'ın en büyük parçasında çağdaş yurtseverliği gündemleştirmek şurada kalsın, boşa çıkarmanın en büyük tasfiye örgütü olma rolünü üstlenmiştir. Kürt yurtseverlerinin toplandığını sandığınız bir yerde, şimdi anlaşıyor ki, bu örgütlenme MİT Bölge Müsteşarlığı'nın kullandığı bir alet durumuna getirilmiştir. Son Güney Savaşı'nda KDP'nin gelişmiş bir korucular örgütü olduğunu gördük. Karşımızda savaşan artıklar yarı Hizbullah, yarı KDP, yarı korucu biçiminde hareket ediyorlar. Bu, sömürgeciliğin genel bir Kürdistan yasadır. Sadece öldürmekle kalmıyor, bir de, 'Tükürdüğünü sana yalatırım' diyor. Eğer Kürtlük için bir adım atmışsan, 'Bunu Kürtlük adına çok kötü bir biçimde kullandırtırım' diyor. Bu konuda meşhurdur. Bunu çok iyi görmek gerekir. Kürtlük adına bir adım atılmıştır. Ama KDP'nin otuz yıllık deneyimine bakıyorsanız, Kürtlüğe en büyük darbenin bu kanal içinden vurulmaya çalışıldığını görüyorsunuz. Özenle vurguluyorum: Bir kişi kom-

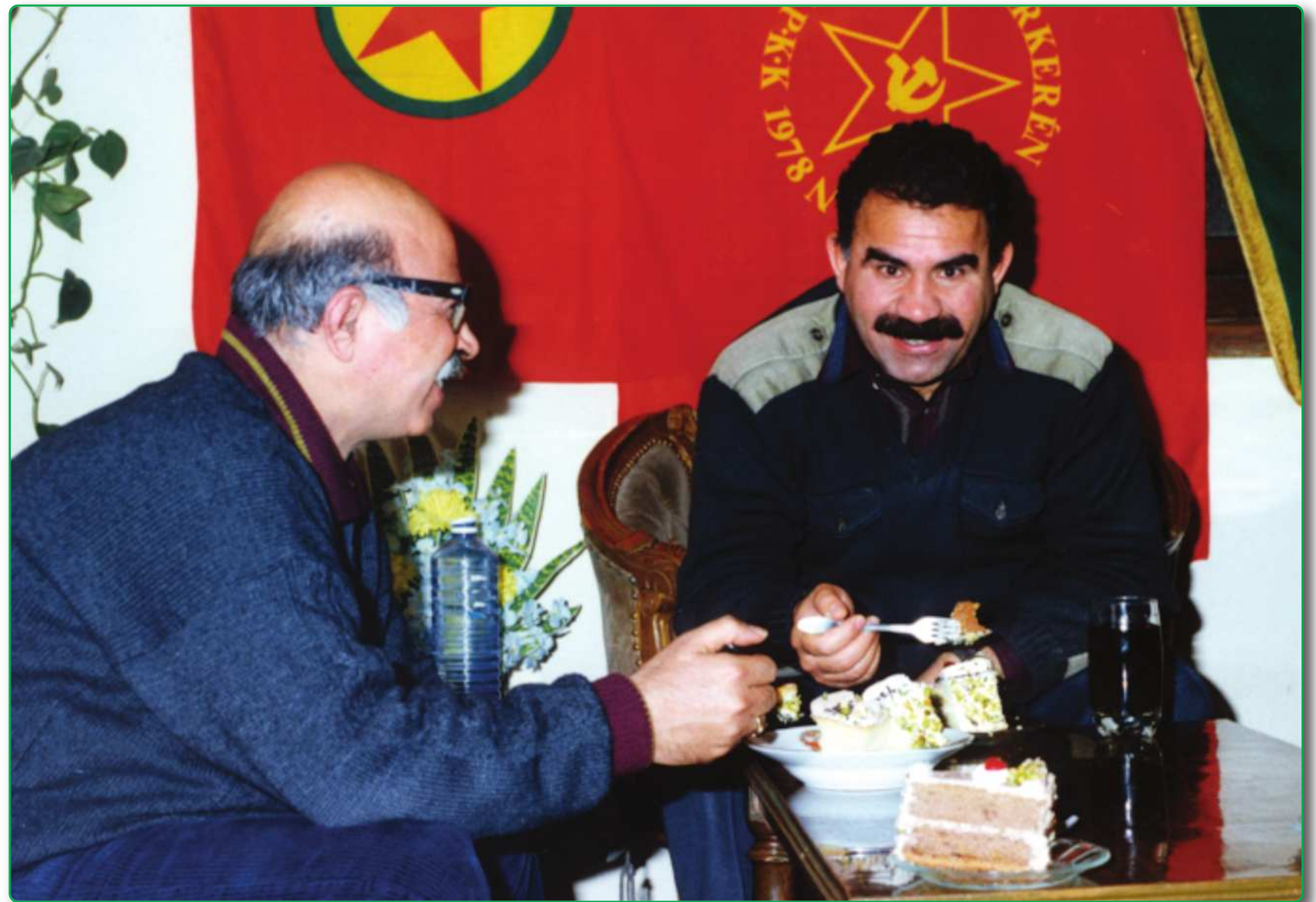
pıyla şehit edilirken, onun bütün mirası reformizme ve tasfiyeciliğe kanalize edilip kötüye kullanılıyor. Bunu mutlaka iyi görmemiz gerekiyor.

Tekrar vurguluyorum: Bazıları dürüst de kalsa, onlar da vurdumduymazlığa götürülüyor. Giderek daha fazla sağa, daha fazla tasfiyeye, daha fazla ihanete yatırılıyor. Bir avuç çıkarıcıya, kişisel çıkarlarını oldukça geliştirmesinin hizmetini sunuyorlar. Diğer yandan o kadar yurtsever kanı, o kadar mazlumun ahı ve işkencesi unutuluyor. Sömürgecilerin Kürt işbirlikçileri, hem de Kürtçülük maskesi altında karşımıza çıkar ve biz de şaşırıp kalırız; işte bu olayda da durum bu oluyor.

Barzanî: 1962'den beri TC'ye en büyük hizmeti yaptı

Biraz da uluslararası çapta bazı verileri sunalım. ABD, birçok ulusal kurtuluş mücadelesinin bünyesine enjekte ettiği, 'Solu temizleyin, sizi destekleriz' politikasını FKÖ'de Yaser Arafat ile yürütür. Dünyanın birçok yöresindeki ulusal kurtuluş mücadelesinde devrimci, yurtsever ve anti emperyalist akıma karşı işbirlikçi bir örgüt geliştirir. Bu politika olmasaydı, FNLA Angola'da iktidar olmuştur. Emperyalizm FNLA'ya karşı UNİTA'yı savaştırır. Afganistan'da Gulbeddin Hikmetyar halen savaşıyor. Şunu demeye getiriyorum: Barzanîler'in daha önce ABD ile ilişkilerini biliyoruz. Bunun belgeleri var. 1972'lerden itibaren Barzanî'nin Jimmy Carter'a yazdığı mektuplar var. Yine CIA ajanlarının açığa çıkmış değerlendirmeleri var. Buna bir de Türkiye'yi ekleyelim. Mesut'un geçen yıl Washington Post'ta çıkan bir açıklaması vardı: "Biz 1962'den beri TC'ye en büyük hizmeti yaptık" diyordu. Belli oluyor

Bu savaşta şahadete ulaşanlar; Kuzey'de Türk özel savaş timleri, Güney'de ise işbirlikçilerin kuşatması altında kahramanlık gösterirken, tarihi komplolar karşısında nasıl direniş gösterileceğini, oyunların nasıl bozulacağını ve şehitlerin anısına nasıl sahip çıkılacağını ortaya koymuşlardır. Bu büyük direnişin en büyük gerekçelerinden birisi de budur ve bu anlamda da büyük bir başarı teşkil etmektedir.

ki, 1960'lardan bu yana çok somut ilişkileri var. ABD uluslararası alanda ulusal kurtuluş hareketlerine işbirlikçi yaklaşımları dayatırken, bu yıllarda Kuzey Kürdistan'daki ulusal mücade- lenin radikal özünün nasıl tasfiye edil- diğini ortaya koyduk.

Dünya genelinde ABD'nin ulusal kurtuluş hareketlerini tasfiye edip, yerine kendi işbirlikçilerini oturtmak gibi bir planı vardır. Güney Kürdistan'da böyle bir gelişme vardır. Barzani ile ilişkiye geçip diyalog sağlamıştır. Talabani'nin bazı itirazları vardır. Onların da süreç içerisinde tasfiye edildiğini biliyoruz. İran-KDP'si vardır. Bunlar da Irak'a ge- çip, Şah'a karşı bir şeyler yapmak isti- yorlar. Şah'ın talimatıyla bunların da tasfiye edildiklerini biliyoruz.

Size biraz da PKK Hareketi'nden bahsedeyim: Güney'deki önderlikle bizim aramızda ateşkes olsa da, çe- lişkilerimiz devam ediyor. Benim Kür- distan'da deneyimlerimden çıkardığım en iyi sonuçlardan birisi de bu ilkel oyuna gelmememdir. Güney'deki güç- lerle ne ilişkiliydim, ne de karşıtıydım. 1980 başlarında ilişki geliştirilmesini biz de istedik. Mehmet Karasungur Hoca ilişki kurmak üzere KDP'nin ya- nına gidiyor. İlginçtir, onların yanında vuruluyor. Kendisi ilişki kurmak üzere gittikten kısa bir süre sonra, KDP ile YNK arasında çatışma çıkıyor. Bu çatışmada da vuruluyor. Yine son tah- lilde çok planlı bir şekilde olmasa da, bu şahadet genelde bir komplo man- tığının sonucudur. Hangi taraf vurmuş olabilir diye araştırdığımızda, ikisi de birbirinin üzerine attı. YNK ile düş- manlığımız da körüklenmek istenmiş olabilir veya bilinçli olarak bu anlama gelmese bile, bu tip çatışmaların ge- tireceği sonuç budur. İlişkilerimiz vardı, bizi sürekli iç çatışmalara çekmek ist- iyorlardı. Kendi aralarındaki çelişki- lerde, en önemlisi de Türkiye'ye karşı bir koz olarak, 'Yanımızda kalın' de- diler. Tabii grubumuz Lolan'da üslen- mişti. Türkiye ile ilişkileri de çok yo- ğundu. Yıl 1982'ydı. Karşılıklı ilişkilerde şunu da çok iyi biliyoruz: "Türkiye'ye silahlı mücadeleyi dayatmayacak, hele Hakkari-Botan bölgesinde eylem yap- mayacaksınız, Türkiye ile dostluğumuz bakidir" denildi. 1985'de Mesut Bar- zani, "Kek, Botan'da eylem yapma- saydınız çok iyi olurdu" diyordu. Bunlar benim tanık olduğum hususlardır. Yani KDP önderliği ve onun Barzani temsili, Kür- distanlı güçlerin kesinlikle kendi denetiminde olmalarını ister. Botan- Hakkari hattında silahlı eyleme kar- şıdır. Ama Türkiye'den taviz koparmak için de, "Yanımızda kalın" der. Bu ge- nel bir sömürgeci politikadır. Bölgedeki devletlerin de benzer biçimde politik yaklaşımları vardır. KDP bu konuda gayet ustadır. İranlıları yanına getirip kamp kurdurur, birkaç eylem de yap- tırır ama sonra cenazelerini Şaha ver- dirir. Saitleri çağırır, kamp kurdurur, sonra da birbirine vurdurur. Beni de beş on defa çağırıldılar. Yine de çağı- rıyorlar. Çok düşünüyorum, belki de giderim ama planlı ve programlı gi- derim. Bu, bir güç meselesidir. Genel olarak söyleyeyim: Bir mantık, bir zih- niyet, bir yaklaşım vardır; "Bütün Kür- distan parçalarından gelsinler" derler; sonra gelen örgütleri parçalayıp, iç- lerinden en silik ve en kişiliksiz olanları da kendilerine bağlarlar. Diham Miro da böyle bir olaydır. Örgütü üçe bölüp parçalıyorlar, sonra da kendilerine en bağlı olanlarla örgütlenmeyi sürdürü- yorlar. Saitler (Sait Elçi, Sait Kırmızı- toprak) olayında da şahsi yorumum şudur: Başlangıçta göz yumdular. ABD'den ve Türkiye'den taviz kopar- mak için kamp da kurdurdular ve teşvik ettiler. Türkiye'den gerekli tavizi

aldıktan sonra sıra bunların tasfiyesine geldi. Çünkü; aynı olay bizim başımıza getirildi. 1982-83'te Lolan'da, Türkiye ile ilişkileri yoğunlaştırıp sonuca gi- dinceye kadar bize kamp kurdurdular, destek oldular. Aldıklarını aldıktan sonra Mehmet Karasungur'dan tuta- lım, neredeyse bütün arkadaşları tas- fiyeye gidiyorlardı. Buradan tüm gü- cümü ortaya koyup, benzeri bir sürecin PKK'ye dayatılmasını önledim.

Bizim halen KDP ile, Barzani ile olan ilişkilerimizin ve çatışmamızın temelinde şu husus yatıyor: Güney Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi bütün parçalarla uyumlu, dengeli, hem yararlanan hem de yararlandırıan, hem destek alan hem de destek veren, kardeşçe ve genel amaca bağlı, bütün Kürt halkının birlik uyumuna ve mü- cadelesine destek veren bir konumda mı olacak; yoksa Güney Kürdistan'da kırk yıldır bir aldatma aracı olmaktan öteye gitmeyen otonomide mi ısrar edilecek; otonominin de Güney Kür- distan halkının bütünlüğü dışında KDP'nin, KDP dışında da merkezin, onun da içinde bir ailenin çıkarları et- rafında örgütlendirildiği ve böylece bütün parçaları Güney'e, Güney'i KDP'ye, KDP'yi de bir ailenin çıkarla- rına bağlayan bir politikadan yana mı hareket edilecek? Tartışma ve çatış- mamız bu ikilem dahilindedir. Ya doğru yola gelirsiniz ve sizlerle ittifak dahilinde yürürüz ya da bu ailesel çıkarları KDP içinde ve KDP vasıtasıyla Kürdistanı Cephe içerisinde Kürdistan'a dayat- maktan vazgeçersiniz.

Şimdi bu politikayı genelleştirip ABD'ye, Almanya'ya, sömürgeci dev- letlere bağlanışlar. Kürdistanı Cephe iki temel örgütten oluşuyor. İki temel örgütten KDP en öndedir, KDP'de de Barzani tek meliktir. Böylelikle Kür- distani Cephe'yi boşa çıkarıyorlar. Kürdistan halkının çıkarı bunu kaldı- ramaz. Biz kardeş kardeşe büyük dava için Güney'e mücadele etmeye, destek alıp vermeye geldik. Siz ise, "Türkiye ile çıkarlarımızı bozmayın, Türkiye bize yardım ediyor" adı altında Partimize tasfiyeyi dayatıyorsunuz. Yüzlerce yoldaşımızı vurdurtunuz.

Mesut Barzani, "Biz açlığa dayanamayız, gıda gelmezse olmaz, bizim halkımız için mücadeleyi birkaç yıl erteleyin" diyor. Mücadeleyi ertelemeye benim de gücüm yetmez. Bu, halkın büyük bir çabayla ilk defa yakaladığı büyük bir adımdır; halka yapabileceğimiz en büyük kötülük bu mücadeleyi durdurmaktır. Benden her şeyi isteyin ama beni bu adıma hizmet etmeyecek bir tutum içerisine çekmeye zorlamayın. Çok rica ettim ama olmadı.

Diğer parçalardaki tüm örgütlenmelere müdahale ettiniz. Gerekece olarak da, "ABD böyle istiyor, Avrupa böyle isti- yor, Türkiye'ye karşı bir şey yapılma- sını istemiyoruz. Biz söz vermişiz, baba dostudur" diyorsunuz. Bu, nüfusu otuz milyonu aşkın bir ulusun hayatı çıkarlarına çok tehlikeli bir dayatmadır. Çatışma böyle başladı ve günümüze kadar da böyle devam ediyor. Bir sa- vaş boyutuna tırmandırıldı. Bu savaşın da Çekiç Güç'ün, ABD'nin önderliğinde yürütüldüğünü biliyoruz. Türk özel sa- vaş birimleri Zaxo'nun içinden geçip peşmergelerin öncülüğünde bin bir emekle yarattığımız gerilla değerlerinin üzerine yürüdüler. Tarihin kaydettiği en haince yaklaşımlardan birisi de buydu. Belki yenilmedik fakat bu Kürt halkına dayattıkları en büyük kom- ploydu. KDP'nin, Barzani'nin gerçek yaklaşımının ne olduğunu herkes gör-

dü. Halen de bu olumsuzluğu gider- meye çalışıyoruz.

PKK'yi tasfiye etmeyi açık açık konuşmuşlar

Bizim başımıza da getirilmek iste- nen aynı oyunlara düşmedik. Bu oyun- lara düşmemenin benim konumumla da bağlantısı var. Esas itibarıyla Filistin ve Arap kurtuluş sahasını kamp yeri olarak değerlendirdim. Uzun süre bu- rada hazırlık faaliyetlerini yürüttüm. Kuzey Kürdistan'a direkt birkaç cep- heden girdik. Doğu Kürdistan'ı ba- ğımsız bir biçimde ele alıp işledik. Güney'le ilişkilerimiz taktik düzeyden öteye geçmedi. O nedenle oyunlara gelmemiz mümkün değildi. Ama Faik Bucak ve iki Sait'lerin durumları çok

İşbirlikçilik, teslimiyet ve ihanet genelde tarihimizde çoktur. Özellikle bu son otuz yılda daha da kapsamlıdır. Biz bu olumsuz tarihi sona erdirmek istiyoruz. Halkımızın tarihinin bu en olumsuz olan yanını bıçakla keser gibi -Güney Savaşı'nı da bir ameliyat, bir operasyon yerine koyalım- kesmek ve bir daha başımıza musallat olmayacak bir biçimde bu olumsuz tarihin önüne geçmek için, büyük fedakarlıklar pahasına bu savaşı yaşamak zorunda kaldık.

farklı. Örgütlenmeleri çok zayıf, dışta herhangi bir bağımsız kamp yeri ve üs durumu yok, ciddi bir eylemsel hazırlıkları da gelişkin değil. Tümüyle Güney'e, Güney'in KDP Zaxo sorum- lusuna, en gerici bir komutanına bağlı.

Dolayısıyla Kuzey Kürdistan'da sol, özellikle bazıları açısından çok tehlikeli geliyordu. Çünkü; 1970'lerde sos- yalist gelişme çok hızlıydı. Bütün Kürt aydınları, artan bir dozda sosyalizme ilgi duyuyorlardı. Zaten Dr. Şivan'ın kendisi de Marksist-Leninist yönelim- deydi. Dolayısıyla hareket bütünüyle sosyalist bir önderliğe dönüşebilirdi. ABD'nin bunu görmemesi mümkün değil. Fakat kullanma amacıyla KDP'ye

şıyoruz. YNK ve KDP ile 1980'li yılların başlangıcından itibaren görüşmelerimizi sürdürdük. YNK ile ittifakımız 1980'ler- dedir. Yine KDP ile 1982'dedir. İkiisiyle de protokol imzalandı. Protokol metinleri elimizdedir. Yine Serxwebûn Yayınla- rı'nda en son çıkan Kürdistan'da İşbir- likçilik İhanet ve Devrimci Direniş isimli kitabımızda bu protokollerin metinleri yayınlanmıştır. Protokoller içerik olarak itiraz götürmez biçimde ileri bir adımdır. Biz yine de bu protokollere bağlıyız. Belirttiğimiz gibi bunlarda Avrupa em- peryalizmi ile ABD'nin sömürgecilik iliş- kilerine karşı çıkma var, silahlı müca- deleyi dengeli geliştirme var, aramızdaki ilişkileri kardeşçe geliştirmeye dair bolca madde var.

Bunlar Türk sömürgeciliğinden güç almazlarsa yaşayamazlar. Şu açıktır ki; günümüzde yalvarırcasına ve her

teleyin" diyor. Mücadeleyi ertelemeye benim de gücüm yetmez. Bu, halkın büyük bir çabayla ilk defa yakaladığı büyük bir adımdır; halka yapabilece- ğimiz en büyük kötülük bu mücadeleyi durdurmaktır. İsmail Hoca'nın da dediği gibi, Kürt halkı ilk kurşunu patlatmıştır. Bunun çok tarihi bir anlamı vardır. Her şey gitsin ama bu adım sağlam kalsın. Benden her şeyi isteyin ama beni bu adıma hizmet etmeyecek bir tutum içerisine çekmeye zorlamayın. Çok rica ettim ama olmadı.

Biz bu tarihi ihaneti durdurmak istiyoruz

Maalesef düşmanın istediği şey de bize bu en can alıcı adımdan geriye adım attırmaktır. Onlara da bunu da- yattılar, onlar boyun eğdiler. Biz 15 Ağustos Atılımı'na ve daha sonraki bü- tün yıllarda amaçlarımıza bağlı kaldık. Sonuçta; bu onlarla çelişkiye dönüştü. Protokole uyma şurada kalsın, temel yurtseverlik ve demokratlık ölçülerine bile bağlı kalmadan, Ankara ve Avrupa görüşmeleriyle cepheden bizimle sa- vaşa girecek kadar olumsuz bir tutumun sahibi oldular. Çok iyi biliyorsunuz ki, Güney Savaşı'nda ve halkımızın da adeta gözlerine inanamadığı bir biçim- de, Türk tanklarının önünde, özel savaş generalleriyle kucak kucağa, gencecik oğullarımızın ve kızlarımızın imhasına, öldürülmelerine yardım ettiler, yiyecek- lerini talan ettiler. Onlara kalsaydı, esir aldıklarını adeta pazarlığa girip sata- caktı. Buna bile cesaret ettiler.

Ben kendimi, yeni gelen arkadaşın bahsettiği bir anıyı tekrarlamakla yü- kümlü görüyorum. İstanbul'dan gelen Dersimli bir kızın (Gülnoz Karataş- Bêrîtan) destanı var. Bu arkadaş, Ru- barok karakol baskınında takım ko- mutanı olarak görev alıyor. Güney'de savaş başlıyor, orada da sorumludur, takımın başındadır. Çatışmada yara- lanıyor, son mermisine kadar savaşı- yor. Güneyli güçler ona teslim olmasını söylüyorlar. O, "Hayır, siz düşmanla işbirliği yaptınız. Güney'e dayanarak, Güney'den Kuzey'e saldırıyorsunuz. Asla size teslim olmam" diyor. Tabii Güneyli güçler biraz duygusal temelde, sanıyorum, "Sana bir şey yapmayız" diye teminat veriyorlar. Arkadaş, "Asla size teslim olmam ve sizi hain olarak görüyorum" diyor ve kendisini büyük bir uçurumdan aşağı atıyor. Bu, onların üzerinde de büyük bir etki bırakıyor. Bütün Güney halkı hala bu olayı tartı- şıyor; bunun etkisinden bir türlü kur- tulamıyorlar. Çünkü; ihanete ve işbir- likçiliğe karşı böyle güzel cevaplar ve- riyor. Bir olay daha duydum. Hüseyin Çelebi isminde bir genç var. Babası KUM ne üye seçilmiş. Hüseyin tek oğludur. Bu arkadaş da takım komu- tanıdır. Şaban Kalesi'nde üzerine gi- diyorlar, "Teslim ol" diyorlar. Arkadaş yaralanmış ve onu da kaleden aşağı atıyorlar. Babası şunu söylemiş: "Ben yıllarca Avrupa'da onların lehine pro- paganda yaptım. 1975 bozgunundan sonra oğlunun da elinden tutarak pro- testo yürüyüşlerine katılıyordum." Şimdi biz bu tarihi ihaneti durdurmak istio- ruz. Bu savaş onun içindir. Biz bunlarla uzlaşmaya gittik. "Yeter, düşmanla bu kadar derin ilişkilere girmeyin. Bu size de, Kürdistan halkına da asla yarar sağlamaz" dedik. Gerçekten Güney Savaşı bizim için özel savaşlardan birisiydi. Bu ihanet tarihine bir son vermek için, bu halkın aleyhine ve bu ülkenin bu kadar aleyhine ve tehlikeli bir işbirliğine son vermek için bu savaşı göze aldık. Ben size söyleyeyim, bu savaşın sonuçları çok olumlu olacaktır. Hem ihanet ve işbirlikçilik tarihinin

yanışmış, kullanma gerekçeleri var. Dikkatinizi çekerim; Barzani ve Tala- bani'nin Nokta dergisinde, 'Birlikte parti kuralım' başlığı altında yayınlanan bir söyleşileri var. MİT temsilcisi ile Kürdistanı Cephe temsilcilerinin gö- rüşme tutanaklarıdır. 'Birlikte parti oluşturup, PKK gibi kontrole gelmeyen bir partiye tasfiyeyi nasıl dayatalım' hususunu açık konuşmuşlar. Peki, 1990'ların başında bunu yapanlar, acaba 1970'lerin başında çok tarihi bir süreci yaşayanlara bunu niye yap- masın? Aynı mantık niye yürürlükte olmasın? Birlikte oturup anlaşmışlardır.

Tabii, hem çatışmalı hem ilişkili bir durumu yaşıyoruz. Güçlerimiz hem de belli bir anlaşma temelinde Güney kampına yerleştirilmiştir. Yine Güney Kürdistan'da sınır ötesinde güçlerimiz vardır. Sıcak bir çatışma durumu yoktur; bir ateşkes durumunun sonuçlarını ya-

gün açıkça işbirliği dahilinde hareket ediyorlar. Bunları açıklamaları gere- kiyor. Bunlar Bağdat'a, İran'a ve Tür- kiye'ye dayanmadan, bağımsız ayakta duramayacakları için, bağımsızlıkçı ve özgürlükçü bir tutum içerisine gi- remiyorlar. Şimdi bazıları neden bu meseleyi anlamak istemiyorlar? Şu çok açıktır ki, bunlarda özgüce da- yanma, bağımsızlık doğrultusunda yol alma ve buna hazırlanma yoktur. Bu- nun gereklerini yerine getirmeden bir gün bile bağımsız ve özgür temelde ayakta kalamıyorlar. Anti-emperyalist ve anti-sömürgeci olmayı bir yana bı- rakın, en tehlikeli emperyalist ve sö- mürgeci güçle ilişki halinde olmadan kendilerini yürütemez durumda gör- mekteler. Durum bu iken, 'PKK proto- kollere uymuyor, anlaşmaların gerek- lerini yerine getirmiyor' demek, bile bile gerçekleri göz ardı etmektir. Gel- sinler, hem de ortak bir çatı altında - bu ulusal cephe olur, ulusal ordu olur - , onun emir ve komutası altında anti- sömürgeci mücadeleyi, demokrasi için mücadeleyi, anti-emperyalist müca- deleyi birlikte yürütelim.

Ben 1980'lerde yalnız Burak'a de- ğil, diğerlerine de, Talabani ve Barza- ni'ye de, "Siz yine başta kalın, büyük Kürdistan'ı biz devrime açalım. Büyük Kürdistan'ı devrime açmadan, siz Gü- ney'de yok olursunuz" dedim. Hepsini kabul ediyordu ve doğrusu da buydu. Burak'a söyledim: "Siz yine baş olun, fakat bırakın Kürdistan köy- lülüğünü ve işçisini biz ayağa kaldıra- lım. Diplomasi sizin olsun, pazarlık sizin olsun, biz en zoru üstlenelim. Kürt köylüsü ve emekçisi biraz dirensin; onu biz örgütleyip savaştıralım, siz onun sözcülüğünü yapın" dedim. Daha benden ne isteyebilirler? Talabani ve Barzani'ye de aynı şeyleri söyledim. "Avrupa bizden silahlı mücadeleyi te- rörist olarak ilan etmemizi istiyor, ABD bilmem ne istiyor; Türkiye ile ilişki kur- duk, o da, "PKK'ye karşı çıkar ve te- rörist dersiniz, bu konuda bizimle her türlü işbirliğini yaparsanız size yardım ederiz" diyor, dediler. Biliyorsunuz, Mesut Barzani, "Biz açlığa dayana- mayız, gıda gelmezse olmaz, bizim halkımız için mücadeleyi birkaç yıl er-

tasfiye edilmesi hem de Güney Kürdistan'daki büyük örgütler içinde sınırlı bir yurtseverliği olanların kurtarılması için savaşmak zorundaydık.

Hemen söyleyeyim; BBC bana, "Bunlara hem hain diyorsunuz hem de görüşmelere oturuyorsunuz. Bu çelişki değil mi?" diye soruyor. Hayır, bu bir çelişki değil. İhaneti sona erdirmek için çatışmalar kadar ilişki de gereklidir. Biz bu uyanıklığı gösterdik.

Kürt Federe Devleti bizimle savaşa başladıkları gün ilan edildi

Neredeyse otuz yıla varan bir mücadele tarihinin sorunlarını kapsamlı bir biçimde aktarmaya çalışıyoruz. İşbirlikçilik, teslimiyet ve ihanet genelde tarihimizde çoktur. Özellikle bu son otuz yılda daha da kapsamlıdır. Biz bu olumsuz tarihi sona erdirmek istiyoruz. Halkımızın tarihinin bu en olumsuz olan yanını bıçakla keser gibi -Güney Savaşı'nı da bir ameliyat, bir operasyon yerine koyalım- kesmek ve bir daha başımıza musallat olmayacak bir biçimde bu olumsuz tarihin önüne geçmek için, büyük fedakarlıklar pahasına bu savaşı yaşamak zorunda kaldık.

Bazılarının akılları başlarına gelmiştir umarım. Biz bu savaşı Kürdistan halkının birlik ve bütünlük davasının şahsi, ailesel ve aşiretsel çıkarlara alet edilmemesine vesile teşkil etsin diye göze aldık ve çok kahramanca da yürüttük. Bu savaş yalnız PKK-KDP-YNK savaşı değildi; bu savaş PKK ile dünyanın savaşıydı. Bu savaşın bir yıl öncesinden büyük bir milli mutabakat geliştirildi. İşbirlikçi güçler, özellikle Avrupa'da ve Amerika'da Türk dış politikasıyla birlikte hareket ederek ve PKK'ye sonuna kadar 'terörist' damgasını vurarak, bunların desteğini sağladılar. Yani içte ve dışta bütün dünya 1992 yılının sonunda PKK'yi bitirmek amacıyla anlaştı. Talabani 1991 yılı sonlarında bize gönderdiği mektupta, "Kırmızı çizginin teki çizilmiştir, öteki kırmızı çizgi bir hafta içerisinde çekilecektir. Sizi tarihle başa bırakmamak için, gelin bu silahlı mücadeleyi bırakın, Ankara'da masada bir araya gelin" diyordu. Daha önce anlattım; bu bir teslimiyet dayatmasıdır. "Sizin söylediğiniz mümkün değil. Dünyaya da karşımıza çıksa, ikinci kırmızı çizgi de çekilse, 1992 yılını büyük bir direnme yılı haline getireceğiz" dedik. Büyük hazırlık yaptık, her cepheye elimden geldiği kadar yüklenmek zorunda kaldım. Arkadaşlarım şüphesiz istediğim gibi savaşmadılar. Fakat ağırlıklı yön, bütün cephelerde direnmeydi. Binlerce şehidin kanına mal olsa da, biz Kürdistan tarihine dayatılan bu en büyük tasfiye ve komplo hamlesini boşa çıkarmaya çalıştık. O büyük bir dayatmaydı ve arkasında bütün dünya vardı. Görünüşte PKK tasfiye edilecekti ama özünde Kürdistan'da namuslu ve onurlu ne varsa o bitirilecekti. Kendimizi aldatmayalım. Kürt Federe Devleti bizimle savaşa başladıkları gün ilan edildi. O da bizim mirasımız sayesindeydi. Eğer biz yenilseydik, Federe Devlet diye bir şey kalmazdı. Bütün bunları Barzani ve Talabani'ye söylüyorum. Onlar da "Doğrusun. İşte üç devlet birleşti, biz de birleşelim. Türkiye alttan Saddam ile uzlaşıyor, biz de uzlaşmalıyız. Avrupa istediklerimize pek sıcak bakmıyor, bize destek vermiyor. Kürtler birbirine destek olmalı" diyorlar.

Peki, aklınız daha önce neredeydi? Ben yine de büyük bir olumlulukla onlara şu cevabı verdim: Büyük suçlar işliyorsunuz. Tabii bizim de büyük ek-

sikliklerimiz olabilir. Ama bizimki eksiklikse, sizinki suçtur; hem de ağır bir suç. Birçok konuşmamda şunu da söylemişim: Ne kadar işbirlikçi ve haince tutumlar içinde olurlarsa olsunlar, bu tutumlarından vazgeçmeleri halinde yine de ittifaklara açığız. Mevcut görüşmelerin bu çerçevede kabul edileceğini defalarca söyledim. Tekrar bu noktaya gelindiğini görüyorum. Biz de gerektiğinde dünyayı karşımıza alıp direnmesini bilen, direnmeye cesaret eden, ezilmeyen ve kazanan bir hareket olduğumuzu kanıtladık. Bu güçler doğru tutuma, halkın çıkarlarına uygun bir tutuma geldiklerinde, hiç de ihtiyacımız olmadığı halde, bu tutum halka kazandırır, birlik olmaya ve direnmeye götürür inancıyla tekrar görüşmekten ve gerekirse ittifaklara yönelmekten çekinmeyiz. Bunu sadece Kürdistan dahilinde çeşitli kişi ve gruplar veya partilerle değil, Türkiye halkının temsilcileriyle de yapmak istediğimizi, Ortadoğu'daki çeşitli güçlerle de yapmaktan çekinmeyeceğimizi belirttik. Bu bizde ilke meselesidir. Gereklere imkan dahilinde her zaman yerine getirilmeye çalışılmıştır.

Bu ittifak görüşmeleri acaba yeni ve olumlu sonuçlara ulaşabilir mi? Hayalci değiliz, tarihi gerçekleri göz ardı etmiyoruz, buna dayanan objektif sınıfsal, sosyal ve kişisel çıkarları göz önüne getiriyoruz. Ama buna rağmen, bazı olumlu adımlar atılacağına da inanıyoruz. Buna dair iyi niyetimizi ko-

Ulusal Kongre iyi bir çatı teşkil edecektir

Bu temelde bundan sonrası için daha da umutluyum. Umutlu olmamın daha somut nedenleri de var. Özellikle Kuzey Kürdistan'daki direnişin çok ileri bir aşamaya gelmesi, önemli oranda neredeyse özgürleştirmeyi sağlaması, yine Güneyli güçlerin kendilerini tek merkez olarak görmelerinin anlamsızlığının ortaya çıkartılması, ayrıca uluslararası ve bölgesel koşulların tüm Kürdistan'ı zincire vurma dönemini geride bırakması ve Güney Kürdistan'daki oluşumların düzeyi, bizi daha elverişli koşullarda ittifaklara götürebilir. Birkaç yıl önce bu koşullar yoktu. Bu koşullar birkaç yıldır gelişme halindedir. Dolayısıyla birkaç yıl öncesinin ilişki ve ittifaklarının günümüzde de aynen sürdürülmesi döneme cevap vermediği gibi anlamsız da olur. Yeni durumun ittifaklara nasıl imkan sağladığını görmek ve buna göre ittifakları hazırlamak çok isabetli, gerekli ve yerinde bir durumdur. Biz bunu görüyoruz. Hem yeni durumun ortaya çıkmasının zeminlerini mücadelemizle ve verdiğimiz savaşla hazırladık, bu durumu ortaya çıkardık hem de bunu gerekli ittifaklara dönüştürmeyi önemli bir başarı olarak değerlendiriyoruz.

Bu gelişmeler, tartışmalar olacak, yeniden bazı ilke belirlemeleri kadar taktik tutumlar belirlenecektir. Genelde

Kürdistan açısından ilk adım olsa da, küçümsenmeyecek bir anlama sahip olacak bir biçimde, mevcut koşulların Ulusal Kongreyi başarıyla yerine getirmemize imkan vereceğini umuyorum. Ulusal Kongre gerçeği üzerine biraz daha kapsamlı durma gereğini duyuyorum. Ulusal Kongre için özellikle bileşimi, siyasi kapsamı, yine beklenen görevlerin neler olacağı biçiminde bazı değerlendirmeleri tartışmaya açmak yerindedir.

Ulusal Kongre şüphesiz Kürtlerin tarihinde ilk defa hem kendi idarelerini tesis etme hem de tarihlerinde çok yakıcı olan sömürgeci böl-yönet politikasına son verme ve sömürgecilerin deyişle 'Kürdü Kürde kırdırma' parolarını boşa çıkarma yönünde çok önemli bir girişim olacaktır. Denilebilir ki, uyum ve kardeşlik ilk defa gerçekçi bir temelde, her türlü oyun ve aldatmacaya son vermeyi içerecek bir uyanıklıkla anlam kazanabilir. Şimdiye kadar verdiğimiz bütün mücadeleler kesinlikle gerçek Kürt oluşumu içindir. Uzun vadeli ulusal çıkarlar, demokratik temel, herkese emeği ölçüsünde ve konumu itibarıyla yer verme ilk defa gerçekleşiyor; sömürgeciğin yüzyıllardan beri dayattığı ihaneti tasfiye etme ve gerçek Kürt kardeşliğini ortaya çıkarma imkan dahiline giriyor.

Komplolar ve ihanetler tarihini anlatım, en büyük direnmelerin ömrü birkaç ay olmuş. Kardeş kardeşe giriyor, birbirleriyle en yakın bağlar içerisinde ol-

dımcı olayım? İşte ulusal kurtuluş cephesinde yer var. Silahlarımızı verelim, biraz paramız var, onlarla birlikte harcayalım. Dağlarda mevzi tutmuşuz, bu mevzileri tutmak çok önemlidir. Burada kendilerine yer verelim. Bundan daha büyük destek olur mu? Eğer diplomasıyı dayatmak istiyorlarsa, o da artık direnmeye dayalı bir diplomatlık olmalı. Direnmeyi karalayan, direnmeyi tasfiye etmek isteyen bir diplomatlık olabilir mi? Kürdistan halkının canını ve kanını verdiği, her şeyini uğruna seferber ettiği direnmeyi esas alsınlar, ona göre diploması yapsınlar. Bundan daha iyi destek olabilir mi? Hepsini karşılıksız sunuyoruz. O halde PKK Önderlik gerçeğinden çıkarılacak sonuç, bütün eleştiri ve özelleştirisiyle tarihi bir ihtiyacı karşıladığıdır. PKK kendisini ispatlamıştır. Kendisini düzeltmesi gereken, cephe ve kongre (Ulusal Kongre) birliğine kadar giderek yol alma tutumunda olmayan kendileridir. Eksikliklerini gidersinler ve böylece onların da ulusal amaçları, halka verdikleri sözleri ve bağlılıkları bir anlam taşısın. Kesinlikle bu vesileyle söylüyorum, yıllardır ben bu çağırımı yaptım. Onlar sandılar ki zayıf olduğum için, PKK dardadır, tecrittedir diye yapıyorum. Eksik olmasınlar, bizi kötü göstermek için her şeyi yaptılar. Ama halkımız en büyük gücünü ve birliğini bizim etrafımızda ve PKK önderliğinde sağladı. Bu halk böyle kazanılmıştır. Bu birliğin bozulmasını dünya da gelse sağlayamaz. 1992'de dünya karşımıza geldi, bozamadı ve daha da güçlendik. O halde hiç olmazsa bu gerçeğe saygılı olarak, bundan sonra büyük birlik ruhuna doğru gelsinler. Onlarla da kardeşleşmeyi sağlayalım.

Bu vesileyle bir kez daha sesleniyorum: Özellikle 1993 Newroz'u'na yaklaşırken, bu tarihi dönemden geçerken, herkesin yeni bir durum değerlendirmesi yapmasını; Kürdistan'da, bölgede, dünyada ve yine ispatlanmış mücadele gerçeklerinin karşısında değerli mevziler tutmasını istiyoruz. Böylece bundan sonra, özellikle daha anlamlı bir biçimde amaçlarımıza ulaşmaya çalışıyoruz. En azından kendi önderlik gerçeğimizde onlara sunabileceğimiz en büyük ve bulunmaz yardım da budur. Bunun kıymetini bilmeleri onların çıkarınadır, karşılıksızdır.

Tekrar söylüyorum: Biz ne zayıfız ne de tecrit olmuşuz. En büyük birliği, en büyük gücü sağlayan bir hareketiz. Ama asla büyüklük kompleksine de kapılmıyoruz. Yıllarca bize karşı savaşmış da olsa, sıradan bir insanımız eğer kendini kabul ettirecek duruma gelmişse onu da kazanmaya, kişiliğine ve çabalarına üstün yer biçmeye açığız. Aslında bu konuda PKK'yi bir endişe kaynağı olarak görmek şurada kalsın, büyük bir dost güç, hem de kişiliklerine ve örgütlerine güç katacak bir dost güç olarak görmelerini ve buna göre tutumlarını doğru temelde geliştirerek karşılık vermelerini bekliyoruz. Bu aynı zamanda bütün Kürdistanlı örgütlenmiş güçlere ve yine çeşitli aşiret çetelerine, bireylere ve şimdiye kadar düşmana çeşitli biçimlerde hizmet etmiş, hatta korucu olmuş, ajan olmuş kişilere de bir çağrıdır. Bunların uğursuz tutumlarını sona erdirmelerini, düşmandan uzak durmalarını, yine ulusal kurtuluş saflarında yurtsever olmakla birlikte bir türlü gerekli rolünü oynamayanlara da bundan sonra yakınlaşmalarını, uygun birliktelikler dahilinde saf bağlamalarını, gecikmiş de olsa bu adımın çok şey kazandıracağını söylüyorum, bu son çağırıyla birlikte, herkese başarı dileklerimizi sunuyorum.

■ ■ ■

Biz kardeş kardeşe büyük dava için Güney'e mücadele etmeye, destek alıp vermeye geldik. Siz ise, "Türkiye ile çıkarlarımızı bozmayın, Türkiye bize yardım ediyor" adı altında partimize tasfiyeyi dayatıyorsunuz. Yüzlerce yoldaşımızı vurdurttunuz. Diğer parçalardaki tüm örgütlenmelere müdahale ettiniz. Gerekçe olarak da, "ABD böyle istiyor, Avrupa böyle istiyor, Türkiye'ye karşı bir şey yapılmasını istemiyoruz. Biz söz vermişiz, baba dostudur" diyorsunuz.

ruyoruz. Biz ulusal çelişki ve çatışmaları kesinlikle bir kan davası haline getirmiyoruz. Bizde böyle illellik yoktur. İlkellik, kan davasında ısrar etmektir. Karşı karşıya savaştıklarımızla da koşullar gerektirdiğinde anlaşmaya oturmak mücadelenin bir gerçeğidir. Bunlarla ne kadar şiddetli savaştıysak, halkın çıkarlarına son derece uygun bir amaçla anlaşmaya oturmaktan da çekinmeyiz. Bu, savaşırken de böyledir, barışırken de böyledir. Önemli olan, uzlaşma ve ittifakların bağimsizlik ve özgürlük davasında mücadelenin hizmetinde olup olmadığıdır. Halkımızın birliğine biraz yarar sağlayabilirse görüşeceğiz. Kimse bunda bir çelişki görmesin. Tam tersine, bunu doğru bir politik yaklaşımın uygun politik taktiklerle sürdürülmesi biçiminde değerlendirebilirsiniz.

Bazıları bu adımları çok art niyetlice ve politik ufuktan uzak bir biçimde eleştiriyorlar. Daha dün savaştığı güçle insan hiç oturur mu diyorlar. Biz daha önce de, hem de sık sık oturmuştuk. Savaşttık, yine oturuyoruz. Yarın belki yine savaşırız. Her şey doğru devrimci politikanın başarısı içindir. Hep sürekli savaş ve mücadele demek ne kadar yanlışsa hiç uzlaşmayalım, hiç ittifak yapmayalım demek de o kadar yanlıştır. Hep savaş demek, tecrit ve imhaya götürürse aynı biçimde hep barış, hep uzlaşma, aramızda hiç çelişki yok demek de teslimiyete ve imhaya götürür. Mücadele tarihimiz boyunca bu iki hataya düşmemeye büyük özen gösterdik. Bunun Kürdistan halkının yararına olan bir tutum olduğunu şimdi bütün halkınız kabul ediyor ve buna büyük değer biçiyor.

bütün ulusal güçler, yurtseverler ve demokratların geniş ve dar birlikteliklerine özen göstereceğiz. Sadece radikal kişi ve grupların değil, en önemlisi demokratları ve yine ulusal yönü olan kişileri kazanmayı da esas alacağız. Bunu bütün Kürdistan çapında en üst düzeyde bir kuruluş -örneğin bir Ulusal Kongre biçiminde somutlaştırma önerilerimizi hayata geçirmek isteyeceğimiz gibi, her parçanın özgün koşullarındaki cephelerini de yenileştirerek somutlaştırmaya çalışacağız. Özellikle Kuzey Kürdistan'da daha genişletilmiş bir ulusal kurtuluş cephesi önem arz ediyor. Bunun üzerinde duracağız. Sosyalistler arası ilişkileri değerlendirmek kadar, demokratlar ve yurtseverlerin ilişki ve dayanışma biçimlerine de açıklık getireceğiz.

Aynı şeyler bölgedeki ilerici yönetimler ve güçler için de geçerlidir; bunlarla ilişki ve dayanışmamızı geliştirmek için çaba harcayacağız. Bütün bunlar 1993'ün planlanmış çalışmalarında önemli bir yer tutar ve daha başarılı adımlar atılmasına imkan verecektir sanırım. Özellikle yükselen mücadele her zamankinden daha fazla devrimci ve yurtsever ittifaklara imkan veriyor. Bunu bizzat büyük çaba ile hazırlayan PKK öncülüğü, şüphesiz sonuçları da en iyi biçimde değerlendirmeyi bilecektir.

En önemlisi de serhildanlar taktiğini halkın öz savunma birlikleriyle birlikte daha da pekiştirmeye çalışacağız. Ulusal mücadeleyi sadece Kuzey Kürdistan için değil, Güney Kürdistan güçleriyle de geliştirmeye, bilgi alışverişini, ilişki ve irtibatların en anlamlısını yaratmaya çalışacağız. Bu konuda Ulusal Kongre iyi bir çatı teşkil edebilecektir. Bütün

ması gerekenler birbirlerini katlediyor. Bu büyük bir oyundu ve bu oyunu biz bozduk. Herkesin birbirine güç verme gerekliliğini hem teoride hem de pratikte ortaya koyduk. Kürtler için bu gerçekten büyük bir olaydır. Zaten bütün gücümle bunun üzerinde durdum, halen bunun komutasını yürütüyorum. Yani ben silah alıp savaşmıyorum, halkın içine girip ahkam kesmiyorum. Ama ciddi tutumu kendi içimde büyük bir dirayetle yürüttüğüm için, halkın çıkarlarını sürekli gözettiğim için, doğruya doğru, yanlışla yanlış demeyi her türlü kişisel yakınlıklardan daha önce gördüğüm için, doğal olarak Kürdistan tarihinin ve halkının büyük önderlik boşluğunu doldurmuş oluyorum. Aslında çok istekli olduğum için, çok peşinde olduğum için değil de, işin sırrını gözeyim diye biraz daha bilimsel alışkanlıkla ve devrimci iradenin saygınlığı nedeniyle, baktık bu iş ancak böyle götürülebilir, halk daha fazla istiyor, o zaman daha fazla cevap verelim dedik. Direnmek daha büyük örgüt gücü istiyor, o zaman daha iyi örgütlenelim. Düşman vahşidir, bastırıyor, tarihten silip süpürmek istiyor; silip süpürülmek için, ayakta kalmak için ne lazımsa onu bulalım. Bunun için yüklendikçe yüklenelim. Sonuç, çare bulunabilir.

PKK kendisini ispatlamıştır

Biz ölse de gam yemeyiz. Çünkü; kazandıklarımız yüzyıllara sığmayacak kadardır. Artık bunu görsünler diyorum. Gelsinler, kendilerini PKK'ye değil, bana değil, halka affettirsinler. Ben de onlara yardımcı olayım. Nasıl yar-

3. Dünya Savaşı'nı sonlandıracak en temel alternatif Önder Apo çizgisinde Kürt Özgürlük Hareketi'nin paradigmasıdır

Kadın Özgürlükçü, Demokratik, Ekolojik Toplum Paradigması olarak ortaya konulan; devlete karşı demokratik topluma dayalı demokratik konfederalizmi esas alan bu paradigmayla dünya halkları açısından yaşanan büyük umutsuzluğa son verilmiştir. Artık bir alternatif vardır. Artık kapitalist-emperyalist sistem, 'tek ideoloji, tek siyaset, tek ekonomik sosyal yaşam benim, kapitalist modernite yaşamından, sisteminden ayrı bir yaşam sistemi düşünülemez' biçimindeki anlayışı bu paradigmayla yerle bir edilmiştir.

Cemil Bayık

Dünya siyasi tarihinde her dönem göreceli bir statüko olagelmıştır. Bu göreceli statüko daha sonra toplumlarda, ülkelerde, devletlerde yaşanan siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik ve diğer gelişmeler çerçevesinde eski dengeler değişince yeni statükonun kurulacağı mücadele dönemleri başlamıştır. Çünkü siyasal, ekonomik, kültürel, toplumsal ve diğer alanlarda yaşanan gelişmeler, değişiklikler birçok toplumda gerileme ortaya çıkarırken, bazı topluluklarda ve ülkelerde ilerlemeye ve gelişmeye yol açmıştır.

Sınıflı, devletli, sömürülü toplumlar çağında ise iktidar olmak, güç olmak, yeni iktidar alanları elde etmek en temel hedeftir. Dolayısıyla; eski statükolar süreci ve sonrasında ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, askeri ve diğer alanlarda gelişme gösterenler yeni statükoların, toplumsal alandaki değişimler temelinde kendi lehlerine düzenlenmesini isterler. Kendisinin güçlendiğini, geliştiğini gören ülkeler, devletler, siyasal güçler eski statükoları kabul etmez, onun yerine kendilerinin gücüne uygun yeni dengelerin oluşmasını dayatırlar. Diğer yandan toplumlar da dinamiktir, ekonomik, sosyal, kültürel gelişme gösterirler. Bilinç düzeyinde, örgütsel düzeyde gelişme gösterirler ve kendi durumlarından memnun olmazlar. Kendi durumlarından memnun olmadıklarından dolayı da direnişe geçer, isyan eder ve mücadele ederler. Kendi siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel, idari durumlarının güçlenmesini sağlayacak değişimlerin yaşanmasını isterler. Bu yönüyle de durumlarını iyileştirmek için harekete geçerler.

Tüm bu gerçekler, eski statükoların biçilen elbiselerin dikiş tutmamasını, zorlanmasını, dağılmasını beraberinde getirir. Böyle bir süreç yaşanır. Eski dengelerin, statükoların, eski bedeninin, ve eski biçimin dağılması gerçekleşir. Bu dağılmayı sağlayan da bu biçimin üzerinde şekillendiği yapıların, siyasal durumun ve askeri dengelerin değişmesidir. Biçimi şekillendiren özün da-

yandığı siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel ve diğer dinamikler artık eski biçimi kabul etmez ya da eski biçim bunları kaldırmaz, dağılır. Bu da eskinin yıkıldığı, yeninin de hala oluşmadığı bir süreç ortaya çıkarır. Ya da buna yaratım anları, yaratım süreçleri de denilebilir. Kesinlikle toplumsal yaşamın doğasında bu vardır. Hatta birinci doğada da olan budur. Buna kaos süreci denmektedir. Önder Apo, kaos sürecini, eskinin dağıldığı, yeni özün kendine biçim aradığı süreç olarak değerlendirmektedir; "Kaos aralığı olgular dünyasında yeni biçim, tür ve yapılanma benzeri değişimler için gerekli olan karmaşayı ifade eder. Bir olgudaki çelişik yönler artık birbirleriyle ilişkiyi ve mevcut yapılanmayı sürdürmez duruma düşmüşlerdir. Biçim özü koruyamamakta, yetersiz, dar ve tahripkar olmaktadır. Bu durumda dökülmeler olur, hercümerç -kaos- doğar. Öz, kendini biçimden kurtarmış ama henüz yeni biçime varamamıştır. Parçalanmış eski biçim ancak yeni biçimler için kullanımla malzemesi durumundadır. Bu aralıkta aslında evrensel bir ilke çalışır gibidir. Evrenin yapı parçaları yakaladıkları kaosta hızlı değişimlerle yeni biçim düzenlenmesine geçer. Eğer yeni biçim düzenlenmesi parçacıkları tutabilecek uygunluktaysa kalıcı bir yapıya bürünür. Kalıcı yapının etrafında da yeni bir sistem doğar." Önder Apo'nun bu tanımı yaradılış anı; özgürlük sosyolojisi olarak da ifade edilmektedir. Yani biçimin dağılması, kaos sürecinin oluşması, oluşan yeni özün, yeni dengelerin kendisine yeni biçim araması sürecidir.

Soğuk Savaş döneminde statüko çok katıdır

Bu kaos süreci; toplumsal, siyasal, kültürel, askeri çatışmalar yaratır. Bu süreç aynı zamanda yoğun çatışmalar sürecidir. Yoğun mücadeleler sürecidir. Yeni biçime kavuşana kadar bu mücadeleler sürer. Siyasal alanda da ilişkiler, ittifaklar ortaya çıkar. Bu süreçte sık sık yeni ittifaklar kurulur, eski ittifaklar

dağılır. Böyle yoğun bir siyasal, sosyal, kültürel, askeri, ekonomik dinamizm ortaya çıkar. Bu mücadeleler sonucu yeni oluşan sosyal, kültürel, ekonomik, düşünsel, örgütsel, askeri dinamizme, gelişmelere en uygun cevabı bulanlar, en uygun cevabı bulma mücadelesi verenler, bu konuda yeni gelişmelere, yeni duruma uygun bir beden, bir siyasal yapılanma ortaya çıkaranlar, kaos sürecinin yeni biçim kazanmasına öncülük ederler, güçlü çıkarlar, önemli rol oynarlar. Bu başarıldığında artık yeni bir göreceli denge vardır. Zaten hiçbir zaman mutlak dengeden, mutlak statükodan, söz etmek mümkün değildir. Toplumsal yaşamın dinamizmi buna el vermez ama göreceli bir denge, statüko, biçim, beden oluşur. Bu da bazen elli, bazen yüz, bazen de yüz elli yıl sürer. Geçmişte iki yüz-üç yüz yıl süren bu göreceli statüko dönemleri, dünyadaki hızlı gelişmelere paralel olarak kısalmıştır. Çünkü, dinamizm ve gelişmeler eskiye oranla daha hızlıdır. Dünyada yaşanan düşünsel, bilimsel ve teknik devrimler her alanda önemli gelişmelere yol açmıştır. Bu da ister istemez göreceli statüko süreçlerinin giderek daha kısalmasını beraberinde getirmiştir. Günümüzde bu süreçler daha da kısalmıştır. Birinci Dünya Savaşı 1914'te başlamıştır. otuz bir yıl sonra ise on milyonlarca insanın ölümlüyle sonuçlanan İkinci Dünya Savaşı'yla yeni dengeler ortaya çıkmıştır. elli-altmış yıl sonra da, 1980'lerin sonunda Sovyetlerin dağılmasıyla birlikte yeni dengelerin kurulması süreci olan Üçüncü Dünya Savaşı ortaya çıkmıştır.

Şunu özellikle vurgulamalıyız ki, göreceli statükonun çok katı olduğu bir süreç de Soğuk Savaş dönemidir. Gerçekten de Soğuk Savaş döneminde statüko çok katıdır. Bırakalım devlet sınırlarının değişmesi, devletler içindeki rejimlerin değişmesi de kolay değildir. Soğuk Savaş döneminde kurulan dengeler gerçekten çok katı olmuştur. Hatta şu söylenebilir, dünya tarihinde Soğuk Savaş dönemi kadar dengelerin katı olduğu, dünyanın neredeyse ikiye bölündüğü bir dönem yaşanmamıştır.

Böyle bir dönem eski tarihlerde yoktur. Siyasi, askeri, toplumsal ve ekonomik, güç dengeleri vardır; en güçlü olan tabii ki, daha fazla bu dengeler içinde etkilidir. Ama yine de sınırlarda ve topluluklar arasında bir geçirgenlik vardır. Toplumsal, kültürel alışveriş biçiminde bir dinamizm vardır. Bir dünya bütünlüğü vardır. Ama Soğuk Savaş ile birlikte sistemler o kadar bölünmüş, o kadar çok katı olmuş, birbirlerinin karşısında öyle sert bir mevzilenme içine girmişlerdir ki, geçirgenlik dünya tarihinde olmadığı kadar katı olmuştur. Öyle ki, sistemler arasında çok katı yüksek duvarlar örülmüştür; neredeyse iki dünya ortaya çıkmıştır. Hem insanlık tarihi açısından, hem dünya açısından bu bir arıza durumudur. Bunun uzun sürmesi mümkün değildi. Çünkü; siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel, askeri, bilimsel-teknik tüm gelişmeler, dinamikler bu kadar katılığı kaldıramaz; bu sınırları zorlar ve bir değişimi dayatır.

Reel sosyalizm dağılınca bir boşluk doğdu

İşte bu gerçeklik içinde reel sosyalizmin devlet ve iktidar perspektifinden kopmaması, devlet ve iktidar perspektifinden kopmadığı gibi dogmatik, kalıpcı bir yaklaşımla siyasal, sosyal, ekonomik yaşama bakması kendisiyle beraber ciddi sorunları da getirmiştir. Öte yandan, kapitalist-emperyalist sistemin reel sosyalizmin bu zayıflıklarından faydalanarak askeri, siyasi, toplumsal, kültürel her alanda saldırılarını arttırması, sonuçta artık toplumların ihtiyacını karşılayamayan, iktidarcı devletçi sisteme de alternatif haline gelemeyen reel sosyalizmi çözülme sürecine sokmuştur. Çünkü reel sosyalizmin temel özelliği; kapitalist sisteme alternatif olmasıydı. Reel sosyalizm alternatif olarak varlığını sürdürüp geliştirebilirdi. Eskiye aşacak, yeni olacaktı. Bu nedenle 20. yüzyılda çok güçlü bir biçimde tarih sahnesine çıkmış, toplumları ve insanlığı etkilemişti. Ancak zaman içinde bırakalım alternatif olmasını, kendisinin de iktidarcı devletçi bir sisteme dönüşmesi,

yine bürokratinin ortaya çıkması, devlet kapitalizmi biçiminde bir sisteme dönüşmesi ve alternatif olamayanın dağılmasını beraberinde getirmiştir. Yine de 1917'den 20. yüzyılın sonuna kadar etkili olan reel sosyalizm, bütün dünyada halkları, insanları çekecek bir güce ve kudrete sahip olduğundan, dünyanın her yerinde önemli bir siyasi ve askeri güce ulaşmıştır. İktidarcı devlet sistemden kopmamasına ve bütün zaaflarına rağmen yarattığı büyük gelişmeler ve değişimler de olmuştur. Yine birçok yerde gelişen uluslararası kurtuluş savaşları emperyalist kapitalist sisteme karşı birçok siyasi gücün ortaya çıkmasını beraberinde getirmiştir. Yine 'Bağılantısızlar' denen ülkeler de reel sosyalist güçlere yakın olmuştur. Bu açıdan da dünya siyasal dengelerinde sosyalist kampın, reel sosyalist güçlerin çok önemli etkisi olmuştur. Yani dengeler içinde, statüko içinde çok önemli bir yere sahiptir. Zaten askeri güç olarak dehşet dengesi denen nükleer silahlar dengesi durumu yaşanmıştır.

1980'lerin sonu, 90'ların başında Sovyetler Birliği'nin dağılması sadece reel sosyalizmde bir dağılıma değil tüm dünya sisteminde bir dağılıma ve kaos sürecini ortaya çıkarmıştır. Sovyetlerin dağılmasıyla birlikte dünya siyasal dengelerinde büyük boşluklar ortaya çıkmıştır. En azından Sovyetlerin etki alanında büyük boşluklar ortaya çıkmıştır. Öte yandan reel sosyalizm halkları, toplulukları, emekçileri, ezilenleri, işçileri etkileyen ve alternatif bir hareket olarak bu güçleri etrafında toplayan bir özelliğe sahipti. Böyle bir etkisi vardı. Reel sosyalizm dağılınca bu yönüyle de bir boşluk doğdu. Çünkü mevcut kapitalist-emperyalist sistem zaten artık toplumlar tarafından benimsenmiyordu. Bu nedenle reel sosyalizm çok etkili hale gelmişti. Bu yönüyle reel sosyalizmin askeri ve siyasi etkisinin ortadan kalkmasıyla ortaya çıkan siyasi boşluk ve bu yönlü kaos yanında, kapitalist-emperyalist sisteme karşı alternatifin ortadan kalkması insanlık açısından ideolojik ve moral boşluklar ortaya çıkarp yeni alternatif arayışları gündeme

getirmiştir. Bu durum da düşünsel ve ideolojik alanda bir kaos demektir. Bu da bir yönüyle ideolojik boşluğu, inanç boşluğunu, moral boşluğunu ifade etmektedir. Sadece askeri ve siyasi dengelerde, ekonomik dengelerde boşluklar ortaya çıkmamıştır, öte yandan mevcut dünya içinde iktidarcı devletçi sistemin halkları tatmin etmemesi karşısında yaşanan ağır bir ideolojik boşluk da olmuştur. İnsanlık, manevi ve moral bir boşluk içine düşmüştür. Tarihte bunlara dinler cevap veriyordu, tarikatlar cevap veriyordu. Bin yıllardan sonra Avrupa'da rönesans ve reform hareketleri bu boşluğu doldurmaya yöneldi. Kapitalizmin emperyalist aşamaya gelmesi sürecinde de bilimsel sosyalizm bu boşluğa cevap olmaya çalıştı.

Tarih içindeki her siyasi dengenin dağılıp yeni siyasi dengelerin kurulma süreci, aynı zamanda belli ideolojik düşüncelerin de, moral değerlerin de ortaya çıktığı, onların da toplum adına dengelerde yer almak istediği bir süreç olmuştur. Bu bazen dinler, bazen tarikatlar, bazen mezhepler biçiminde olmuştur. O boşluklar öyle doldurulmuştur. Reel sosyalizmin dağılmasıyla birlikte böyle bir ideolojik moral boşluğun da doğduğu açıktır. Siyasal dengelerin dağılmasıyla birlikte ortaya çıkan kaos sadece ekonomik, sosyal, askeri anlamda yeni dengelerin oluşması ve biçimini bulmasını değil, aynı zamanda ideolojik, örgütsel, moral olarak da boşluğu dolduracak alternatif arayışı gündeme girmiştir.

Kapitalizm, ideolojik ve moral boşluğu dolduracak durumda değildir

Reel sosyalizm yıkılmıştır ama bu kapitalizmin, kapitalist-emperyalizmin başarısından dolayı olmamıştır. Böyle bir durum olsaydı o zaman tabii ki eski dengelerin yıkıldığı durumda hemen kapitalist-emperyalist sistem, onun ideolojik, siyasi, toplumsal değerleri hakim olurdu, o temelde de yeni dengelerin kurulması gerçekleşirdi. Ama kapitalizmin böyle bir gücü yoktur. Kapitalizm, ortaya çıkacak ideolojik ve moral boşluğu dolduracak durumda değildir. Sosyalizm, kapitalizme alternatif olarak ortaya çıkmış ancak reel sosyalizm kapitalizmin, kapitalist modernitenin esas aldığı devlet ve iktidar aygıtlarına sahip olduğu için onun bir türevi haline geldiği için dağılmış, yıkılmıştır. Bu dağılma ve yıkılma bir yönüyle de kapitalist sistemin dağılması ve yıkılmasıdır.

Sovyetler Birliği'nin dağılması, Soğuk Savaş denen sürecin bitmesi dünyanın birçok yerinde siyasi boşluklar ortaya çıkardı. Öte yandan dünyanın birçok yerinde Sovyetler Birliği'ne dayanarak ayakta kalan halklar, devletler vardı. Sosyalist kamp ile kapitalist sistem, NATO ile Varşova Paktı arasındaki dengelerde yaşayan, kendini var eden ülkeler vardı; Sovyetler'in dağılmasıyla birlikte bu karakterdeki ülkeler de boşluğa düştü. Bu durum kapitalist-emperyalist sistem için bu alanları doldurma fırsatı doğurdu. Nitekim Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte, birçok ülkenin kapitalist-emperyalist kampa yönelimi oldu. Öte yandan bu durumdaki toplumların, ülkelerin, devletlerin nasıl bir sistem kuracakları sorunu ortaya çıktı. Bir kısım ülke kapitalizme hızlı geçerken, önemli bir kısmı açısından ise nereye evrilecekleri konusu daha karmaşık bir durum ortaya çıktı. Reel sosyalizme dayalı devletçi-iktidarcı sistem ve devlet kapitalizmi yaşayan toplumlar tamamen kapitalizme döndüğünde toplumsal ihtiyaçlar

karşılanabilecek miydi? Bunların hepsi soru işaretiydi. Soğuk Savaş döneminde şekillenen devletlerde siyasi, toplumsal, ekonomik ve kültürel boşluk, karmaşa ve arayışlar ciddi siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlar ortaya çıkarmaya adaydı.

Kapitalist-emperyalist sistem reel sosyalizmin dağılmasıyla dünyanın tek hakimi olarak yeni bir dünya düzeni kurmaya yöneldi. Tek kutuplu bir dünya ya da sadece kapitalist-emperyalist sistemin hakim olduğu bir dünya gerçekleştirmek için kollar sıvandı. Reel sosyalizmin dağılmasıyla birlikte Sovyetler Birliği ve onun etkisindeki ülkelerin önemli bir bölümü hızlı bir biçimde kapitalizme doğru yol aldı. Bu durum, kapitalist sistem içindeki ülkelerin ve uluslararası tekellerin rekabetini hızlandırdı. O güne kadar reel sosyalizm karşısında ortak davranan kapitalist ülkeler, reel sosyalizmin dağılmasıyla

turya, Macaristan ve Osmanlı'nın olduğu bir cephe vardı. İkinci Dünya Savaşı ise Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra güçlenen, büyük güce ulaşan faşist Almanya'nın hem Sovyetler Birliği'ni tehdit etmesi, işgale yönelmesi, hem de Fransa ve İngiltere'nin dünya üzerindeki egemenliğine son vermek istemesi farklı bir savaş ortaya çıkardı. Sovyet Rusya ile Fransa'nın, İngiltere'nin ittifak yapması durumu gerçekleşti. Bu da cepheden bir savaştı. Öyle bir savaştı ki; dünyada görülmemiş bir otoriter diktatör sistem herkesi dize getirmek istiyordu. Almanya ve İtalya'daki faşist sistem çok zalim, askeri bir güce dayanan ve kendi dışında herkesi ezmek isteyen bir karaktere sahipti. Öyle ki, bunun sonucunda sosyalist sistem ile kapitalist sistemin yaratıcıları ittifak yapmak zorunda kaldılar.

Geç emperyalist güçler olan Almanya ve İtalya şahsında kapitalist-em-

peryalizmin en otoriter, en diktatör, en faşist, en zalim yüzü açığa çıktı. Kapitalist emperyalist sistemin en çirkin yüzünün açığa çıkması ve kendi içinde bile hiçbir farklılığa tahammül etmeyen bir durum yaşandı. Bu bakımdan o savaşa faşizme karşı demokrasi cephesinin savaşı dendi. Öyle ki; Sovyetler ile İngiltere ve Fransa demokrasi cephesinin içinde yer aldı. Hatta bu demokrasi cephesi içinde faşist sisteme karşı en büyük savaşı da Sovyetler Birliği verdi. Bu yönüyle demokrasi düşmanlığının önünü alan esas olarak Sovyetler Birliği oldu. Eğer bugün dünyada demokrasinin gelişmesinden söz ediliyorsa Hitler faşizminin yıkılmasından sonra daha fazla demokratik açılım, demokratik değerler yerleşti deniliyorsa bunda Sovyet Rusya'nın, sosyalistlerin ve komünistlerin faşist sistem karşısında büyük bedeller ödeyerek başarı kazanmasının büyük rolü vardır.

İkinci Dünya Savaşı; faşist sistemin karakterinden dolayı gerçekten de ağır ölümlere yol açan, çok ağır zayıflatan bir savaş oldu. Soğuk Savaş'la birlikte daha büyük ve kanlı savaşlar ortaya çıkarabilirdi. Nitekim nükleer savaş tehdidi ortaya çıktı, dehşet dengesi ortaya çıktı. İkinci Dünya Savaşı'nda kullanılan atom bombası deneyimi vardı ve bir nükleer savaşı insan-

Üçüncü Dünya Savaşı süreci farklı özellikler taşımakta

Küresel kapitalizm ve tüketim toplumu çağında belli bir yere belli ülkelerin girmesi, diğerlerinin girmemesi gibi bir durum, hiçbirinin çıkarına değildi. Bilimsel teknik devrimle gelişen kapitalizmin yeni aşamasının ülkeleri, coğrafyaları parçalayarak değil de, ülkeler

ve coğrafyalar içinde belli gücün daha hakim olduğu, diğer güçlerin daha gerilediği bir piramit biçiminde bir hakimiyetin olduğu yeni bir dünya düzeninin, kapitalist dünya düzeninin kurulması durumu söz konusu olacaktı. Çünkü mevcut durumda artık sosyalist ülkeler kalmamıştı. Çin de, Sovyetler Birliği de, Sovyetler Birliği'ne ait ülkeler de hepsi kapitalist mantıkla, zihniyetle, üretimle varlıklarını sürdürüyorlardı. Zaten kapitalist ülkelerin tümü birçok bakımdan sermayenin serbest ve güvenli dolaşımını ifade eden anlaşmalar yapmıştı. Üçüncü Dünya Savaşı böyle bir kapitalist sistem gerçekliği içinde sürecekti.

Üçüncü Dünya Savaşı'nın bir boyutu da tarih boyu yeni siyasi dengelerin kurulma sürecinde olduğu gibi bir taraftan egemenler arasında mücadele sürerken, diğer taraftan halklar da bilinç düzeylerinin gelişmesiyle, örgütlülük düzeylerinin gelişmesiyle yeni kurulacak devlet sistemlerinde, siyasi sistemlerde kendi yerlerinin etkin olması için mücadeleye etme biçiminde olacaktı. Bu da geçmişteki klasik devrimler gibi bir yerde devrim yapıp diğerini tümenden tasfiye etme durumunda değil de halk güçlerinin, devrimci güçlerin mücadele ederek kendi pozisyonlarını güçlendirdiği, daha etkili kıldığı yeni bir mücadele süreci, yeni bir devrimci mücadele süreci olacaktı. Yeni devrim mücadeleye süreci de gelişen kapitalizme karşı onu geriletecek, kendi konumunu güçlendirecek yeni bir devrim anlayışı oluyordu. İşte bu çerçevede hem halkların mücadelesinin, hem emperyalist güçlerin mücadelesinin boşlukları doldurmak istediği bir Üçüncü Dünya Savaşı dönemi başladı.

Diğer taraftan da toplumlar ve ülkeler o güne kadar çeşitli devletler ve siyasi sistemler tarafından yönetiliyordu. Bu yönüyle de eski sistemle var olan devletler vardı, dengeler vardı, siyasi güçler vardı. Bunlar da kendi konumlarını koruma savaşı yürüteceklerdi. Bunlar esas olarak statükoyu koruyan güçler olarak, bu mücadelede yer alacaklardı. Emperyalist kapitalist sistem kendilerine yeni devlet düzeni kurarken, halklar eski dengelerin yıkıldığı, yeni dengelerin kurulduğu süreçte her yerde kendi pozisyonlarını güçlendirmek isterken, statükocu diyebileceğimiz eski dengeler içinde var olmuş devletler ve siyasi güçler de kendi pozisyonlarını korumaya çalışacaklardı.

Bu çerçevede Üçüncü Dünya Savaşı süreci, farklı özellikler taşımaktaydı. Emperyalist güçlerin cepheden değil de her siyasi gücün kendisini etkin kılmak istediği, özellikle yerel güçlerin kullanıldığı, savaşın yerleştiği bir siyasi, askeri mücadele durumu ortaya çıkacaktı. Öte yandan küresel kapitalizmin gelişmesi, reel sosyalizmin dağılmasıyla birlikte dünyanın bütünlüğünün küresel kapitalizme ve yeni kapitalist gelişmeye göre şekillenmesi gerektiğinden, gümrük duvarları yüksek ya da kendisini dışa kapatmış ve bu temelde siyasi ve askeri egemenlik sağlayan sistemler yerine, sermayenin serbest ve güvenli dolaşımına engel olmayan, belli yönleriyle liberalize edilmiş, sistemin hizmetine konulmuş devlet modellerine geçme hedefi vardı. Kapitalist emperyalist güçlerin bu hedefiyle klasik iktidar bloklarının kendini eski düzeyde sürdürme anlayışı ve politikaları da belli bir çekişme içindeydi. Diğer taraftan da halk güçleriyle hem bu statükocu güçler arasında, hem de emperyalist kapitalist güçler arasında bir çelişki ve mücadele dönemi başlamıştı. Eski dengelerin yıkıldığı, yeni dengelerin kurulacağı

Üçüncü Dünya Savaşı'nın çelişkileri, mücadele tarzı, hedefleri bu çerçevede ortaya çıkmış bulunuyordu.

Birinci Körfez Savaşı

Yeni kurulacak dengede kimler güç olacak? Bölgesel düzeyde kimler güç olacak? Yeni dünya düzeni sürecinde ülkelerde hangi siyasal güç odakları kendini etkili kılacak? halkların bu dengelerde, bu ülkeler içinde siyasal, toplumsal, ekonomik, kültürel güçleri ne kadar yer alacak? Bu yönlü mücadeleler her yerde sürmektedir. Özellikle de Sovyetler Birliği'nin en etkin olduğu yerlerin başında olan ve dağılmasıyla büyük boşluklar ortaya çıkan Balkanlar'da yerel güç odakları arasındaki mücadele şiddetlenmiştir. Kafkasya'da bu çatışmalar görülmüştür. Afrika'da, Uzak Doğu'da yeni dengelerin kurulma süreciyle ilgili çatışmalar ortaya çıkmıştır. Ancak en büyük çatışma durumu ise dünyanın omurilik soğanı olan, dünya dengelerinin kurulduğu Ortadoğu'da yaşanmaktadır. Hatta Üçüncü Dünya Savaşı dediğimiz savaşın en önemli sonucu; Birinci Körfez Savaşı denilen savaştır. Reel sosyalizmin dağılması, Soğuk Savaş'ın kalkmasıyla birlikte Ortadoğu'da çıkan siyasal boşlukları kim dolduracak? Uluslararası güçler, ABD, Avrupa, Ortadoğu'daki dengeleri nasıl şekillendirecek? Bu dengeler içinde bölgenin klasik güçleri ne kadar yer alacak? Halkların bu yeni Ortadoğu düzeninde yeri ne olacak? Böyle yeni bir savaş süreci başlamıştır. Zaten ABD'nin öncülüğünde Büyük Ortadoğu Projesi ortaya konulmuştur.

İran Devrimi sonrası İran'a karşı savaşırlan ve İran Devrimi'nin Ortadoğu'ya taşırılmasında engel olarak kullanılan Irak, ABD ile batılı ülkeleriyle İran Devrimi'ne karşı savaştığı dönemde kurduğu ilişkiler çerçevesinde Ortadoğu'da bir hamle yaparsa kendisine karşı çıkılmayacağını düşünerek, Soğuk Savaş'ın son bulduğu, eski dengelerin yıkıldığı dönemde kendisini Ortadoğu'da etkili kılmak, Arap dünyasının en güçlü lideri, öncüsü, Ortadoğu'yu, Arap dünyasını şekillendiren lideri olmak için Kuveyt'i işgal etmiştir. Saddam Hüseyin ortaya çıkan boşluğu böyle 'kendi lehime değerlendiririm' demiştir. O süreçte Ortadoğu'da önemli askeri ve siyasi güç olarak bunu kendisine hak görmüştür. Bazı stratejistler, yazarlar, analistler, 'ABD'nin Saddam'ın Kuveyt'e girmesinin önünü açarak bunu bir savaş gerekçesi yapıp Ortadoğu'da kendi düzenini kurmak istediği' biçiminde değerlendirmeler yapmıştır. Bu değerlendirmeler ne kadar doğru, ne kadar yanlış ayrı bir konu ama sonuçlara bakıldığında Saddam'ın Kuveyt'e girişi, ABD'nin müdahalesine zemin olmuş, Birinci Körfez Savaşı dediğimiz savaş yaşanmıştır.

Bu savaş aynı zamanda belirli bir cepheleşmeyi de ortaya çıkarmıştır. ABD, çeşitli uluslararası güçleri yanına almış, Saddam da dolaylı dolaysız bazı destekler almıştır. Özellikle Ortadoğu'da, Arap dünyasında etkili olan FKÖ'yu yanına alarak, FKÖ ile birlikte Arap dünyasının liderliğini yapacağını düşünmüştür. Ancak bu savaş sonucu Saddam yenilgiye uğramış, Kuveyt'ten çıkartılmıştır. Kuveyt'ten çıkarıldığı gibi, Irak üzerindeki egemenliği de sınırlandırılmıştır. Özellikle Başûrê Kurdistan'a yönelik hava hareketleri engellenmiş, 36. Paralelin kuzeyine Irak ordusunun geçmeyeceği bir sistem kurulmuştur. Başûrê Kurdistan'a yerleştirilen Çekiç Güç ise Irak'ın egemenlik alanını sınırlayan bir askeri

güç olmuştur. ABD diğer yandan Birinci Körfez Savaşı'yla Ortadoğu'da askeri gücünü artırmış, siyasi olarak da güçlenmiştir. Başûrê Kurdistan'da KDP ve YNK'yi güçlendiren, onların güç olmasını sağlayan bir politika izlemiştir. Bu politikayla Ortadoğu'da önemli bir nüfusa sahip Kürt halkı içinde KDP ve YNK'nin etkili olmasını, Önder Apo öncülüğündeki Kürt Özgürlük Hareketi'nin sınırlandırılmasını, etkisizleşmesini hedeflemiştir.

Soğuk Savaş'ın dağılması, reel sosyalizmin yıkılması sonrası özellikle alternatif sistem olan sosyalist cemahta, sosyalist dünyada, ciddi bir kriz yaşanmıştır. Reel sosyalizmin

lumsal memnuniyetsizliği arttıran yeni bir durum ortaya çıkarmıştır.

Kapitalist sistem Büyük Ortadoğu Projesi'ni geliştirmek istemiştir

ABD, sermayenin serbest ve güvenli dolaşımını hedefleyen yeni bir Ortadoğu, yeni bir devletler düzeni yaratmak istemiştir. Bu açıdan klasik, çok katı ulus devletleri gevşetme, biraz liberalize etme ve bu temelde de tüketim toplumu aşamasının ihtiyaçlarına cevap veren bir siyasal ve toplumsal düzen oluşturma hedefiyle Ortadoğu'ya yönelmiştir. BOP'u bu çerçevede şekillendirmek istemiştir.

PKK'nin siyasal çizgisi başından itibaren halkların kardeşliğine dayalı siyasal çözümler arayan bir çizgi olmuştur. Bu çizgi Önder Apo'nun şahsında çok tutarlı bir siyasal yaklaşıma, mücadeleye, ilişkiye dönüştüğü için Ortadoğu'nun temel sorunu olan Kürt sorununun halkların kardeşliği temelinde demokratik çözüm eğilimini güçlendirmiştir. Önder Apo'nun Ortadoğu'daki varlığı, özellikle Ortadoğu gerçeğini tanıması başta Araplar olmak üzere Ortadoğu halklarıyla çok önemli dostluk ilişkilerinin gelişmesini beraberinde getirmiştir.

krizi, yıkılması genel olarak bütün sosyalist hareketlerin krizi ve gerilemesi biçiminde bir durum ortaya çıkarmıştır. Kapitalist-emperyalizm karşısında alternatif olarak ortaya çıkan reel sosyalizmin dağılması, sosyalizmin yükselen değer olma özelliğini kaybetmesine ve giderek her yerde daralmasına yol açmıştır. Çünkü, ideolojik ve teorik olarak ortaya konulan tezler ve bu temelde gerçekleştirilen pratik, kapitalist-emperyalist sistem karşısında istenilen sonucu alamamış, sonunda yıkılmıştır. Kuşkusuz siyasal mücadeleler tarihine, emekçilerin, ezilenlerin mücadele tarihine önemli birikimler, değerler, tecrübeler katmıştır. Birçok bakımdan önemli gelişmeler sağlamıştır. Bu yönüyle önemli bir girişim ve deney olmuştur. Birçok olumluluk da ortaya çıkarmıştır. Ama bir bütün olarak kapitalist-emperyalist sistem karşısında kendisini ayakta tutamamıştır. Reel sosyalizmin yıkılmasıyla birlikte kapitalist-emperyalist sistem, neo-liberalizmle, sermayenin serbest ve güvenli dolaşımını denenen yeni ekonomik konseptiyle, siyasal sistemde değişiklik yaparak kendini dünyada hakim kılmak istemiştir. Bu, bir yönüyle kapitalizmin kendisini yenilemesi, uyarlaması gibi bir durum olurken, liberalizm, neo-liberalizm böyle bir durumu ifade ederken, diğer taraftan ise reel

işte bu dönemde, dünyada sosyalist güçler zayıflayıp etkisiz kalırken, neo-liberalizme dayalı kapitalist sistem, kendini her yerde etkili kılmak, özellikle de Ortadoğu'ya Körfez Savaşı'yla müdahale edip kendini bu çerçevede yeni bir sisteme kavuşturmak isterken, Önder Apo öncülüğündeki Kürt Özgürlük Mücadelesi, dünyadaki diğer sosyalist hareketlerin aksine kendini daha etkili kılan ve güçlendiren hale getirmiştir. Özellikle de Önder Apo'nun öncülüğünde PKK'nin ideolojik, teorik, siyasi olarak önemli değerlendirmeler yapması, reel sosyalizmin yıkılma pratiğinden sonuçlar çıkarması, bunu bir eleştiri-özeleştirisi konusu yaparak sosyalist güçleri zayıflatan etkenleri kendi ideolojik, teorik, programatik, örgütsel sisteminden çıkararak eleştiri-özeleştirisi çerçevesinde sosyalizmin özüne uygun yaklaşım ve yapılanmaları ortaya çıkarma çabası; PKK'yi, Kürt Özgürlük Hareketi'ni dünyada sosyalist hareketlerin tıkanıdığı bir dönemde Kurdistan'da ve Ortadoğu'da giderek etkisini arttıran bir konuma getirmiştir.

Kapitalist-emperyalist sistem, Ortadoğu'da etkisini arttırmak ve kendine bağlı işbirlikçi güçleri güçlendirmek isterken, PKK'nin öncülük ettiği Özgürlük Mücadelesi'nin başta Bakurê Kurdistan olmak üzere tüm Ortadoğu'da gelişmesi durumu yaşanmıştır. Bu durum aynı zamanda reel sosyalizmin yıkılmasının

tur. Bu çizgi Önder Apo'nun şahsında çok tutarlı bir siyasal yaklaşıma, mücadeleye, ilişkiye dönüştüğü için Ortadoğu'nun temel sorunu olan Kürt sorununun halkların kardeşliği temelinde demokratik çözüm eğilimini güçlendirmiştir. Önder Apo'nun, Ortadoğu'daki varlığı, özellikle Ortadoğu gerçeğini tanıması başta Araplar olmak üzere Ortadoğu halklarıyla çok önemli dostluk ilişkilerinin gelişmesini beraberinde getirmiştir. Zaten PKK Ortadoğu'ya açıldıktan sonra Filistin örgütleriyle çok önemli ilişkiler geliştirilmiştir. Hem Lübnan'da kalmıştır, Filistinliler ve diğer Arap örgütleriyle, Araplarla ilişkiler geliştirilmiş hem de Suriye'de Suriye dev-

kendini etkili kılan uluslararası güçler için tehlikeli bir gelişmedir.

PKK Ortadoğu'nun en etkili gücü haline gelmektedir

Uluslararası güçler, Ortadoğu'da etkisini, varlığını işbirlikçilere dayanarak yürütüyordu. PKK'nin hem Kürtler içinde hem de bölge halkları içinde, halkların kardeşliğine dayanan bir siyasal anlayışı geliştirmesi, doğrudan kapitalist sistemin, Ortadoğu düzenine karşı bir alternatif oluyordu. Bu da Ortadoğu'da Sovyetlerin dağılması sonrası ortaya çıkan siyasal boşluk ve bu siyasal boşluğun kapitalist emperyalist güçler tarafından doldurulup, Büyük Ortadoğu Projesi temelinde yeni bir düzene kavuşturulması amacı ve hedefiyle gelişen bir durumdu.

Bu açıdan Önder Apo'nun çizgisini, Büyük Ortadoğu Projesi önünde engel olan, alternatif bir çizgi olarak görmüş ve bunun önünü kesmek istemişlerdir. Her ne kadar KDP ve YNK'ye destek vererek onları Kürtler içinde güçlendirmek istemişlerse de yıllar göstermiştir ki, KDP ve YNK'ye verilen büyük desteğe rağmen PKK; Kürtler içinde etkisini arttırmakta, giderek KDP ve YNK'yi sınırlayan bir siyasal güce dönüşmektedir. Özellikle Kurdistan'ın büyük parçası olan Bakurê Kurdistan'da PKK'nin etkili olması, yine Rojava Kurdistan'ında PKK'nin etkinliğinin gelişmesi, Rojhilat'ta belli bir etki düzeyine ulaşması, bu temelde sadece KDP ve YNK'yi sınırlayan değil, Türkiye, Suriye ve bölge siyasetinde PKK'nin etkisinin artması, işbirlikçiliğe dayalı Büyük Ortadoğu Projesi'nin alternatifi haline gelen bir hareketin var olması durumunu ortaya çıkarmıştır. Ne NATO'nun ikinci büyük ordusu olarak düşünülen ve Ortadoğu'da kapitalist emperyalist sistemin düzeni için kullanılması hedeflenen Türkiye ve Türk ordusu, Kürt Özgürlük Hareketi'nin gelişimini, mücadelesini durdurabilmiş, ne de KDP ve YNK'ye verilen destekle Kürt Özgürlük Hareketi'nin gelişimi engellenebilmiştir. Bırakalım engellemeyi, Ortadoğu'da yaşanan siyasal boşluğu en fazla da PKK'nin doldurabileceği, PKK'nin faydalanabileceği bir zemin ortaya çıkmıştır. Gerçekten de Ortadoğu'da eski dengeler yıkılırken, yeni dengeler daha kurulmamışken Ortadoğu'nun bu siyasal boşluk sürecinde PKK giderek Ortadoğu'nun en etkili gücü haline gelmektedir. İşte Önder Apo'ya ve Kürt Özgürlük Hareketi'ne yönelik Uluslararası Komplö'yu ortaya çıkaran durum ve gelişmeleri bu çerçevede ele almak gerekmektedir.

Kapitalist emperyalist sistem, tüm dünyada kendisine alternatif bir ideolojik siyasi çizginin kalmadığını düşünüyordu. Sovyetler'in Ortadoğu'dan çekilip Ortadoğu'daki gücünü yitirmesiyle birlikte, kendisine Ortadoğu'da engel olacak herhangi bir siyasal gücün kalmadığını sanıyordu. Filistin örgütleri belli yönleriyle ABD'nin politikalarına her zaman karşı olmuşlardı; ama Birinci Körfez Savaşı'nda Saddam'ın yenilmesinden sonra Filistin örgütlerinin de Ortadoğu'da etkisi kalmamıştı. Artık Ortadoğu halklarını sürükleyen, Arap dünyasında heyecan yaratan, alternatif bir sistem olma özelliğini taşıyan olma durumlarını kaybetmişlerdi. Zaten sadece Ortadoğu'daki diğer ülkeler değil, Filistinliler de Sovyetler Birliği'nden önemli destek alıyordu. Sovyetler Birliği Ortadoğu genelinde, Birleşmiş Milletler zemininde de dünya genelinde Filistinlilerin mücadelesine destek oluyordu. Hem Sovyetler Birliği'nin dağılması, hem de Birinci Körfez Savaşı'nda Sad-

Türkiye, Suriye ve bölge siyasetinde PKK'nin etkisinin artması, işbirlikçiliğe dayalı Büyük Ortadoğu Projesi'nin alternatifi haline gelen bir hareketin var olması durumunu ortaya çıkarmıştır. Ne NATO'nun ikinci büyük ordusu olarak düşünülen ve Ortadoğu'da kapitalist emperyalist sistemin düzeni için kullanılması hedeflenen Türkiye ve Türk ordusu, Kürt Özgürlük Hareketi'nin gelişimini, mücadelesini durdurabilmiş, ne de KDP ve YNK'ye verilen destekle Kürt Özgürlük Hareketi'nin gelişimi engellenebilmiştir. Bırakalım engellemeyi, yaşanan boşluktan PKK'nin faydalanabileceği bir zemin ortaya çıkmıştır.

sosyalizm döneminde kendini etkin kılan sosyal demokrasinin gerilemesi, reel sosyalizm karşısında kendisini ideolojik ve siyasi olarak ayakta tutmak için halka, topluma sunduğu süspansiyonları, sosyal ve ekonomik destekleri, fonları geri çekmesi gibi bir durum ortaya çıkmıştır. Özellikle de reel sosyalizmin yıkılmasından sonra uluslararası şirketler ve şirketlerin dayandığı ülkeler arasındaki mücadele nedeniyle tekellerin güçlendirilmesini hedeflemiştir. Dolayısıyla da toplumsal fonların kaldırılması, bunların şirketlere aktarılması gibi bir durum ortaya çıkmıştır. Bu da reel sosyalizmin dağılmasından sonra kapitalizmin kendini yeni dünya düzeni biçiminde hakim kılmak isterken, kapitalizmin toplumla karşı karşıya gelmesini ve top-

dan sonra Ortadoğu'da oluşan büyük siyasal ve ideolojik boşluğun doldurulmasını sağlayacak alternatif bir gücün ortaya çıkması anlamına gelmektedir. Özellikle kapitalist-emperyalist sisteme karşı mücadele eden alternatifin yıkıldığı, sosyalizmin etkisinin zayıfladığı bir dönemde, PKK'nin kendisini dünya dengelerinin kurulduğu Ortadoğu'da yeni dengeler açısından kapitalist-emperyalist sisteme karşı alternatif bir güç haline getirmesi, Kürt Özgürlük Hareketi'nin sadece somut olarak savaştığı Türkiye ile karşı karşıya gelmesini değil, kapitalist-emperyalist sistemle de karşı karşıya gelmesini beraberinde getirmiştir.

PKK'nin siyasal çizgisi başından itibaren halkların kardeşliğine dayalı siyasal çözümler arayan bir çizgi olmuş-

ler açısından da işbirlikçilik zeminini zayıflatan bir siyasal çizgi olmuştur. Bölgedeki Arap, Fars, Türk egemenleri hep dış güçlere dayanarak kendilerini var etmeyi hedefliyorlardı. Yine Kürtlere karşı savaşta dış güçlere dayanıyorlardı. Bu yönüyle hem Kürtler açısından hem bölge halkları açısından işbirlikçiliğin siyasette etkili olduğu bir Ortadoğu siyasal düzeni vardı. Önder Apo'nun öncülüğündeki Özgürlük Hareketi çizgisi sadece Kürtler içinde değil, bölge halkları içinde de işbirlikçiliğin ayaklarını zayıflatan, işbirlikçiliğe dayalı değil de halkların kardeşliğine dayanan, halkların kardeşliğine dayalı demokratik siyasal çözümler, arayışlar geliştiren yeni bir çizginin güçlenmesi zeminini ortaya çıkarmıştır. Bu tabii ki Ortadoğu'da işbirlikçiliğe dayalı olarak

dam'ın yenilmesi FKÖ'nün konumunu çok zayıflattı. Bu iki etkenin birleşmesi, Filistinlilerin bölgede bir siyasal alternatif olma, heyecan yaratma özelliğinin ortadan kalkmasını beraberinde getirdi. İşte bu ortamda PKK hem sosyalist çizgisiyle dünyada alternatif olma iddiasını sürdürmüş hem de Ortadoğu'da halklar için tek heyecan yaratan, halkların özgür ve demokratik yaşamı için tek ideolojik ve siyasal çözüm üreten güç olarak kalmıştır. Öte yandan herhangi başka bir ideolojik güç de olmadığı için, PKK'nin bu ortamda bırakalım geriletilmesi, gelişme dinamikleri fazlasıyla artmıştır. Sadece Kürtler içinde değil, bütün Ortadoğu'da PKK'nin ideolojik ve siyasi gücü artmıştır. Öyle ki, Önder Apo'yu Selahaddin Eyyubi gibi gören Arap aydınları olmuştur. Sadece mevcut Ortadoğu siyasal sistemlerine, Ortadoğu'daki egemen güçlere karşı alternatif olarak görülmemiş, aynı zamanda Ortadoğu'daki kapitalist emperyalist sisteme karşı Ortadoğu kimliği, kişiliğinin duruşunu ifade eden bir önderlik gerçeği, bir mücadele çizgisi olarak Selahaddin Eyyubi'yle özdeşleştirilmeye başlanmıştır.

Türkiye'nin çökmesi NATO'nun en büyük ordusunun çökmesi demektir

Daha ilk günden itibaren PKK'yi ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etme görevi verilmiş Türk ordusu ve Türkiye, bırakalım Önder Apo'nun çizgisini etkisizleştirmeyi, PKK'yi geriletmeyi, Kürt Özgürlük Hareketi karşısında dağılma ve yıkılmaya karşı karşıya kalmıştır. Ne kadar saldırsa da, hangi yol ve yöntemleri izlese de bir türlü Kürt Özgürlük Hareketi'ni etkisizleştirecek bir sonuç elde edememiştir. Köyleri yakıp yıkmış, faili meçhul cinayetleri yapmış, zindanları doldurmuş, her türlü zulüm ve işkenceyi denemiş, Kürtleri, Kürdistan'dan kopartıp metropollere sürerek Kürdü güçsüzleştirmek istemiş ama bütün bu uygulamalar sonuç vermemiştir. Savaş ekonomisi sonucu ekonomik çöküntüyle karşı karşıya gelmiştir. Toplumsal ve kültürel yaşam yozlaşarak bitme noktasına gelmiştir. Türkiye askeri olarak başarısız olduğu gibi, siyasal, toplumsal, kültürel ve ekonomik olarak da büyük bir çöküntü içine girmiştir. Türkiye'nin çökmesi demek; NATO'nun en büyük ordusunun çökmesi, Batı'nın Ortadoğu'daki ajan ayağının çökmesi olduğu gibi, reel sosyalizmin yıkıldığı, eski dengelerin yıkıldığı, yeni dengelerin kurulma mücadelesinin verildiği Üçüncü Dünya Savaşı ortamında Ortadoğu'da, Önder Apo çizgisinin, PKK'nin güç olması durumu ortaya çıkmıştır. PKK'nin öncülük ettiği mücadelenin Türk devletini çözmesi, dağıtması durumu Kürt Özgürlük Hareketi'nin tüm Türkiye'de etkili olmasını, bu temelde de Ortadoğu'da Önder Apo ve PKK çizgisinin hakim olmasını sağlayacaktır.

Bu temelde kapitalist emperyalist sistem, BOP'la yeni bir Ortadoğu düzeni kurmak isterken, bütün alternatiflerin yok olduğunu düşünüp sadece Ortadoğu'da değil, dünyada dikensiz gül bahçesinde yürüyerek kendi düzenini kuracağını sanırken, karşısına halkların kardeşliğine dayalı özgür ve demokratik Türkiye projesi alternatifinin çıkması, kapitalist emperyalist sistemi ürkütmüştür. Zaten Türk devleti artık, 'ben başaramıyorum, ben sonuç alamıyorum, ben dağılılacağım, ben bakımdan bana destek vermek zorundasınız', dayatması yapmıştır. Hatta bunun için Suriye'ye savaş açmıştır. NATO'nun, Avrupa'nın ve

ABD'nin böyle bir savaşın içine girmesini dayatmıştır. Bu dayatmayı sadece Türkiye değil KDP ve YNK de yapmıştır. Çünkü ABD'nin verdiği tüm desteğe rağmen PKK karşısında gerileme durumundaydılar. Özellikle KDP, kendisini Başûr'un sahibi, bütün Kürtlerin sahibi, etkin gücü olarak görürken, giderek tüm den etkisizleşeceği bir durum ortaya çıkmıştır. 1997'de PKK ile yaptığı savaşta onu Türk devleti kurtarmıştır. Sadece Türkiye değil, KDP ve YNK de, ABD'ye başvurarak PKK'nin önünün alınmasını, etkisizleştirilmesini istemişlerdir. Bütün dünyaya PKK'nin terörist olduğu konu-

sunda dosyalar verdikleri, mektuplar gönderdikleri bilinen bir gerçektir.

PKK'yi terörist ilan eden, PKK'yi hedef gösterip dünyanın saldırmasına yol açan esas olarak Türkiye değildir; PKK'nin terörist bir örgüt olarak gösterilmesi, dünyanın hedefi haline getirilmesi ve ona saldırtılmasında esas rol oynayan KDP ve YNK'dir. Çünkü Kürtler; 'Kürtler terörist diyorsa, Kürtler PKK'nin aleyhinde bu kadar konuşuyorsa' bu o zaman inandırıcı olur. Dünya siyasi güçlerinde, kamuoyu tarafından da PKK'nin böyle kabul edilmesine yol açar. Önder Apo'ya ve Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı Uluslararası Kompo süreci geliştirilirken bu süreci, bu komployu dayatan sadece Türkiye ya da kapitalist-emperyalist sistemin öncü gücü ABD olmuştur. Bütün bu saldırılara siyasal meşruiyet kazandıran, bu saldırıları hızlandıran özellikle KDP'nin, ABD'ye ve diğer güçlere çağrı yaparak, mektuplar göndererek, PKK'nin önünün alınması, PKK'ye bir müdahale yapılmasını istemesi gerçeği vardır.

Uluslararası Kompo üç temel etken üzerinden gelişmiştir

Türkiye ile birlikte böyle bir Uluslararası Kompo'yu dayatırlarken, esas olarak da Önder Apo'yu hedef almışlardır. Önder Apo etkisizleştirilmeden, Önder Apo saf dışı edilmeden, Önder Apo'nun öncülüğü ortadan kaldırılmadan; PKK'nin etkisizleştirilmeyeceği söylenmiştir. Bu açıdan Uluslararası Kompo; esas olarak Önder Apo'yu hedeflemiştir. Bunda KDP'nin rolü gerçekten de çok önemli ve belirleyicidir.

Bu çerçeveden bakıldığında Uluslararası Kompo, üç temel etken üzerinde gelişmiştir. Birincisi; kapitalist-emperyalist sistemin Ortadoğu'da kurmak istediği Büyük Ortadoğu Projesi önünde Önder Apo öncülüğündeki PKK'nin ideolojik, örgütsel, askeri ve siyasi olarak BOP projesine alternatif

olarak gelişmesi olasılığına karşı harekete geçmiştir. Çünkü ABD, Birinci Körfez Savaşı'nda sınırladığı Irak BAAS rejimini tümünden yıkıp oraya dayanarak Ortadoğu'da yeni düzenini kurmak istiyordu. Bu açıdan İkinci Körfez Savaşı'yla Üçüncü Dünya Savaşı'nı yeni bir boyuta taşıyacaktı. Böyle bir kapsamlı müdahaleyi düşünürken, PKK'yi ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni önünde engel olmaktan çıkarmayı hedefliyordu. Çünkü, gireceği şiddetli savaş ortamında eğer güçlü bir alternatif hareket olursa bu hareket, savaş ortamından yararlanıp, kendisi Ortadoğu'da

sizleşmektedir. İşte bu nedenle Önder Apo'yu ve PKK'yi etkisizleştirip, KDP ve YNK'yi güçlendirmek ve böylelikle Büyük Ortadoğu Projesi'nde Kürtleri de bu güçler ekseninde kullanmak için Uluslararası Kompo'ya yönelmiştir. Uluslararası güçlerin komploya yönelmesinin esas nedenlerini bu çerçevede ele almak lazım. Zaten Önder Apo kendisine yapılan komployu, Ortadoğu'ya yapılacak müdahale öncesi bu müdahale önündeki alternatif devrimci engeli kaldırmak olarak değerlendirmiştir. İkinci Körfez Savaşı öncesi Ortadoğu'ya yapılacak müdahalenin ilk

adımının kendisine yönelik komployla gerçekleştirildiğini söylemiştir. Bu yönüyle kompo, bölgeye yapılmak istenen kapsamlı müdahalenin ilk uygulaması olarak ortaya çıkmıştır.

Uluslararası Kompo, Üçüncü Dünya Savaşı'yla Ortadoğu'da yeni dengelerin, yeni statükoların kurulması sürecinde alternatif ortadan kaldırma saldırısı olarak gelişmiştir. Bu nedenle Önder Apo esaret altına alınıp, İmralı Tek Kişilik Cezaevi'ne konulmuştur. Önder Apo ve Kürt Özgürlük Hareketi o düzeyde düşman görülmüştür ki; dünya tarihinde görülmemiş biçimde Önder Apo'nun takip edilmesi, Önder Apo'nun kalacağı tek bir toprak parçasının bırakılmaması düzeyinde bir saldırı yürütülmüştür, bir baskı politikası izlenmiştir. Önder Apo'nun ne Avrupa'da, ne Rusya'da, ne Afrika'da, ne de dünyanın herhangi bir köşesinde kalmasına izin vermeyecek bir kompo gerçekleştirilmiştir. Komplonun bu düzeyde ağır olması, bu düzeyde birçok devleti içine kapsayacak biçimde gerçekleşmesi, Önder Apo ve PKK gerçeğinin uluslararası güçler karşısında nasıl bir alternatif haline geldiğini, onları nasıl ürküttüğünü, uluslararası güçlerin Ortadoğu politikası önünde ne düzeyde engel olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Komplonun bu düzeyde kapsamlı başka anlama gelmemektedir.

Süreci kompo değil komploya karşı Kürt halkının direnışı belirlemiştir

Uluslararası Kompo süresince Kürt halkı aylarca ayakta olmuş ve büyük bir mücadele yürütmüştür. Önder Apo etrafında ateşten barikat kurmuştur. Önder Apo'ya yönelik saldırı karşısında Kürt halkı görülmeyen düzeyde fedaice bir mücadele içine girmiştir. 'Güneşimizi Karartamazsınız' eylemleriyle Önder Apo etrafında ateşten barikat kurulması, birçok Kürt insanının fedaice

kendi yaşamını ortaya koyması, Uluslararası Kompo'ya karşı da büyük bir direnişin gerçekleşmesini beraberinde getirmiştir. Uluslararası Kompo, beklemeyen bir direnişle karşılaşmıştır. Gerçekten de Kürt halkı, tarihte hiçbir önderliğe sahiplenmeyecek bir sahiplenmeyi ortaya koymuştur. Önderliğine çok güçlü biçimde sahiplenmiştir. Önderliğe sahiplenme; Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamında ısrarının bir tutumudur. Bu tutum Kürtlerin bilindiği, artık özgür ve demokratik yaşamda kararlı olduğu anlamına gelmektedir. Kürt halkı, Önderliğin durumunun kendi özgür ve demokratik yaşamıyla ilgili olduğunun bilincindedir. Bu yönüyle önderliğe yönelik saldırılar karşısında fedaice yaşamlarını ortaya koymuşlardır. Kompo, böyle güçlü bir direnişle karşılaşmıştır. Nitekim Önder Apo'ya yönelik kompo sürecinde gösterilen direnişin büyüklüğü karşısında, dönemin ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright; "Bu düzeyde direniş beklemiyorduk" diyerek komploya karşı direnişin ne düzeyde güçlü geçtiğini bizzat itiraf etmiştir.

Bu açıdan komployu değerlendiren, Önder Apo'ya yönelik komployu ortaya koyarken, bu komploya karşı Kürt halkının gösterdiği örgütlü direniş, mücadeleyi, fedakarlığı kapsamlı düzeyde mutlaka ele almak gerekiyor. Çünkü Uluslararası Kompo, Önder Apo'yu zindana atarak Kürt Özgürlük Hareketi'ni etkisizleştirip bölgede inisiyatif kazanmak, etkili olmak istemiştir. Ancak şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; Ortadoğu'da daha sonraları gelişen süreci esas olarak bu kompo değil, komploya karşı Kürt halkının ortaya koyduğu direniş, mücadele belirlemiştir. Bu yönüyle Üçüncü Dünya Savaşı ortamında gerçekleşen kompo karşısında bu komploya karşı halkın mücadelesini özellikle vurgulamak, bunun yarattığı siyasal ve toplumsal sonuçları çok kapsamlı irdelemek, değerlendirmek gerekiyor. Komplodan sonraki bütün siyasal gelişmeleri, bütün mücadeleyi ancak komploya karşı direniş etrafında değerlendirirsek anlam kazanır. Bu direniş görmeden daha sonraki gelişmeleri değerlendirmek, ortaya koymak gerçekten de mümkün değildir. Bu açıdan Uluslararası Kompo'ya karşı mücadele, Önder Apo'nun İmralı'da kaleme aldığı AİHM Savunmaları'nda belirttiği; "Tarihsel kompolar, gelişmeleri durdurmaz, hızlandırır" gerçeğinin paratikleşmesini sağlayan temel etkidir. Kompo sonrası bırakalım Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi açısından gelişmelerin durması, aksine gelişmelerin hızlanması durumu yaşanmıştır. Esas olarak da komploya karşı halkın ortaya koyduğu direniş ve bu direnişin yarattığı etki ve sonuçlar gelişmeleri belirlemiştir. Önder Apo'nun da, Kürt Özgürlük Hareketi'nin de daha sonra tarihte görülmemiş bir direniş ortaya koymaları, Uluslararası Kompo'ya karşı çok güçlü bir direnişin ortaya çıkmasının bu direnişle doğrudan bağı vardır. Önder Apo'nun, Kürt Özgürlük Hareketi'nin de komploya karşı direnişinin bu kadar güçlü geçmesini sağlayan, kesinlikle halkımızın Uluslararası Kompo'ya karşı mücadele ve bu konuda ortaya koyduğu kahramanlık ve fedailiktir.

Önder Apo, daha sonra İmralı'da yürüttüğü büyük mücadeleyi ortaya koyarken, kapitalist moderniteye karşı alternatif olan paradigmasını geliştiren, temel güç kaynağının, güç aldığı zeminin Uluslararası Kompo sürecinde halkın komploya karşı gösterdiği mücadele olduğunu belirtmiştir. Kompo,

tabii ki Önder Apo'yu esaret altına alarak, PKK'yi etkisizleştirip sistemini Ortadoğu'da engelsiz kurmayı hedefliyordu. Özellikle alternatifini ortadan kaldırmayı düşünüyordu. Dünyada tek ideolojik siyasal gücün neo-liberalizm olduğunu ortaya koyarak sadece Ortadoğu'yu değil, tüm dünyayı teslim almayı hedefliyordu. Bu açıdan hiçbir alternatif kalmamalıydı, alternatifler ezilmeliydi. İdeolojilerin sonu ya da son ideoloji olarak neo-liberalizmin ortaya konulması, kapitalist modernitenin bu amacını ifade ediyordu. Ancak Uluslararası Komplo, bırakalım amacına ulaşmasını, İmralı ile birlikte kapitalist moderniteye, uluslararası sisteme karşı alternatif daha güçlü hale gelmiştir. Belki Uluslararası Komplo'dan önce de Önder Apo ve PKK gerçeği bir alternatif olarak duruyordu; bunun için Uluslararası Komplo'yla karşılaştı. Ancak o dönemdeki alternatif olma durumunda yine de zayıflıklar vardı.

Kadın Özgürlükçü, Demokratik, Ekolojik Toplum Paradigması umutsuzluğa son vermiştir

Uluslararası Komplo öncesi de Önder Apo'nun devrimci duruşu, PKK'nin mücadelesi, gerillanın fedailiği kesinlikle kapitalist emperyalist sistem karşısında, Ortadoğu'daki gerici ve statükocu güçler karşısında halklara umut veren alternatif bir güç konumundaydı. Ancak yine de ideolojik, teorik, örgütsel ve siyasal çizgisinde alternatif olarak karşı sistemi tümünden başarısızlığa uğratma konusunda zayıflıklar bulunmaktaydı. İşte Önder Apo, İmralı'da tüm tarihsel ve toplumsal yaşamı, tarih içindeki tüm toplumsal hareketleri ve reel sosyalizmi değerlendirip kapitalist sistemin de kapsamlı çözümülemesi temelinde ideolojik, teorik ve paradigmatic zayıflıkları gidererek bütünlüklü alternatif bir paradigma ortaya çıkarmıştır. Kapitalist emperyalist sisteme gerçek anlamda alternatif olabilecek, tamamen alternatif bir sistem ortaya çıkaracak yeni bir paradigmayla kompunun tüm amaçlarını daha baştan boş çıkarmıştır. Komplo alternatifi yok etmek isterken, yeni paradigmayla kapitalist moderniteye karşı daha güçlü bir alternatif düşünsel, felsefi, ideolojik, paradigamsal, örgütsel, siyasi bir çizgi ortaya çıkarmıştır.

Uluslararası Komplo, Önder Apo'yu esaret altına alarak engelsiz bir biçimde Ortadoğu'ya hakim olmak isterken, karşısında sadece Ortadoğu'da değil, dünyada kapitalist moderniteye, kapitalist-emperyalist sisteme ve tüm iktidarıcı, devletçi, gerici sistemlere alternatif olabilecek bir paradigmayı karşısında bulmuştur. Kadın Özgürlükçü, Demokratik, Ekolojik Toplum Paradigması olarak ortaya konulan, devlete karşı demokratik topluma dayalı demokratik konfederalizmi esas alan bu paradigmayla dünya halkları açısından yaşanan büyük umutsuzluğa son verilmiştir. Artık bir alternatif vardır. Artık kapitalist emperyalist sistem, 'tek ideoloji benim, tek siyaset benim, tek ekonomik sosyal yaşam benim, kapitalist modernite yaşamından, sisteminden ayrı bir yaşam sistemi düşünülemez' biçimindeki anlayışı bu paradigmayla yerle bir edilmiştir. Komplo, esas olarak burada boş çıkarılmıştır. Çünkü kompunun amacı; alternatifi yok etmeydi, alternatifi ortadan kaldırmaydı. Ama Önder Apo, yeni paradigmayla alternatifi daha da güçlendirmiştir. Şu anda Ortadoğu'da da, dünyada da kapitalist modernite sisteminin alternatifi daha güçlüdür. Bu yönüyle eski dengelerin yıkıldığı, yeni dengelerin kurulmadığı

Ortadoğu kaosunda, bu kaostan çıkışa öncülük edebilecek, en etkili güç olabilecek bir paradigma gerçeği ortaya çıkarılmıştır. Çünkü kaoslar, kaos aralıkları, eski güç odaklarının zayıfladığını, eski siyasal güçlerin artık mevcut siyasal, toplumsal, ekonomik, kültürel, askeri ve diğer tüm dengelere, gelişmelere, toplumsal yaşama cevap olmadığını, onları karşılamayan bir durumda bulunduğunu ifade etmektedir. Halkların siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamına cevap olabilecek yeni bir düşünce, yeni bir siyasal anlayış, yeni bir paradigma ve paradigma

değildir. Önder Apo, İmralı'daki yoğunlaşmasıyla zaferin paradigmasını ortaya çıkarmıştır. Zafer kazanacak alternatif çizgiyi, alternatif sistemi ortaya çıkarmıştır. Bu açıdan İmralı'daki yoğunlaşma gerçeğinin ve ortaya çıkardığı alternatif paradigmanın, Kürt halkının özgürlük mücadelesinde ve Özgürlük Hareketi'nde yarattığı etkiyi çok iyi değerlendirmek gerekir. Bugün Kürt halkı da, Özgürlük Hareketi de çok güçlüdür. Komplo öncesinde var olan kimi ideolojik, teorik, siyasal ve örgütsel zaafiyetlerini gidermiştir. Tamamen kapitalist modernist sistem karşısında yenilme-

Üçüncü etken olarak da; PKK öncülüğündeki Kürt Özgürlük Hareketi'nin şimdiye kadar yürüttüğü 30 yıllık mücadelesinin yarattığı toplumsal gücü bir halk örgütlenmesine, halkın irade haline gelmesi biçiminde bir sisteme kavuşturmak için bu yeni siyasal yapılanma modelini ortaya koyduğunu vurgulamaktadır. Bunlar bile Önder Apo'nun yeni paradigmayı kapitalist sistem ve onun işbirlikçileri karşısında alternatif bir ideolojik teorik siyasal sistem olarak ortaya koyduğunu çok açık biçimde göstermektedir.

Komployla Önder Apo esaret altına

anlaşılmıştır. Hatta AKP iktidarıyla iyi ilişkiler içinde olan Muhammed Mursi iktidarının yıkılmasına ABD'nin destek vermesi, aslında AKP tipindeki işbirlikçi siyasal İslam'la istedikleri hedefe ulaşmayacaklarının itirafı olmuştur.

Ortadoğu'da son iki yüzyılda en fazla haksızlığa uğrayan halk Kürtler sonra Araplar olmuştur

2011 yılında 'Arap Baharı'nın ortaya çıkması, reel sosyalizmin yıkılması sonrası Ortadoğu'da eski dengelerin yerine yeni dengelerin kurulma sürecini ifade eden Üçüncü Dünya Savaşı'nda yer alan güçlerin ortaya koyduğu siyasal, toplumsal, ekonomik ve kültürel projelerin halkların özgür ve demokratik yaşam özlemine cevap vermeyen bir durumda olduğunu gözler önüne sermiştir. Halkların kabul edeceği bir alternatif siyasal sistem öngörülmediği için, son iki yüzyılda büyük haksızlığa uğrayan Arap halkları da Ortadoğu'da yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'nda kurulmak istenen yeni düzeni kabul etmemiş, ayağa kalkmıştır. Bu durum aynı zamanda Kürt Özgürlük Hareketi açısından bir eleştiri ve özeleştiriyi de ifade etmektedir. Önder Apo çizgisinin zamanında etkili biçimde sadece Kürt halkına değil, bütün Ortadoğu halklarına yaygın biçimde yansıtılamaması, alternatif, ideolojik, teorik, siyasal modelin halkların önüne konulamaması nedeniyle halklar alternatifsiz kaldığından farklı ideolojik-siyasi doğrultusu olan güçlerin etkisiyle isyana kalkmışlardır ya da başka alternatif ideolojik, siyasal projeler koyan güçlerin peşine takılmışlardır. Bu yönüyle ayağa kalkan halklara, onların sorunlarının çözümüne cevap olabilecek Önderlik çizgisinin değil de başka ideolojik ve siyasi etkenlerin etkide bulunması Kürt Özgürlük Hareketi açısından bir yetersizlik, bir eksiklikler.

Aslında Önder Apo'nun ideolojik, teorik, siyasal çizgisi sadece Kürtler açısından değil, Türkler, Farslar, özellikle de bütün Araplar için bir özgürlük ve demokrasi çizgisidir, bir özgür ve demokratik yaşamı kurma çizgisidir. Gerçekten de son iki yüzyılda, özellikle de son yüzyılda Ortadoğu'da en fazla haksızlığa uğrayan halk birinci derecede Kürtler, ikinci derecede Araplar olmuştur. Bu yönüyle Kürtler ve Araplar mevcut Ortadoğu düzeninden rahatsızdır, Ortadoğu'daki iktidarlardan rahatsızdır. Ortadoğu'da emperyalizmin kurduğu düzenden rahatsızdır. Bu açıdan Önderliğin Ortadoğu'nun tarihine, toplumuna, kültürüne, Ortadoğu'nun tarihsel derinliğine dayalı alternatif ideolojik ve siyasal sistem olarak öngördüğü sistem; en başta da Arapların özlemine, Arapların özgür ve demokratik yaşamına cevap verecek niteliğe sahiptir. Bu açıdan Önder Apo, Kürtler ne kadar sahiplenecekse, belki de en az onlar kadar Arapların sahipleneceği siyasal bir sistem ortaya koymuştur. Eğer bu çizgi Araplara zamanında ve doğru anlatabilseydi 'Arap Baharı' sürecinde gerçekten de Önderlik çizgisi her tarafta etkili olurdu. İhvan-ı Müslimin ya da diğer işbirlikçi İslami kesimler yerine Önderliğin demokratik topluma dayalı Demokratik Konfederalizm çizgisi bütün halkların benimseyeceği, sahipleneceği ve uğrunda öleceği bir çizgi haline gelirdi. Çünkü bu çizgi aynı zamanda Ortadoğu'nun tarihsel birikimine, sosyal ve kültürel dokusuna cevap veren bir çizgidir. Önder Apo, kendi savunmalarını aynı zamanda Ortadoğu'nun batıya karşı savunması olarak görmüştür. Ortadoğu'nun yeniden ayağa kalkışının

Önder Apo'nun ideolojik, teorik, siyasal çizgisi, sadece Kürtler açısından değil, Türkler, Farslar, özellikle de bütün Araplar için bir özgürlük ve demokrasi çizgisidir, bir özgür ve demokratik yaşamı kurma çizgisidir. Gerçekten de son iki yüzyılda, özellikle de son yüzyılda Ortadoğu'da en fazla haksızlığa uğrayan halk birinci derecede Kürtler, ikinci derecede Araplar olmuştur. Bu yönüyle Kürtler ve Araplar mevcut Ortadoğu düzeninden rahatsızdır, Ortadoğu'daki iktidarlardan rahatsızdır. Ortadoğu'da emperyalizmin kurduğu düzenden rahatsızdır.

temelinde yeni bir yapılanma bu sürecin öncü ve inisiyatif gücü olacaktır. Bu açıdan şu anda yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'nı siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel mevcut zemine, mevcut dengelere uygun yapılandırmaya kavuşturarak sonlandıracak en temel alternatif güç Önder Apo çizgisinde Kürt Özgürlük Hareketi'nin elinde olan paradigmadır.

Önder Apo bu gerçekliği dikkate alarak İmralı'daki yoğunlaşmasının önemini ortaya koymuştur. Hatta bu komplo olmasaydı, İmralı'da böyle bir yoğunlaşma içine girmeseydi, bu düzeyde paradigmasal bir güce, ideolojik ve teorik güce ulaşamayacağını belirtmektedir. Bu yönüyle; 'Her şerde bir hayır vardır' sözü belki de insanlık tarihi açısından en önemli pratikleşmesini İmralı'daki Önder Apo yoğunlaşmasıyla, ortaya çıkardığı paradigmayla Kürt Özgürlük Hareketi'ni kapitalist modernist sistem karşısında, soykırımcı sömürgeciler karşısında daha etkili mücadele eder hale getirmiştir.

Önder Apo, zaferin paradigmasını ortaya çıkarmıştır

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Önder Apo'nun yarattığı paradigma Kürt halkını, Kürt Özgürlük Hareketi'ni, halkları,

yecek, başarı kazanacak bir paradigmaya, bir çizgiye kavuşmuştur. Bu açıdan Sovyetler'in dağılması, Soğuk Savaş'ın son bulması sonrası ortaya çıkan boşluklar sürecinde, yeni siyasal dengelerin kurulma mücadelesinin yürütüldüğü Üçüncü Dünya Savaşı'nda Kürtler, Özgürlük Hareketi ve Ortadoğu halkları bu paradigmayla gerçekten alternatif bir projeye ve bu temelde de Üçüncü Dünya Savaşı'nda inisiyatif olarak gelişmeleri yönlendirme imkanına ve gücüne kavuşmuşlardır.

Kuşkusuz bu temelde Önderlik çizgisinin, paradigması, karakteri, gücü görülerek ne kadar örgütlenildi? Ne kadar siyasi güce kavuşturuldu? Ne kadar sonuca ulaştırıldı? Bu ayrı bir tartışma konusudur. Bu yönlü Özgürlük Hareketimiz'in istenilen sonuçlara ulaştığı, paradigmanın karakterinin getirdiği fırsatları, gücünü, avantajını iyi değerlendirdiği söylenemez. Önder Apo, Kürt Özgürlük Hareketi'nin bu süreçte güçlendiğini, büyüdüğünü söylemektedir. Ama arkasından da bunu yeterli görmeyen yanlış olduğunu, katbekat büyüme imkanlarının bulunduğunu, bu mücadeleyi çok önemli sonuçlara götürecektir, imkanların yakalandığını ama bunun yeterince değerlendirilmediğini de belirtmektedir.

Önder Apo paradigmasının önemli bir ürünü olan Atina Savunması'nda,

Önder Apo'nun yarattığı paradigma Kürt halkını, Kürt Özgürlük Hareketi'ni, halkları, kapitalist modernite sistemine, soykırımcı sömürgecilğe karşı daha etkili mücadele eder hale getirmiştir. Önder Apo'nun paradigması, mücadelesizliği ya da kapitalist sistem karşısında yumuşamayı, gerilemeyi, teslim olmayı değil; aksine kapitalist modernite sistemi ve soykırımcı sömürgecilik karşısında Kürt halkını ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni daha etkili mücadele eder hale getirmiştir. Yeni paradigmayla mücadele edildiği takdirde Kürt Özgürlük Hareketi ve Kürt halkı yenilmez bir karaktere kavuşacaktır.

toplumları, kapitalist modernite sistemine karşı, soykırımcı sömürgecilğe karşı daha etkili mücadele eder hale getirmiştir. Önder Apo'nun paradigması, ortaya koyduğu ideolojik ve siyasal çizgi daha az mücadeleyi, mücadelesizliği ya da kapitalist sistem karşısında yumuşamayı, gerilemeyi, teslim olmayı değil; aksine kapitalist modernite sistemi karşısında, soykırımcı sömürgecilik karşısında Kürt halkını ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni daha etkili mücadele eder hale getirmiştir. Yeni paradigmayla mücadele edildiği takdirde Kürt Özgürlük Hareketi ve Kürt halkı yenilmez bir karaktere kavuşacaktır. Ki, nitekim pratikte bu görülmüştür. Bu paradigma doğrultusunda bir ideolojik, teorik, siyasi çizgiye sahip olunup bu pratikleştirildiğinde, Kürt halkının özgürlük mücadelesini, halkların özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini yenmek mümkün

çok kapsamlı ve önemli değerlendirmeler yapmaktadır. Paradigma değişikliği ve bunun siyasal yapılanması olarak halk kongreleri sistemini ortaya koyarken, siyasal örgütlenme ve mücadele araçlarını yeni bir biçime kavuştururken, bunları neden ortaya koyduğunu üç temel etki üzerinden dile getirmektedir. Birincisi; uluslararası güçlerin Ortadoğu'ya yönelik müdahale yaptığı dönemde Ortadoğu halklarının bu süreçte ideolojik, teorik, politik, örgütsel alternatif bir yapısal sisteme kavuşması için bunu öngördüğünü belirtmektedir. İkinci etken olarak da; Başlırlı Kürt güçlerinin, KDP ve YNK'nin, ABD'nin müdahalesine dayanarak kendi kongrelerini halkın kongreleri gibi göstermelerine karşı gerçek halk kongresini ortaya çıkarmak için böyle bir alternatif siyasal yapılanmanın gerektiğini vurgulamıştır.

melerin bu yönlü olacağı düşünülmüştür. Ancak Irak ve Ortadoğu'daki gelişmeler bu çerçevede olmamıştır. ABD'nin öngördüğü sermayenin serbest ve güvenli dolaşımına dayalı liberalize edilmiş yeni devletler temelinde yeni Ortadoğu düzeninin kurulması gerçekleşmemiştir. Aksine kriz daha büyümüş, daha da derinleşmiştir. Irak'ta çatışmalar, siyasal kriz artmıştır. Ortadoğu'nun diğer ülkelerinde de ABD istediği sonucu alamamıştır. Sonunda Irak'tan askeri güçlerini çekme kararı almak zorunda kalmıştır. Öte yandan 2002'de iktidara getirilen AKP, Ortadoğu'da işbirlikçi İslam'a dayalı sistemin kurulması için önemli bir aktör olarak görülmüş, bu temelde her türlü destek verilmiştir. Ancak AKP iktidarının, kapitalist emperyalist sistemin öngördüğü Ortadoğu düzeninin temel ayaklarından biri olmayacağı

düşünsel, teorik ve siyasal sistemi olduğunu özellikle vurgulamıştır. Bu açıdan 'Arap Baharı' hareketlerinin ortaya çıktığı süreçte Önder Apo'nun çizgisinin yeterli düzeyde etkin olmamasını, PKK ve Kürt Özgürlük Hareketi olarak bir eleştirilme-özeleştirilme konusu olarak ele almamız ve değerlendirmemiz gerekmektedir.

ABD'nin, Irak'taki başarısızlığı, Irak'tan çekilmek zorunda kalması, Irak'ta yarattığı modelin kalıcı olmaması, çatışmaları arttırması ve arkasından gerçekleşen 'Arap Baharı', Üçüncü Dünya Savaşı'nı daha kapsamlı hale getirmiştir. Kapitalist-emperyalist sistemin ulus devlet modelini yumuşatarak yeniden canlandırmak istemesi karşısında halklar bu sistemi de reddettiklerini ortaya koyan bir direniş göstermişlerdir. Ortadoğu'da, Üçüncü Dünya Savaşı'nı sonlandıracak, halkların sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel ihtiyaçlarına cevap verecek bir öncülük olmadığı için bu isyanlar gerçekleşmiştir. Ancak doğru bir ideolojik ve örgütsel öncülüğe sahip olmadıkları için Ortadoğu'da yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'nı sonlandıracak yeni dengelere dayalı bir istikrar ve statükonun ortaya çıkarılmasını sağlamak bir yana, Üçüncü Dünya Savaşı'nı daha da derinleştirmiştir. Özellikle yeni dengelerin yaratılma mücadelesi biçiminde süren Üçüncü Dünya Savaşı'nda halkların ihtiyacını karşılayacak alternatif demokratik bir sistem olma yerine, bu boşluktan tepkisel, fanatik, sapkın hareketler ortaya çıkmıştır. İslam'ı maske olarak kullanarak alternatif hareket olma iddiasıyla ortaya çıkan El-Kaide, El-Nusra ve daha sonra DAİŞ gibi hareketler aslında kapitalist emperyalist sistemin de, onun işbirlikçilerinin de toplumların ihtiyacına cevap vermemesi durumunda onların yarattığı siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel kriz üzerinden harekete geçen, güçlenen örgütler olarak etkili hale gelmişlerdir. Alternatif yeni sistem boşluğunu ve arayışını toplumların emperyalist güçlere ve klasik iktidarlara karşı tepkisini kullanarak kendileri için güçlenme zemini yapmışlardır. Arap toplumu içinde DAİŞ gibi bir gücün etkili hale gelmesi, aslında Ortadoğu'nun tarihinde var olan toplumsallığı ve bu toplumsallığın dinsel formunu kendine esas aldığı söyleyerek yüzyıllardır halklar üzerinde olumsuz yargı ortaya çıkaran emperyalizme ve despot güçlere karşı tepkiyi örgütlemeye çalışmasındandır. Bu çerçevede Ortadoğu'nun kültürel değerlerine dayanma temelinde sapkın bir toplumsallığı, sapkın bir dinsel formu kendine bayrak edinerek Ortadoğu'da etkin olmaya yönelmişlerdir. Saptırılmış dinsel formdaki toplumsallığa dayalı ideolojik, siyasi yaklaşımla Ortadoğu'nun sorunlarına cevap olunamayacağından; bu hareketler kaostan derinleşmesini, Üçüncü Dünya Savaşı'nın daha boyutlu hale gelmesini sağlamışlardır. Bir yönüyle de sorunların daha kapsamlı açığa çıkmasını, bütün sorunların ortalığa saçılmasını sağlamışlardır. Bu yönüyle DAİŞ gibi hareketler, halklar açısından neyin çözüm olabileceğini, neyin çözüm olmayacağını ortaya koyan bir siyasal durum ortaya çıkarmışlardır.

Bu hareketlerin gelişmesi ortamında mezhep çatışmaları yoğunlaşmış, mezhepçilik ve dincilikle milliyetçilik birleştirilmiş ve böylelikle Ortadoğu kan gölü haline getirilmiştir. Diğer yandan da Ortadoğu insanlık değerlerinin yaratıldığı bir coğrafyadır, insanlığın ve uygarlığın beşiğidir. İnsanlığın ve uygarlığın beşiği olan bu coğrafyada bu tür sapkın hareketler, insanlığın tarih içinde yarattığı tüm değerleri ayaklar altına alan pra-

tikleriyle bırakalım halkların sorunlarına çözüm olmayı, sorunları daha da ağırlaştıran ve bu yönüyle de köklü çözüm bulunmasını dayatan bir siyasal aktör haline gelmişlerdir. Böyle bir rolün sahibi olmuşlardır.

Sadece askeri bir direniş olsaydı DAİŞ kesinlikle geriletilemezdi

Üçüncü Dünya Savaşı denen, her tarafa ve Kuzey Afrika'ya yayılan, Irak ve Suriye'de derin bir siyasal kriz olarak ortaya çıkıp derinleşerek büyük acılar yaşatan bu savaş ortamı, Uluslararası Komplo sonrası Önder Apo'nun ortaya koyduğu yeni paradigmayı, çizgiyi daha da önemli hale getirmiştir. Önder Apo'nun, Demokratik Ulus anlayışının her türlü inanç farklılığını, etnik farklılığı, kültürel farklılığı bir karşıtlık değil, birbirini tamamlayan, birbirini güçlendiren bir ortak yaşam çizgisi olarak ele alması; bu temelde örgütlü topluma dayalı Demokratik Konfederalizmi ve farklılıkların özerk yaşamını ifade eden toplumcu demokratik siyasal çizgiyi öngörmesi daha da önemli hale gelmiştir. Kuşkusuz Üçüncü Dünya Savaşı'nın bu düzeyde derinleşmediği dönemde de Önder Apo'nun çizgisi Ortadoğu'nun sorunlarına tek çözüm yolu gösteren, bu temelde de öngördüğü projelerle istikrarı sağlayıp halkları özgür ve demokratik yaşama kavuşturan bir çizgiydi. Ancak, DAİŞ gibi hareketlerin ortaya çıkması, savaş derinleşmesiyle birlikte bu çizginin çözümleyici gücü daha net ortaya çıkmıştır. Demokratik Ulus çizgisi halklar

Şengal'de ve Kerkük'te olduğu gibi gerillanın müdahalesi ve bir bütün olarak Ortadoğu'da Önderlik çizgisine dayanan Özgürlük Hareketi'nin, DAİŞ ve benzeri gerici güçlere karşı mücadelesi halkların umudu haline gelmiştir. DAİŞ böyle gerilemiştir. DAİŞ, sadece askeri mücadeleyle geriletilmemiştir. Sadece askeri bir direniş olsaydı, DAİŞ kesinlikle geriletilemezdi. DAİŞ, bir alternatif sistem yaratma iddiasıyla ortaya çıkmıştır. Araplara, 'sizi mevcut despot iktidarlardan, emperyalizmden kurtaracağım' demiştir. Bu açıdan ideolojik ve siyasi yönüyle kısa sürede Arap toplumu ve gençleri arasında etkin olmuştur. Ancak ne zamanki bunların halkların siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel sorunlarına çözüm bulamayacağı, sorunları daha da derinleştireceği görüldü, o zaman doğru çözümün Önder Apo'nun öngördüğü; demokratik ulus ve örgütlü topluma dayalı demokratik konfederalizmle olabileceği anlaşıldı. Bu, hem ideolojik ve teorik olarak hem mücadeleyle, hem de pratikle ortaya konulunca DAİŞ geriletilmiştir. Askeri mücadele, gerilla mücadelesi Demokratik Ulus çizgisine dayalı demokratik konfederalizm doğrultusundaki çözüm gücünden aldığı moralle DAİŞ karşısında başarılı olmuştur.

Öte yandan bu askeri başarı, Önder Apo'nun Demokratik Ulus çizgisinde siyasal yapılanmaya dönüştürülmüştür. Rojava'da bu pratikleştirilmiştir, Şengal'de bu pratikleştirilmiştir. Üçüncü Dünya Savaşı'nın yüz binlerce insanın

özgür ve demokratik yaşam seçeneği ortaya çıkarılmıştır. Bu açıdan Ortadoğu'da etkili olmak isteyen güçler, Kürt Özgürlük Hareketi'nin bu etkinliğini değerlendirmek, kullanmak, buna dayanmak istemişlerdir. Rojava'da ABD'nin ve Rusya'nın devrimcilerle ilişki kurması, Avrupa'nın Özgürlük Hareketi'yle ilişkiler içine girmesi, bölge güçlerinin Rojava devrimcileri ve Özgürlük Hareketi'yle ilişki kurması, yine dünyadaki birçok siyasal hareketin Özgürlük Hareketi'yle ilişki geliştirmesi, Özgürlük Hareketi'nin Ortadoğu'daki kaosa karşı çözüm bulmada bir ittifak olarak görmeleri sonucunu gerçekleştirmektedir. Kürt Özgürlük Hareketi bunu ideolojik, teorik çizgiyle, siyasal projesiyle, bu temelde yürüttüğü askeri mücadeleyle sağlamıştır. Ortadoğu kaosunda, Üçüncü Dünya Savaşı'nda Önder Apo'nun çizgisiyle halkların sorunlarına çözüm bulunacağını gören Türk devleti, buna müdahale etmeye yönelmiştir. Türk devletinin Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı Bakur, Rojava, Başûr ve Rojhilat'ta her yerde düşmanlık yapması, Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı savaş açması, Kürt Özgürlük Hareketi'nin gücünü kırmak istemesi bu nedenledir. Kürt Özgürlük Hareketi'nin hem ortaya çıkardığı bu güçle Kürtleri özgür ve demokratik yaşama kavuşturacağını görmek, hem de Ortadoğu'daki süren savaşta alternatif ideolojik siyasal güç haline geldiğini görerek bunu kendisi için tehlike ve ölüm olarak ele almaktadır. Özgürlük Hareketimizin

inisiyatif olarak gelişmeleri yönlendirme gücüne kavuşmasından dolayıdır.

Bu yönüyle Uluslararası Komplo önemli düzeyde boşa çıkarıldığı gibi, Uluslararası Komplo'nun amacının tersine Kürt Özgürlük Hareketi daha inisiyatifli hale gelmiştir. Önder Apo esaret altına alınıp Ortadoğu'ya yapılacak müdahale döneminde Kürt Özgürlük Hareketi'nin etkisi kırılmak istenmiş, ancak bu amaca ulaşılamamıştır. Kürt Özgürlük Hareketi daha güçlü hale gelmiştir. Önder Apo esaret altına alınıp PKK'nin etkisi kırılarak KDP, Kürtlerin tek etkili gücü haline getirilmek istenmiş ama ortaya çıkan Üçüncü Dünya Savaşı sürecinde bu güçlerin Ortadoğu'da herhangi bir çözüm gücü olmaları, alternatif olmaları mümkün olmadığından, bu büyük savaş dönemi onların küçülmesini, daralmasını, etkisizleşmesini beraberinde getirmiştir. Bu kaos süreci, Üçüncü Dünya Savaşı ve büyük mücadele dönemi devrimci güçleri öne çıkardığından ya da alternatif ideolojik, siyasi anlayışı ve bu temelde sistem yapılanmasına sahip olan güçleri öne çıkaracağından alternatif siyasal sistem gerçeğini ortaya koyan Kürt Özgürlük Hareketi bu süreçten güçlü çıkmıştır.

Üçüncü Dünya Savaşı yoğun biçimde sürmektedir. Tabi ki, eski dünya savaşlarından farklı olarak yerelleşerek sürmektedir. Ancak dünya dengelerinin kurulduğu yer Ortadoğu olduğu için, Üçüncü Dünya Savaşı'nın odak noktası, sürdürüldüğü merkez de Ortadoğu'dur. Kürdistan ise; Ortadoğu'nun göbeğinde olan bir ülkedir. Kürt Özgürlük Hareketi de böyle bir coğrafyada, böyle bir halk gerçeğiyle Üçüncü Dünya Savaşı'nda kendini etkili kılarak siyasal dengelerde yer almak istemektedir. Böyle dönemler her gücün bir diğer gücü sağa sola itip kendisine yer açıp etkin olmak istediği bir süreçtir. Bu dönemin en temel karakteri de yeni dengelerin oluşacağı süreçte alternatif projeleri onların inisiyatifli ve etkili kılmasıdır. Bu açıdan, Ortadoğu'da süren Üçüncü Dünya Savaşı'nda en avantajlı güç PKK'dir, en etkili güç PKK'dir. PKK, bu alternatif karakterini, bu gücünü görür, atılcı, hamlecı bir mücadele içinde olursa 'mevcudu koruyorum' yaklaşımı içinde atalet içinde kalmazsa, mevcudu korumanın ancak hamlecı yaklaşımla, mücadele gücüyle olduğunu görürse ve bu temelde mücadelesini her yerde aktif, etkili biçimde yürütürse o zaman Uluslararası Komplo'nun öngördüğü alternatif yok edip, kendini etkili kılma projesi tümden çökecek ve bu temelde Kürt Özgürlük Hareketi ideolojik ve siyasi çizgisiyle, alternatif karakteriyle yeni dünya dengelerinin kurulduğu Ortadoğu'daki Üçüncü Dünya Savaşı'nda savaşı yönlendiren, savaşın yönünü belirleyen, savaşın sonucunda ortaya çıkacak siyasal dengelerde etkin olan ve bu temelde de Kürdün özgür ve demokratik yaşam temelinde statüye kavuşmasını sağlayacak etkin bir güç olarak tarihteki yerini alacaktır. Hatta bu devrimci karakterini, Önder Apo'nun belirttiği çerçevede askeri gücünü tüm Ortadoğu'nun devrimci askeri gücü haline getirirse PKK'yi tüm Ortadoğu devriminin öncü gücü haline getirirse yani kendi rolünü milliyetçi, dar, Kürtler ve Kürdistan'la sınırlı biçimde değil de bütün Ortadoğu'yu, halkların özgürlük mücadelesini esas alan biçimde yürütürse gerçekten de Kürtler tarihte hiç olmadığı kadar büyük kazanacaktır. Üçüncü Dünya Savaşı'nın sonunda Kürtler büyük kazanarak çıkacaktır. ■■■

Türk devletinin Suriye'ye girmesi, Irak'a girmesi, Qendil'i tehdit etmesi, 'Şengal'in ikinci Qendil olmasına izin vermem' demesi, nerede bir Kürt kazanımı varsa, Kürtlerin güç olma durumu varsa orayı hedef göstermesi, tamamen Özgürlük Hareketi'nin Ortadoğu'da yaşanan bu Üçüncü Dünya Savaşı'nda inisiyatif olarak gelişmeleri yönlendirme gücüne kavuşmasından dolayıdır. Bu yönüyle Uluslararası Komplo önemli düzeyde boşa çıkarıldığı gibi, Uluslararası Komplo'nun amacının tersine Kürt Özgürlük Hareketi daha inisiyatifli hale gelmiştir.

için tek kurtuluş haline gelmiştir. Ortadoğu'yu dinsel fanatizmden, milliyetçilik fanatizminden, bu hastalıklardan kurtaracak olan Önder Apo'nun çizgisidir. Nitekim Üçüncü Dünya Savaşı'nın derinleştiği Suriye ve Irak'ta, Önder Apo çizgisindeki siyasal hareketlerin etkin hale gelmesi bu gerçekliğin ifadesidir. DAİŞ'in yarattığı kaos ortamında mezhep savaşlarının, milliyetçilik savaşlarının derinleştiği ortamda Rojava Devrimi, Demokratik Ulus anlayışıyla farklı etnik ve dinsel toplulukları bir arada tutan bir ortak yaşam projesiyle alternatif bir çizgi olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Zaten DAİŞ karşısındaki başarısı da bu alternatif çizgi olma temelinde gerçekleşmektedir. Eğer Kobanê Direnişi sırasında bütün dünya bu direnişin etrafında toplandıysa, Ortadoğu'da bütün halklar Kobanê devrimcilerinin DAİŞ'e karşı direnişinin yanında olduysa, nedeni; Önder Apo'nun Rojava'da somutlaşan Demokratik Ulus çizgisinin bütün Ortadoğu halkları açısından tek çözüm seçeneği olmasıdır.

Kapitalist emperyalist sistem Ortadoğu'da yıkıcı biçimde görüldüğü gibi çözüm bulamıyor, sadece askeri müdahaleler yapıyor. Askeri müdahalelere dayalı siyasal projelerin bırakalım halkları tatmin etmesini, halklara karşıt bir konumu ifade ediyor. Halkların sorunlarını çözümüyor, halkların sorunlarına yeni sorunlar katıyor ya da içinde sürekli çekışmeyi, çatışmayı öngören, sürekli bölmeyi öngören ve bu temelde böl-yönet siyasal yaklaşımıyla kendini hakim kılmayı amaçlayan siyasal yaklaşımları dayatıyor. Bunlar da halkları tatmin etmiyor. Halklar için bir alternatif olmuyor. Bu açıdan Rojava Devrimi,

ölümüne, milyonlarca insanın göçe zorlanmasına, Ortadoğu'nun alt-üst olmasına yol açan biçimde şiddetle sürdürüldüğü bir süreçte Önder Apo'nun hem mevcut bölge statükocu güçlerine hem kapitalist moderniteye hem de Ortadoğu halklarının dinsel form üzerinde yükselen toplumsallığını ve kültürel değerlerini kullanarak iktidarcı devletçi despot sistemi yeni koşullarda sürdürmek isteyen güçlere karşı alternatif bir çizgi haline gelmesi, Ortadoğu'da gelişen Üçüncü Dünya Savaşı'nda inisiyatifin Kürt Özgürlük Hareketi'nin eline geçmesini sağlamıştır. Zaten 1 Kasım Dünya Kobanê Günü'nde halkların Rojava Devrimi etrafında toplanması, Şengal'de DAİŞ'a karşı Êzidîlerin korunması ve orada Êzidîler için özgür alanların açılması, Êzidîlerin kendi öz-yönetimlerine ve özsavunmalarına kavuşturulması, DAİŞ'in, Kürt Özgürlük Hareketi'nin Önderlik çizgisinde bulunduğu her yerde geriletilmesi, tüm Ortadoğu halkları açısından büyük bir umut haline gelmiştir. Ortadoğu halklarının giderek bu çizginin etrafında toplanması ve Demokratik Ulus çizgisi doğrultusunda siyasal arayış içine girmelerini arttırmıştır.

Üçüncü Dünya Savaşı'nın çok derin bir kaos yaratması, insanlık tarihi açısından çok ağır trajedilere yol açması, Kürt Özgürlük Hareketi'nin Ortadoğu'da etkin olmasını beraberinde getirmiştir. Çünkü çözümleyici güç olduğu için halklar açısından umut yaratılmış, karamsarlık belli oranda dağıtılmış; Rojava Devrimi'nde görüldüğü gibi ortaya konulan pratik siyasal ve toplumsal yapılanmalarla halkların

Üçüncü Dünya Savaşı'nda inisiyatif kazanması, bu inisiyatif temelinde de Ortadoğu'da yeni kurulacak dengelerde Özgürlük Hareketi çizgisinin de önemli düzeyde rol alıp etkili olacağının görülmesi Türk devletinin bu düzeyde saldırgan olmasını beraberinde getirmiştir.

Üçüncü Dünya Savaşı'nda en avantajlı güç PKK'dir

'Türk devleti neden bu kadar saldırıyor?' derken iki yönlü ele almak gerekir. Birincisi; Kürtlerin güçlenmesi ve bu temelde özgür ve demokratik yaşama kavuşma gerçeğinin ortaya çıkması ve bunun da soykırımcı sömürgecilik açısından ölüm anlamına gelmesidir. İkincisi ise; Kürtlerin eski dengelerin yıkıldığı, yeni dengelerin kurulmak istendiği Üçüncü Dünya Savaşı'nda etkin siyasal güç olarak Ortadoğu dengelerinde yer alacağının görülmesidir. Bu durum, Türk devletini paniğe ve telaşa sokmuştur. Demokratik çözüm zihniyeti olmadığından, Türkiye'nin demokratikleşmesine dayanarak, Kürtlerin bu demokratik gücüyle kendini etkili kılmak yerine, Kürtlerin yükselen bu demokratikleşme gücünü kırarak otoriter, despotik bir zihniyetle kendini Ortadoğu'da var etme dayatması içine girmiştir. Türk devletinin Suriye'ye girmesi, Irak'a girmesi, Qendil'i tehdit etmesi, 'Şengal'in ikinci Qendil olmasına izin vermem' demesi, nerede bir Kürt kazanımı varsa, Kürtlerin güç olma durumu varsa orayı hedef göstermesi, tamamen Özgürlük Hareketi'nin Ortadoğu'da yaşanan bu Üçüncü Dünya Savaşı'nda

Demokrasinin nitelikleri ve görevlerimiz

Atakan Mahir

Özyönetim, kendi kendine yaşamaktır. Herhalde kendi kendine yaşayan kendisini de yönetebilir. Bu anlamda salt bir idari işleyiş değildir. 'Toplanalım, karar alalım, karar için görüş alalım, görüş için çoğunluğu sağlayalım' demek değildir. Bunun çok ötesinde bir yaşam biçimidir. Aslında demokrat olunmaz, demokrat yaşanılır. Demokratik yaşanılıyorsa zaten demokrat olunur.

Dar anlamda demokrasi; toplumun kendi kendisini yönetmesi olarak tanımlanır. Bu, hemen herkesin yaptığı bir tanımlamadır. Zaten kavram ve tanımlamalar ilk etapta basit ve benzer gibi gözükse de ideolojik bakış açısına göre içerik kazanırlar. Paradigmamıza göre geniş anlamda devlet dışı kalmış kesimlerin kendisini yönetmesi ve yaşayış biçimine demokrasi diyoruz. Bu anlamda geniş tanım daha önemlidir.

Gerçek anlamda demokratik yaşam ve kendini yönetme, devlet dışı toplumun yaptığı bütün işleri kapsar. Bir toplum eğer hiçbir şeyiyle kendisinin değilse, bilinci onun değilse, sağlığı, eğitimi, kendini yönetme hakkı, politikası, öz savunması elinden alınmışsa, hukuku yoksa, ahlaki din veya devlet tarafından belirleniyorsa hiçbir şeyi kalmamıştır. Yani devlet dışı kalmış alanları tekrar yaratması gerekir. Ancak toplumun devlet dışı kalan alanlarda kendisini yönetmesi, demokrasiyi oluşturması bir yana, yaşaması bile çok ciddi bir mücadele ister. Çünkü devletle kalan hiçbir yan, toplumun olamaz. O nedenle küçümsemeden, devletin alanında olumasına rağmen demokratik yaşama ve yönetme paylarını artırarak sonuç alınabilir. Yani devlet dışı yaşayacak, devletin toplumdan aldığı bütün görev ve sorumlulukları geri alıp yürütecek kadar demokratik olunması gerekir.

Önderlik; "Eğer özgürlük politikanın kendini ifade ettiği iklimsel alansa demokrasi de bu alanda politikanın icra tarzıdır" der. Dolayısıyla özgürlük yoksa demokrasiden de bahsedilemez. Bu, özgür olmayan kendi politikasını da yapamaz anlamına gelir. Biliyoruz ki, özgürlük de mücadele ister. Özgürlük, zihniyet ve maddi yapılar olarak devletin dışında çok ciddi bir zihniyet, yapılanma ve toplumsallık ister.

Demokrasi bireysel değildir

Tanımlarında da belirtildiği gibi demokrasi; devlet dışı kalmış toplum ve toplulukların kendi kendisini yönetme biçimidir. Doğru tanımlanmış hiçbir demokrasi bireysel olamaz. Birinci özellik olarak; her demokrasi toplumsal veya topluluksaldır. Bireysel yaşanan demokrasi nasıl olur? Bu liberalizmdir. Toplumsal demokrasi bireyi içermez mi? Bireye de demokrasi sunmaz mı? Elbette sunar. Ama demokrasi kavramı tanımında da olduğu gibi, ortak karar almayı, üretmeyi ve uygulamayı içerir. 'Ben oturdum, kendime karar aldım, şunu yapacağım' denilerek topluluk demokrasisi oluşturulabilir mi? Kişinin kendi sınırları içerisinde oluşturacağı karar ne kadar topluluğa aittir, ne kadar faydalı olabilir? Soyut tartışmaya gelince; doğru olarak demokrasi toplumun kendisini yönetmesi diyoruz. Ama somuta gelince bilmeliyiz ki, toplumsallaşamamış hiç kimse demokrat olamaz. Bir komünü olmayan, bir grupla oturup karar almayan, tartışmayan hiç kimse demokrat olamaz. Demokrat olmayı

ister veya bireysel olarak bazı demokratik nüveler de taşıyor olabilir ama gerçek anlamda demokrat olduğu söylenemez. Kendi bireyciliğiyle sınırlı kalarak neyin kararlaştırılmasına katılacak? Hangi demokrasiyi işletecek? Hangi politik kararı alacak? Ama ölçüyü kendimize vurduğumuzda demokrasi tanımımız oldukça dar kalıyor. Herkesin istediğini düşünüp, istediği gibi katılabildiği bir düzlem olarak görülüyor. Mesela kimi zaman, 'Ben toplumsallaşmadan da katılabilirim' algısı oluşuyor. Çok aşırı bireyci demokrasi tarifleri var. Hatta demokrasi denilince, 'Ben de kendime göre buyum, böyle düşünüyorum, sen ne dersin de ben buyum'

yönetmeye katılmıştır. Ama toplum adına karar alınıyorsa orada idare vardır. Biz idarecilik ve liberalizm derken kendini ve etrafı idare etmekten bahsediyoruz. Bu tarz karar çıkarmıyor. Kişi bunu kendine bile uyguladığında yenilik yaratmıyor. Var olan özelliklerini idare ediyor. Arkadaşına uyguladığında onun geriliklerini idare ediyor. Böylelikle düşünmüyor, üstüne gitmiyor, yenilik oluşturmuyor. Bu anlamda ortak birlik oluşmuyor. Birbirine benzeşme yaşanıyor. Onun ve diğerinin yapısı üzerinden ortak birlik oluşmuyor. Bir çeşit benzeşme yaşanıyor. Tıpkı devletteki idare etme gibi rıza alma gelişmiyor. Toplumsallığın kendi isteklerine göre git-

rakterlerinden biridir. Demokrasilerde seçilen atanandan çoktur ya da çok olmalıdır. Meclisleşme ve karar alma süreçleri yürütme süreçlerinden fazla ve belirleyici olmalıdır. Bazı görüşler liberal demokrasiyi bir çırpıda bitirmekten yana. Çoğu zaman yetersiz ve bazen sembolik kaldığı için sert eleştirilmesi gerekir. Fakat eleştirmekle beraber bu mekanizmaları hemen küçümsemek gerekir. Yeri geldiğinde demokratik yönetim paylarını yükseltmek için var olan mekanizmalar da kullanılabilir.

Halen atama süreçleri seçim süreçlerinden fazla olan toplumsallıklar yaşıyoruz. Bir seçim olduğunda çok gevşek ve yüzeysel yaklaşılabiliyor.

diyebilmenin zemini olarak düşünülüyor. Hiçbir bireycilik demokrasi olamaz!

Demokrasinin toplulukların kendi kendini yönetme biçimi olması, bireyin reddedilmesi anlamına gelmez. Ama doğru düşünmeyen, özgür olmayan, onun mücadelesine katılmayan, politikanın nasıl oluşturulacağını bilmeyen ve kendini eğitmeyen bir birey de o topluluğa katkı sunamaz. Demokrasi özgür bireyi reddetmemekle beraber, toplumsal bir eylemdir. Bu anlamda söz konusu olan topluluk ve toplumsallık politikasıdır. Devlet dışı kalmış her topluluğun ve farklılığın kendisini yönetmesi, kendi yaşamını düzenlemesi onun toplumsallaşmasıdır. O anlamda demokrasi kesinlikle toplumsallıktan geçer. Kavramın özü olarak bireysel demokrasi yoktur.

Demokrasi iktidar ve idare içermez

Kendimizi yönetmekten toplam toplumsal olarak yaptığımız işlere kadar edimlerimiz ne kadar iktidar ve idare barındırıyor? Yoksa gerçekten kendi kendini yönetme ve kolektif rıza mı içeriyor? Bu soruların cevabı demokratiklik düzeyimizi belirler. Her şeyden önce toplumu ne kadar katıyorsak o kadar demokratiğimizdir. Çünkü; katılımında onun rızası vardır. Kendi kendini

memesi, onu idare etmesi öne çıkıyor. Bu tarz idarecilik bir yönetme ve katma organizasyonu değildir. Hangi devlet gerçek anlamda toplumun kararlarını önemser, ciddiye alır? Ama muazzam idare ederler. Hatta o kadar idari kurumlar kuruludur ki, bu durum bürokrasiye ve ağır işleyen mekanizmalara götürür. Ama gerçekten halkın kararını alan bir yanı yoktur.

Demokrat olduğunu iddia eden Avrupa'da en çok uygulanan demokrasi yöntemi nedir? 'Plebisit' denilen halk oylaması veya referandum uygulaması var. Bazı temel kararlar alınırken halka referandumla sorulur. Mesela; Euro bölgesine girip girmeme gibi temel kararları alırken halk oylaması oluyor. Kaç yılda veya ayda bir olduğu fark etmez. Orada rıza da oluşmaz. Gerçekte halkın kendi kararlarıyla ve onun istekleriyle ve bilinçli olmadığı için kendi kendini yönetme de oluşmaz. Sonuç olarak idare etme yaşanır.

Demokrasilerde atama değil seçim esastır

Demokrasinin önemli bir unsuru seçimdir. Ama tabii ulus devlet düzenlerinde olduğu gibi bir seçimden de bahsedilmiyor. Seçimin nasıl olacağı ayrı bir konudur. Hiç atama olmaz da demiyoruz. Ancak seçim, demokrasinin temel ka-

Halbuki seçim o derece basit bir mekanizma değildir, irade yansıtılmasıdır. Gerçek işleyen demokrasiler iradenin yansıtılmasıyla atama süreçlerini azaltmayı hedefler. Kararlara katılımı gerçekleştirir. Bu yapılmazsa atama devreye girer. Bu durum toplumlar açısından da böyledir. Seçim süreçlerine girilmez, karar alınmaz, eylemle bu ifade edilmez ve tercih belirtilmezse bunlar birileri tarafından yapılır. Bu nedenle toplumsal duyarlılık olarak 'seçmekten' söz ediyoruz. Bu seçim doğruyu tercih etme, yanlışla karşı koyma anlamı taşır.

Hindistan'da yaşanmış bir örnekten bahsedilir. Bir mahallede en az yedi sekiz farklı mezhep grubu, yirmi otuz etnik yapı yaşıyor. Bir mezarlık taşınacak. Belediye bünyesinde bu durum tartışma konusu olur. Sihler, Hindular, Müslümanlar vs mezarlığın taşınmasına dair ayrı şeyler söyler. Aylarca bu sorun mahalle tartışmalarında çözülmek istenir. Çünkü, birine göre kemikleri çıkarmak günahken, birine göre normaldir. Birine göre onu yüksek yere taşımak iyidir, diğerine göre tam tersidir. Orada bu farklı görüşler çözüm bulana kadar tartışılmıştır. İşte, bu seçimdir. Yani tercihini koymak, görüşünü belirtmektir. Aynı şekilde Kürtlere, kadınlara, Alevilere hakaret edilip bir dizi uygulama devrediyken, tavırsız kalmamak, buna karşı koymak da bir seçim anlamına gelir. Devlet, 'Kürt halkını istediğim gibi yönetmek is-

tiyorum' derken buna karşı 'Hayır' diyerek direnişe geçmekle bir seçim ortaya konulmuş olur. Bunun olmadığı yerde devlet atama usulüyle istediği gibi yönetir. Bu nedenle seçim denilirken karşı koymak, tavır sahibi olmak ve mücadele etmek anlaşılmalıdır.

Demokrasi zorunluluk değil sorumluluktur

Hangi toplum kendi yaşamına gönüllü katılıyor? Gerçekten, 'Ben şu kadar çalışmak istiyorum' diyebilen bir emekçi var mı? Sorgularsak zorunluluğun esas olduğunu görürüz. Zorunluluğun olduğu yerdeyse demokrasi olamaz. Demokrasiden söz edilecekse zorunluluğun azaltılması, gönüllülüğün işlemesi gerekir. Önderlik, gönüllülüğe ek olarak; "Güçlü bir toplumsal sorumluluk anlayışı gerekir" der. Bu tanımdan hareketle demokrasi nasıl bir yaşamdır denilirse; onun bir sorumluluk olduğu cevabı verilebilir. Biz demokrasiyi hafiflik, istediğimizi yapmak ve bireycilik olarak algılamak; Önderlik ısrarla demokrasiyi sorumluluk olarak algılar. Bu baştan beri hep böyledir. Bir durum veya yeni bir gelişme olursa Önderlik her zaman görüş ister. Televizyonda haber izler, yanındakilerden görüş alır, toplumsal sorunları gündeme getirir, tartışır. Önderlikte demokrasi hep toplumsal sorunlar üzerine uğraşma ve çözüm üretmektir. Bu da topluma karşı bir sorumluluğu ve ona yanıt arayışını doğurdu. Dolayısıyla demokrasi ile sorumluluk birbiriyle bağlantılı iki kavram olarak ele alınmak durumundadır.

Birlikte yöneterek, herkeste sorumluluk geliştirmek istenirken, dayatmada bulunmadan herkesten katılım beklenir. Ama devlet uygulamalarına öyle bir alışılmıştır ki, dayatma olmayınca kendi haline bırakılan birey, sorumluluktan uzaklaşıp keyfiliğe doğru gidiyor. Hatta yönetilemez duruma geliyor. Demokrasi sorumluluk ister, katılımı gerektirir. Kişiliklerde sorumluluk bayağı zayıflıyor. Halbuki demokrasi bunun tam tersidir. Bu anlamda topluma en sorumlu katılan birey, demokrat bireydir.

Önderlik, demokrasiyi tanımlarken; "Basit bir idari işleyiş değildir" der. Bir yaşam biçimi olduğu tanımlamalarında çok var. Çok fazla yönetim tanımı yapıyoruz. Bu tanımlarımızda kendi kendini yönetmek, yönetim kavramına ağırlık veriyor gibi gözükse de bu yanlış bir algıdır. Özyönetim, kendi kendine yaşamaktır. Herhalde kendi kendine yaşayan kendisini de yönetebilir. Bu anlamda salt bir idari işleyiş değildir. 'Toplanalım, karar alalım, karar için görüş alalım, görüş için çoğunluğu sağlayalım' demek değildir. Bunun çok ötesinde bir yaşam biçimidir. Aslında demokrat olunmaz, demokrat yaşanılır. Demokratik yaşanılıyorsa zaten demokrat olunur.

Ayrıca yaşamdan ayrı işleyişler demokratik olamaz. Bu bize demokratik merkezîyetçilikten gelen bir yaklaşımdır. Geçmiş literatürde 'demokratik merkezîyetçilik' denilirdi. İşleyişlerin bir kıs-

minin demokratik olmasının yeterli olduğu, işleyiş boyutunda demokrasinin yerine getirilmesinin ardından yaşamda demokrat olmaya gerek duymama anlayışını doğurdu. İşleyiş demokratik yürütülürken, yaşamın nasıl olduğuna bakılmadı. Yaşamın geneli demokratik değilken, birkaç işleyişte demokratikliği kurtarma gibi bir algılama vardı ve bu yanlış. Bu nedenle işleyiş ve resmîyetle sınırlı olmayan bütün yaşam alanı, zihniyeti ve yapılanmasıyla yaşamsal bir demokrasi işlemelidir.

Demokrasi ahlaki ve politiktir

Her demokratik toplum ahlaki ve politiktir. Yani yaşamı için iyi kurallar belirlemiştir. Diğer bir deyişle kendisini yürütebilir bir ahlaki vardır. Kendisini gerileten, köleliğe iten bir ahlak içermez. Ahlak kötüyken demokrasi istenemez. Eğer bir toplum veya birey kendi adına karar alamıyorsa onun demokratik olduğu da söylenemez. Bu durumda demokratik olunamaz. Toplum adına devlet karar aldığı süreçte demokrasi gelişmez. Bu anlamda demokrasi ahlaki-politiktir. Aynıysa birey için de söylenilebilir. Birey kendi iyilik yollarını geliştirmiyorsa, kurallarını doğru almıyorsa, ahlakını güçlendirmemişse, demokratik kişilik gelişmez, zayıf kalır, oluşmaz. Yine kendi kendine karar almak çok önemlidir. Birey, ahlak ve politikanın gerektirdiği toplumsal hayata katıldığı oranda demokrattır. Kendi karar almaz ve bilinçli bir toplumsallığa katılmazsa sürüklenir. 'Kural belirlensin ben yaparım' diyerek demokrat olunamaz.

Politik olmaktan bahsediyoruz. Peki, nasıl politik olunacak? Hangi karar iyi, hangisi kötüdür? Nasıl ayrıştırılacak? İyi bir tarih ve toplumsallık bilincin var mı? Eğitimin var mı? Nasıl ve hangi kararı alacaksınız? Kürt halkı adına dünya kadar karar alınıyor. Bilinci ve toplumsal-tarihsel farkındalığı olmayan biri bu kararlara katılır gider. Bu durum, 'Ben kendi adıma karar aldım' demekle geçiştirilemez. Yani politika çok ciddi bir toplumsal zemin ve tarihsel kültür ister. İyi bir eğitsel süreç ister. Hiç öyle kendiliğinden yapılacak bir iş değildir. Kendi kararlarını almak ve kendini bilmek ister. Çok ciddi bir felsefik düzey ister. Demokratik toplum ve demokratik kişilik ahlaki-politik bilinçten geçer. Bunların toplamı olarak özgürlük ister. Önderlik; "İklimsel alanı özgürlük olmayan demokrasi olamaz" der. Yani eğer bir demokrasi ve demokratik toplum kurulacaksa, bu kesinlikle özgürlük zeminine dayanmak zorundadır. Bu da her zaman mücadele demektir. Yani istenen kararları alabileceğimiz, ahlak geliştireceğimiz, ihtiyaçlarımız doğrultusunda istediğimizi yapabileceğimiz bir özgürlük zeminini gerekli kılar. Hiçbir devlet kendiliğinden buna izin vermez. Hiçbir toplum oturduğu yerde, 'Ben iyi kararlar alacağım' da diyemez. Hiçbir insan bunu yapamaz. Hep bunun önünde engeller vardır. O anlamda önce özgürlük zemininin yaratılması gerekir. Kısacası bir toplum özgür olmadan demokrat olamaz. Bu kadar sıkı bir bağı var.

Demokrasiler, farklılıkların birliği ve ortaklaşmasına dayanır

Gerçek farklılık nedir? İktidar bir farklılık olabilir mi? Farklılığı azaltan bir öge midir, yoksa tüm farklılıkları tekleştirmeyi mi esas alır? O halde sınıf, kent, devlet ve iktidar birer farklılık değilse kesinlikle ortadan kaldırılmalıdır. Onlara karşı mücadele edilmelidir. Farklılık bilinci, demokrasinin ana bilincidir. Demokrasiyi geliştirmek için farklılığı

engelleyen ögenin ortadan kaldırılması gerekir. Ahlaki-politik toplum özgürlüğü geliştiren bütün farklılıklara açıktır. Kadın, çocuk, şu insan, bu mezhep vs hepsi birer farklılıktır. Peki, nasıl ortaklaşacaklar? Nerede bunlar birleştirilecek? Şu anda yaşadığımız ciddi sorunlardan biri de budur. Kavram olarak herkes kendisinde farklılığa açık olup olmadığını sorgulamalıdır. Klasik zihniyet yapıları açısından farklılık rahatsızlık yaratır. Çünkü; farklı olanı yönetmek zordur. Toplum çeşitlenmiş, bu toplumda yetişen bireyler çok farklı özelliklerden oluşuyor. Bu farklılıkların

Her demokratik toplum ahlaki ve politiktir. Yani yaşamı için iyi kurallar belirlemiştir. Diğer bir deyişle kendisini yürütebilir bir ahlaki vardır. Kendisini gerileten, köleliğe iten bir ahlak içermez. Ahlak kötüyken demokrasi istenemez. Eğer bir toplum veya birey kendi adına karar alamıyorsa onun demokratik olduğu da söylenemez. Bu anlamda demokrasi ahlaki-politiktir.

yönetilmesi de eskiye benzemiyor, onu aşan bir tarz ve derinleşme gerektiriyor. Benzerlik kolay yönetilirken, farklılığı yönetmek zordur.

Birey eğer demokrat değilse diğer kişinin farklılığı onun için tehliktir. Egemenliğini törpülememiş bir erkek, kadının farklılığını bir tehdit olarak görür. Aynı bir inanç grubundakileri potansiyel düşman sayar. Kendinden olmayandan korkarak paranoya üretir. Mesela; toplumumuz içinde ayrı mezhepten olmak konusunda muazzam kültürel ön yargılar var. 'Kürdistan'da çok fazla mezhep olsun, ne olacak ki, güzeldir' deniliyor. Güzeldir ama bir Alevi'ye, Sünni bir Müslüman ne kadar anlam verebiliyor? Ya da bir Alevi kendini, bütün Sünnileri gerici görmekten ne kadar kurtarmıştır? Öğretilmiş muazzam önyargılar var. Herkes birbirinin inancını tehlike olarak görüyor. Her an birisi, diğeri onun inancını asimile edebilir diye kaygılanıyor. Kendimize benzeştirmedikimiz insandan rahatsızlık duyarız. Birbirimize benzedikimiz anda rahatlarız! Gerçek bu değil mi?

O zaman farklılık gerçekten nasıl tanımlanacak? Batılılar hiç öyle söylediği gibi bir demokrasi kurmuş değildir. Farklılıkları çeşitlilik ve zenginlik olarak görmüyorlar. Hala bu kavram yüzeysel kullanıldığında, örgütlenmeye ve toplumsallaşmaya dökülmediğinde kesinlikle orada bir yalan söyleniyordur. Farklılıklara açık olmak doğa ve evren gibi çeşitliliği sindirmeyi gerektirir ki, bu henüz anacıl toplum dışında tümüyle yaşanabilmiş değildir. Farklılıkların çeşitlilik olarak görüldüğü söylenir ama tam tersi hakikattir. Bu aynı zamanda günlük yaşamda da her zaman karşılaştığımız ciddi bir sorundur.

Farklılık arz eden ahlaki-politik toplumun çeşitliliği, farklılık içermeyen ise iktidar yapılarıdır. Gerçek farklılık demokrasidir. O zaman bunun birliğini nasıl yaratacağız? Orada hemfikir olup

çimize sindirmemiz gerekir. Farklılık; çeşitliliktir, zenginliktir ve demokrasi buradan geliyor. Çünkü; yaşamın özelliği böyledir. Aynı zamanda farklılıklar bitirilemiyor. Şimdiye kadar kim farklılıkları bitirmek istemişse, bitirememiştir. Faşizmin her çeşidi denenmiş, bireyciliğin yanı sıra kolektivism adıyla bile faşizm yapılmıştır. Ama farklılıklar doğasal olduklarından kaynaklı ortadan kaldırılamamıştır.

Farklılıkların bitirilemeyeceğini kavramak yeterli olmuyor. Farklılıkların nasıl birleştirileceği ve ortaklaştırılacağı konusu da üzerinde önemle durulmayı gerektirir. Demokrasi birbiri üzerinde hiyerarşik bir tahakküm kurmadan, herkesin yeteneğini harekete geçirmeyi şart kılar. Birbirine benzeşmeden üç farklı kişi nasıl birlik kuracak? Bu durumda farklılıkların yönetimi zorlanmaya başlar. Çünkü; farklılıkları yönetebilmek, yol, yöntem ve hakikat bilinci ister. Bir yöntem yetmez, üç-beş yöntem uygulamak gerekir. Muazzam insan tecrübesi ister. Tarihsel açıdan toplumu bilmeyi gerektirir.

Farklılıkların birleştirilmesi için kurulan kurumlaşmaların kesinlikle devlete benzememesi gerekir. Eğer bir kurumlaşma devlete benziyorsa o kesinlikle farklılığı bitirir. Bir toplum büyümüyorsa, çeşitlenmemişse, hem birlik ruhu hem de canlılığı sürmüyorsa bilinmeli ki oradaki kurumlar devlettir. İnsanlar ve cinsiyetler birbirine benzemişse hemen anlayın ki, orada demokrasi yoktur. Çünkü; farklılık ezilmiştir. O zaman farklı olunmasına rağmen yönetilmesi, yaşamsallaşması ve ortaklaştırılması gerekir. İşte onun için kesinlikle devlet dışı kurumsallaşmalar gerekir. Yöntemi, toplumsal hakikat tarihleri gözden geçirilerek oluşturulması gerekir.

Demokrasi için mücadele eden demokrasiye inanan insanlarız

Demokrasi, devlet ile ilkeli uzlaşabilir ama kesinlikle devletleşmez.

Önderliğin demokrasi tanımında bu çok temel bir nitelik tanımlamadır. Yani demokrasi devletle yer yer, zaman zaman -ki bu zaman uzun da sürebilir- bir arada yaşayacaktır. Kesin bir etkileşimi, çok sert kavgaları da olacaktır. Bütün bunu yaparken öyle bir demokrasi zihniyeti ve kurumlaşmaları yaratmalıyız ki, benzeşmeden mücadele verebilsin. Karşılığı azaltsın ama benzeşmeden kendisini de çoğaltsın. Bu da çok ciddi bir bilinç ve kurumlaşma ister. Karşıyla mücadele ederken benzeşmemek gerçekten zor bir meseledir. Yine mücadele içerisinde alternatif üretmek ciddi bir arayış gerektirir. Ortak yaşanan dönemlerde devletten etkilenmemek ciddi bir zihniyet gücünü gerekli kılar. Çoğu zaman temel kaybımızın burada olduğunu görebiliriz. Demokratik Konfederalizm'in zamanında ve yeterince geliştirilememesinin temel sebebi budur.

Demokrasi için mücadele eden, demokrasiye inanan insanlarız. Belki tarihsel bilgimiz eksik, toplumsal duyarlılığımız yeterli değil, yeterince felsefi derinliğimiz olmayabilir ama gerçekten inanıyoruz. Buna rağmen devlet içinde erimeyi engelleyemiyoruz. Devletle iç içe yaşarken onlardan farklı bir demokrasiyi geliştiremiyoruz. Devlet hemen yanımızdayken, aşırı merkeziken, insanların davranışlarına kadar hakim olmuşken; okulları, kırsalı ve her yönüyle yaşama hükmederken, ondan ayrı kurumlaşmalar kuramıyoruz. Nereye baksak üstümüzde bir gölge gibidir. İşte bu hem zihniyet hem de kurumlaşma olarak demokrasinin zayıflığındandır. Devlete karşı tek başına kalsa bile ayakta duracak

bir kişilik yaratmak gerekir. Kolektivitesini yaratamamış, komününü oluşturamamış, zihniyetini güçlü yapılandırmamış herkes devlet sistemine benzeşir, onun içinde erir.

Birincisi; devlet ve uygarlıkla yan yana yaşarken ayakta kalacak kişiliği oluşturmak lazım. İkincisi; hiç kimse bu sistemlerle tek başına mücadele edemez. Bu nedenle kesinlikle kolektivitemizi kurumsallaştırmalıyız. Devleterle baş edebilecek demokrasiyi inşa ederek giriş yapmamız gerekir.

Demokrasi bir yaşam biçimidir

Önderlik; "Demokrasi, devlet dışı toplumsallığın zihniyet ve bedenleşmesinin tüm unsurlarını kapsar" der. Yani demokrasi sadece bir yönetim değil, bir yaşam biçimidir. Dolayısıyla yaşam biçimi olarak maddi-manevi, zihni ve kurumsal bütün yapılanmaları kapsar. Yani kurumlaşma da, işleyiş de, bilinç de demokratik olmak zorundadır. Dokuz boyutta demokratik örgütlenmeyi geliştirmek zorundayız. Buna demokrasi denilir. Ancak şu anda var olan demokratik kurumlarımız el yordamıyla yürüyor. Halen hizmet demokrasisini aşan, altını komün ve meclislerle doldurduğumuz bir sistemimiz yok. Demokrasiyi yaşam biçimi olarak ele almadan, orta sınıfa dayanarak inşa etmek mümkün değildir. Orta sınıfa dayanan anlayış, zamanla kapitalist moderniteye eklenmeye doğru gider.

Kısacası kültürün, dilin, sosyal yaşamın, kadın-erkek ilişkilerinin, ahlakın, yavaş yavaş geliştirilmeye çalışılan hukukun hepsi bir bütün olarak demokrasiyi oluşturur. Bir tanesi kapitalist, diğeri demokratik işleyemez. Demokrasinin tüm boyutları bir seferde geliştirilmeyebilir. Ama bunun için so-

Dokuz boyutta demokratik örgütlenmeyi geliştirmek zorundayız. Buna demokrasi denilir. Ancak şu anda var olan demokratik kurumlarımız el yordamıyla yürüyor. Halen hizmet demokrasisini aşan, altını komün ve meclislerle doldurduğumuz bir sistemimiz yok. Demokrasiyi yaşam biçimi olarak ele almadan, orta sınıfa dayanarak inşa etmek mümkün değildir.

mut koşulların tahliiline dayanan bir politika belirlenebilir. 'Karma ekonomik dönem olacak. Ya da okullar kuracağız, kısmen şu dil geçerli olabilir' şeklinde geçiş politikaları belirlenebilir. Ama bunları bilinçli yapmak gerekir. Böyle yapılırsa demokratik sistem kurulurken devlet gerçeğine karşı duyarlı bir duruş sergilenerek, demokratik bütünlük sağlanabilir.

Demokrasi ortak bir ruhtur

Demokrasiyi bir ruh olarak da tanımlamak gerekir. Zihniyet ve maddi yapıların yanı sıra birleştirici ve rahatlatıcı bir ruhtur. Demokrasinin hakim

olduğu yerde özgürlük kokusu gelir. Görüşler rahat belirtilir, yanlış olan görüldü ve özgürce dile getirilir, ortak noktalar yakalanır. Bu yaşatan bir ruhtur. İktidar ise bitirir, ezer. İktidar altında baskı hissedilir. Kimse kendini ifade edemez. Çeşitlilikler merkeze doğru benzeştirilmeye çalışılır. İnsanlar ikiyüzlü olurlar. İktidar ruhunu hemen hissettirir. Demokrasi bunun tam tersidir. Farklılıkların kendisini ifade etmesine zemin sunan rahatlatıcı bir ruhtur. Böyle yaklaşılsa, insanlar ölçülere gelmeye başlar, toplumsallık güçlü kurur. Hiç yeteneği olmayan insanlar yetenek kazanmaya başlar. Ortak toplum ruhu oluşur.

Toplumların ortak ruhuna 'Momentum Ruh' denilir. Sun Tzu; "Ordu cesaretiliyse en korkağını bile cesaretili kılar ama ordu korkaksa en kahramanını bile korkak yapar" der. Pratikte buna benzer tecrübeler yaşanmıştır. Biz ise buna 'Apocu Ruh' diyoruz. Apocu ruh insana hiç ummadığı şeyler yaptırır. Aylarca aç kalmaya rağmen direnme gücünü verir. Bu anlamda Apocu ruha demokrasi de diyebiliriz. Çünkü herkesi katar. Bugün en yetenezsiz görünen yarın en yetenekli olur. Dil yoktur, dil verir. Bilgi yoktur, bilgi verir. Eylem sahibi değildir, eylemli kılar. PKK etrafında bu ruha dayanan bir toplumsallık kuruldu. Bu ruh sayesinde düşmana karşı iki mermi atacak cesaretle değilken, ordularla savaşır hale geldik. Ortak toplumsal ruh olmazsa bu zor olurdu. Bu anlamda demokrasi; bu ruhun bütün topluma yayılmasıdır.

Demokraside kendilik ve farklılık bilinci vardır

Gerçek demokrasilerde ben ve öteki bilinci yoktur. Farklılık ve kendilik olma bilincini en iyi demokrasi işler, öteki-leştirmez. Başkasını da kendisi gibi görür ama başkasının kendi olma hakkına saygı duyar. Onunla ortak özelliklerde birleştikten sonra kendisine benzeştirmez. Bu anlamda demokrasilerde öteki kavramı azalmıştır. Çünkü; herkesin kendisini ifade etme hakkı verilmiştir. Bunların ikelerle birlikte ele alınması gerekir. İktidarın da kendisini ifade etme adı altında yapacağı uygulamalara serbestlik tanımaz. Ama onun ötesinde birçok toplumsal ahlaki-politik yolların bütün çeşitliliğine ortaklaşma rahatlığından dolayı izin verir.

Önderliğin tanımlamaları ve ek yaptığımız bazı kavramlarla demokrasiyi daha rahat anlaşılır kılmak istedik. O nedenle bu demokrasiye göre nasıl yaşadığımızı sorgulamalıyız. İçimizdeki temel sorunlara yoğunlaşmalıyız.

Demokrasi adına kendini yöneten yönetmiş, başkasını yöneten de onu yönetmiş zaten. Önemli olan kendimizi yönetme becerimizi ne zaman ve nasıl oluşturabileceğimizdir. Kişilik olarak gerçekten tarihin ve toplumun içine yerleşen bir toplumsallığı nasıl kurabiliriz? Bu bireycilikten nasıl uzaklaşabiliriz? Kolektif ve doğru toplumsallık olarak, bireyin özgürlüğünü de red etmeyen bir toplumsallık nasıl oluşturulabilir? Şu andaki kolektivite anlayışımız hala çok gelişkin değildir. Ağırlıkta reel sosyalist komünizminden kalan bu kolektivite yetmiyor.

Kısacası, hem kişilik anlamında hem de doğru birey ve demokratik toplumsallaşmanın kurulması anlamında demokrasi ve onu oluşturan öz niteliklerine yoğunlaşarak gereken sonuçları çıkartmak gerekir. Ancak böyle bir yoğunlaşmayla paradigmaya uygun bir duruş açığa çıkarılabilir.

Newroz Halkı soykırım rejiminin yıkılışının startını vermiştir

Newroz ile sembolleşen devrimci ruhu, katliamlarla boğmak için 16 Nisan referandumunu basamak yapmak isteyen hükümet karşısında sadece Kürdistan ve Türkiye’de değil, Ortadoğu’da devrim yapma olanakları oluşmuştur. Kaosu devrime dönüştürme becerisi gericiliğin, faşizmin ve fırsatların üzerine yürümeyi gerektiriyor.

Siyar Amed

Üçüncü Dünya Savaşı sürerken Türkiye’de rejim değişikliği için referandum yapılması olağan bir gelişme değildir. Fakat AKP ve Erdoğan bunu adeta bir varlık-yokluk meselesi olarak gördüğünden kendileri açısından taşıdığı risklere rağmen referanduma gitmişlerdir. Üstelik OHAL koşullarında ve ‘Kararnameler Yönetimi’ altında yapılması, referandumun iktidar açısından ne denli önemsendiğini göstermiştir.

Savaş, yaşam hakkına kasteden en büyük saldırdır. Yaşam hakkı ortadan kaldırıldıktan sonra diğer tüm haklar önemsiz hale getirilir. AKP bu ortamdan yararlanmaktadır. Tüm demokratik haklar askıya alındıktan sonra referandum yapılıyor.

“Baskı altında kalmadan özgür iradeyle sandığa” gidildiği iddiası artık gülünç kalır. Buna rağmen halk tavrını koymaktan çekinmemektedir. Bu durum ‘Zafere Kaçış’ filmi anımsatmaktadır.

Filme, İkinci Dünya Savaşı sırasında esir düşen müttefik askerlerinin Nazi propagandası amacıyla maça çıkarılması konu edilmiştir. Pelé’nin de oynadığı maçta, hakemler, faşist olduğundan açıkça taraf tutarlar. Zor bir maç olur. Takım devre arasında firar etme planı yapmıştır. Fakat faşizme karşı maç sahada kazanmak adına tüm ümitlerin bağlandığı firardan vazgeçilir ve ikinci yarıda da sahaya çıkılır. Faşist hakemlere rağmen maçı kazandıkları gibi seyirciler galeyan gelip, sahaya iner ve takımı da aralarına alıp, kaçırıp, kurtarırlar. Hakemler, AKP’li de olsa maç iyi oynayanındır; ilk yarı 16 Nisan referandumuna kadar olan süreç, 2. yarı ise referandum sonrasıdır.

İlk yarıda tribünleri AKP seyircileri doldurmuş durumdadır. ‘Hayır’ cephesi stadyumun dışında dağınık halde tezahüratta bulunuyor. Bu bir yanıltır. AKP her yerde mitinglerle gövde gösterisi yaparken demokrasi adına göz dolduran tek bir mitingin yapılmaması sahaya 1-0 yenik çıkmak anlamına geliyor. Bu açığı telafi etmede Mart ayının önemli bir rol oynadığı belirtilebilir.

8 Mart ve Newroz kutlamalarına dek

miting yapılmamış olmasına karşın kutlamalar zafer ruhunu açığa çıkarmıştır. Kazanma inancı ve iddiasını pekiştirmiştir. Bu husus çok önemlidir. Zira direniş ruhu yok edilirse soykırım amacına ulaşmış sayılır. Fakat sadece direnmek de yetmez; tarih bize zafer kazanmayı emrediyor. Tüm soykırım planları ancak direnişi zaferle taçlandırdığımızda tümüyle yenilmiş, boşa çıkarılmış olur.

Bahar gelince çöken planlar

AKP geçen kışın başından itibaren Kürt halkının zor bir kış yaşayacağını, en geç bahara dek direnen tek bir kişi dahi bırakmayacaklarını vaaz ediyordu. Hesaplarına göre bu kış hepimiz bitmiş olmalıydık. Oysa berfin çiçeği gibi kış ortasında bile çok yoğun bir direniş süreci içindeydik. Karakıştan medet umanlara, “Bahar geldi, şimdi ne yapacaksınız?” demek gerekiyor. “Çöktürecekiz”, derken kendileri çöktü; “çökmeyeceğiz” diye bağırıp dursalar da devlet sistemi çöktü; AKP sistemi, soykırım sistemi çöktü. Sistemi tekrar toparlayabilmek adına AKP-MHP elbirliğiyle referandumu gündeme getirdiler.

‘Çöktürme Planı’ devreye konularak mücadele tarihimizin en büyük ve en vahşi saldırıları doğrudan halka karşı devreye konuldu. Ama Mart ayı direnişlerinde görüldü ki, tüm zulümlere rağmen halk dimdik ayakta.

‘Çöktürme Planı’ndan vazgeçmiş değil, ama planın sandıkları çökme noktasına gelince bunun son aşaması olarak ‘Üç Hilal’ operasyonunu planlayıp, devreye koydu. Bu plana göre emirlerindeki beş bin kişiyi gözden çıkarıp, halka ve onun öncü güçlerine saldıracaklar. Demek ki, çete bulmakta zorluk çekmiyorlar. Ölüm de umurlarında değil. Önemli olan iktidardır; gerisi onlar için kurbanlıktır! Planın belgeleri İçişleri Bakanı ve Jandarma Genel Komutanının ortak imzasıyla valilere gönderilen talimatla açığa çıkmış durumdadır.

BBP’li Mustafa Destici ile Erdoğan görüşmesi de bu plan üzerine yapılmış ve referandum için ‘evet’ desteği ileride bir memurluk kapma yanında Alperen timlerinin önünün açılması temelinde gerçekleşmiştir. Yaptıkları açıklamalarda da Erdoğan’dan silahlı milis oluşturma iznini nasıl aldıkları ve plana nasıl dahil

olduklarını anlatıyorlar.

Erdoğan’ın dünürü olan Orhan Uzuner de bu koroya katılmış, ‘Kardeş Kal Türkiye Grubu’nun liderliğini yapan bu zat, ‘silahlı milis gücü’ oluşturduklarını açıkça ilan etmiştir. AKP’nin Osmanlı Ocakları’nda yetişen ‘Külliyeçiler’i ve Bahçeli’nin ülkücü gençleri de bu planda ülkücü, faşist gürhunun başını çekmektedir.

AKP-MHP ittifak kurduklarından beri Erdoğan, Bahçeli’nin bir dediğini iki yapmamakta, anında uygulamaktadır. Destici’yi de yanına çeken Erdoğan, onun partisini de Bahçeli’nin emrine sokmayı başarmıştır.

Yeni saldırı planının adını ‘Üç Hilal’ koymaları da bu nedenledir. İşin siyasi boyutu bu temelde hazırlanmıştır. Plana göre; devlete çalışmayan herkes hedef alınacak, köyler tecritte tutulacak, halkın yediği lokmalar sayılacak!

Bu tür uygulamaları en sert şekilde uzun yıllardır zaten uyguluyorlardı ama sonuç alamadılar. Şimdi askeri ve toplumsal alanla birlikte siyasi alanda da plana uygun ittifaklar yaparak sonuç almak istemektedirler.

Ulusalçılarla çatışma kapıdadır

Yeni ittifak arayışının diğer bir nedeni de, Kürt soykırımı temelinde uzlaştıkları kesimlerle çatışma ihtimalidir. Özellikle ulusalçılarla kurdukları ittifakın eskisi kadar sıkı olmadığı ve çatlamış olduğu referandum sürecinde ortaya çıktı. Bu planın bir boyutu da budur; hem ulusalçılarla olan ittifakın çatlamasından kaynaklı boşlukları doldurmak istiyorlar hem de onlardan gelebilecek tehditleri bertaraf edecek gücü toplamaya çalışıyorlar. Böylece olası darbe vb girişimlerine karşı ülkücü ittifakla tedbir almaktadırlar.

Osmanlı sembolleriyle yeni planlar yapmaları, mezhepçi-milliyetçi çizgilerini büyük ideallermiş gibi gösterme çabasından kaynaklanmaktadır. İttihat-Terrakki çizgisiyle Osmanlılık yapmanın ülkeyi nereye götürdüğü tarihte kanıtlanmıştır. Şimdiki politikalar ulus devlet anlayışına dayalı faşizan çizgiye sarılıp egemenliğini korumak şeklinde gerçekleşirken, adına Osmanlı’yı yeniden canlandırma diyebilmektedirler. Ulus devlet çizgisinde oldukları halde ‘ulusalcı’ kesimle çıkarılarda karşı karşıya

gelmeleri ve adeta rövanş yaşamaları sürpriz olmayacaktır.

KDP plana ne kadar uyacak?

Türkiye’de ülkücü ittifak gelişirken bir Kürt partisi, hatta bağımsız Kürdistan devletini ilan etmeye hazırlandığını söyleyen bir Kürt partisi ne kadar kabul görebilir? İlk bakışta mümkün görünmese de PKK karşıtlığı ve özellikle de 10 milyar dolarlık ticaret hacmi birçok kırımları çizginin aşılmasını sağlamıştır.

Bu üçlü ittifaka KDP’yi de eklemek istedikleri açıktır. Planın KDP boyutunun ne kadar tutacağı henüz tam netleşmiş değildir. Çünkü; Şengal saldırılarına rağmen Özgürlük Hareketi büyük bir olgunluk ve politik öngörüyle KDP’yi yanlış yoldan döndürmeye çalışmaktadır. İzlediği kadarıyla sürecin çatışmasız çözüme götürülmesi için çabalar sürmektedir. Çözüm gelişirse tüm Kürt halkı açısından olumludur fakat işbirlikçi çizgide daha fazla ısrarın karşılıksız kalması mümkün olmayacaktır.

İrkçilikta, faşizmde, soykırım yapmada birleşmiş üç parti ve işbirlikçilerinin saldırganlıkları kesinlikle yeni bir çıkışı, büyüme değil son çöküşü ifade etmektedir. Bir yükseliş dönemini yaşamıyorlar. AKP gelişme, yükseliş ve hatta gerileme dönemini bitirdi, şimdi çok net olarak çöküş döneminde. Yaptığı ittifaklarla da bu çöküşün önünü alamaz. Osmanlı’nın ‘Hasta Adam’ dönemini çağrıştıran bir ruh hali içindedirler.

Faşist çetelerin ortalağa salınmasına dayalı olan bu ‘Üçlü Hilal’ planıyla yeni katliamlara hazırlanmaktadır. Bunun propagandasını yapmaktadırlar. Korkularını, çöküşlerini gizlemenin propagandası demek yerinde olur. Yeni bir özel ve psikolojik savaş yöntemi gibi de sunmaktadırlar. Fakat şimdiye dek hiç yapmadıkları bir uygulamamış gibi yeni planı allayıp pullamaları gerçekten de çöken ruh hallerini gizlemek dışında bir anlam ifade etmemektedir. Milyonluk ordularını ve binlerce kontralarını sahaya sürdüler. Sonuç ortadadır...

‘Çöktürme Planı’nı zaten Türkiye’deki eski, yeni tüm çetelerle birlikte planlamış ve uygulamaya koymuşlardır. Özyönetim direnişine, halkın direnişine takılıp kaldılar ve planı çöktü. Şimdi aslında biraz daha iktidarda kalmanın, Miloseviç

gibi yargılanmamanın, Saddam ve Hitler gibi çökmemenin telaşı içinde tehdit propagandası yapmaktadırlar. Korku salma planlarına dayalı olan bu tehditlerin, korku sınırlarını çoktan aşan, halkta hiçbir karşılığı yoktur, olmayacaktır. Son çeteci çırpınışları ve ‘ülkücü’ ittifak planları da yaklaşan sonlarının önünü alamayacaktır.

Türkiye metropollerindeki örgütsüz Kürt gençleri de hırsızlık ve uyuşturucu çeteleri eliyle bu plana dahil edilmiş; yarın, tıpkı bir dönemin Hizbi-kontrası gibi ellerine silah verilerek kendi halkına karşı tetikçi yapılacaktır. Gençlik örgütlerinin radikal mücadele çizgisiyle Kürt gençlerinin alet olması önenebilir. Fakat hedefte sadece Kürt gençleri yoktur. Tüm Türkiye çapında gençliğin birlikte örgütlenmesi, birlikte direnmesi önem taşımaktadır. Gençliğin birleşik devrim hareketi tüm faşist saldırıların panzehiri olabilir.

Kürt halkına karşı sürekli plan yapmaktadırlar. Bir zamanlar Tansu Çiller de sürekli olarak “ya bitecek ya bitecek” teranesini dilinden düşürmüyordu. Kimler geldi, kimler geçti... Çetelesini tutmak bizim işimiz değil ama iktidara gelen herkes Kürt kanı üzerinden var olmayı ilke saymış, tarihin kanlı sayfalarına adlarını yazdırmış ama hiç biri baki olmamıştır.

Ülkücü soykırım ittifakına karşı halkın öz savunma örgütlenmesini her düzeyde geliştirmesi meşru ve kaçınılmazdır. Faşizm, referandumu bile silah zoruyla kazanmak istediği için halk açısından meşru olmayan hiçbir direniş biçimi yoktur. Dün faşizm tanklarla vururken halkı taşlarla bile kendisini savunamaz hale getirmek istediler. Fakat hiçbir saldırı halk iradesini kıramadı.

Şimdi referandumdan evet çıksa bile bu sadece faşist gürhü bağlayacaktır. Zorbalıkla evet çıkarılabilir. Başka türlü mümkün değildir. Bu nedenle Türkiye demokrasi güçlerini ve emekçi halklarını da böylesi bir sonuç bağlayamaz. Ortada demokratik bir süreç yok ki, zorbalık ile çıkması olası bir sonuca saygı duyulsun, razı olunsun! Üstelik faşizmin saldırıları halkı zaten ayaklanma noktasına getirmiştir. Faşist blok için öyle kolay bir süreç olmayacaktır. Bu yıl iddialarının tam tersine nasıl ki en zor kışlarını yaşadılarsa bahar süreci de en son çöküş

süreçleri olacaktır.

Referandumun sonucuna göre yaşanacak gelişmeler çokça tartışılmaktadır. Fakat bilmek gerekir ki, evet çıktığında faşizm güç kazanıp tüm muhalefeti silindir gibi ezip geçmek isteyecektir. Çöküşü durduramasa da belki biraz nefes alabilecektir denilebilir.

Hayır çıkması durumunda ise faşizme ağır bir darbe olacak ama yine de son bir gayretle saldıracaklardır. Yanılıya düşmeyelim; her iki durumda da faşizmi yenmeye hazırlanmak gerekiyor. Türkiye'nin ve tüm halklarımızın kurtuluşu bu yıl faşizmi kesin yenilgiye uğratmakla sağlanabilir. Bu anlamıyla zaman, en geniş ve kapsamlı birlik anlayışı ve yine en zengin yöntemlerle faşizme karşı birleşik mücadeleyi geliştirme zamanıdır.

Bu yolda en anlamlı adımların başında gelen Halkların Birleşik Devrim Hareketi bir yasını doldurdu ve yıl dönümünde faşizme karşı kadın direniş cephesi oluşturuldu. Bu gelişmeler yılın direnişini zafer direnişine dönüştürmenin hamleleri olmaktadır. Dolayısıyla bu mücadele yılında sadece direnmeyi değil faşizmi tümünden çöktürmeyi ve zafer yaratmayı esas alan bir çizgi geçerli olacaktır. Bunu geriye çeken her türlü dar, sekte ve liberal yaklaşım karşısında hızlı hareket etmek, hızla aşmak ve yanlışların gündemleşmesini önlemek gerekir. Devrimci mücadeleyi zafer çizgisinden saptırmaya yönelik her tutum faşizme hizmet eder. Hem Üçüncü Dünya Savaşı sürecinde olduğumuzu hem faşizme karşı direndiğimizi iddia edip hem de devrim yapmayı hedeflememek bu dönemde sadece oportünizmle değil gaflet ve tasfiyecilikle ifade edilebilir.

2017, faşizmi yıkmamanın ve zafer yaratmanın yılıdır

Devrimci direniş süreçlerini kendisine göre yorumlayıp gereklerini yerine getirmeyenlerin faşizm karşısında tutunmaları mümkün değildir ve geçen süreç bunun dersleriyle doludur.

Her zor süreçte anlama zorluğu ve kafa karışıklığı yaşayanlar kadar devrimin kaçınılmaz da çıkmıştır. Bugün zor ama bir o kadar da zafere yakın bir süreci yaşıyoruz. Gözünü zafere dikmeyenlerin yaşam alanı kalmadığından, soluğu mücadele dışında almakta ve tükenmektedirler.

Devrimci halk mücadelesinde halkın içinde olmayanların, halkla birlikte nefes alıp vermeyenlerin devrim saflarında kalmaya hakları yoktur. Geçtiğimiz süreç böyle bir netleşme süreci olmuştur. Her türlü kişisel ve örgütsel yetmezliğin de bu ruhla aşılması gerekir.

Direniş sürecinin sorunları farklı ol-

muş ve uzun süre kendini dayatabilmişken kazanma, zafere yürüme sürecinin sorunları dayatıcı olamaz; bu sürece sınırsız katılmayan aşılabacaktır. Kişisel sorunlarını örgütsel çalışmalara yansıtanlar, artık saflarda zemin bulamaz, yaşayamaz hale gelmiştir. Bugün direnişten kaçanlar değil, direnişi zafere taşımayan anlayışlar asıl sorun olarak ele alınmaktadır. Bu da ileri bir aşamayı ve kararlılığı ifade etmektedir.

Şimdi direnişin gerekliliğini tartışan yoktur veya az bir kesim kasıtlı olarak veya yaşam alışkanlığını, konforunu korumak adına eskisi kadar sesli olmasa da bunu dillendirmektedir. Bu tür tartışmaların hiç bir kıymeti kalmamış ve etkisi tamamen kırılmıştır. DAİŞ-AKP-MHP gerçekliği bile tek başına bu yanlış tartışmalara cevap olmuştur. Ruhunu kırıkan, kalbi incinen, kafası karışan varsa da kendini onarması için direniş en büyük dermandır. Böylesine başka bir şey söylenemez.

Şimdi esasen zafere kilitlenmeyen anlayışlar belki kısmen geçen yılın tekrarını yaşatma potansiyelini taşısa da esas olarak sürece cevap olamama riskini taşımaktadır. Bu duruş tasfiye anlamına gelir. Sürecin keskinliği bu sonucu doğurur.

Geçen mücadele yılı faşizmin sınırsız saldırılarına karşı Zınarların, Çiyagerlerin, Axınların duruşuyla sınırsız direnme yılıydı ve şehitlerimizin fedai ruhuyla bu direniş çizgisi en görkemli şekilde temsil edildi. Fakat bu yılın farkı, faşizme karşı sadece direnme değil onu tamamen yıkma yılı olmasıdır. Şehitlerimizin direniş çizgisine ve anılarına da ancak bu şekilde doğru cevap verilebilir.

Şengal'deki kadın direnişi zaferin müjdesidir

Direnişin her alanda zirveleşeceğini ve zafer yaratacağını gösteren gelişmeler Mart ayı içinde ortaya çıkmıştır. Açığa çıkan direniş ruhunda zafer iddiası, isteği ve hırsı vardır. Bunu doğru okumak ve aynı şekilde karşılık vermek, mücadelenin her ayını, her gününü zafer ruhuyla karşılamak gerekir. Mart'ta açığa çıkan direniş ve zafer ruhu başarı inancını kesinleştirmiştir.

Her yıl Mart ayıyla birlikte doğanın ve toplumun uyanışı baharla sembolize edilirken bu yıl tüm ezilenler adına umut yüklü bir bahar sürecine girilmiştir. Çünkü; soykırım rejimine göre bahar gelecek ama Ortadoğu halklarının umutlarının temsilcisi olan 'Newroz Halkı', yani Kürt halkı baharı göremeyecekti!

Newroz halkı sadece baharı görmüş değil, baharda soykırım rejiminin yıkılışının startını da vermiştir.

İlk kıvılcımı, Newroz'un ilk ateşini Êzîdî kadınlarının, 3 Mart saldırısına

karşı yakması anlamlı olmuştur. Gerçekten de bu sürecin en önemli gelişmelerinden biri Şengal'e yapılan saldırı ve buna karşı geliştirilen direniş olmuştur. Özgürlük Hareketi'nin diriltici ruhu Şengal'de Êzîdî kadınları şahsında bir kez daha açığa çıkmıştır.

3 Ağustos 2014'te Şengal'e yönelik DAİŞ saldırısında katledilen, kaçırılan, kafeslerde taşınan, pazarlara sürülen Êzîdî kadını, 3 Mart saldırısında silahını alıp çetelerin karşısına dikilmiştir. Çok yoğun duygulandırılan, gururlandıran ve dirence direnç katan bu tablo karşısında soykırım rejimi işbirlikçileriyle birlikte yenilmiştir. Bundan sonra yapılacak saldırı planlarının da bir hükümünün olmayacağını gösteren bu onurlu duruş Êzîdî, Kürt ve Ortadoğu kadını şahsında insanlığın direnişidir.

Şengal direnişi hemen 8 Mart kutlamaları öncesine denk gelmiş ve elbette tüm kadınları ve halkı etkilemiş, direnişe sevk etmede motive edici olmuştur. Şengal direnişinin hızla yayılması ve çevresini etkileyerek süreklileşmesi, direniş diyalektiğini çok çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermiştir.

Şengal'den alınan güçle 8 Mart'ta Kürt kadını meydanları, sokakları doldurmuş, yeni mücadele yılının startını vermiştir. Kutlamalarda açığa çıkan direniş ruhu aynı zamanda Türkiyeli kadınlara ve demokrasi güçlerine de cesaret ve moral kazandırmıştır. Birçok ilde kadın yürüyüşlerine polis saldırdığı halde geri adım atılmamıştır. İstanbul ise son yılların en büyük kadın buluşmasına ve görkemli yürüyüşüne sahne olmuştur.

Fakat burada da bir yanlış, daha doğrusu bir eksikliğe dikkat çekmek gerekiyor. Faşizmin tüm saldırılarına rağmen Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle Amed'den İstanbul'a meydanlar direnişin renkleri ve güzelliğiyle dolup taşmış; baharı ve özgürlüğü müjdelemiştir. 8 Mart görüntüleri AKP'nin tüm mitinglerinin ne denli çirkin, eril, ruhsuz, renksiz ve sıradan olduğunu açığa çıkarmış olduğu halde bunun propagandası yeterince yapılamamıştır. Buna rağmen açığa çıkan ruh, tüm yıla damgasını vuracak olan devrimci bir ruh olmuştur.

"Mutlaka Kazanacağız!"

12 Mart, askeri cuntanın, Qamişlo ve Gazi Katliamlarının yıl dönümü; yine 16 Mart Halepçe Katliamı'nın yıl dönümü gibi özel anlamı olan günler elbette şehitlerimizin anıldığı ve eylemlerle hesap sorulduğu günler olmuştur. Newroz, Kahramanlık Haftası ve 4 Nisan bu direniş sürecinin zirveye taşınması olmaktadır.

Tüm bir Mart ayı direnişle karşılanmış ve belli ölçüde bir bütünlük sağ-

lanmıştır. Geçmişin parçalı direniş ve topyekun harekete geçememe eksikliğine mahal vermeden yaklaşıldığında topyekun soykırım saldırılarına gereken yanıt çok daha etkili ve sonuç alıcı tarzda verilebilir.

Tv'de, Yılmaz Güney'in sesiyle sunulan "Mutlaka Kazanacağız!" sözü bu umudun ve iddianın temel şiarıdır ve isabetli bir seçim olmuştur. Sadece direnmek değil, kazanmak! Her türlü soykırım ve özel savaş yöntemine karşı direnişin zaferle taçlandırılmasını ifade eden bu şiarın hakkını vermek, her türlü ataleti aşarak; örgütlenme, eylem ve öncülüğü başkasından beklemeden sürece uygun hamleci ruhla hareket etmeyi ve sonuç almayı gerektiriyor.

Önder Apo davasının sloganını "Özgürlük Kazanacaktır" biçiminde belirlemiş ve hem tarihi savunmalarıyla hem de İmralı'daki 18 yıllık eşsiz direnişle söz ve şiarın gereğinin nasıl yapılacağını göstermiştir. Önderlik tarzındaki söz takipçiliği ve sonuç alıcılık, Uluslararası Komplö karşısındaki duruşla yeterince kanıtlanmış ve tüm insanlık aleminde isteyen herkese ilham kaynağı ve örnek olmuştur. Şimdi aynı tarzla faşizmin çöküş sürecini hızlandırmak mümkündür. Faşizm güçlü zamanını değil, zayıf zamanını yaşıyor. Şimdi faşizmi yenmek her zamankinden daha fazla mümkün hale gelmiştir. Önder Apo'nun özgürlüğü de devrim yapmaktan geçmektedir. Yeni mücadele yılına böyle bir anlam yüklemek, büyük devrimci hamleleri başarıyla geliştirmenin garantisini olacaktır.

Newroz ile sembolleşen devrimci ruh, katliamlarla boğmak için 16 Nisan referandumunu basamak yapmak isteyen hükümet karşısında sadece Kürdistan ve Türkiye'de değil Ortadoğu'da devrim yapma olanakları oluşmuştur. Kaosu devrime dönüştürme becerisi gericiğin, faşizmin ve fırsatların üzerine yürümeyi gerektiriyor.

Bölgeye 'Truva Atı' olarak sokulan AKP öyle gerici bir rol üstlendi ki, adeta Demokratik Ortadoğu Devrimi'nin önündeki en büyük engel haline geldi. Şimdi dünya da AKP ile eskisi kadar birlikte iş yapmaya hevesli değil. Bu da demokratik devrim adına bir fırsattır elbette.

Soykırım rejimi dünya çapında destekçiler bulmadan asla yürütülemezdi. AKP-Erdoğan iktidarı da küresel kapitalizmden ve bölgenin ulus-devlet gericiğinden destek görmedikçe asla Kürt soykırımına girilemezdi. Bu gerçeklik geçen yıldan bu yana daha çarpıcı olarak görülmüştür.

Faşizm saldırırken tüm dünya adeta izlemişti. Fakat direniş gelişince şimdi Avrupa devletleri de AKP'ye tavrı alıyor. Türk devletinin Avrupa'daki prestiji hiç bu kadar yıkılmamıştı. BM bile Cizîr-

Sûr yakılıp yıkılırken sessiz kalmışken şimdi yayınladıkları raporlarla katliamı gözler önüne sermekte ve uluslararası arenada ve mahkemelerde hesap sorma sürecinin ilk adımlarını atmaktadır.

2009 yılında KCK adı altında başlatılan siyasi soykırım operasyonlarını "FETÖ yaptı" diyerek üstünden atmaya çalışan AKP, yarın "Sûr, Cizîr Ergenekoncuların işiydi" deyip kendini sıyırmaya çalışabilir. Yine yarın devletler kendi çıkarlarına göre farklı tavırlar da alabilirler, fakat AKP, halkın adaletinden kaçamaz. Bugünkü düzeye gelinmesinde nasıl ki Kürdistan'daki direnişin belirleyici rolü olmuşsa aslında bugünden çökmüş olan ama ilanını yapmayan AKP-MHP faşist bloğunun yıkılması da, direniş sayesinde olacaktır. İçte ve dışta çöküş sürecini yaşayan AKP-MHP faşizminin yıkılmasının sonuçları ise tüm bölgede devrimsel gelişmelere yol açacaktır.

Bölge çapında yaşanan savaşın analizleri ağırlıklı olarak Suriye, Irak, İran ve Türkiye üzerinden yapılırken devrime giden yolun analizleri en çok Türkiye üzerinde odaklanmaktadır. Rojava Devrimi'ni boğamayan, Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu'nun önüne geçemeyen, neredeyse Demokratik Doğu Suriye Federasyonu'yla karşılaşması an meselesi olan AKP'nin aşılması tüm bölgenin demokratikleşmesi önündeki barajın yıkılması anlamına gelmektedir.

Geldiğimiz aşamada büyük bir umutla belirtilebilir ki; Türkiye'nin demokratikleşmesi tüm Ortadoğu'nun demokratikleşmesini sağlayacaktır. Faşizmi yıkmak Demokratik Ortadoğu Devrimi'ne giden yolun önünü sonuna dek açacaktır. Şimdi bu nedenle diyoruz ki; Newroz devrimciliği Ortadoğu devrimciliğidir. Newroz'un tarihsel gerçekliği de budur. Güncel durum Asur İmparatorluğu karşısındaki ilk Newroz sürecine bir hayli yakındır. Tarihsel ve güncel olarak böyle bir durum değerlendirmesi yapmak ve demokratik ulus anlayışıyla hareket etmek, Ortadoğu çapında devrimi hedeflemeyi zorunlu kılıyor.

Dar sınırlarda hareket etmek günümüzün devrimciliğine aykırıdır. Dün belki sadece Kürt halkı için mücadele etmenin anlaşılır sebepleri vardı; kaldı ki dün bile dolaylı olarak tüm halklar için mücadele verilmiştir. Gelinen aşamada tüm Ortadoğu halklarının demokratik kurtuluşu ve devrimi için mücadele etmek, doğrudan bu alana hitap etmek, kendini ve örgütsel birimlerini bu anlayışla büyütmek ve donatmak; nihayetinde Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu kuruluşunu gerçekleştirmek, bunun öncülüğünü yapmak Newroz halkı olmanızın omuzlarınıza yüklediği en onurlu görev durumundadır. ■■■

Destpêk-rûpel 28

Hevalê Egîd plansaziya çalakîyekê amade kir. Me yê li ser gundekî çeteyan çalakî li dar bixistana. Lê diviyabû ti kes nehata kuştin! Roja îne bû û her kes li mizgefta gund bû. Helbet di mizgeftê de li ser ti kesî dê çek nebûna. Di wê kêliyê de me bi ser gund de girt. Me hemû şênîyên gund li nave-rasta gund kom kir û bi wan re civîn çêkir. Pişt re jî me hemû çekên wan kom kir û bi xwe re bir. Çalakiya duyem jî dîsa li ser gundekî çeteyan ê bi navê Zivinga Şikakan bû. Dîsa diviyabû ti kes nemire. Me bi ser gund de girt lê gundî li nav zevi-yên xwe bûn. Lê berêvarê hemû dê vegeyriyana. Me xwe jî bo berêvarê amade kiribû ku gundî dê werin, em ê bi wan re civînê li dar bixin û pişt re jî bê pirsgirêk jî gund derkevin. Gundî yek bi yek hatin gund. Me hemû gundî hişyar kirin ku çekên xwe deynin. Ji gundiyan yekî em guhdar nekir û dest bi gulebaranê kir. Em neçar man ku bersiv bidin. Ji gundiyan sê-çar kes mirin û çendek jî me bi saxî zeft kir, lê pişt re me ew berdan. Her wiha

me çend çek jî ji ser wan rakir. Hevalê Egîd: "Piştî vê çalakîyê dijmin teqez dê operasyonêkê li dar bixe. Divê em dijmin di eraziye de tengav bikin û derbeyan lêdin. Bi vî awayî em ê him Newroza xwe pîroz bikin û him jî bo bîranîna hevalê Mazlûm çalakîyekê li dar bixin."

Şeva 19'ê Adarê bi 20'an ve girê dida bû. Ger dijmin derketana operasyonê dikaribû du derbandan bigire. Hevalê Egîd, heval wekî koman dabeş kir û her komek şand derbendekê. Heval Egîd li ser koma me bû. Derbend hatin girtin. Berdestê siharê bû. Ji derbenda din dengê fişengan olan vedida. Hevalan dest bi tunekirina dijmin kiribû. Ji dijmin çar jê hatin kuştin û çekên wan jî hatin rakirin. Hevalê Egîd: "Zû bikin, em xwe bigihînin hevalan. Ger dijmin li wê derê derbên giran bixwe dê nikaribin bi ser derbenda din de werin." Dema em gihaştin gel hevalan, dijmin vekîşiyabû. Em li noq-teya bi navê Meydan heta 27'ê Adarê sekinîn. Li her devera herêmed operasyon destpê kiribûn. Di roja 27'ê Adarê de çend heval bo erzaq peyde bikin, xwe berdan zoman. Hevalan bi xwe re; ç-

walek ar, kiloyek çay, pênc kilo rûn û pênc-şes kilo jî şeker anîbû. Bi girtina erzaq re, me berê xwe da Cûdiyê da ku li ser plansaziya çalakîyan nêrînê hevalên li wir bigirin. Hevalê Egîd sê heval wek koma pêşeng diyar kir û ji wan re got; "Ger kemîn an operasyon hebe hûn ê vegeyin, tunebe jî hûn ê venegerin û em ê jî piştî we bikevin rê."

Me bi dûrbînê keşfa xwe kir, lê ti diyardeya dijmin û operasyonê nebû. Hemû heval li hev civiyan û xwe berdan biniya dolê. Hîna tarî neketibû. Di navbera her hevalekî/ê de 15-20 metro hebû. Tam di wê kêliyê de me dît ku li qelaçê hember leşkerên dijmin li dû hev rêz bûne û dimeşin. Wan jî em dîtibûn. Lê bêyi ku bertekekê bidin di rêka xwe de meşîyan. Me rêya xwe guhert û em ber bi cihekî cuda ve meşîyan. Saet şeşê berêvarê bû. Me agir pêxist. Hevalê Egîd got; "Em heta 12'ê şevê li vir bin û di yekê şevê de em ê bi rêkevin. Wê şevê heta nivê şevê em li dora agir rûniştin û di yekê de tevgeriyan.

Hewa vekiribû û ezman bi stêrkan difûriya. Hewa sayî û berf jî hişk bû. Di meşê de li ser berfê

me şopa lîngan dît. Hindekên me digotin şopên kevnin, hindekan jî digot yên nû ne. Hevalê Egîd got; "Bêdeng bin. Ger leşker bin, jixwe dê me dîtibin." Jixwe piştî wê çi bû me fêm nekir ku bombeyek li nava me teqiya. Ji milekî ve çeka law û li milê din jî reşandina fişengan.

Min jî dengê hevalê Egîd herî dawî gotina; "Hemû heval bila vekîşin!" bihist. Em bi lezgîni paşve vekîşîyan. Piştî em gihan cihekî bi ewle kom li hev civiya. Hevalê Harûn hevalên li komê hejmart. Hevalê Egîd nebû, hevalê Metîn birîndar ketibû. Em çûn cihê me bi şev lê agir kiribû. Hevalê Egîd li wir jî nebû. Em çûn cihê xwe yê destpêkê, lê li wir jî nebû...

Di şeva 28'ê Adarê radyoya TRT'ê de nûçeyeye wisa derbas bû; "Milê rastê yê APO, Mahsum Korkmaz hat kuştin" Di wê kêliyê, hemû heval serrobino bûn. Ji ti hevalî deng dernediket. Lê hêrsa me zêdetir. Li ser rêça Rêheval Egîd fermanarê mezin ê Apoger hêza gerîla her ku çû mezin û xûrttir bû...

■■■

Rêheval Egîd

Remza Fermandarê Apoger e

Gurcan Komatê

Bi ser teqandina fişenga yekemîn ve hîna salek jî derbas nebûbû. Ti kesî ne ji têkoşîna di oxira gelekî de dihat dayîn û ne jî bi vê fişenga yekem ku li dilê dijmin diket bawer dikir. Dijmin bi hemû hêza xwe ya medyayê ve, sernûçeyên; "kulmek eşqiya ne, rêbir in, di sê rojan de em ê biqedinin, evana bersûr in" ji rojname û televizyonên xwe kêr nedikir. Dema di nav gel de hat fêmkirin ku; ev fişenga yekem ne dubareya destpêkeke klasîk a serhildêr e ango ev fişeng destpêka şerekî bi gerilayên nûjen e, fişenga yekem di kûrahiya dilê gel de bû çavkaniya hêviyê. Êdî Apocî ji bo gel bûbûn; dilê bi serkeftinê lêdide. Gerilayên çiyayên Kurdistanê bi çeka di destê xwe de, ji bo gelên Kurdistanê bûbûn yekane hêviya jêneger.

Pûşpera sala 1985'an bû. Berf heliyabû û xweza hemû bereketa xwe pêşkêşî me dikir. Bi hevalê Abbas, Erdal (Mustafa Yöndem), Zeydîn, Haşim, Weysî, Kemal Gurcan, Cihan (xwişka Mahmûd Baksî), Azîme û 6-7 hevalên ku navên wan nayê bîra min ve, em ji Zapê ber bi Heftenînê ve diçûn. Herêma Behdînanê weke niha ne di bin venêriya me de bû. Her wiha ji ber şerê Îran û Iraqê, Artêşa Iraqê ji her demê bêhtir baldar bû. Hemû rêyên guman dikir ku tê bikaranîn, kemîn diavêtin û didan ber obus û hewanan. Ji ber vê jî, herêmên Başûr jî bi qasî yê Bakur xetere bûn û pêwîst dikir em bi tevdir tevbigerin. Bi nepenî û bihişyariyeke bê hemta koma me bi rê ket. Di rêyên em derbas dibûn de diviyabû me şopekê jî nehiştana. Me qotika cixareya dikêşand jî vedîşt. Di çar rojên meşê yê di nav qereqolên dijmin derbas dibûn de, bêtî ku em rêza meşê biguherînin meşiyên di encamê de me xwe gihandibû gel hevalan. Li Heftenînê komeke hevalan a ji 30-35 kesî pêk dihat hebû. Gelek heval beriya vê hevdîtîne hev nas dikirin. Li gel çay û cixareya qaçax me hesreta xwe bi hevalan parve kir. Piştî xwarinê, sohbetên germ şûna xwe ji guhdarkirinê re hişt.

Li Heftenînê piştî çend rêze civîn û plansaziyan, me dest bi amadekariyên rêya Besta ango cihê hevalê Egîd (Mahsum Korkmaz) lê dima kir. Di rê de qayîdeyên ku hemû heval bi hişyarî pêk bînin hatin parvekirin. Dijmin bi mebesta tunekirina tevgera me him serî li pêkûtiyên derûnî dida û him jî her roj operasyonan li dar dixist. Ev jî meşa me diwartir dikir. Ji bo dijmin me ferq neke, ji şiverêyan bêhtir me xwe li kaş, hevraz, kendal û qelaçan diqeliband. Carcaran jî bi navberên biçûk me bêhna xwe vedida û rêça ku bidomînin keşf dikir. Carekê hevalê Zeydîn û Kemal bi armanca keşfkirina rê derketibûn eraziyê û di rê de li hevalên ji operasyonê derketibûn rast hatin.

Piştî hevalê Abbas derbarê nîzama meşê de hişyariyan kir şûn de, êvarê derdora 8-9'an em bi rê ketin. Hîna em neketibûn rê dijmin me ferq kiribû û bi awayekî pê hesiya bû ku em ber Bestayê ve diçûn. Bo vê jî di rê de kemîn avêtibûn pêş me. Di koma me ya meşê de hevalek nexweş bû. Ev jî dibû sedem ku di rê de qutbûn çêbibin. Erazî herêmeke daristanî bû lê qelaç û şkêrên wê kêr bûn. Em hatibûn dawîya dolê û diviyabû em derbende derbas bikin. Dijmin jî kemîn avêtibû vê derbendê. Koma meşê him ji westan û him jî ji birçîna bêhal ketibû. Li cihekî

nêzî kemînê kom dîsa ji hev qut bû. Bo hevalên li dawî mayî, xwe bigihînin me hevalek çend cara fikiya. Dijmin dengê fikîne bihiştibû û êdî ji hatina me ya ber bi kemînê ve bawer bû. Milê destpêkê yê kemînê me bê şer derbas kir. Lê dijmin ev yek bi zanebûn kiribû. Dixwest me bixe navenda kemînê. Em tam ketin çembera dijmin, ji pêş-paş û çep û rastê ve em gulebaran kirin. Bi bihiştina dengê fişenga yekem re hemû hevalan xwe bi erdê re kirin yek. Piştî şerekî bi qasî niv saetî, bi zorê em ji çemberê derketin. Piştî meşêke pênc saetan em ji cihê kemînê dûr ketin. Di kemînê de hevalê Haşim şehîd bû. Me ji hevala Zozan jî qet agahiyek negirt. Hevalên mayî jî bi awayekî saxlem xwe gihandin hev.

Ezman hêdî hêdî ronî dibû. Bo bêhnvedan û xeweke şêrîn, em li cihekî ewle bi cih bûn. Ji ber çavê min û yê hevalê Erdal baş didîtin, me li nêzî destpêkê nîvîsandin. Dijmin jî di sihara wê rojê de li hemû herêmê operasyonê berfirre dabû destpêkirin. Bi dîtina leşkeran re beziyam û min hemû heval şiyar kirin. Cihê ku em lê bûn ji ber daristanî û bo xwe veşartinê bi ewle bû, me biryar da ku bi roj tevnegerin. Hevalê Abbas bi hevalê Erdal kenîya û got; "Careke din em hevalê Gurcan neşînin nobeda siharê. Em kengî dişînin bi eskeran re rû bi rû dibin." Hemû heval bi vê henekê kenîyan...

Bi ketîna tariyê re dijmin jî eraziyê vekîşiya.

Me jî rêya xwe domand û rojek şûn de me xwe gihand gel hevalên li qada Masîroyê. Di nav hevalan de em bi coş û kêfxweş bûn. Hevalan bo vehesanê xwe avêt bin darekê. Hevalên li noqtê mayî jî bo hevalan çay û xwarin çêdikirin. Piştî vehesanê ji aliyekî ve çay û cixare û ji aliyekî din ve jî bi hesreta sohbetên kûr, peyv û ken li dû hevûdin dihatin rêzêkirin. Di vê navberê de, hevalê Erdal destê xwe bilind kir û hevalek nîşanî min da. Li ser wî hevalî parkeyekî leşkerî û di destê de jî çeka M-16 hebû.

Navê wî hevalê rîberdayî Egîd bû... Hevalê Erdal, min û hevalê Egîd bi hev da nasîn.

Tevî hevalên ji qadên cuda hatibûn, hejmar me gihastibû 150 kesî. Kombûna ewqas hevalî, atmosfereke cûda avakir. Ji rûyê her hevalekî/ê dixuya ku bi coş û moral bûn. Ez jî ji vê rewşê gelekî bandor bûbûm. Ji ber ku cara yekem bû min ewqas heval li gel hev dîtibû. Piştî re min ê fêr bikira ku, li hev kombûna ewqas hevalan bo civîna rêveberiya HRK'ê ye.

Hemû heval, kincên HRK'ê yê fermî li xwe kiribûn. Bi hemû hevalan re bereyên stêrka sor hebû. Dîmenekî wurşedar bû. Hevalê Abbas, Erdal û Egîd li cihekî cuda rûniştibûn û nîqaş dikirin. Ew civîna ku li wir pêkhatî, di nav civînen heta niha de, ya herî berfireh bû.

Civîn deh rojan ajotibû. Piştî civîn û nîqaşan vesaziya her hevalekî/ê çêbûbû û her heval ber bi qada xwe ve ketibû tevgerê. Koma me jî, ji heft hevalên xort û hevaleke jin (Hevala Azîme) pêk dihat. Vesaziya me li Colemêrgê çêbûbû. Peywira me; bi gel re civînan li dar xistin, civakê ronîkirin, agahdarkerin û komkirina alîkariyê bû. Li ser vî esasî em ber bi Colemêrgê ve ketin rê. Mintiqeya Feraşîn, Levincê û Qaşûra berfireh û zozanî ye, ji ber vê jî li her derê zomên gundiyan hene. Me jî piranî bi rêka zoman bi şênîyên gundan re têkilî datanî û civîn li dar dixist. Em biçûna kîjan zomê, piranî şênîyên gundiyan bo hevala Azîme digot;

"Vê hevala jin bişînin, belengaz û guneh e, li van çiyayan dê nikaribe..." Helbet bêtî ku haya wan ji Têkoşîna Azadiya Jinê hebe li li dûv hev ev gotin rêz dikirin. Ji bilî vê, her devera em diçûnê, hemû jin li derdora hevala Azîme dicivîyan. Bi tena serê xwe ji me hemû hevalan bi bandortir bû. Her wiha yê ku hevala Azîme didîtin, digotin; "Ger hevala Azîme bikaribe, ma çima ez ê nikaribim! Ez jî dixwazim tevî refên we bibim..." Têkiliyên bi gel re û sekna jiyânî ya hevala Azîme, di tevîbûnan de gelekî bi bandor bû.

Piştî re em vekîşiyên sehaya Iraqê. Ji wê derê jî, bo çalakiyekê em ber bi Qilebanê ve ketin rê. Lê ji ber barîna zêde ya berfê bi neçarî em vegeriyan. Hevalê Abbas vesaziya me li Gabarê çêkir û ji bo Kongreya Sêyemîn derbasî Başûrê Biçûk ango Rojava bû. Em jî di kanûna 1985'an de derbasî Gabarê ango herêma hevalê Egîd (Mahsum Korkmaz) lê dima bûn. Wê demê em 32 heval bûn. Min derfeteke zêrîn bi dest xistibû. Derfeta ku vê pêvajoyê li gel hevalê Egîd derbas bikim. Bi vî awayî min dê ew baştir nas bikirana.

Hevalê Egîd, hema bêje hemû dema xwe bi hevalan re derbas dikir. Bi hemû hevalan re yek bi yek mijûl dibû û dixwest her hevalekî/ê perwerde bike. Şoreşên cihanê, rewşa heyî ya gel, pêwîstî û pêdiviyên pêvajoyê û di mijarên weke milîtanek divê xwedî kesayeteke çawa be de, her dem civatek diafirand û hemû heval tevî sohbet û nîqaşan dikir. Hevalekî heta bêtî mutewazî bû. Şeweyê jiyana wî ne xweser bû. Bi van taybetmendiyên xwe ve li ser me hemû hevalan bandoreke mezin hiştibû. Dikarim bêtî ku, me nikaribû xwe jê kêr bike. Êdî bûbû parçeyekî ji me. Kesayeta wî, di me hemûyan de baweriyê ku nayê gotin ava kiribû. Ti carî tedbîrên rêxistinî û ewlekariya hevalan ji yekî/a din re nedihîşt. Li her devera ku em diçûn; cihê gir û nobedaran wî bi xwe keşif dikir û hildibijart her wiha di eraziyê de heval bixwe bi cih dikirin. Ti carî piştî vesazkirinê nedigot; "biçin vî karî bikin..." Her dem bi xwe vesaziye dikir û li pêşiya hemû hevalan dimeşiya.

Di çûyîna gundan de; hemû têtikiliyên bi gel re, em jê fêr bûn. Bêtî ku vebêje, bi pêkanîn, jiyân û sekna xwe ve em jê fêr dibûn. Hevalê Egîd di nav gel de jî bandoreke mezin dabû avakirin. Helbet dijmin jî ji vê behreyê para xwe wergirtibû.

Her dem me cih û qad diguhert. Cihên ku em lê diman berfireh bûn. Em carna li Cûdî, Gabar û carnan jî li Dihê (Eruh) diman. Êdî di nav gel de em wek Apoger dihatin nasîn û pêl bi pêl mezin dibûn. Dijmin derbarê cihê me de agahiyêke biçûk jî stendiba, hamû derfetên xwe dixist meriyetê û bi ser me ve dihat. Ji hemû daxuyanî, liv û tevgera wan xuya dibû ku; her kêliya jiyânê bi tîrsa derbê jî me bixwin derbas dikirin. Di şer de bêtî navber bê serûber fişeng dîteqandin. Lewra ji me gelekî ditirsîyan...

Dê Kongreya Sêyemîn bihata lidarxistin. Diviyabû hevalê Egîd derbasî Başûrê biçûk bibe. Bo vê jî bi lezîni em derbasî herêma Cûdî bûn. Di derbaskirina hevalê Egîd de, pêşengê me yê rê dizane şehîd ket û ji bilî wî kesên li ser rê şareza bin tinebûn. Ji neçarî em vegeriyan Gabarê. Bi xwegihandina Gabarê re, hevalê Egîd sê kes ji bo bi bot an jî kelekên di derbaskirina çemê Dîjleyê de binin alîkar eyar kiribû. Di plansaziya hevalê Egîd de çûyîna Mêrdînê hebû. Lewre li Mêrdînê qurîyekî me hebû. Diviyabû me ew bidîtana û bîniya gel hevalê Egîd. Çemê Dîjleyê bi ti awayî rê nedida me û derfeta derbaskirinê nebû. Ji neçarî dîsa em vegeriyan Gabarê. Êdî diyar bûbû ku, hevalê Egîd dê nikaribe tevî Kongreya Sêyemîn bibe. Li ser van bûyeran hevalê Egîd ev gotin li dû hev rêz kirin; "Madem em nikarin biçin kongreyê, ew dem bi pêşxistina çalakiyan em alîkariya xwe bidin Serokatî û Kongreyê. Her wiha hevalên di kongreyê de jî dê moral bigirin."*****